

# **Kinderbescherming en Justitiële Jeugdzorg**

Een institutioneel onderzoek naar de deelbeleidsterreinen gezag over minderjarigen, adoptie, jeugdbescherming en jeugdstrafrecht over de periode 1945 –1997

2<sup>e</sup> Concept-versie: 22 december 2005  
Gewaardeerde bewerkingsversie  
RAD/PIVOT & Ministerie van Justitie  
Bewerking drs. B.J. Abels

## PROJECT INVOERING VERKORTING OVERBRENGINGSTERMIJN

Voor u ligt het rapport waarin de uitkomsten van een onderzoek, gehouden in het kader van het Project Invoering Verkorting Overbrengingstermijn (PIVOT), zijn weergegeven. PIVOT is een project-organisatie die in mei 1991 door de Algemene Rijksarchivaris in het leven is geroepen. De aanleiding daarvoor vormde de (voorgenomen) verkorting van de overbrengingstermijn conform de nieuwe Archiefwet van vijftig naar twintig jaar. Vanuit het oogpunt van democratisering van het openbaar bestuur moet deze termijnverkorting positief worden beoordeeld. Immers, eerder overgedragen archieven worden ook eerder volledig toegankelijk voor het publiek. Voor de Rijksarchiefdienst betekent deze termijnverkorting echter dat, wanneer er geen maatregelen worden genomen, zij overstroomd wordt met archiefmateriaal. De neerslag van dertig jaar overheidshandelen zou bij de invoering van de nieuwe wet in een korte periode moeten worden overgebracht naar de depots van de archiefdiensten. Voor de centrale rijksorganen wordt de omvang van deze stroom van gegevensbestanden geschat op ongeveer 600 strekkende kilometer over de periode 1943-1973 en over de periode 1973-1990 op nog eens eenzelfde hoeveelheid. Omdat een dergelijke hoeveelheid archiefmateriaal niet beheersbaar, noch hanteerbaar is en de opslag ervan te kostbaar, heeft de Rijksarchiefdienst in het kader van PIVOT tezamen met de verschillende Hoge Colleges van Staat en de ministeries maatregelen getroffen om deze vloed te kanaliseren.

Bij het uitvoeren van deze inhaaloperatie moesten reeds bestaande problemen bij de archiefzorg van de rijksoverheid in versneld tempo worden opgelost. Onder de Archiefwet 1962 zijn grote achterstanden ontstaan in het selecteren van naoorlogs archiefmateriaal en in het overbrengen van archief van vóór 1940 naar de Rijksarchiefdienst. In inspectierapporten van de Rijksarchiefdienst werd daar al op gewezen, maar door het rapport 'Archiefbeheer en -behoud bij het Rijk' dat de Algemene Rekenkamer in 1988 uitbracht, is dit probleem pas in zijn volle omvang tot politiek Den Haag doorgedrongen.

PIVOT is mogelijk geworden door de inzet van extra financiële middelen die de minister van WVC in 1991 heeft toegezegd: fl. 17 miljoen over een periode van tien jaar (de looptijd van het project). Daarnaast zetten de ministeries en de Hoge Colleges van Staat, verantwoordelijk voor selectie en overdracht van hun archieven, elk eigen middelen in om deze operatie mogelijk te maken. Afspraken daarover zijn vastgelegd in convenanten die de verschillende secretarissen-generaal of vertegenwoordigers van de Hoge Colleges van Staat met de Algemene Rijksarchivaris hebben gesloten.

### 1. De uitgangspunten van PIVOT

Om de hierboven beschreven papiervloed op een verantwoorde manier te kunnen beperken heeft PIVOT een nieuw selectie-instrument ontworpen. De traditionele selectiemethoden zijn voor een operatie van deze omvang niet toereikend: zij zijn te arbeidsintensief en dus te kostbaar waarbij de basis van de gevoerde selectie niet altijd duidelijk is geformuleerd. Bij de traditionele selectie worden als criteria gebruikt: de inhoudelijke of informatieve waarde van documenten en de plaats die zij innemen in het geheel van een dossier, een archief of verzameling archieven. Aangezien men bij die manier van selecteren geen model hanteert waarmee men de context van de gegevens in kaart kan brengen, kan men aan de gegevens op zich moeilijk een waarde toekennen. De functie van de gegevens is in dat geval niet te achterhalen. Het gevolg hiervan is een subjectieve selectie omdat iedereen die selecteert een eigen interpretatie aan de gegevens geeft.

PIVOT gaat ervan uit dat de selectie moet worden uitgevoerd vanuit het gezichtspunt van het overheidsorgaan of de organen die deze documenten in het kader van hun taak en het daaruit

voortvloeiende handelen hebben ontvangen of geproduceerd: niet de informatiewaarde van documenten maar de waardebeoordeling van handelingen van overheidsorganen staat centraal. Met de gegevensbestanden die naar de Rijksarchiefdienst worden overgebracht moet het handelen van de overheid in relatie tot haar omgeving op hoofdlijnen te reconstrueren zijn. Daarbij wil PIVOT met het resultaat van de selectie op basis van deze doelstelling bronnen voor de kennis van en het inzicht in de Nederlandse samenleving (en cultuur) veiligstellen voor blijvende bewaring.

De methode om dit te bereiken is de methode institutioneel onderzoek van PIVOT. Deze methode is in de afgelopen jaren ontwikkeld aan de hand van praktijkervaringen en nieuwe, theoretische inzichten uit binnen- en buitenland. Via wet- en regelgeving en andere bestuurlijk-organisatorische bronnen wordt nagegaan welke handelingen overheidsorganen verrichten. Op basis van de handelingen kan achterhaald worden welke neerslag er in principe zou *moeten* zijn. Met andere woorden, de selectie zal niet meer plaatsvinden op basis van het archiefstuk zelf, maar op basis van de handeling. Handelingen worden gewaardeerd in het kader van de context.

Uiteindelijk zal PIVOT de overbrenging van het geselecteerde materiaal naar de depots van de Rijksarchiefdienst begeleiden. De rijksorganen zijn zelf verantwoordelijk voor de fysieke selectie en bewerking die de archieven en andere gegevensbestanden moeten ondergaan om ze geschikt te maken voor overdracht. Desgewenst zal PIVOT hen daarbij adviseren. Richtsnoer voor de bewerking na het institutioneel onderzoek en de institutionele selectie vormen de door de Permanente Commissie Documentaire Informatievoorziening (PCDIN) in september 1991 aangevaarde 'Normen voor goede en geordende staat' (zie hiervoor ook de PIVOT-brochure 'Om de kwaliteit van het behoud: normen 'goede en geordende staat' (Rijksarchiefdienst/PIVOT, 's-Gravenhage 1993).

## 2. Het institutioneel onderzoek

Om het voor de selectie noodzakelijke inzicht te krijgen in het handelen van de overheidsorganen is PIVOT institutionele onderzoeken gestart bij de verschillende ministeries. De onderzoekers worden door PIVOT zelf en door de verschillende ministeries ingezet. Zij nemen gezamenlijk ongeveer 130 onderzoeksgebieden of beleidsterreinen voor hun rekening. Per beleidsterrein beschrijft de onderzoeker de historische ontwikkeling van dat beleidsterrein als context van de handelingen die er sinds 1940 zijn verricht. De onderzoeksperiode verschilt per beleidsterrein, maar bestrijkt in het algemeen de periode 1940 tot heden.

Uitgangspunt bij de onderzoeken vormt de Methode van Institutioneel Onderzoek (MIO), neergelegd in de brochure 'Handelend optreden' (PIVOT-brochure, 's-Gravenhage 1994). De resultaten van een institutioneel onderzoek worden beschreven in een Rapport Institutioneel Onderzoek (RIO). Een RIO is de contextbeschrijving van een beleidsterrein waarop overheidsorganen handelend optreden en omvat:

1. een historische schets van het beleidsterrein waarop het onderzoek betrekking heeft, inclusief:
  - de doelstellingen van de overheid op het beleidsterrein;
  - de overheidsorganen en overige actoren;
  - de onderlinge relaties tussen de actoren;
  - de beleidsinstrumenten;
  - een beschrijving van het taakgebied waartoe het beleidsterrein behoort.
2. een overzicht van de handelingen die overheidsorganen verrichten of hebben verricht, inclusief:
  - de looptijd van elke handeling (begin- en einddatum);
  - de grondslag (bron) van elke handeling;

- het product van de handeling (indien bekend).

Zo mogelijk worden de handelingen thematisch of procedureel geordend, waardoor men de handelingen in hun context kan zien.

Een belangrijk begrip in het institutioneel onderzoek vormt de 'handeling'. Een handeling is een complex van activiteiten, gericht op het totstandbrengen van een product, dat een actor verricht ter vervulling van een taak of op grond van een bevoegdheid. Aangezien we niet alleen willen beschrijven wat de overheid moet doen maar ook wat zij daadwerkelijk doet, gebruiken we als bron voor het beschrijven van het handelen niet alleen officiële wet- en regelgeving en de daaruit voortvloeiende algemene maatregelen van bestuur, koninklijke besluiten, ministeriële regelingen en beschikkingen zoals instellings-, opheffings- en organisatiebesluiten als onderzoeksbron, maar ook jaarverslagen en jaaroverzichten, staatsalmanakken, memories van toelichting op de rijksbegroting en op bovengenoemde wetten, beleidsnota's, archieven en literatuur. Daarnaast vormen interviews met beleidsmedewerkers en andere deskundigen - in en buiten de overheid - op het beleidsterrein een bron van informatie.

Naast het begrip 'handeling' neemt het begrip 'actor' in het institutioneel onderzoek een belangrijke plaats in. 'Actor' volgens de PIVOT-methode wordt gedefinieerd als "een overheidsorgaan of een particuliere organisatie of persoon die een rol speelt op een beleidsterrein". Strekten de PIVOT-onderzoeken zich tot 1995 uit tot de handelingen van overheidsorganen in de strikte zin van het woord, in de Archiefwet 1995 wordt, gebaseerd op de Algemene wet bestuursrecht, onder 'overheidsorgaan' verstaan "organen van overheidsstichtingen, verenigingen en vennootschappen die, ook voor zover zij niet krachtens publiekrecht zijn ingesteld, toch met openbaar gezag zijn bekleed of waaraan toch één of meer overheidstaken zijn opgedragen en de daarvoor benodigde publiekrechtelijke bevoegdheden zijn toegekend". Het begrip 'overheidsorgaan' is hiermee aanzienlijk verbreed.

In de onderzoeksrapporten worden de handelingen van particuliere instellingen niet opgenomen. Wel wordt hun rol op het beleidsterrein beschreven. Op grond van het acquisitieprofiel van het Algemeen Rijksarchief wordt bepaald of de archieven van particuliere instellingen voor overbrenging in aanmerking komen.

### 3. De toepassingsmogelijkheden

De resultaten van het institutioneel onderzoek, neergelegd in het RIO, worden daarna verwerkt in een wettelijk voorgeschreven selectie-instrument: de selectielijst, in PIVOT-termen het "basis selectiedocument" (BSD). De selectielijst is een lijst van handelingen die elk voorzien zijn van de waardering 'bewaren' of 'vernietigen'. De selectielijst volgt uit de beschrijving van het RIO. In overleg met de betreffende instelling(en) wordt aan de hand van deze selectielijst bezien welke gegevensbestanden voor 'de eeuwigheid' geselecteerd moeten worden en uiteindelijk overgebracht worden aan de Rijksarchiefdienst. De ontwerp selectielijst wordt ter inzage gelegd bij verscheidene instanties en de zorgdrager(s) bied(t)(en) de ontwerp-selectielijst aan aan de minister van OCenW. De definitieve selectielijst wordt vastgesteld door de zorgdrager(s) in kwestie en de minister/staatssecretaris van OCenW.

Wanneer de inhaaloperatie eenmaal voltooid is, zijn we er nog niet. In de toekomst moet worden voorkomen dat nieuwe achterstanden ontstaan bij selectie en overbrenging van gegevensbestanden. Om de toepassingsmogelijkheden van het institutioneel onderzoek ook voor de toekomst te kunnen garanderen, is het daarom noodzakelijk om ontwikkelingen in taken, handelingen en organisatie van de overheid, alsmede de grondslag van die taken en handelingen bij te houden. De verantwoordelijkheid hiervoor ligt bij de zorgdragers. Het RIO en het BSD kunnen gebruikt worden als basis voor de ontwikkeling van een structureel documentair informatieplan teneinde

het beheer van de gegevensbestanden die de Rijksarchiefdienst na 20 jaar verwerft en het beheer van de gegevensbestanden bij de verantwoordelijke organen zelf te verbeteren.

Zo kan in samenwerking met de betreffende organen worden voorkomen, dat zich in de toekomst nieuwe, onbeheersbare stuwmeren van archief en andere gegevensbestanden zullen vormen.

#### **4. Volumevermindering archieven en vergroting opslagcapaciteit**

Ook op deze terreinen is PIVOT werkzaam. Volumevermindering kan voor bepaalde archieven worden bereikt door middel van substitutie: het overzetten van de informatie op een andere drager, bijvoorbeeld microfilm, microfiches en in de toekomst wellicht beeldplaat. Inmiddels kon uitbreiding van de opslagcapaciteit met ca. 25 km. van bestaande depots in het Algemeen Rijksarchief worden gerealiseerd door de installatie van verrijdbare stellingen (compactus).

Gewapend met de opgedane ervaring zal PIVOT ook over deze kwesties de rijksorganen kunnen adviseren, die daarmee bij het moderne gegevensbeheer weer hun voordeel kunnen doen.

Algemeen Rijkarchief/PIVOT/Den Haag, juni 1995.

## Inhoudsopgave

<b>Gebruikte afkortingen</b>	<b>9</b>
<b>Schematisch overzicht wet-en regelgeving</b>	<b>10</b>
<b>Verantwoording</b>	<b>11</b>
<b>Actorenoverzicht</b>	<b>14</b>
Algemeen College van Toezicht, Bijstand en Advies	14
Arrondissementsrechtbank	14
Centrale Adoptieraad	14
Centrale Raad van Advies voor het Gevangeniswezen, de Psychopatenzorg en de Reclassering / Centrale Raad voor Strafrechtstoepassing	14
College van Advies voor de Kinderbescherming / College van Advies voor de Justitiële Kinderbescherming	15
Commissies van Toezicht voor de Rijksinrichtingen / Commissies van toezicht voor de justitiële jeugdinrichtingen voor de kindbescherming van het rijk	15
Directeur van een rijksinrichting / justitiële jeugdinrichting van het rijk	15
Gerechtshof	15
Hoofdpredikant / Hoofdaalmoezenier bij de inrichtingen van Justitie	16
Kantonrechter	16
Kinderrechter	16
Klachtencommissies voor de Raden / raad voor de kindbescherming	16
Klachtencommissie van een Rijksinrichting	16
Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen	16
Minister van Binnenlandse Zaken	17
Minister van Defensie	17
Minister van Justitie	17
Minister van Onderwijs	17
Minister waaronder Welzijn ressorteert	17
Openbaar Ministerie	17
Raad voor de kindbescherming / Voogdijraden / Raden voor de Kinderbescherming	17
Rijks Computercentrum / Rijksrekencentrum	18
' s Rijks magazijn van geneesmiddelen te Amsterdam	18
Vertrouwenscommissie financiële pupillenadministratie	18
Vakminister	18
<b>Context</b>	<b>19</b>
<i>Begripsbepaling</i>	19
Kinderbescherming en justitiële jeugdzorg	19
Jeugdhulpverlening	<b>Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.</b>
<i>Geschiedenis en ontwikkeling van de Justitiële jeugdzorg</i>	23
Het particulier initiatief	23
De kindwetten van 1905	24
Ambtenaren voor de Kindwetten	25
De kinderrechter en de OTS	25
Bijzondere Jeugdzorg 1945 -1949	26
Wijziging Burgerlijke Kinderwet 1947	27
Pleegkinderenwet 1951	27
Adoptiewet 1956	28
Herziening Kinderstrafrecht en Beginselenwet voor de Kinderbescherming 1965	29
Rechtspositie verpleegden rijksinrichting 1982	30
Particuliere inrichtingen voor kindbescherming gaan naar WVC 1986	30

Verlaging van de meerderjarigheidsgrens 1988	31
Adoptie Buitenlandse Pleegkinderen	32
Wet op de jeugdhulpverlening 1989	32
Particuliere landelijke organisatie: Bond, Federatie, Wijn	34
Herziening jeugdstrafrecht en ondertoezichtstelling 1995	34
Herziening van de voorlopige maatregelen van kinderbescherming 1997	35
<b>Handelingen</b>	<b>36</b>
<i>Algemene Handelingen</i>	36
Beleidsontwikkeling en evaluatie	36
Totstandkoming van wet- en regelgeving	36
Verantwoording van beleid	36
Internationaal beleid	37
Informatieverstrekking	37
Onderzoek	39
Subsidiëring	39
Organisatie	39
<i>Organisatie kinderbescherming</i>	39
Voogdijraden / Raden voor de kinderbescherming	39
Algemeen College van Toezicht, Bijstand en Advies	50
College van Advies voor de (Justitiële) Kinderbescherming	53
Centrale Adoptieraad	55
Benoemingen Rijksinrichtingen / justitiële jeugdinrichtingen & Commissies van Toezicht	55
Rijksagenten / ambtenaren voor voorwaardelijk ontslag	59
Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen	59
Gestructureerd overleg jeugdhulpverlening 1981 –	62
Registraties	63
<i>Gezag over minderjarigen</i>	73
Ouderlijk gezag en voogdij	73
Huwelijk en stuiting	78
Onderhoudsbijdrage en bijdrage in de kosten van hulpverlening	79
<i>Adoptie</i>	82
Adoptie Buitenlandse Pleegkinderen	84
Adoptie Buitenlandse Pleegkinderen	84
Bemiddelingsorganisaties adoptie	85
<i>Jeugdbeschermingsrecht: maatregelen van kinderbescherming</i>	86
Raadsonderzoek	86
Voorlopige toevertrouwing of voorlopige voogdij	87
Ondertoezichtstelling (OTS)	89
Ontheffing of ontzetting uit het gezag	95
<i>Jeugdstrafrecht</i>	98
Jeugdstrafrecht 1905 -1965	99
Jeugdstrafrecht 1965 - 1995	99
Jeugdstrafrecht 1994 - Halt en taakstraf	100
maatregelen	101
Regels tenuitvoerlegging jeugdstrafrecht	101
Voorwaardelijk sepot, Halt en taakstraf	104
Vervolg strafzaken	105
Voorwaardelijke veroordeeling	107
Voorwaardelijke invrijheidstelling of beëindiging	108
<i>Plaatsing</i>	112
Overneming der verpleging	117
<i>Inrichtingen van het Rijk</i>	118
Personeel Rijksinrichtingen / justitiële jeugdinrichtingen	119
Algemeen	120
Indeling van jeugdinrichtingen van het rijk & distributie jongeren	120

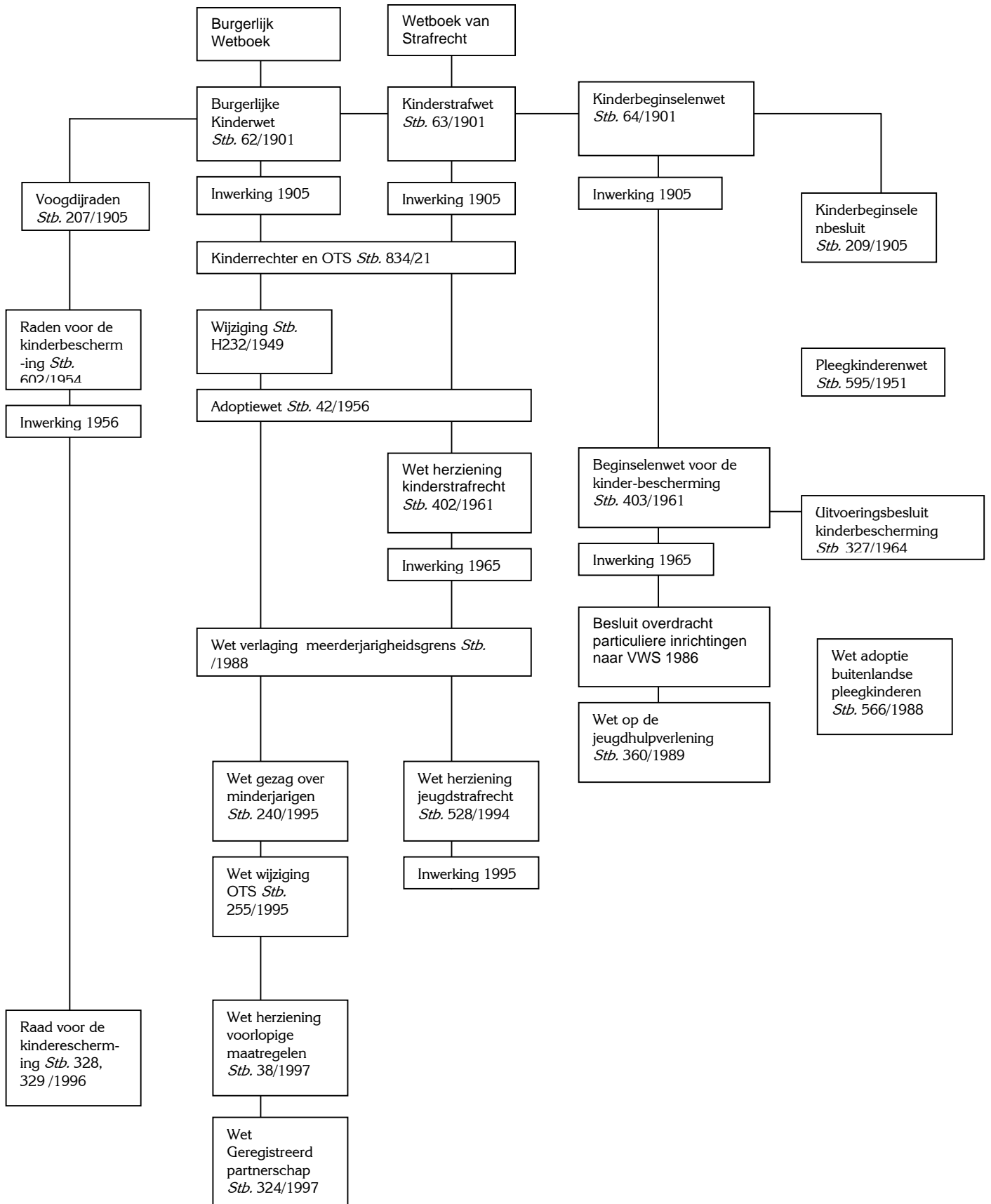
Reglementen & verslaglegging	122
Commissie van toezicht	126
Klachtenprocedure rijksinrichtingen / justitiële jeuginrichtingen	127
Opvoeding en verzorging verpleegden	130
Beloning en beheer uitgaanskas	133
Tucht	134
Godsdienst	135
Onderwijs & arbeid	136
<i>Particuliere (gezags)instellingen en inrichtingen</i>	138
Algemene regelgeving	138
Subsidie	139
Aanvaarding	139
Toezicht	140
Overige	140
<i>Jeugdreclasseringsinstellingen</i>	140
Algemene regelgeving	141
Reglementen & verslaglegging	141
Subsidie jeugdreclasseringsinstellingen	141
Aanvaarding	142
Toezicht	142
<i>Gezinsvoogdij- en jeugdreclasseringsinstellingen</i>	143
Reglementen & verslaglegging	144
Subsidie gezinsvoogdij- en jeugdreclasseringsinstellingen	144
Aanvaarding	145
Toezicht	145
<i>Voogdij-instellingen</i>	145
Reglementen & verslaglegging	147
Subsidie voogdij-instellingen	147
Aanvaarding	149
Toezicht	150
<i>Particuliere inrichtingen en tehuizen</i>	151
Reglementen & verslaglegging	153
Subsidie	153
Aanvaarding	155
Toezicht	156
Regels verpleging	157
<i>Voortgezette hulpverlening aan meerderjarigen</i>	157
<i>Pleegzorg</i>	159
Subsidie pleegzorg	161
<i>Pleegkinderen</i>	161
<b>Geraadpleegde Bronnen</b>	<b>163</b>
<i>Geraadpleegde wet- en regelgeving</i>	163
Wetten	163
Uitvoeringsbesluiten	166
Circulaires	173
<i>Geraadpleegde Literatuur</i>	173
<i>Overige bronnen</i>	174



## Gebruikte afkortingen

AMvB	AMvB
Bkb	Beginselenwet voor de kindbescherming
BW	Burgerlijk Wetboek
IBB	Inrichting voor buitengewone behandeling
KB	Koninklijk Besluit
KbW	Kinderbeginselenwet
Kbb	Kinderbeginselenbesluit
NBW	nieuw Burgerlijk Wetboek, boek 1
OTS	Ondertoezichtstelling
TBR	Terbeschikkingstelling van de Regering, ookwel jeugd-TBR genoemd
WBRv	Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering
Wjvh	Wet op de Jeugdhulpverlening
WS	Wetboek van Strafrecht
WSv	Wetboek van Strafvordering

## Schematisch overzicht wet-en regelgeving



## Verantwoording

De minister van Justitie heeft als centrale taak de zorg voor de rechtsorde. Daaruit vloeien taken voort als het opstellen van rechtsregels ter bevordering van de rechtsorde, het voorkomen van verstoringen van de rechtsorde en het oplossen van conflicten, en tenslotte het bestrijden van bedreigingen van de rechtsorde. Uit hoofde van deze taken is de minister van Justitie verantwoordelijk voor de deelbeleidsterreinen jeugdbescherming en jeugdstrafrecht, en de aan jeugdbescherming nauw verwante deelbeleidsterreinen gezag over minderjarigen en adoptie.

Jeugdbescherming en jeugdstrafrecht zijn deelterreinen van het beleidsterrein jeugdzorg, dat ook wel jeugdwelzijn wordt genoemd. Een ander belangrijk deelterrein van de jeugdzorg is jeugdhulpverlening. Tegenwoordig valt dit terrein onder de zorg van de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS). Deze minister is samen met de minister van Justitie verantwoordelijk voor de totale jeugdhulpverlening, dat wil zeggen de zorg verleent aan kinderen in moeilijkheden.

Voor een beschrijving van het handelen van de minister van VWS en zijn rechtsvoorgangers<sup>1</sup> op het gebied van het jeugdwelzijnsbeleid wordt verwezen naar het RIO *Schappelijk welzijn op Maat: Een institutioneel onderzoek naar beleidsterreinen binnen het taakgebied welzijn, 1945- 1996*. De handelingen van de minister van Justitie op het deelterrein jeugdwelzijn staan ook in dat rapport.

Het doel van dit rapport is het bieden van een instrument voor het formuleren van selectiecriteria ten aanzien van het handelen van de minister van Justitie en andere partijen op de deelbeleidsterreinen jeugdbescherming, jeugdstrafrecht, gezag over minderjarigen en adoptie. Korthedshalve worden deze deelterreinen in dit rapport tezamen aangeduid met het begrip "Justitiële Jeugdzorg".

Onder het Justitiële Jeugdzorg wordt in dit rapport verstaan:

- de bijzondere jeugdzorg 1945 – 1949;
- de maatregelen van kinderbescherming;
- de overige handelingen van de rechter en de Raad in verband met toewijzing van het gezag over minderjarigen;
- het jeugdstrafrecht;
- de organen, instellingen en inrichtingen die betrokken zijn bij de uitvoering van maatregelen van kinderbescherming en het jeugdstrafrecht, en die vallen onder de uitsluitende verantwoordelijkheid van de minister van Justitie. Dit zijn respectievelijk:
- het College van Advies voor de Justitiële Kinderbescherming (en zijn rechtsvoorganger het College van Advies voor de Kinderbescherming);
  - de Raad voor de Kinderbescherming (in het rapport aangeduid als de Raad);
  - de gezagsinstellingen, waaronder de voogdij-instellingen, de gezinsvoogdij-instellingen en/of de jeugdreclasseringsinstellingen vallen;
  - de justitiële jeugdinrichtingen. Deze inrichtingen, waaronder rijksinrichtingen en particuliere inrichtingen voor justitiële kinderbescherming vallen, spelen een rol bij de uitoefening van het jeugdstrafrecht;<sup>2</sup>
- de particuliere inrichtingen of internaten, betrokken bij de uitvoering van maatregelen van kinderbescherming, die tot 1986 onder verantwoordelijkheid van Justitie vielen;
- de (particuliere) instanties betrokken bij de voorzieningen van pleegzorg;
- de maatregelen en voorzieningen voortvloeiend uit de Pleegkinderenwet (tot 1982);
- de maatregelen en instanties betrokken bij adoptie en opname van buitenlandse pleegkinderen.

In dit rapport worden de handelingen op het gebied van de justitiële jeugdzorg beschreven, verricht door actoren die onder de werking van de Archiefwet vallen. Van private instellingen en van particuliere personen worden geen handelingen opgenomen. Dit betekent bijvoorbeeld dat er in dit onderzoek geen handelingen zijn opgenomen van voogdij-instellingen, maar wel van de minister van Justitie ten opzichte van die voogdij-instellingen. Hetzelfde geldt voor particuliere inrichtingen: er staan in dit rapport geen

<sup>1</sup> In dit rapport 'Minister waaronder Welzijn ressorteert' genoemd.

<sup>2</sup> Het onderscheid 'rijks-particulier' is eigenlijk alleen nog van belang in financiële termen, en voor de sturingsrelatie tussen het Ministerie (DJI) en de inrichtingen. Vandaar dat in de loop van de jaren tachtig, de term rijksinrichting in de wetgeving steeds meer vervangen werd door de term justitiële jeugdinrichting, waaronder dan ook de particuliere inrichtingen begrepen werden. De particuliere inrichtingen vallen echter niet onder de Archiefwet.

handelingen van de particuliere inrichtingen, maar wel van de Minister ten opzichte van die inrichtingen. Handelingen van de rijksinrichtingen zijn wel opgenomen omdat zij vallen onder de werking van de Archiefwet.

Van Hoge Colleges van Staat worden slechts die handelingen opgenomen die specifiek zijn voor het onderzochte deelbeleidsterrein. Meer algemene handelingen zoals het adviseren over wetsontwerpen (een handeling van de Raad van State) komen aan de orde in de PIVOT-rapporten die het handelen van die Hoge Colleges beschrijven.

Het rapport is als volgt opgebouwd:

Na de Verantwoording volgt een **Actorenoverzicht**. Hierin worden de actoren die in het rapport voorkomen en onder de Archiefwet vallen kort omschreven.

Daarna volgt twee hoofdstukken waarin de **Context** van het handelen beschreven wordt. Hierin worden de historische achtergrond en de beleidsmatige ontwikkelingen op het terrein van de justitiële jeugdzorg uiteengezet. Daarbij wordt ook aandacht besteed aan instanties die niet onder de Archiefwet vallen, maar die wel een belangrijke rol spelen op dit beleidsterrein. In het eerste hoofdstuk wordt het gebruik van verschillende begrippen als kindbescherming, jeugdbescherming, jeugdhulpverlening, jeugdstrafrecht, justitiële jeugdhulp nader toegelicht. In het tweede hoofdstuk wordt een globaal overzicht gegeven van de ontwikkelingen op het gebied van de justitiële jeugdzorg vanaf 1905 tot 1997. Dit gebeurt aan de hand van de wetshistorie.

In het daarop volgende deel worden de **handelingen** beschreven. Deze zijn zoveel mogelijk thematisch geordend. Waar nodig worden de handelingen ingeleid door een stukje context.

De handelingen worden beschreven in een handelingenblok dat er ongeveer zo uitziet:

X:	Dit is het volgnummer van de handeling. Dit nummer is uniek voor de handeling en wordt in het selectiedocument overgenomen.
Actor:	Hier staat de actor, dat wil zeggen het orgaan dat formeel verantwoordelijk is voor de uitvoering van de handeling. Wanneer dezelfde handeling door meerdere actoren verricht wordt, worden ze achter elkaar genoemd, gescheiden door een komma. Bijvoorbeeld: Minister van Justitie, Minister van Financiën.  Actoren worden gezamenlijk genoemd, indien een handeling gezamenlijk door hen wordt uitgevoerd. Bijvoorbeeld: Minister van Justitie en de Minister van Financiën.  Wanneer dezelfde handeling in de loop der tijd van de ene op de ander actor is overgegaan, worden deze actoren onder elkaar gezet en genummerd. Bijvoorbeeld: 1. Minister van Verkeer en Waterstaat (1964 – 1984) 2. Minister van Financiën (1984 - ) De jaartallen geven de periode aan waarin de actor verantwoordelijk was / is voor het verrichten van de handeling.
Handeling:	De officiële definitie van een handeling luidt: een handeling is een complex van activiteiten gericht op de omgeving, die wordt verricht door een actor ter vervulling van een taak of op grond van een bevoegdheid en waarvoor de actor verantwoordelijk is. In de praktijk komt een handeling meestal overeen met een procedure of een werkproces.
Grondslag	Dit is de wettelijke basis op grond waarvan de actor de handeling verricht. Wanneer er geen wettelijke grondslag gevonden is, wordt vaak een andere 'bron' genoemd waarin de handeling gevonden werd.
Periode:	Hier staat van wanneer tot wanneer een handeling verricht werd. Het kan voorkomen dat meerdere actoren binnen die periode de handeling verricht hebben. Soms is er geen eindperiode vermeld; de handeling wordt dan nog steeds uitgevoerd.
Product:	Een product is het op de buitenwereld gerichte eindresultaat van een handeling. Veel handelingen leveren een formeel eindproduct op, zoals bijvoorbeeld een algemene maatregel van bestuur, of een ministerieel besluit. Maar er bestaan ook mondelinge producten, zoals inlichtingen. Ook notulen, notities of advies kunnen ook producten zijn. <sup>3</sup> Is het product onbekend of staat het vast dat de handeling niet is uitgevoerd dan wordt geen product vermeld. <b>Let op:</b> Onder sommige handelingen zijn opsommingen opgenomen. Dit zijn <b>geen</b> uitputtende opsommingen, maar voorbeelden van producten die onder de handeling horen.

<sup>3</sup> Vaak wordt er in de loop van het proces nog veel meer papier/ elektronische informatie geproduceerd. Dit papier wordt de 'neerslag van de handeling' genoemd. Het is dus niet hetzelfde als het product dat een veel formelere status heeft. Als een handeling bewaard wordt, wordt wel alle neerslag die bij de handeling hoort bewaard.

Dit hoofdstuk begint met een opsomming van de 'algemene handelingen' zoals die op 24 februari 1998 zijn vastgesteld door de Rijksarchiefdienst. Deze algemene handelingen komen op elk beleidsterrein voor, maar hebben geen grondslag in (voor het beleidsterrein specifieke) wet- en regelgeving. Een voorbeeld hiervan is het maken en evalueren van beleid. De algemene handelingen functioneren in de praktijk als een soort 'reserve', ze worden toegevoegd aan het onderzoek om te voorkomen dat belangrijke handelingen vergeten worden, waardoor de neerslag die daarbij hoort niet gewaardeerd zou worden.

Tenslotte volgt een opsomming van de voor dit onderzoek gebruikte wet- en regelgeving, literatuur en overige bronnen.

Naast literatuuronderzoek is er in het kader van het onderzoek gesproken met dhr. A.T.J.J. Van Kooyk (Hoofd sector Jeugdbescherming van het Directoraat-Generaal Preventie, Jeugdsancties / Directie Preventie, Jeugd en sanctiebeleid), mevr. mr. M. Daalmeijer (DGPJS/DPJS) mevr. mr. B.E. Haasbroek, (DGPJS/DPJS), mevr. P. Anicito-Leijdens (DGPJS/DPJS), mevr. mr. H. Lenters (Directie Wetgeving sector Privaatrecht) van het Ministerie van Justitie, en mevr. mr. A.P. Versteeg, dhr. W. Ten Broek en dhr. R. De Jonge van het Landelijk Bureau van de Raad voor de Kinderbescherming. Ik wil hen op deze plaats graag bedanken voor hun medewerking.

## Actorenoverzicht

De jaren waarin de actor actief was op het beleidsterrein zijn voor zover bekend aangegeven.

### Algemeen College van Toezicht, Bijstand en Advies

Het Algemeen College van Toezicht, Bijstand en Advies voor het Rijkstucht- en opvoedingswezen is ingesteld op grond van art.5 van de Kinderbeginselenwet (*Stb.* 64/1901). Nadere regels werden gegeven bij het *Kinderbeginselenbesluit* (*Stb.* 209/1905): art.184-198. Het College bestond uit ten minste 10 en ten hoogste 16 leden benoemd door de Kroon, en was gezeteld in Den Haag. Door de minister van Justitie benoemde en bezoldigde ambtenaren stonden het College bij in haar werkzaamheden.

De taken van het College bestonden uit het houden van algemeen toezicht op de gang van zaken in de tuchtscholen en rijksopvoedingsgestichten, en op de naleving van de voorwaarden door de regering gesteld aan particuliere instellingen die regerings- of voogdijkinderen verzorgden en daarvoor subsidie ontvingen. Daarnaast verrichtte het College onderzoek naar vraagstukken op het gebied van de dwangopvoeding, en diende daarover de minister van advies. Tenslotte bestond de mogelijkheid voor de minister van Justitie om het College te horen in een aantal individuele gevallen. Per 15 april 1955 werd het college opgeheven, maar het werd pas per 1 juli 1956 vervangen door College van Advies voor de Kinderbescherming<sup>4</sup>

### Arrondissementsrechtbank

De arrondissementsrechtbank, gewoonlijk rechtbank genoemd, is een rechtscollege dat in eerste aanleg de burgerlijke rechtspraak uitoefent voor zover deze niet aan een andere rechter is opgedragen. Zij vonnist in de regel in kamers van tenminste drie leden, maar tegenwoordig als de zaak het toelaat ook enkelvoudig.<sup>5</sup>

### Centrale Adoptieraad

De Centrale Adoptieraad (1956 -1973) werd geïntroduceerd in het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (art.969) bij de invoering van de Adoptiewet (*Stb.* 42/1956). De raad bracht advies uit over verzoeken voor adoptie en verrichtte voor het overige werkzaamheden die haar bij AMvB werden opgedragen. De raad bestond uit ten minste zeven leden, die bij Koninklijk Besluit benoemd en ontslagen werden. In 1973 werd de Raad opgeheven.

### Centrale Raad van Advies voor het Gevangeniswezen, de Psychopatenzorg en de Reclassering / Centrale Raad voor Strafrechtstoepassing

Krachtens de Beginselenwet Gevangeniswezen (*Stb.* 596/1951) werd de Centrale Raad van Advies voor het Gevangeniswezen, de Psychopatenzorg en de Reclassering ingesteld. Dit adviesorgaan bestaat uit drie secties: sectie gevangeniswezen, sectie psychopatenzorg en de sectie reclassering. De drie secties hebben elk een toezichthoudende en adviserende taak op het eigen beleidsterrein. De Centrale Raad neemt de vraagstukken in studie die meer dan één sectie raken. Bij de Wet tot wijziging van de Beginselenwet gevangeniswezen (*Stb.* 1987, 646) werd de naam van de Centrale Raad gewijzigd in de Centrale Raad voor Strafrechtstoepassing. De sectie psychopatenzorg werd voortaan aangeduid als de sectie TBS. In 1997 heeft een herziening plaatsgehadt van het stelsel van adviescolleges ten behoeve van het Rijk. In de Wet adviesstelsel Justitie (*Stb.* 1997, 323) werd de adviesfunctie van de Centrale Raad voor Strafrechtstoepassing opnieuw geregeld en geformuleerd.

Daarnaast is besloten de Centrale Raad voor Strafrechtstoepassing en het College van Advies voor de Justitiële Kinderbescherming samen te voegen. Vooruitlopend op deze fusie zijn per 1 september 1997 de secretariaten van beide adviescolleges organisatorisch en beheersmatig geïntegreerd.<sup>6</sup>

NB.: In de Staatsalmanak van 1998 staan zowel de Centrale Raad voor Strafrechtstoepassing als het College van Advies voor de Justitiële Kinderbescherming als aparte organen vermeld.

<sup>4</sup> Wet van 24 december 1954 (*Stb.*602 / 1954). Bij KB (*Stb.*111 / 1955) trad art.VI van de wet, m.u.v. de 2e bepaling onder 2 en de bepaling onder 3B, per 15 april 1955 in werking. De overige bepalingen van de wet traden in werking bij KB (*Stb.*308 / 1956) per 1 juli 1956.

<sup>5</sup> Zie voor handelingen i.v.m. de benoeming en de algemene taakstelling van de rechterlijke macht het RIO rechtspleging en rechtshulp.

<sup>6</sup> bron: Circulaire van de Minister van Justitie van 4 september 1997, 651094/97/kk

## **College van Advies voor de Kinderbescherming / College van Advies voor de Justitiële Kinderbescherming**

Het College van Advies voor de Kinderbescherming verving in 1956 het Algemeen College van Toezicht, Bijstand en Advies. Art. 22a van de gewijzigde Kinderbeginselenwet (*Stb.* 602/1954) bepaalt dat het College van Advies voor de Kinderbescherming de minister van Justitie van advies dient over vraagstukken van algemeen beleid met betrekking tot de aan onze genoemde minister opgedragen uitvoering van de wettelijke bepalingen omtrent jeugdige personen. Nadere regels werden gegeven bij een wijziging op het *Kinderbeginselenbesluit* (*Stb.* 337/1956): art. 184-193. Het College bestaat uit ten minste 5 en ten hoogste 19 leden die benoemd worden door de Kroon. Het College zetelt in Den Haag. Aan het College wordt door de minister van Justitie een secretaris toegevoegd, overige leden krijgen vergoeding voor de kosten. Naast de vraagstukken van algemeen beleid, kan het college vraagstukken het terrein van de kindbescherming rakende in beraad nemen en de minister daarover adviseren. In 1989 werden de bepalingen met betrekking tot het College ondergebracht in de Wet op de jeugdhulpverlening (*Stb.* 360/1989) art. 81-84. Het College, voortaan **College van Advies voor de Justitiële Kinderbescherming** geheten, bestaat vanaf dat moment uit een voorzitter, een plaatsvervangend voorzitter en ten minste 9 andere leden, die benoemd en ontslagen worden door de Kroon.

## **Commissies van Toezicht voor de Rijksinrichtingen / Commissies van toezicht voor de justitiële jeugdinrichtingen voor de kindbescherming van het rijk**

Iedere rijksinrichting heeft een Commissie van toezicht. De leden van deze commissie worden door de minister van Justitie benoemd en ontslagen. Van oorsprong was de taak van de commissies het bijstaan van de directeur van de inrichting van het rijk bij het beheer van de inrichting. Sinds 1983 (*Stb.* 273) zijn de commissies ook expliciet belast met de behandeling van klachten van minderjarige. Vanaf dat jaar bestaat er binnen de Commissie van toezicht ook een aparte klachtencommissie. Deze behandelt ingewikkelde zaken en beroepszaken tegen een eerdere beslissing van de commissies.

## **Directeur van een rijksinrichting / justitiële jeugdinrichting van het rijk**

De actor directeur van een rijksinrichting is de verantwoordelijke persoon voor het reilen en zeilen van een rijksinrichting voor de kindbescherming. Deze rijksinrichtingen werden in 1905 ingesteld als inrichtingen voor de tenuitvoerlegging van de tuchtschoolstraf<sup>7</sup> en de maatregel van terbeschikking stelling aan de Regering<sup>7</sup> op basis van het Wetboek van Strafrecht. Ook minderjarigen die onder voogdij van een instelling stonden en wegens hun gedrag elders niet te handhaven waren, konden in een rijksinrichting worden opgenomen. Vanaf 1954 konden ook bepaalde kinderen die ondertoezicht gesteld waren op basis van het Burgerlijk Wetboek (OTS met uithuisplaatsing in een inrichting voor bijzondere tucht) in een rijksinrichting geplaatst worden.

De minister van Justitie is de verantwoordelijke bewindsman voor de rijksinrichtingen. De inrichtingen worden onderscheiden naar opvangtehuizen, observatiehuizen, tuchtscholen (tegenwoordig inrichtingen voor de tenuitvoerlegging van jeugddetentie) en inrichtingen voor opvoeding, inrichtingen voor buitengewone behandeling en inrichtingen voor zeer intensieve behandeling.

Sinds de jaren tachtig vallen de rijksinrichtingen onder de noemer *justitiële jeugdinrichtingen of inrichtingen voor justitiële kindbescherming*. Onder deze noemer worden ook particuliere inrichtingen begrepen. Het onderscheid 'rijks-particulier' is tegenwoordig eigenlijk alleen nog van belang in financiële termen, en voor de sturingsrelatie tussen het Ministerie (Dienst Justitiële Inrichtingen) en de inrichtingen. De particuliere inrichtingen vallen echter niet onder de Archiefwet en van hen zijn dan ook in dit rapport geen handelingen opgenomen.

## **Gerechtshof**

Het gerechtshof is een college waar beroep tegen uitspraken in door de rechtbanken in eerste aanleg berechte zaken worden behandeld.<sup>8</sup>

<sup>7</sup> In dit rapport kortweg jeugd-TBR genoemd. De maatregel werd in de jaren zestig aangevuld met de mogelijkheid tot opname in een inrichting voor buitengewone behandeling (de IBB-maatregel). In 1995 werden jeugd-TBR en IBB vervangen door de maatregel van plaatsing in een inrichting voor jeugdigen (PIJ-maatregel).

<sup>8</sup> Zie voor handelingen i.v.m. de benoeming en de algemene taakstelling van de rechterlijke macht het RIO rechtspleging en rechtshulp.

## Hoofdpredikant / Hoofdaalmoezenier bij de inrichtingen van Justitie

De Hoofdpredikant of Hoofdaalmoezenier bij de inrichtingen van Justitie was tussen 1965 en 1981 belast met het toezicht op protestantse en rooms-katholieke geestelijke verzorging in de jeugdinrichtingen van het rijk.

## Kantonrechter

De kantonrechter is de laagste instantie van de gewone rechterlijke organisatie. Hij is bevoegd in gewone burgerlijke zaken, in het bijzonder voogdijkwesties en omgangsregelingen, en voorts in bepaalde gevallen bij strafzaken voor overtredingen.<sup>9</sup>

## Kinderrechter

De kinderrechter werd ingevoerd in 1922 (*Stb.* 834/ 1921). Het is een uit 1 lid bestaande (enkelvoudige) kamer bij de arrondissementsrechtbank voor de behandeling van burgerlijke kinderzaken en kinderstrafzaken. De als lid van die kamer aangewezen rechter kreeg de titel van kinderrechter. De kinderrechtters worden benoemd door de Kroon, op voordracht van de minister van Justitie.<sup>10</sup>

## Klachtencommissies voor de Raden / raad voor de kinderbescherming

De klachtencommissies voor de Raden voor de kinderbescherming werden ingevoerd in 1982 (Organisatiebesluit Raden voor de kinderbescherming 1982: art.35/43). Tot 1997 werden uit de leden van iedere raad voor de kinderbescherming, drie leden aangewezen voor een klachtencommissie. Tezamen waren er zes klachtencommissies die regionaal werkten. De klachtencommissies behandelden klachten gericht tegen medewerkers van het bureau van een raad voor de kinderbescherming uit de regio.<sup>11</sup> De minister van Justitie voegde een secretaris aan de commissie toe.

In 1996 werden de raden voor de kinderbescherming ingrijpend gereorganiseerd. Het aantal raden werd teruggebracht tot een, waaronder vijf ressortbureaus en daaronder weer ongeveer 40 werkeenheden resorteerden. Deze reorganisatie had ook gevolgen voor de klachtencommissies. Het aantal klachtencommissies werd, bij het Besluit klachtbehandeling raad voor de kinderbescherming (*Stb.* 330 / 1996), teruggebracht van 6 naar 5, een voor ieder ressort.<sup>12</sup> De minister van Justitie benoemt de leden van de klachtencommissie en voegt tevens een secretaris aan de commissie toe.

## Klachtencommissie van een Rijksinrichting

Voor omschrijving van de Klachtencommissie van een Rijksinrichting zie de actor **Commissies van Toezicht voor de Rijksinrichtingen / Commissies van toezicht voor de justitiële jeugdinrichtingen voor kinderbescherming van het rijk**

## Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen

Het Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen (LBIO) ontstond na opheffing van de financiële taak van de Raden voor de kinderbescherming aanvankelijk als dependance in Gouda van de Raad Den Haag. Vanaf 1995 werd het LBIO belast met de inning van onderhoudsbijdragen voor de jeugdhulpverlening voor minister van Justitie en de minister van VWS op grond van het Burgerlijk Wetboek en de Wet Jeugdhulpverlening. Het LBIO valt onder de gedeelde verantwoordelijkheid van minister van Justitie en de Minister waaronder Welzijn ressorteert. (Zie ook stuk *Schappelijk welzijn op Maat* over sociale jeugdzorg / bijzonder jeugdwerk). Sinds 1 januari 1997 (*Stb.* 198/1995) is het Bureau een zelfstandig bestuursorgaan. In die hoedanigheid heeft het Bureau ook taken op het gebied van inning van (kinder)alimentaties. Van deze actor zijn als ZBO geen handelingen opgenomen.

<sup>9</sup> Idem.

<sup>10</sup> Idem.

<sup>11</sup> Daar kon overigens nog een zgn. interne fase aan voorafgaan, waarbij de directeur van het Bureau probeerde voor de klager tot een aanvaardbare oplossing te komen.

<sup>12</sup> Ook hierbij bestaat de mogelijkheid voor een interne fase, nu uitgevoerd door de ressortsdirecteur of een door hem aangewezen plaatsvervanger.



### **Minister van Binnenlandse Zaken**

De minister van Binnenlandse Zaken is als bewindspersoon verantwoordelijk voor de gemeentebesturen, betrokken bij de uitvoering van de Pleegkinderenwet. Hij is ook de bewindsman die verantwoordelijk was voor het Rijkscomputer centrum.

### **Minister van Defensie**

De minister van Defensie was tussen 1905 en 1954 via de geneeskundige dienst van de landmacht en de garnizoensapotheek, betrokken bij het geneeskundig toezicht op de rijkinrichtingen voor kinderbescherming.

### **Minister van Justitie**

De minister van Justitie heeft als centrale taak de zorg voor de rechtsorde. Daaruit vloeien taken voort: het opstellen van rechtsregels ter bevordering van de rechtsorde, het voorkomen van verstoringen van de rechtsorde en het oplossen van conflicten, en tenslotte het bestrijden van bedreigingen van de rechtsorde, zoals misdaden.

Vanaf 1905 is deze minister de verantwoordelijke bewindsman voor het beleidsterrein justitiële jeugdzorg. De minister heeft uit dien hoofde een regulerende taak ten aanzien van uiteenlopende onderwerpen als het gezag over minderjarigen (een onderdeel van het familierecht), de maatregelen voor kinderbescherming (ofwel het jeugdbeschermingsrecht) adoptie, het jeugdstrafrecht en de tenuitvoerlegging daarvan, en de jeugdreclassering. Tevens schept hij voorzieningen m.b.t. de rijks- en particuliere instellingen op dit terrein, zoals de rijks- en particuliere inrichtingen voor justitiële kinderbescherming, en de voogdij- en gezinsvoogdij-instellingen. Sinds 1989 heeft de minister van Justitie een gedeelde verantwoordelijkheid voor het beleidsterrein jeugdhulpverlening (zie hiervoor het RIO *Schappelijk welzijn op Maat*).

### **Minister van Onderwijs**

Sinds 1950 is de minister van Onderwijs verantwoordelijk voor de bekostiging en de onderwijskundige aspecten en dergelijke, van de scholen van kinderen in justitiële inrichtingen. Handelingen van de minister van onderwijs zijn niet opgenomen in dit rapport. Verwezen wordt naar het PIVOT-rapport *Speciaal Centraal*: een institutioneel onderzoek naar het deelbeleidsterrein speciaal onderwijs, periode 1950 - 1996.

### **Minister waaronder Welzijn ressorteert**

De Minister waaronder Welzijn ressorteert (tegenwoordig de minister van VWS) heeft sinds 1945 bemoeienis met het beleidsterrein jeugdhulpverlening. Zie voor een beschrijving van onder meer het jeugdwelzijnsbeleid het RIO *Schappelijk welzijn op Maat: Een institutioneel onderzoek naar beleidsterreinen binnen het taakgebied welzijn, 1945- 1996*.

### **Openbaar Ministerie**

Het Openbaar Ministerie is een staatsorgaan, belast met het geven van leiding bij de opsporing van strafbare feiten, de vervolging van de daders en de tenuitvoerlegging van stafvonnissen. Het Openbaar Ministerie speelt, meestal in de hoedanigheid van officieren van justitie, een rol bij zowel de vordering en tenuitvoerlegging van de civielrechtelijke maatregelen van kinderbescherming als bij de uitvoering van het jeugdstrafrecht.

### **Raad voor de kinderbescherming / Voogdijraden / Raden voor de Kinderbescherming**

De *Raad voor de kinderbescherming* en haar rechtsvoorgangers *de Voogdijraden* en *de Raden voor de Kinderbescherming* worden in dit RIO aangeduid als de actor de **Raad**. De Voogdijraden (eerst 15 en later 19) werden ingesteld bij de Burgerlijke Kinderwet uit 1901. Ze waren gevestigd in ieder arrondissement. In 1956 werden de Voogdijraden omgedoopt tot Raden voor de Kinderbescherming (*Stb.* 602/1954). In 1996 (*Stb.* 328 en 329) werd de organisatie ingrijpend gewijzigd. In plaats van de 19 Raden voor de kinderbescherming kwam er 1 Raad voor kinderbescherming. Deze Raad is gevestigd te Utrecht. Onder die ene Raad resorteren 5 ressortbureaus (in ieder hofressort een) en ongeveer 40 werkeenheden. De Raad wordt ondersteund door een Landelijk Bureau.

De taken en bevoegdheden van de Raad worden geregeld via het Burgerlijk Wetboek en lagere wet- en regelgeving. De voornaamste taak van de Raad is het optreden als adviseur van de rechter en andere overheden inzake de maatregelen van kinderbescherming en het jeugdstrafrecht. Daarnaast tredt ze op in

gevallen (zoals adoptie en echtscheiding) waar de belangen van minderjarigen in de knel dreigen te komen. De Raad is verantwoording over haar beleid schuldig aan de minister van Justitie.

### **Rijks Computercentrum / Rijksrekencentrum**

Het Rijks Computercentrum (vanaf 1984 Rijksrekencentrum) was tussen 1975 en 1986 op basis van Besluit automatisering financiële pupillenadministratie kinderbescherming (*Stb.* 79/1975) belast met het bijhouden de centrale (financiële) administratie m.b.t. minderjarigen op wie een maatregel van kinderbescherming van toepassing was.

### **'s Rijks magazijn van geneesmiddelen te Amsterdam**

De actor 's Rijks magazijn van geneesmiddelen te Amsterdam was tussen 1905 en 1954 verantwoordelijk voor de verstrekking van genees en verbandmiddelen aan de rijksinrichtingen.

### **Vertrouwenscommissie financiële pupillenadministratie**

De Vertrouwenscommissie financiële pupillenadministratie tussen 1975 en 1990 op basis van Besluit automatisering financiële pupillenadministratie kinderbescherming (*Stb.* 79/1975) belast met het houden van toezicht op de door het Rijks Computercentrum bij te houden centrale financiële administratie m.b.t. minderjarigen op wie een maatregel van kinderbescherming van toepassing was. De commissie gaf de minister van Justitie advies over verzoeken tot inlichtingen over, en inzage of verbetering van gegevens in die administratie. En tenslotte mocht de commissie de minister van Justitie of de Nationale federatie van advies dienen over aangelegenheden de administratie betreffende.

### **Vakminister**

De actor vakminister neemt deel aan het gestructureerd overleg met particuliere organisaties over het jeugdbeleid (GOPI) en het gestructureerd overleg met andere overheden over het jeugdbeleid (GOLO). Onbekend is welke ministers precies onder de actor vakminister vallen. Uit de Beschikking tijdelijk gestructureerd overleg jeugdhulpverlening overkoepelende particuliere organisaties van 20 mei 1981, nr. 284 / 781 en het Besluit gestructureerd overleg jeugdbeleid. (*Stcrt.* 151 / 188) blijkt dat hieronder iedere minister die het mede aangaat verstaan moet worden.

## Context

### Begripsbepaling

#### De kinderbescherming

In 1905 traden de zgn. Kinderwetten in werking. Deze wetten regelden op een duidelijke manier de wederzijdse rechten en verplichtingen tussen ouders en kinderen. Daarnaast voorzagen ze in een pakket civielrechtelijke en strafrechtelijke maatregelen en voorzieningen. Daardoor konden buitenstaanders, als dat in het belang van een kind noodzakelijk was, ingrijpen in de opvoeding van dat kind.

Rond de Kinderwetten onstond in de loop der jaren een heel complex van voorzieningen. Tot dit complex behoren bijvoorbeeld de kinderrechter, de kinderpolitie, de Raden voor de kinderbescherming, de officier van justitie, de (gezins)voogdij-instellingen en de particuliere en rijksinrichtingen voor kinderbescherming, en tenslotte een aantal centrale organen voor advies en onderzoek.<sup>13</sup> Traditioneel wordt dit geheel wel aangeduid met de term *de kinderbescherming*.

Deze structuur, die dus bestond uit particuliere en overheidsorganisaties, hield zich onder meer bezig met de civielrechtelijke maatregelen van kinderbescherming, de straffen en maatregelen op basis van het jeugdstrafrecht, en de uitvoering van deze maatregelen en straffen in inrichtingen en tehuizen. Ze viel onder de uitsluitende verantwoordelijkheid van de minister van Justitie

#### De maatregelen van kinderbescherming

Het woord kinderbescherming komt in de wetgeving o.a. voor in het begrip *maatregelen van justitiële kinderbescherming*. Deze maatregelen werden geïntroduceerd via de Kinderwetten, maar komen ook in de tegenwoordige wetgeving voor. De Wet op de jeugdhulpverlening (*Stb.* 358/1989) definieert ze als een beslissing van de rechter of de officier van justitie (...):

1. waardoor een ouder of voogd, - anders dan in verband met beëindiging van het huwelijk of scheiding van tafel en bed - in zijn gezag over een jeugdige wordt beperkt of dit gezag aan hem wordt ontnomen;
2. beslissingen die genomen worden in verband met deze beperking van of ontzetting uit de ouderlijke macht;
3. de straffen en maatregelen voor jeugdigen als bedoeld in het Wetboek van Strafrecht.<sup>14</sup>

Het doel van deze maatregelen is kinderen te beschermen tegen omstandigheden die hun normale ontwikkeling naar volwassenheid ernstig bedreigen. In het geval van 1 en 2 gaat het dan om bescherming van het kind tegen zijn ouders, omdat die onwillig of onmachtig zijn om het kind goed te verzorgen en op te voeden. De wettelijke grondslag voor deze maatregelen is te vinden in het Burgerlijk Wetboek. In het 3<sup>e</sup> geval wordt het kind als het ware beschermd tegen zichzelf. De opgelegde straf of maatregel dient als waarschuwing, maar ook als middel om het kind te isoleren van de slechte omgeving waar het zich in bevindt. Deze maatregelen en straffen vinden hun grondslag in het Wetboek van Strafrecht.

De maatregelen van justitiële kinderbescherming zijn in feite instrumenten die door de rechter of de officier van Justitie gehanteert kunnen worden om de bescherming van kinderen te bereiken. Deze instrumenten werden ook gebruikt binnen de oude kinderbeschermingsstructuur. Maar de maatregelen hebben altijd een beperkter bereik gehad dan *de kinderbescherming* zelf. In de Kinderwetten werden bijvoorbeeld ook voorzieningen opgenomen om de belangen van kinderen te beschermen in verband met echtscheidingszaken. Via andere wetten werden later ook voorzieningen in verband met pleegkinderen en adoptie geregeld. Traditioneel behoren deze onderwerpen wel tot het werkterrein van de kinderbescherming, maar ze vallen niet onder de maatregelen van kinderbescherming.

Overigens wijkt de Wet op de jeugdhulpverlening (Wjvh) af van de onder juristen gebruikelijke definitie van de maatregelen van kinderbescherming. In de Wjvh worden de civielrechtelijke en strafrechtelijke maatregelen op een hoop gegooid: ze vallen beide onder de justitiële maatregelen van kinderbescherming. Maar de meeste juristen maken tegenwoordig een scherp onderscheid tussen het kinderbeschermingsrecht (of jeugdbeschermingsrecht) uit het Burgerlijk Wetboek en het kinderstrafrecht (of jeugdstrafrecht) zoals geregeld in het Wetboek van Strafrecht. Als gevolg daarvan wordt in het juridische spraakgebruik met *de maatregelen van kinderbescherming* uitsluitend verwezen naar de maatregelen zoals die in het Burgerlijk Wetboek omschreven zijn. Heeft men het over strafrechtelijke maatregelen, dan spreekt men van *de straffen en maatregelen voor jeugdigen*.

<sup>13</sup> Delfos & Doek (1983) 2.

<sup>14</sup> Art. 1o van de Wet op de jeugdhulpverlening (*Stb.* 358/ 1989).

## Kinderbescherming en jeugdhulpverlening

Bijna een eeuw lang (1905 –1990) bleef de structuur van de kinderbescherming grotendeels intact. Men zou voor die periode kun spreken van een beleidsterrein kinderbescherming, omdat doelstelling en uitvoering van alle voorzieningen ter bescherming van kinderen duidelijk met elkaar samenhangen en onder een bewindspersoon vielen. Toch is het woord kinderbescherming als aanduiding van een beleidsterrein minder geschikt.

Tegenwoordig reserveren specialisten het woord kinderbescherming voor specifieke zaken als de maatregelen van kinderbescherming en de Raad voor de kinderbescherming. Spreekt men over de beleidsterreinen waarop de oude kinderbescherming opereerde dan heeft men het over beleidsterreinen jeugdbescherming, jeugdstrafrecht, gezag over minderjarigen, adoptie en jeugdhulpverlening. Dit zijn in feite allemaal deelreinen van andere beleidsterreinen (namelijk wetgeving, strafrechtsuitvoering en welzijn) waarvan alleen de eerste drie onder de uitsluitende verantwoordelijkheid van de minister van Justitie vallen. Het beleidsterrein jeugdhulpverlening valt onder de verantwoordelijkheid van de minister voor welzijn. De minister van Justitie heeft echter wel een politieke medeverantwoordelijkheid op dit gebied.

Dat komt doordat in de jaren 1986/1989 een groot aantal uitvoerende instanties er als het ware uit gelicht werd en overgeheveld naar een ander (deel)beleidsterrein. Dit was het beleidsterrein jeugdhulpverlening waarvoor de minister voor welzijn (destijds de minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur, tegenwoordig de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport) primair verantwoordelijk is.

Deze overgang was weer een gevolg van langdurige discussie over de plaats die kinderbescherming innam in de hulpverlening aan jongeren.

De structuur van de kinderbescherming bleef decennialang grotendeels intact.

Maar in de jaren 1986/1989 werd een groot aantal uitvoerende instanties er als het ware uit gelicht en overgeheveld naar een ander (deel)beleidsterrein. Dit was het beleidsterrein jeugdhulpverlening waarvoor de minister voor welzijn (destijds de minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur, tegenwoordig de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport) primair verantwoordelijk is.

Deze overheveling verliep in twee fasen. In 1986 werd de ministeriële verantwoordelijkheid voor een groot aantal particuliere inrichtingen overgedragen van Justitie naar WVC. In 1989 werden de (gezins)voogdij-instellingen en de (overgebleven) particuliere en rijksinrichtingen voor kinderbescherming opgenomen in een nieuwe wet, de Wet op de jeugdhulpverlening (*Stb.* 358/1989). Voor deze wet is de minister voor welzijn primair verantwoordelijk.

Met deze overheveling van instanties en bijbehorende verschuiving in ministeriële verantwoordelijkheid hield *de kinderbescherming*, in de betekenis van structuur onder de uitsluitende verantwoordelijkheid van de minister van Justitie, in feite op te bestaan.

Dit betekende echter niet dat de minister van Justitie geen taken meer had op het gebied van de kinderbescherming. De minister van Justitie bleef namelijk politiek verantwoordelijk voor wat overbleef van de oude kinderbeschermingsstructuur en de wettelijke taken die door die structuur werden uitgevoerd. Daarnaast bleef de minister van Justitie, binnen de Wet op de jeugdhulpverlening (Wjvh), politiek (mede)verantwoordelijk voor een aantal uitvoerende instanties die nu vallen onder het beleidsterrein jeugdhulpverlening.

definities.

Traditioneel bestonden er, naast de kinderbescherming zoals die vanuit Justitie georganiseerd werd, meer specifieke regelingen en voorzieningen die gericht waren op hulpverlening aan jongeren. Een groot deel daarvan viel onder het welzijnswerk en de gezondheidszorg, terwijl ook het onderwijsveld voorzieningen bood. Tot ver in de jaren zeventig bestond er nauwelijks samenwerking tussen de afzonderlijke ministeries die zich met die hulpverlening bezig hielden. Daardoor trad een sterke verkokering van beleid en uitvoering op, waarbij ieder ministerie zijn 'eigen' instellingen en tehuizen financierde en iedere hulpverlener voornamelijk doorverwees binnen het eigen circuit. Tegelijkertijd streefde men per ministerie naar een zo'n

volledig mogelijk hulpaanbod.<sup>15</sup> Dit leidde tot veel langs elkaar werkende instanties en een ondoorzichtig hulpverlening.

Vanaf 1971 drongen opeenvolgende commissies en werkgroepen aan op een betere coördinatie van de 'vrijwillige' en 'gedwongen' hulp.<sup>16</sup> Mede als gevolg van deze discussies werd er vanaf 1978 een interdepartementaal beleid gevoerd.

In 1987 werden de particuliere inrichtingen op het terrein van de kindbescherming, die altijd onder justitie hadden geressorteed, overgedragen aan de minister van Welzijn, Volksgezondheid, en Cultuur. Daarbij werd een uitzondering gemaakt voor 8 particuliere inrichtingen die bestemd waren voor de behandeling van buitengewoon moeilijke minderjarigen die elders niet konden worden ondergebracht en voor de rijksinrichtingen. Deze inrichtingen spelen een rol bij de tenuitvoerlegging van strafrechtelijke maatregelen voor jeugdigen en bleven onder de uitsluitende verantwoordelijkheid van Justitie vallen.<sup>17</sup>

In 1989 werd de hele jeugdhulpverlening op een nieuwe leest geschoeid. Er kwam een nieuwe wet: de Wet op de jeugdhulpverlening (*Stb.* 358/1989), waardoor de minister van WVC verantwoordelijk werd voor de gecoördineerde financiering en planning van de hele hulpverlening. Tegelijkertijd werd veel verantwoordelijkheid voor de uitvoering door het Rijk overgedragen naar het provinciale niveau.<sup>18</sup> Ook de instellingen voor de jeugdbescherming werden opgenomen in de nieuwe wet, waarmee ze duidelijker ingebed werden in het geheel van de jeugdhulpverlening.

Wat de kindbescherming deed in feite een vorm van "gedwongen hulpverlening" was. Bij kindbescherming is er namelijk altijd sprake van een door Justitie afgedwongen (poging tot) correctie van gedrag, waarbij op de een of andere manier ingegrepen wordt in het gezag dat de ouders of voogden wettelijk gezien over kinderen hebben.

Bij de overige hulpverlening aan jongeren vindt de (poging tot) correctie plaats op basis van vrijwilligheid en blijft de formele verhouding tussen verzorgers en kinderen ongewijzigd. Naar aanleiding van dit verschil sprak men ook wel van 'gedwongen hulp' versus 'vrijwillige' hulp.

jeugdbescherming is opvolgterm voor kindbescherming maar kleiner bereik:

Sinds de jaren zeventig wordt jeugdbescherming (maar ook het inrichtingenwerk na het jeugdstrafrecht) ook opgevat als een deelsterrein van een ander beleidsterrein, waarop ook andere ministers opereren. Dit is het beleidsterrein *jeugdhulpverlening*.

Vanaf 1971 drongen opeenvolgende commissies en werkgroepen aan op een betere coördinatie van de 'vrijwillige' en 'gedwongen' hulp.<sup>19</sup> Mede als gevolg van deze discussies werd er vanaf 1978 een interdepartementaal beleid gevoerd. In 1987 werden de particuliere inrichtingen op het terrein van de kindbescherming, die altijd onder justitie hadden geressorteed, overgedragen aan de minister van Welzijn, Volksgezondheid, en Cultuur. Daarbij werd een uitzondering gemaakt voor 8 particuliere inrichtingen die bestemd waren voor de behandeling van buitengewoon moeilijke minderjarigen die elders niet konden worden ondergebracht en voor de rijksinrichtingen. Deze inrichtingen spelen een rol bij de

---

<sup>15</sup> Inleiding S&J 200, (1990) 3-4.

<sup>16</sup> De meest bekende zijn de Commissie Wiarda, de nota Wiersma (1971), rapportage van de Gemengde Interdepartementale Werkgroep Jeugd welzijnsbeleid (de werkgroep MIK, 1976), de Interdepartementale Werkgroep voor Residentiële Voorzieningen voor jeugdigen (IWRV) en de Interdepartementale Werkgroep voor Ambulante en Preventieve Voorzieningen voor hulpverlening aan jeugdigen (IWAPV).

<sup>17</sup> Inleiding S&J 200, (1990) 1; Besluit 23 december 1986, (*Stb.* 671), houdende herindeling van de ministeriële taak met betrekking tot particuliere residentiële jeugdhulpverlening.

<sup>18</sup> Voor verdere informatie over het beleidsterrein jeugdhulpverlening, en dan met name de welzijns- en gezondheidszorgdelen zie: *Schappelijk welzijn op Maat*. Hierin wordt ook de Wet op de jeugdhulpverlening uitgebreider behandeld.

<sup>19</sup> De meest bekende zijn de Commissie Wiarda, de nota Wiersma (1971), rapportage van de Gemengde Interdepartementale Werkgroep Jeugd welzijnsbeleid (de werkgroep MIK, 1976), de Interdepartementale Werkgroep voor Residentiële Voorzieningen voor jeugdigen (IWRV) en de Interdepartementale Werkgroep voor Ambulante en Preventieve Voorzieningen voor hulpverlening aan jeugdigen (IWAPV).

tenuitvoerlegging van strafrechtelijke maatregelen voor jeugdigen en bleven onder de uitsluitende verantwoordelijkheid van Justitie vallen.<sup>20</sup>

In 1989 werd de hele jeugdhulpverlening op een nieuwe leest geschoeid. Er kwam een nieuwe wet: de Wet op de jeugdhulpverlening (*Stb.* 358/1989), waardoor de minister van WVC verantwoordelijk werd voor de gecoördineerde financiering en planning van de hele hulpverlening. Tegelijkertijd werd veel verantwoordelijkheid voor de uitvoering door het Rijk overgedragen naar het provinciale niveau.<sup>21</sup>

Ook de instellingen voor de jeugdbescherming werden opgenomen in de nieuwe wet, waarmee ze duidelijker ingebed werden in het geheel van de jeugdhulpverlening.

op deze plaats wordt even stil gestaan bij de manier waarop de wijzigingen in opvatting zichtbaar worden in de gebruikte terminologie en de organisatie van het ministerie van Justitie.

In de eerste helft van de vorige eeuw spreekt men in wetten en literatuur algemeen van kinderbescherming of Rijkstucht-en opvoedingswezen. De betreffende afdeling van het ministerie van Justitie heet dan ook Rijkstucht-en opvoedingswezen. In 1956 wordt die afdeling omgedoopt tot de directie Kinderbescherming. Deze directie blijft, in een of andere vorm, bestaan tot 1989.

Rond de jaren zeventig begint in de wetgeving de term justitiële kinderbescherming in zwang te komen. Hoewel die term tot aan het eind van de jaren tachtig in de wetgeving gehandhaafd blijft, wordt in 1982 op het ministerie van Justitie de Directie kinderbescherming ondergebracht in een nieuw Directoraat-Generaal Jeugdbescherming en Delinquentenzorg (waarmee de term jeugdbescherming geïntroduceerd wordt). Dit Directoraat-Generaal is georganiseerd in drie directies: Gevangeniswezen en T.B.R., Reclassering en Kinderbescherming.

In 1989 wordt het Directoraat-Generaal Jeugdbescherming en Delinquentenzorg opnieuw gereorganiseerd. Er komen twee directies: de directie Delinquentenzorg en Jeugdinrichtingen en de directie Jeugdbescherming en Reclassering. Daarmee houdt de directie Kinderbescherming op te bestaan.

In de jaren negentig wordt het Directoraat-Generaal Jeugdbescherming en Delinquentenzorg gereorganiseerd tot het Directoraat-Generaal Preventie, Jeugd en Sancties (DGPJS). De directie Delinquentenzorg en Jeugdinrichtingen wordt verzelfstandigd tot een agentschap van Justitie: de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI).

let op: naast discussie jeugdhulpverlening versus jeugdbescherming, is er ook de tendens binnen het ministerie om inrichtingen op te vatten als horend bij gevangeniswezen.

Tegenwoordig reserveren specialisten het woord kinderbescherming voor specifieke zaken als de maatregelen van kinderbescherming en de Raad voor de kinderbescherming. Spreekt men over beleidsterreinen waarop de oude kinderbescherming opereerde dan heeft men het over jeugdbescherming, jeugdstrafrecht, gezag over minderjarigen, adoptie en jeugdhulpverlening. In feite zijn dit allemaal deelsterreinen van grotere beleidsterreinen, te weten wetgeving (jeugdbescherming, gezag en adoptie en jeugdstrafrecht) en tenuitvoerlegging van het strafrecht (jeugdstrafrecht) en welzijn (jeugdhulpverlening).

Helemaal zuiver is de indeling dan ook niet omdat bijvoorbeeld de justitiële inrichtingen voor jeugdbescherming zowel vallen onder jeugdhulpverlening,

Tezamen komen deze zaken grotendeels overeen met wat in de Kinderwetten gergeled werd. Kortheidshalve worden de vier deelbeleidsterreinen in dit onderzoek samen *justitiële jeugdzorg* genoemd.

---

<sup>20</sup> Inleiding S&J 200, (1990) 1; Besluit 23 december 1986, (*Stb.* 671), houdende herindeling van de ministeriële taak met betrekking tot particuliere residentiele jeugdhulpverlening.

<sup>21</sup> Voor verdere informatie over het beleidsterrein jeugdhulpverlening, en dan met name de welzijns- en gezondheidszorgdelen zie: *Schappelijk welzijn op Maat*. Hierin wordt ook de Wet op de jeugdhulpverlening uitgebreider behandeld.

## Geschiedenis en ontwikkeling van de Justitiële jeugdzorg

### Het particulier initiatief

Tot 1905 hield de overheid zich nauwelijks bezig met hulp aan kinderen in moeilijkheden. Er bestonden geen overheidsvoorzieningen om kinderen te helpen die door hun ouders mishandeld of verwaarloosd werden. Binnen het strafrecht bestond wel de mogelijkheid om bij de strafbepaling voor kinderen rekening te houden met hun leeftijd, maar de zorg voor de 'verwaarloosde en misdadige jeugd' was verder een zaak van het particulier initiatief.

Dat particulier initiatief ontwikkelde zich sterk. Er onstond een bonte verscheidenheid aan stichtingen en verenigingen, zoals bijvoorbeeld Pro Juventute, de Heldring-stichting te Zetten en de Marthastichting, die sinds 1899 verenigd waren in de Nederlandse Bond tot Kinderbescherming. Deze stichtingen en verenigingen legden zich toe op de verzorging van hulpbehoevende minderjarigen. Het voornaamste doel daarbij was de kinderen door een godsdienstig geïnspireerde (her)opvoeding van het slechte pad te houden.

Veel van deze particuliere organisaties hadden eigen tehuizen. Geschat wordt dat aan het begin van deze eeuw zo'n 65 tot 70 particuliere kindbeschermingsinrichtingen bestonden, waarin in totaal 10.000 kinderen verpleegd werden. Naast dit 'inrichtingenwerk' bestond er nog de particulier georganiseerde 'gezinsverpleging'; rond 1900 verbleven op deze manier ongeveer 20.000 kinderen in pleeggezinnen.<sup>22</sup> De vanoudsher sterke positie van de particuliere organisaties verklaart waarom de overheid de uitvoering van het kindbeschermingswerk altijd heeft beschouwd als een taak van het particulier initiatief. Men sprak in dit verband zelfs wel van het 'primaat van het particulier initiatief'.<sup>23</sup> Nog steeds spelen particuliere organisaties en instellingen een uitermate belangrijke rol op het terrein van de jeugdzorg, zij het dat zij tegenwoordig bijna geheel door de overheid gefinancierd worden, en daarmee veel minder onafhankelijk zijn dan vroeger.

Vanaf het midden van de 19<sup>e</sup> eeuw drongen de particuliere organisaties, ondanks hun sterke positie, steeds meer aan op overheidsbemoeienis met het kindbeschermingswerk. Daar waren verschillende redenen voor.

Om te beginnen hadden particuliere organisaties geen 'gezag'. Daarmee werd bedoeld dat er geen wettelijke mogelijkheden bestonden om een kind aan de invloed van zijn mishandelende ouders te onttrekken of die ouders te dwingen maatregelen te nemen die in het belang van het kind waren. Kinderbeschermers waren volledig afhankelijk van de vrijwillige medewerking door de ouders, en dat betekende dat kindbeschermers in feite machteloos stonden juist op momenten dat ingrijpen het meest nodig was.

Verder maakte men zich, ook toen al, ernstig zorgen over de toename van de jeugdcriminaliteit. Opvallend aan de toenmalige discussies is dat men een rechtstreeks verband veronderstelde tussen verwaarlozing en jeugdcriminaliteit: een gebrekkige opvoeding moest wel automatisch leiden tot crimineel gedrag.<sup>24</sup>

Daarom werd preventief ingrijpen in de opvoeding noodzakelijk geacht, maar daartoe ontbraken de wettelijke mogelijkheden.

Het feit dat men gebrekkige opvoeding en jeugdcriminaliteit zag als één probleem, het verklaart bovendien waarom voor de toenmalige kindbeschermers de hervorming van het jeugdstrafrecht vaak onmiddellijk in het verlengde lag van de bescherming van de kinderen zelf. Immers, zo werd geredeneerd, wanneer een kind door slechte opvoeding geen onderscheid kon maken tussen goed en kwaad, dan werd in feite de verkeerde persoon gestraft, terwijl bovendien het risico bestond dat het kind door de opsluiting tussen criminelen alleen maar van kwaad tot erger zou gaan. Daarom bepleitte men ook een aanpassing van het strafrecht zodat rekening kon worden gehouden met de speciale beperkingen en behoeften van kinderen.

De overheid moest, volgens de particuliere organisaties, die wettelijke en financiële voorwaarden scheppen die betere opvoeding en verzorging van kinderen kon garanderen. Essentieel was daarbij de macht om in te kunnen grijpen als ouders hun plicht als verzorger en opvoeder verwaarloosden. Belangrijk was ook de aanpassing van het strafrecht voor jeugdigen zodat de nadruk kwam te liggen op (her)opvoeding in plaats van straf. Tenslotte wilde men dat er meer geld beschikbaar kwam voor de instellingen die

---

<sup>22</sup> Zandfoort (1978) 28, 32.

<sup>23</sup> Delfos & Doek (1983) 3.

<sup>24</sup> Rood-de Boer (1986) 12-13.

'plaatsvervangende opvoeding' in tehuizen boden of zich bezig hielden met opvoedingsondersteunende activiteiten gericht op gezinnen.<sup>25</sup>

## De kindervetten van 1905

De overheid toonde zich gevoelig voor dit pleidooi en in 1905 werden de drie Kinderwetten aangenomen, waarmee de justitiële jeugdzorg in Nederland van start ging.

De eerste kindervet (Stb. 62/1901) voorzag in ingrijpende wijzigingen in het Burgerlijk Wetboek en wordt daarom ook wel de *Burgerlijke kindervet* genoemd. De kern werd gevormd door het opleggen van een wettelijke verplichting aan ouders om hun kinderen te verzorgen, op te voeden en te onderhouden. Deden ze dat slecht of helemaal niet, dan overtraden ze de wet. Op grond daarvan kon de rechter kinderen onttrekken aan het ouderlijk gezag, wanneer dat in het zedelijk en lichamelijk belang van het kind noodzakelijk was. Daarbij kreeg de rechter de mogelijkheid om de voogdij over deze kinderen op te dragen aan de particuliere instellingen voor kindbescherming.

De *Burgerlijke kindervet* introduceerde drie maatregelen van kindbescherming:

- de ontheffing uit de ouderlijke macht of voogdij,
- de ontzetting uit de ouderlijke macht of voogdij,
- en de voorlopige toevertrouwing aan de Voogdijraden.

Die Voogdijraden, de latere Raden voor de kindbescherming, waren een belangrijke vernieuwing. De voogdijraad, waarvan er in ieder arrondissement tenminste een moest zijn, zou een schakel gaan vormen tussen de overheid en het particulier initiatief. Ze was 'bestemd om tegenover het particulier initiatief de leidende functie van de overheid uit te oefenen en tegenover de rechter en het Openbaar Ministerie de rol te vervullen van een betrouwbaar en onafhankelijk college van advies'.<sup>26</sup> Daartoe werd haar bij wet een aantal taken met bijbehorende bevoegdheden opgedragen.<sup>27</sup>

- Ze moest zorgen voor kinderen die haar door de rechter of officier van justitie voorlopig werden toevertrouwd;
- ze kon de rechter om maatregelen verzoeken, het zgn. rekwestreren;
- ze kon de rechter adviseren over het opleggen van maatregelen
- ze kreeg een toezichthoudende taak op kinderen die onder voogdij van een rechtspersoon stonden.

De tweede Kindervet (Stb.63/1901), ook wel de *Kinderstrafwet* genoemd, voorzag in speciale straffen en maatregelen voor minderjarigen, namelijk :

- de straf van opsluiting in een tuchtschool;
- en de maatregel van Toevertrouwing aan de Regering (later terbeschikkingstelling aan de Regering genoemd ofwel jeugd-TBR), waarbij een minderjarige kon worden opgenomen in een Rijksinrichting of ter opvoeding werd toevertrouwd aan een particuliere voogdij-instelling. Deze laatste bracht het kind dan vaak onder in een inrichting (soms van de voogdij-instelling zelf) of in een pleeggezin.

De derde wet, bekend onder de naam *Kinderbeginselenwet* (Stb. 64/1901), was een uitvoeringswet en regelde voorzieningen ter uitvoering van de maatregelen van kindbescherming, zoals de toekenning van bevoegdheden en subsidie aan inrichtingen of gestichten en voogdij-instellingen.

Het was echter beslist niet de bedoeling van de wetgever om in de plaats te treden van de bestaande verenigingen, stichtingen en instellingen van weldadigheid. De verantwoordelijkheid voor de uitvoering van het kindbeschermingswerk bleef liggen bij de particuliere organisaties. Alleen daar waar het particulier initiatief geen verantwoordelijkheid kon of wilde nemen zou de overheid zelf het uitvoerende werk gaan verrichten.<sup>28</sup> In de praktijk kwam dit neer op het, onder voorwaarden, subsidiëren van de particuliere organisaties, terwijl de overheid zelf een aantal tuchtscholen en rijksopvoedingsgestichten in het leven riep waar ernstig delinquente en onhandelbare kinderen opgenomen konden worden.

<sup>25</sup> Rood-de Boer (1986) 1-3; Zandfoort (1978) 29.

<sup>26</sup> M.v.T. op het voorstel van wet van 13 mei 1898 (de latere Burgerlijke kindervet) zoals geciteerd in Hermans (1984) 43.

<sup>27</sup> Burgerlijk Wetboek (1901): art. 385b, Burgerlijk Wetboek, zoals gewijzigd bij wet (Stb. H232/1947): art.461e.v. Het besluit Stb. 207/1905 regelde dat in het arrondissement 's-Gravenhage en Groningen twee Voogdijraden waren gevestigd.

<sup>28</sup> Het was de bedoeling van de wetgever dat het particulier initiatief zich ook zou gaan bezig houden met het de verzorging van delinquente kinderen, maar de particuliere organisaties hebben zich altijd op het standpunt gesteld dat uitvoering van strafrechtelijke maatregelen een taak was van de overheid. Delfos & Doek (1983) 5.



Overigens hielden de meeste verenigingen en stichtingen zich tegelijkertijd bezig met zaken die in de wetgeving formeel van elkaar gescheiden waren. Een vereniging als Pro Juventute uit Amsterdam trad bijvoorbeeld op als voogd over kinderen, -waarbij deze in pleeggezinnen of in gestichten van andere particuliere verenigingen konden worden geplaatst, en deed tegelijkertijd aan gezinsvoogdij, -waarbij op last van de rechter hele gezinnen onder begeleiding kwamen te staan en er veel huisbezoeken werden afgelegd. Verder hield men zich bezig met het zgn. 'vrije patronaat' wat betekende dat gezinnen op vrijwillige basis begeleid werden. En tot slot deed men ook veel aan begeleiding van kinderen die voor de rechter moesten verschijnen of die net uit een tuchtschool of gesticht ontslagen waren, wat neerkwam op rechtsbijstand en reclassering.<sup>29</sup> Kortom, de vrijwilligers van de vereniging boden een breed pakket voorzieningen waarbij straf en hulp naadloos in elkaar overliepen. Een dergelijke brede aanpak was typerend voor de meeste verenigingen en stichtingen die zich met kindbescherming bemoeiden.

### Ambtenaren voor de Kinderwetten

Na de invoering van de kindwetten van 1905 kregen de particuliere kindbeschermingsorganisaties het druk. Er werden steeds meer kinderen onder hun hoede geplaatst, terwijl al het werk door vrijwilligers gedaan moest worden. Men kreeg dus behoefte aan professionele krachten.

Vanaf 1909 werd op de Rijksbegroting voor het Ministerie van Justitie een post opgenomen waardoor de particuliere organisaties een bijdrage in de kosten konden krijgen 'voor de bezoldiging van personen die bijzondere werkzaamheden verrichten in de grote steden'.<sup>30</sup> In latere wetgeving worden deze personen aangeduidt als 'ambtenaren voor de kindwetten'.<sup>31</sup>

Deze ambtenaren voor de kindwetten konden werkzaamheden verrichten voor zowel particuliere organisaties als overheidsinstellingen. Een voorbeeld vormt de ambtenaar voor de kindwetten die in 1909 door Pro Juventute in Amsterdam werd aangesteld. Hij begeleidde bijvoorbeeld 74 kinderen voor de vereniging zelf, hield toezicht op 204 kinderen via de officier van Justitie en begeleidde daarnaast 22 gezinnen voor de Voogdijraden.<sup>32</sup>

In 1933 werden bij wijziging van het Kinderbeginselenbesluit, de Rijksagenten voor voorwaardelijk ontslag ingesteld. Dezen hadden een taak bij de begeleiding van vervroegd vrijgelaten minderjarigen. In 1954 (*Stb.* 296) werden deze Rijksagenten omgedoopt tot ambtenaren voor voorwaardelijk ontslag. In 1956 verdween het begrip ambtenaren voor voorwaardelijk ontslag uit het Kinderbeginselenbesluit.<sup>33</sup>

De toen nog overgebleven overgebleven ambtenaren voor de kindwetten en voorwaardelijk ontslag traden in dienst van de gezinsvoogdij-instellingen.

### De kinderrechter en de OTS

In 1922 werd het kindbeschermingssysteem belangrijk aangepast door de invoering van de kinderrechter en de introductie van een nieuwe maatregel voor de kindbescherming: de ondertoezichtstelling van minderjarigen, ook wel OTS genoemd.<sup>34</sup> Bij elke arrondissementsrechtbank werd een uit 1 lid bestaande kamer gevormd die belast werd met de behandeling van burgerlijke kindzaken én kindstrafzaken. De als lid van die kamer aangewezen rechter kreeg de titel van kinderrechter.<sup>35</sup>

Deze kindrechtters konden, 'indien een kind met de zedelijke of lichamelijke ondergang bedreigd werd', dat kind onder hun toezicht stellen. Bij een OTS wees de kinderrechter een persoon als gezinsvoogd aan.

Deze gezinsvoogd was vaak aangesloten bij een instelling van gezinsvoogdij, maar ook particulieren konden in aanmerking komen voor benoeming tot gezinsvoogd.

De gezinsvoogd hield toezicht op de ontwikkeling van het kind en gaf de ouders aanwijzingen over de verdere opvoeding en verzorging. De kinderrechter werd door de gezinsvoogd op de hoogte gehouden via regelmatige rapportages. Zodoende hield de kinderrechter van een afstandje de ontwikkeling van het kind in de gaten en kon zonodig bijsturen.

<sup>29</sup> Verkaik (1996) 22 -30.

<sup>30</sup> Toelichting op de Staatsbegroting van 1909 Ho.IV afd. VIII- IX art. 74-78.

<sup>31</sup> Zie bijvoorbeeld Besluit (I 88/1948) waar de kinderrechter de mogelijkheid krijgt zich door ambtenaren voor de kindwetten te laten bijstaan bij een gezinsvoogdij, dat wil zeggen een maatregel van ondertoezichtstelling.

<sup>32</sup> Verkaik (1996) 31-32.

<sup>33</sup> *Kinderbeginseelbesluit* (*Stb.* 331/1933): art. 173ter. Gewijzigd bij Besluit *Stb.* 296/1954. Bij Besluit *Stb.* 337 / 1956 verdwijnen de art. 173bis en ter, waarmee ook de ambtenaren verdwijnen.

<sup>34</sup> Wet van 5 den juli 1921 (*Stb.* 834), houdende invoering van den kinderrechter en van de ondertoezichtstelling van minderjarigen.

<sup>35</sup> Benoeming geschiedde, op voordracht van de Minister van Justitie, door de Kroon. Zie voor handelingen i.v.m. de benoeming en de algemene taakstelling van de rechterlijke macht het [RIO rechtspleging en rechtshulp](#).

Binnen het Nederlandse rechtsysteem was de OTS een merkwaardige figuur, omdat de rechter hier zowel de maatregel uitsprak als toezicht hield op de uitvoering van die maatregel.<sup>36</sup> Als maatregel van kinderbescherming was het echter aanzienlijk minder drastisch dan de ontheffing of ontzetting zoals die door de rechtbanken kon worden uitgesproken. Het formele gezag van de ouders over het kind bleef immers gewoon bestaan. De ouders waren echter verplicht de aanwijzingen van de gezinsvoogd op te volgen, en hoewel de gezinsvoogd zoveel mogelijk moest proberen de ouders 'vrijwillig te [laten] doen wat nodig was' stond er bij een OTS wel een flinke stok achter de deur. Het opzettelijk negeren van de aanwijzingen van de gezinsvoogd was namelijk een reden voor ontzetting uit de ouderlijke macht of de voogdij.

Naast de OTS op basis van het Burgerlijk Wetboek werd in 1922 ook een strafrechtelijke variant geïntroduceert. Op grond van het Wetboek van Strafrecht kon de rechter een OTS opleggen die dan vervolgens door de kinderrechter geleid werd.

### **Bijzondere Jeugdzorg 1945 -1949**

Een bijzondere vorm van justitiële kinderbescherming was de Bijzondere Jeugdzorg die zich tussen 1945 en 1949 bezig hield met de opvang van 'oorlogspleegkinderen, kinderen van om politieke redenen gedetineerden en de politiek besmette jeugd'.<sup>37</sup> Van deze vorm van jeugdzorg zijn geen aparte handelingen opgenomen, omdat het archief van de afdeling van het ministerie van justitie dat zich hiermee bezig hield al is overgebracht naar het Algemeen Rijksarchief.<sup>38</sup> Volledigheidshalve wordt hier echter kort uiteengezet waar deze Bijzondere Jeugdzorg zich mee bezig hield.

Gedurende de geleidelijke bevrijding van Nederland werden in ieder bevrijd gebied diegenen die zich tijdens de bezettingstijd 'politiek onbetrouwbaar' hadden getoond door de Politieke Opsporingsdiensten gearresteerd. Aangezien vaak zowel vader als moeder gedetineerd werden, bleven de kinderen uit deze gezinnen onverzorgd achter. Zo'n 20.000 kinderen kwamen zo onder hoede van het Militair Gezag, Sectie XIV. Deze sectie bracht de kinderen onder in speciaal opgerichte tehuizen en kampen en bij pleeggezinnen.<sup>39</sup>

Omdat het M.G. slechts als tijdelijk orgaan was bedoeld, besloot de Ministerraad op 22 augustus 1945 dat de zorg voor de kinderen van om politieke redenen gedetineerden uiteindelijk onder het Ministerie van Justitie zou komen te ressorteren. Voorlopig zou een interdepartementale commissie zich samen met het M.G. met de zorg bezig houden. Deze commissie bestond slechts kort: per 1 november 1945 nam ingevolge het besluit van 26 september 1945 van de Ministerraad Binnenlands Bestuur, het Ministerie van Justitie de zorg over van het M.G.; Bij circulaire van 17 november 1945 werd geregeld dat het Ministerie van Justitie per 1 januari 1946 alle betalingen zou overnemen.

Vanwege de omvang van de overgenomen taak achtte de minister van Justitie het gewenst een speciaal college van toezicht, bijstand en advies in het leven te roepen. Dit zogeheten 'curatorium' werd op 27 juni 1946 door de Minister geïnstalleerd. Omdat het aantal verpleegden echter snel afnam (o.m. doordat veel moeders versneld werden vrijgelaten) werd de taak van het curatorium per maart 1947 overgedragen aan het al bestaande Algemeen College van Toezicht, Bijstand en Advies voor het Rijkstucht- en Opvoedingswezen.<sup>40</sup>

De taak van dit Algemeen College werd dus uitgebreid met de Bijzondere Jeugdzorg, omvattende zowel de kinderen van om politieke redenen gedetineerden alsook de jeugdige politieke delinquenten.

De minister van Justitie achtte staatsopvoeding ongewenst, daarom werden bij circulaire van 14 dec. 1945 ongeveer 350 particuliere verenigingen en stichtingen uitgenodigd de feitelijke zorg (via gezinsverpleging en tehuizen) over de kinderen van om politieke reden gedetineerden over te nemen. In Augustus 46 werd de overdracht aan particuliere kinderbeschermingsverenigingen al weer stopgezet wegens het snelle tempo waarmee gedetineerde ouders terugkeerden in maatschappij. Het totaal aantal overgedragen kinderen bedroeg 3500, waarvan 2000 onmiddellijk na overdracht aan de ouders werd teruggegeven. In totaal werden 1652 kinderen gedurende korte of lange tijd na de overdracht door 32 verenigingen en stichtingen verzorgd.

<sup>36</sup> Deze uitvoerende taak werd in 1995 uit de wet gehaald. Vanaf dat moment is de kinderrechter slechts verantwoordelijk voor de toewijzing van de maatregel. De gezinsvoogdij-instelling is daarna verantwoordelijk voor de uitvoering van de maatregel.

<sup>37</sup> Omschrijving uit staatsalmanak voor het jaar 1945. Zie verder het Verslag van het Bureau Bijzondere Jeugdzorg van de 7e afdeling van het Ministerie van Justitie uit 1948.

<sup>38</sup> Het archief van het Bureau Bijzondere Jeugdzorg van de 7e afdeling van het Ministerie van Justitie en de Stichting Politieke delinquenten berust bij het Algemeen RijksArchief in Den Haag.

<sup>39</sup> Verslag BBJ (1948) 9-10.

<sup>40</sup> De grondslag van dit Algemeen College is art.5 van de Kinderbeginselenwet (Stb.64 /1901).

In tijd van het M.G. waren in sommige tehuizen van de Bijzonder Jeugdzorg een aantal nog niet berechte 'politiek besmette minderjarige jeugdigen' opgenomen. Deze jongeren waren door bemiddeling van commissarissen voor bewaring en vrijlating en van kampcommandanten van interneringskampen overgeplaatst naar tehuizen voor Bijzondere Jeugdzorg.

In het voorjaar van 1946 werden, mede op aandrang van het Bureau Bijzondere Jeugdzorg, voor de jeugdgevallen speciale functionarissen aangesteld: de zogenaamde 'officieren-fiscaal voor jeugdzaken'. De rapporten van de directies van de tehuizen werden gebruikt door deze officieren-fiscaal om zich een oordeel te vormen over de in deze tehuizen verblijvende jeugdige politieke delinquenten (ofwel JPD's). Op grond daarvan werden vrijwel alle verpleegden buiten vervolging gesteld. De voorwaarde was wel dat zij óf onder toezicht zouden komen van het Bureau Bijzondere Jeugdzorg of van de Stichting Toezicht Politieke Delinquenten, óf voor een bepaalde tijd in een tehuis van Bijzondere Jeugdzorg moesten blijven. Het slecht gedrag van sommigen noopte het ministerie echter tot het instandhouden van een kamp voor strenge tucht. Achtereenvolgens was dit gevestigd te Hemrik, Ten Arlo en Ederveen. Verplaatsing van en naar het kamp geschiedde op voordracht van de directeur aan het Bureau Bijzondere Jeugdzorg, dat vervolgens besliste.

Na overname van de Bijzondere Jeugdzorg door het minister van Justitie, bleken reeds een aantal voorwaardelijk buiten vervolging gestelde JPD's in het eigen gezin of een pleeggezin geplaatst te zijn. Op deze JPD's werd door de Bijzondere Jeugdzorg toezicht gehouden. Daarnaast had het M.G. speciale Bijzondere Jeugdzorg tehuizen ingericht voor JPD's.<sup>41</sup> Toen de officieren-fiscaal meerderjarige<sup>42</sup> JPD's in deze systemen begon onder te brengen, ontstond er een probleem over het toezicht.

In eerste instantie werd bepaald dat het Bureau Bijzondere Jeugdzorg zich zou belasten met JPD's die in een BJ-tehuis geplaatst waren of werden. Gedurende de laatste maanden van 1946 en de eerste maanden van 1947 nam de Stichting Toezicht Politieke Delinquenten het toezicht op de in (pleeg)gezinnen geplaatste JPD's over van het Ministerie van Justitie.

Op 3 december 1946 werd Centrale Commissie Nazorg Politieke Delinquenten geïnstalleerd door de minister van Justitie. Daarvoor kwam zij al vanaf juli 1946 geregeld tezamen als de Voorlopige Commissie voor de Nazorg van ontslagen Politieke Delinquenten. Zij was samengesteld uit vertegenwoordigers van de Ministeries van Sociale Zaken, Binnenlandse Zaken, Justitie en de Stichting Toezicht Politieke Delinquenten. De vergaderingen werden geregeld door een vertegenwoordiger van de 7e afdeling bijgewoond.

### **Wijziging Burgerlijke Kinderwet 1947**

In 1947 (*Stb.* H232) werd de Burgerlijke Kinderwet gewijzigd. Daarbij werd o.a. de bevoegdheid tot stuiting van het huwelijk van minderjarigen onder een maatregel van kinderbescherming geregeld, en de procedure rond de voorlopige toevertrouwing gewijzigd. De maatregel van ontheffing werd uitgebreid met de mogelijkheid tot gedwongen ontheffing. Bovendien werd het mogelijk voor de rechter om bij herstel in het gezag een proefperiode in te stellen.

In hetzelfde jaar werd overigens het Besluit van 13 december 1947 (*Stb.* H 424 / 1947) ingevoerd waarin de jeugdreclassering geregeld werd.

### **Pleegkinderenwet 1951**

De Pleegkinderenwet (*Stb.* 595 / 1951) regelde het wettelijk toezicht op de verzorging en opvoeding van pleegkinderen. Op de totstandkoming van een dergelijke wettelijke regeling was al langer aangedrongen vanuit de kringen van kinderbeschermers, omdat de zgn. 'ongecontroleerde verplegingen' regelmatig aanleiding gaven tot misstanden. Blijkens de memorie van toelichting verstond men onder de misstanden overigens ook het 'ondoordacht en onnodig' afstaan van onwettige kinderen door ongehuwde moeders.<sup>43</sup> Een door de minister van Justitie ingestelde commissie o.l.v. J. Overwater<sup>44</sup>, kwam in april 1948 met een wetsvoorstel waarin het repressief toezicht op de plaatsing van pleegkinderen gestalte kreeg. Men stelde de aanmelding van een pleegkind verplicht, waarna controle door een 'gedecentraliseerd werkend, doch

<sup>41</sup> i.t.t. wat boven vermeld staat dus.

<sup>42</sup> Bedoeld wordt kennelijk jongvolwassenen in de categorie van 18 tot 24 jaar.

<sup>43</sup> MvT zitting 1949-1950, 1596.

<sup>44</sup> Let op: dit is niet dé commissie-Overwater die rond 1955 een belangrijke rol speelde bij de herziening van het jeugdstrafrecht.

centraal geleid gezag' kon volgen. Dit voorstel werd bijna integraal door de minister van Justitie overgenomen, maar later door de Tweede Kamer op een belangrijk punt gewijzigd: waar het wetsvoorstel het toezicht nog opdroeg aan de Geneeskundige Inspectie van het Staatstoezicht op de Volksgezondheid, daar wees de uiteindelijke wet de Voogdijraden aan als toezichhoudende autoriteit.

De wet definieerde pleegkinderen als minderjarigen die door anderen dan hun natuurlijke verzorgers gedurende langere tijd werden opgevoed en verzorgd. Bijgevolg was de wet zowel van toepassing op kinderen die in internaten of tehuizen waren ondergebracht (de zgn. internaatsverpleging), als op kinderen die bij particulieren in gezinnen werden ondergebracht (de zgn. gezinsverpleging). De wet maakte daarbij geen onderscheid naar betaalde of onbetaalde verpleging. Maar, verplegingen die via andere wetten al onder toezicht stonden, vielen buiten de werking van de wet. Regerings- en voogdijkinderen, en ook kinderen die ondertoezichtgesteld waren, vielen dus niet onder de regeling. Het toezicht op deze pleegkinderen werd immers geregeld via de Kinderbeginselenwet (*Stb.* 64 / 1901).<sup>45</sup> Bovendien voorzag de Pleegkinderenwet in vrijstellingen voor 'inrichtingen die reeds van Regeringswege worden gecontroleerd, hoewel dit toezicht niet bij de wet geregeld is voorgeschreven'. Men bedoelde hiermee de Rijkskampen en internaten voor Sociale Jeugdzorg, en ook bepaalde groepen van internaten die verbonden waren aan onderwijsinstellingen.<sup>46</sup> In de praktijk betekende dit dat de justitiële pleegzorg buiten het bereik van deze wet viel, evenals (grote delen van) de door de overheid gesubsidieerde 'vrijwillige' internaatsverpleging. De wet was dus eigenlijk alleen van toepassing op 'vrijwillige' plaatsingen in pleeggezinnen.<sup>47</sup>

De Pleegkinderenwet verplichtte het hoofd van het gezin of de inrichting om binnen een week aan B&W van de Gemeente te melden dat een pleegkind was opgenomen, vertrokken of overleden.<sup>48</sup> B&W gaven de kennisgeving door aan de Raad. Wanneer daartoe aanleiding bestond kon de Raad een onderzoek instellen naar het pleegkind en het gezin of de inrichting waarin het wordt verzorgd of opgevoed. Het hoofd van het pleeggezin of de inrichting was daarbij verplicht om alle door de raad verlangde inlichtingen te verstrekken. De wet voorzag in ruime wettelijke bevoegdheden voor de Voogdijraden. Zij konden bepalen dat een pleegkind niet in een inrichting of pleeggezin mocht worden geplaatst, of dat een inrichting of pleeggezin in het geheel geen minderjarigen meer mocht opvoeden. De rechtbank (waarbij de kinderrechtter aan de beraadslaging deelnam) kon een dergelijk besluit echter vernietigen. Nadat de wet door de Tweede Kamer was aangenomen, besloot men bij nader inzien dat de bevoegdheden van de Raad wel erg veel ruimte boden. Daarom zegde de minister van Justitie nadere richtlijnen ter uitvoering van het onderzoek en de controle door Raad toe. Deze richtlijnen kwamen tot stand per circulaire van 9 maart 1953.<sup>49</sup>

In 1988 (*Stb.* 566) werd de wet ook van toepassing verklaard op buitenlandse pleegkinderen.

## Adoptiewet 1956

Door adoptie ontstaan er familierechtelijke betrekkingen tussen een kind, zijn adoptiefouder(s) en de bloedverwanten daarvan, en houden de familierechtelijke betrekkingen tussen de geadopteerde en zijn eigen bloedverwanten op te bestaan. Tot 1997 leidde adoptie tot de status van wettig<sup>50</sup> kind van zijn adoptiefouders. Adoptie geschiedt door een uitspraak van de rechtbank op verzoek van een echtpaar dat een kind wil adopteren.

Tegenwoordig denken we bij het woord 'adoptie' bijna automatisch aan buitenlandse kinderen. Oorspronkelijk had adoptie echter vooral betrekking op Nederlandse kinderen. Al in 1947 werd er in de Tweede Kamer gepleit voor invoering van de wettelijke mogelijkheid tot adoptie. Men zag het toen vooral als mogelijkheid om de problemen rond kinderen van ongehuwde moeders en oorlogspleegkinderen

<sup>45</sup> Hierop bestond 1 uitzondering, nl. wanneer een gezin zowel 'justitiële' als 'vrije plaatsingen' verzorgde. Om te voorkomen dat het toezicht wegviel wanneer het door de rechter of voogdij-instelling geplaatste kind uit het gezin gehaald werd, stonden deze gezinnen ook uit hoofde van de Pleegkinderenwet onder toezicht.

<sup>46</sup> MvT zitting 1949-1950, 1596. De vrijstellingen werden geregeld via het uitvoeringsbesluit Pleegkinderenwet (*Stb.* 19 / 1953). Zie verder het rapport *Schappelijk welzijn op Maat*, en voor onderwijs het rapport: *Speciaal Centraal: een institutioneel onderzoek naar het deelbeleidsterrein speciaal onderwijs, periode 1950 – 1996*.

<sup>47</sup> Zie voor vrijwillige pleegzorg en de bekostiging daarvan na 1982 het rapport *Schappelijk welzijn op Maat* p.25 e.v.

<sup>48</sup> Blijkens de MvT (zitting 1949-1950, 1596) opende dit de mogelijkheid voor de gemeenten om een register van pleeggezinnen en inrichtingen aan te leggen.

<sup>49</sup> Hermans (1984) 184. Volgens deze auteur is er in de praktijk waarschijnlijk weinig van deze taak van de raden terecht gekomen.

<sup>50</sup> Bij de wet van 24 december 1997 *Stb.* 772 vervielen de termen: 'wettig, onwettig en natuurlijk kind'.

definitief te regelen.<sup>51</sup> Het zou echter tot 1956 duren voor de Adoptiewet (*Stb.* 42 / 1956), die voorzag in de nodige wijzigingen op het Burgerlijk Wetboek, Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en het Wetboek van Strafrecht, werd aangenomen.

Hoewel adoptie geïntroduceerd werd als een nieuwe maatregel van kindbescherming, was het natuurlijk geen maatregel in strikte zin. De nadruk lag veel meer op het juridisch bevestigen van een feitelijke band tussen de pleegouders en het kind, dan op het ingrijpen in het bestaande gezag van de ouders, zoals bij de klassieke maatregelen van kindbescherming.<sup>52</sup> Desalniettemin speelde 'het afstaan' van de kinderen door de echte ouders in de oorspronkelijke procedure wel een belangrijke rol.

Het Burgerlijk Wetboek bepaalde de voorwaarden voor adoptie:

- het kind is minderjarig;
- het kind is geen wettig of natuurlijk kind van een van de adoptiefouders;
- de adoptiefouders zijn tenminste 18 en ten hoogste 50 jaar oud;
- de echte ouder of ouders tekenen geen bezwaar aan (al kon de rechter hiervan onder omstandigheden afwijken);
- de echte ouders zijn meerderjarig;
- de adoptiefouders hebben het kind samen al 2 jaar verzorgd en opgevoed (in 1973 gewijzigd naar 1 jaar (*Stb.* 553 / 1973), en een van de adoptiefouders is voogd over het kind;
- de adoptiefouders zijn minstens 5 jaar getrouwd.

Het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering regelde de procedure: de pleegouders dienen een schriftelijk verzoek in bij rechtbank. De griffier meldt dat aan de Raad en aan het Openbaar Ministerie. De Raad voert een onderzoek uit en stuurt haar rapport, vergezeld van een voorlopig advies aan de Centrale Adoptieraad.

De Centrale Adoptieraad adviseert vervolgens de Raad, die haar rapport, vergezeld door de adviezen doorzendt naar de rechtbank. Dan volgt er een terechtzitting en vervolgens wijst de rechtbank vonnis.

Wordt de adoptie toegestaan dan meldt de Raad dit aan de ouders van het kind. De adoptiefouders (of de Raad) moeten de adoptie tot slot laten inschrijven in het register van de burgerlijke stand.

Tegen de toewijzing van adoptie is hoger beroep en beroep in cassatie mogelijk. Het is ook mogelijk om de adoptie later te herroepen. In het laatste geval wordt een soortgelijke procedure gevolgd als bij de oorspronkelijke adoptie. Ook hiertegen staat hoger beroep en beroep in cassatie open.

Tenslotte voorzag de Adoptiewet in wijzigingen in het Wetboek van Strafrecht en Burgerlijk Wetboek, die samenhangen met het als pleegkind opnemen van zeer jonge kinderen. Het uit winstbejag plaatsen, maar ook het niet volgens de regels opnemen van kinderen onder de 6 maanden, werd strafbaar gesteld. Een dergelijke plaatsing kon voortaan als grond dienen voor voorlopige toevertrouwing aan de Raad door de officier van justitie. Zie hiervoor paragraaf over voorlopige toevertrouwing.

In 1998 (*Stb.* 772) werden de voorwaarden voor adoptie gewijzigd. De voorwaarden zijn voortaan:

- Adoptie geschiedt door een uitspraak van de rechtbank.
- Adoptie dient in het kennelijk belang van het kind te zijn.
- Adoptie vindt plaats op gezamenlijk verzoek van 2 personen van verschillend geslacht die minstens 3 jaar hebben samengeleefd en het kind minimaal 1 jaar hebben verzorgd en opgevoed, of op verzoek van 1 persoon alleen, die het kind tenminste 3 jaar heeft verzorgd en opgevoed.
- Grootouders mogen geen kleinkind adopteren.
- Er moet een leeftijdsverschil zijn van 18 jaar tussen adoptanten en kind.
- Het kind moet minderjarig zijn.
- Is het ouder dan 12 dan moet het zelf geen bezwaar hebben tegen de adoptie.
- De ouders mogen geen gezag meer hebben over het kind.
- De ouders moeten het adoptieverzoek niet tegenspreken.
- De minderjarige moeder op de dag van het verzoek 16 jaar is.

## Herziening Kinderstrafrecht en Beginselenwet voor de Kinderbescherming 1965

In 1965 werden, als gevolg van het werk van de commissie Overwater, de bepalingen voor minderjarigen in het Wetboek van Strafrecht en de Kinderbeginselenwet vervangen door nieuwe wetgeving. Dit waren de

<sup>51</sup> Zie hiervoor m.n. Cloeck (1946)

<sup>52</sup> Hermans (1984) 185-186.

Wet van 9 november 1961 tot herziening van het kinderstrafrecht en het kinderstrafprocesrecht (*Stb.* 402/1961) en de Beginselenwet voor de kinderbescherming (*Stb.* 403 / 1961)

De herziening van het kinderstrafrecht voorzag in de introductie van een nieuwe maatregel, naast de oude jeugd-TBR. Dit was de maatregel van plaatsing in een inrichting voor buitengewone behandeling. Verder vernieuwingen waren: de invoering van de minimum strafbare leeftijd van 12 jaar en de invoering van de straf van arrest.

### **Rechtspositie verpleegden rijksinrichting 1982**

Bij de Wet van 6 mei 1982 (*Stb.* 273) houdende wijziging van de Beginselenwet voor de kinderbescherming ten aanzien van de rechtspositie van in rijksinrichtingen / justitiële jeugdinrichtingen voor kinderbescherming verblijvende minderjarigen, werd een speciale klachtenprocedure voor jongeren in Rijksinrichtingen / justitiële jeugdinrichtingen in het leven geroepen. Jongeren kunnen schriftelijk beklag doen over door of vanwege de directeur gegeven beslissingen. De Commissie van toezicht werd aangewezen als instantie waaraan de klachten konden worden gericht. De commissie kon nadere inlichtingen vragen bij de directeur en de jeugdige personen.

Ingewikkelde zaken moeten worden doorverwezen naar de speciale klachtencommissie die uit de Commissie van toezicht werd samengesteld. Zowel de directeur als de pupil kunnen in beroep gaan tegen de beslissing van de Commissie van toezicht. Dit beroep wordt behandeld door dezelfde klachtencommissie die ingewikkelde zaken behandelt. De klachtencommissie moet directeur en jongere horen, en kan eventueel ook bij andere personen inlichtingen inwinnen. De jongere heeft voor de klachtencommissie recht op een advocaat.

Tegen een beslissing van de klachtencommissie kan men weer in beroep gaan bij het college van Advies voor de (justitiële) Kinderbescherming, die de behandeling van klachten weer kon opdragen aan uit haar midden samengestelde commissie. Bij deze wet hoorde een wijziging in Uitvoeringsbesluit kinderbescherming (*Stb.* 729/1983) waardoor een rechtspositiereglement voor minderjarigen in rijksinrichtingen / justitiële jeugdinrichtingen werd ingesteld.

Vanaf 1989 werd de klachtenprocedure opgenomen in de Wet op de jeugdhulpverlening (*Stb.* 360 / 1989).

### **Particuliere inrichtingen voor kinderbescherming gaan naar WVC 1986**

In 1986 werd een belangrijke wijziging in de taak van de minister van Justitie op het gebied van de justitiële jeugdzorg doorgevoerd. Tot 1986 was de minister van Justitie verantwoordelijk voor een flink aantal particuliere inrichtingen (ookwel gestichten of internaten genoemd) die zich bezig hielden met de verzorging en opvoeding van kinderen. Deze kinderen werden opgenomen op grond van het jeugdstrafrecht (jeugd-tbs of arrest) of het jeugdbeschermingsrecht (OTS met uithuisplaatsing) of op verzoek van andere particuliere inrichtingen omdat ze onhandelbaar waren en deze inrichtingen meer gespecialiseerd.

Naast de particuliere inrichtingen bestonden er ook rijksinrichtingen (extreem zware gevallen)

De minister van Justitie subsidieerde deze particuliere inrichtingen en hield toezicht op de gang van zaken binnen de inrichtingen. Om in aanmerking te komen voor subsidie moesten deze inrichtingen door de minister goedgekeurd worden.

Bij Besluit van 23 december 1986, houdende herindeling van de ministeriële taak met betrekking tot particuliere residentiële jeugdhulpverlening, werden de meeste particuliere inrichtingen voor de kinderbescherming, vallend onder de verantwoordelijkheid van de minister van Justitie met ingang van 1 januari 1987 overgedragen aan de minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur. Het idee voor deze belangrijke overdracht van verantwoordelijkheid stamt uit het regeerakkoord en kwam voort uit de gedachte dat het verzorgen en begeleiden van jongeren in internaten en tehuizen (residentiële hulpverlening) in feite jeugdhulpverlening was en geen taak voor de minister van Justitie. Daarmee liep het Besluit vooruit op de Wet op de jeugdhulpverlening die in 1989 zou worden ingevoerd.

De verschuiving van de ministeriële verantwoordelijkheid had grote gevolgen: 19 particuliere internaten gingen over van Justitie naar WVC. Voor 8 particuliere inrichtingen werd echter een uitzondering gemaakt omdat ze een grote rol speelden bij de tenuitvoerlegging van het jeugdstrafrecht en/of waren bedoeld voor kinderen met zeer ernstige gedragsproblemen. Deze inrichtingen bleven vallen onder de verantwoordelijkheid van de minister van Justitie, die ze bleef subsidiëren op grond van de Kinderbeginselenwet. De subsidiëring van de overige 19 inrichtingen werd door WVC overgenomen op

basis van een tijdelijke subsidieregeling voor welzijn, en de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ).

Hoewel de invoering van het Besluit aangeeft dat de opvattingen over de taak van de minister van Justitie op het gebied van de jeugdbescherming gewijzigd waren werd de Kinderbeginselenwet en de onderhangende regelgeving niet gewijzigd. Dat maakte het voor Justitie mogelijk om haar eigen inrichtingen te blijven subsidiëren, maar heeft ook tot gevolg dat de 19 internaten tot 1990 zowel een erkenning onder de AWBZ nodig hebben als een goedkeuring van justitie.

In het verlengde van de overdracht werd bij Besluit van de Staatssecretaris van Justitie voor 16 juni 1987, (Stcrt. 115 / 1987) het Centraal Meldingspunt Particulier ingesteld. Het CMP is een instrument dat de omvang van de niet (binnen een door de plaatsende instantie ervaren redelijke termijn) plaatsbare jeugdigen t.a.v. wie een maatregel van kinderbescherming getroffen is, in kaart brengt Volgens de toelichting dient het centraal meldingspunt er toe, 'nu de beleidsregie over de meeste particuliere inrichtingen voor de kinderbescherming wordt overgedragen aan het Ministerie van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur, dat de minister van Justitie de in het regeerakkoord neergelegde garantie voor voldoende plaatsen ter uitvoering van justitiële maatregelen afdoende kan onderbouwen'.<sup>53</sup>

### Verlaging van de meerderjarigheidsgrens 1988

Per 1 januari 1988 werd de wettelijke leeftijd waarop men meerderjarig werd verlaagd van 21 naar 18 jaar. Dit had gevolgen voor zowel het jeugdstrafrecht als het jeugdbeschermingsrecht (*Stb.* 334, 335, 558/1987). In het kinderstrafrecht werd voortaan met leeftijdsgrenzen gewerkt om te bepalen of dit strafrecht van toepassing was, en niet langer met de grenzen van meerderjarigheid.

Op kinderen van 12 -18 is het kinderstrafrecht van toepassing, op jongeren van 18 - 21 het volwassenenstrafrecht, tenzij de jongere bij het begaan van het feit nog geen 18 was. In dat geval kan de rechter alsnog het kinderstrafrecht toepassen. Voor 16 en 17 jarigen bestaat de mogelijkheid van toepassing van het volwassenenstrafrecht.

De maatregel van jeugd-TBR stopt bij bereiken 18; de maatregel van plaatsing in een inrichting voor buitengewone behandeling bij het 21ste jaar. (zie ook stuk over stuiting huwelijk).

In verband met de wijziging werd waar nodig in de wetgeving de term 'minderjarige' vervangen door 'jeugdige persoon'

Bij het civiele kinderbeschermingsrecht bleef de meerderjarigheid zelf de grens. Maatregelen van kinderbescherming waren niet van toepassing op meerderjarigen. Men introduceerde echter de mogelijkheid om na het bereiken van de meerderjarigheid op vrijwillig basis voortzetting van de hulpverlening te vragen. Dit betrof bijvoorbeeld voortzetting van begeleide kamerbewoning of voortzetting van het verblijf in pleeggezin of particuliere inrichting.

Bij indiening van de wetsvoorstellen voor verlaging van de meerderjarigheidsgrens werd besloten, uit oogpunt van continuïteit van de hulpverlening en omdat het ex-kinderbeschermingspupillen betrof, dat de minister van Justitie de voortzetting van de hulpverlening zou subsidiëren of vergoeden.

Dit leverde later echter problemen op met het inmiddels ontstane inzicht dat vrijwillige hulpverlening niet onder minister van Justitie viel maar onder Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur. Bij invoering van de meerderjarigheidswetten in 1988 werd besloten om de taak van de minister van Justitie een jaar later (per 1 januari 1989) over te dragen aan de minister van WVC. Dat had bovendien als voordeel dat men kon bekijken om hoeveel aanvragen het eigenlijk ging, kortom hoe groot de behoefte aan deze voortzetting van voorzieningen eigenlijk was.<sup>54</sup>

Dit betekent dat vanaf 1 januari 1990 de voortgezette hulpverlening voor de meeste inrichtingen gesubsidieerd werd door WVC. Justitie subsidieerde een voortgezet verblijf in een van de 8 particuliere inrichtingen die nog steeds onder Justitie vielen.

Tot 1992 nam Justitie daarnaast ook de kosten voor voortgezette begeleiding door (gezins)voogdij-instellingen, plaatsing in een pleeggezin en begeleide kamerbewoning voor haar rekening.<sup>55</sup> Vanaf 1 januari 1992 werd deze vorm van voortgezette hulpverlening echter een taak van de provincies, die daarvoor ook de kosten dragen.

<sup>53</sup> Zie onder: 1 Uitgangspunt, en de Memorie van Toelichting, als geciteerd in S&J nr.200 (1990) p.422

<sup>54</sup> Nota van toelichting bij *Stb.*558 /1987.

<sup>55</sup> Nota van toelichting bij *Stb.*558 /1987.

## Adoptie Buitenlandse Pleegkinderen

De wet van Wet opnemning buitenlandse pleegkinderen (*Stb.* 566/1988) gaf regels inzake de opnemning in Nederland van buitenlandse pleegkinderen met het oog op adoptie. De wet heeft, plat gezegd, alleen betrekking op de 'invoer' van buitenlandse kindertjes. Voor het overige is de Adoptiewet van toepassing. De wet bepaalt dat het naar Nederland brengen van minderjarigen met het oog op adoptie slechts is toegestaan nadat de minister van Justitie een beginseltoestemming geeft. Voor die beginseltoestemming is een raadsonderzoek nodig. Opname van een buitenlands pleegkind zonder voorafgaande beginseltoestemming leverde een grond voor de maatregel van voorlopige toevertrouwing (tegenwoordig voorlopige voogdij).

Ook als een kind wordt meegenomen door pleegouders die een tijdje in het buitenland gewoond hebben, volgt ambtshalve een gezinsonderzoek na binnenkomst in Nederland. De minister van Justitie beslist vervolgens. Bij afwijzing van de aanvraag bracht hij de officier van justitie op de hoogte, die het kind voorlopig kon toevertrouwen aan de Raad. In 1997 werd de voorlopige toevertrouwing door officier gewijzigd in een voorlopige voogdij toe te wijzen door de kinderrechter. Er is beroep mogelijk op grond van Wet administratieve rechtspraak overheidsbeschikkingen (*Stb.* 284 / 1975).

Het is verboden om zonder vergunning van de minister van Justitie te bemiddelen in de opnemning van buitenlandse pleegkinderen. Bemiddelingsorganisaties moeten rechtspersoon met volledige rechtsbevoegdheid zijn en gevestigd in Nederland. Ze moeten bovendien voldoen aan de wettelijke voorschriften. Wanneer de minister van Justitie een vergunning intrekt wijst hij de vergunninghouder aan die de werkzaamheden voortzet of beëindigt.

De minister van Justitie houdt toezicht op de bemiddelingsorganisaties, en wijst daartoe ambtenaren van het ministerie aan. Met het toezicht op de naleving van de wettelijke voorwaarden met betrekking tot het Nedreland binnenbrengen van buitenlandse pleegkinderen zijn de Raad, en douaneambtenaren belast.

## Wet op de jeugdhulpverlening 1989

Na jaren van maatschappelijke discussie over de coördinatie van vrijwillige en gedwongen hulp<sup>56</sup> kwam in 1989 de Wet op de jeugdhulpverlening (*Stb.* 390) tot stand. Daarmee werd een nieuw systeem geïntroduceerd waarbij de justitiële jeugdbescherming in overige jeugdhulpverlening geïntegreerd werd. De wet deelt de jeugdhulpverlening in naar:

- a. pleegzorg, hulpverlening bestaande uit het bieden van opnemning in een pleeggezin en de daarmee verband houdende begeleiding van pleegkinderen, pleegouders, ouders en stiefouders;
- b. residentiele hulpverlening: hulpverlening waarbij een jeugdige wordt opgenomen in een tehuis waarin dag en nacht hulp wordt geboden;
- c. semi-residentiële hulpverlening: hulpverlening waarbij een jeugdige regelmatig gedurende een deel van een etmaal in een daartoe bestemde inrichting verblijft.
- d. ambulante hulpverlening: hulpverlening anders dan bedoeld onder a, b, of c.

Daarnaast maakt de wet onderscheid naar categorieën hulpverlening: respectievelijk de primaire, secundaire en tertiaire hulpverlening.

De uitvoering van de kindbescherming zoals die was geregeld in de Beginselenwet voor de kindbescherming, werd ondergebracht in dit nieuwe systeem. Een andere belangrijke wijziging is de grotere rol die regio's en provincies gaan spelen in de organisatie van de hulpverlening. De minister van Justitie stelt bijvoorbeeld de plannen waarin de voorzieningen van jeugdhulpverlening regionaal worden toebedeeld, voor de justitiële inrichtingen van kindbescherming vast.

Deze *inrichtingen voor justitiële kindbescherming* zijn bestemd voor de tenuitvoerlegging van het jeugdstrafrecht, het ondergaan van voorlopige hechtenis en voor plaatsing van kinderen met ernstige gedragsproblemen. Hieronder vallen zowel de inrichtingen van het rijk als een beperkt aantal particuliere inrichtingen.

De primaire verantwoordelijkheid voor de Wjvh ligt bij Minister waaronder Welzijn ressorteert, maar in een aantal gevallen wijst de wet de minister van Justitie en Minister waaronder Welzijn ressorteert gezamenlijk aan als verantwoordelijke bewindslieden.<sup>57</sup> Voor een aantal zaken, zoals de voogdij- en gezinsvoogdij-instellingen, de justitiële pleegzorg en de inrichtingen voor justitiële kindbescherming heeft de minister van Justitie zelfs de uitsluitende verantwoordelijkheid

Sinds de invoering van de Wjvh in 1989, is de gedwongen justitiële hulpverlening (dat wil zeggen internaatsverpleging en dergelijke in verband met een maatregel van kindbescherming) geïntegreerd in

<sup>56</sup> Zie 'kindbescherming en jeugdhulpverlening' hierboven.

<sup>57</sup> Zie hiervoor rapport *Schappelijk welzijn op Maat*.



het geheel van de jeugdhulpverlening. Mede daardoor werd het plaatsingssysteem binnen de jeugdhulpverlening grondig gewijzigd. Dit geldt ook voor plaatsingen op grond van een justitiële maatregel van kindbescherming. .

Zowel gedwongen als vrijwillige plaatsingen binnen de jeugdhulpverlening worden voortaan op regionaal niveau georganiseerd.

Sinds 1989 werken uitvoerders, RIAGG en de Raden voor de kindbescherming samen in regionale *samenwerkingsverbanden*. Deze samenwerkingsverbanden coördineren de werkzaamheden van de diverse instanties op het jeugdhulpverleningsgebied binnen de regio. Het bestuur van het samenwerkingsverband benoemt een jeugdhulpadviesteam (en voegt daar een secretariaat aan toe). Dit team van deskundigen heeft vier taken:

- het op verzoek stellen van een diagnose in jeugdhulpverleningszaken waarin een multidisciplinaire aanpak noodzakelijk is;
- het op verzoek adviseren van de zgn. *plaatsende instantie* omtrent de aard van de noodzakelijk geachte hulpverlening ;
- het op verzoek adviseren van de rechter, bij toepassing van art. 262 of 263 Burgerlijk Wetboek (OTS met uithuisplaatsing) of bij toepassing van het jeugdstrafrecht;
- het bijhouden van de registratie van aanvang en beëindiging van secundaire hulpverlening voor pleegzorg, semi-residentiële en residentiele hulpverlening.

De wet schrijft voor dat de uitvoerders van regionale semi-residentiële en residentiele voorzieningen op het terrein van de secundaire hulpverlening (variërend van crisisopvang tot tehuizen voor buitengewone behandeling) in een regio gezamenlijk vaststellen in welke voorziening een jeugdige zal verblijven. Verder kan alleen de rechter in zijn uitspraak vastleggen waar een kind precies moet worden opgenomen. Bij plaatsingen in pleegzorg, semi-residentiële en residentiele voorzieningen hebben kinderen die onder een justitiële maatregel van kindbescherming met uithuisplaatsing staan, voorrang boven 'vrijwillige' plaatsingen. In 1992 (*Stb.* 386 / 1992) werd deze voorrangregeling ook van toepassing verklaard op voortgezette hulp aan meerderjarigen.

Een belangrijke begrip bij de plaatsingen onder de Wjvh is de *plaatsende instantie*. Plaatsende instanties zijn bij wet of AMvB aangewezen instanties, die vervolgens door Provinciale Staten erkend moeten zijn (bijvoorbeeld ambulante hulpverleners of RIAGG). Provinciale Staten stellen ook de regels op waaraan een instantie moet voldoen om voor erkenning in aanmerking te komen.

Verder zijn er onder de Wjvh twee instanties die van rechtswege als plaatsende instantie erkend zijn. Dit zijn de Raad, bij onderzoeken ter beperking van de ouderlijke macht of voogdij en tot 1995 in situaties van voorlopige toevertrouwing, en de voogdij-instellingen.

Tot 1996 waren erkende plaatsende instanties voorzieningen van pleegzorg onder de Wjvh, en dat betekende dat ze verzorgingskosten vanuit het budget (justitiële) pleegzorg kregen.<sup>58</sup>

De *plaatsende instantie* draagt zorg voor :

- het onderzoek naar de problemen / stoornissen van de jeugdige, waarbij vastgesteld wordt welke hulpverlening noodzakelijk is
- de evaluatie van de hulpverlening, waarbij vastgesteld wordt of de hulpverlening (eventueel elders) voortgezet moet worden
- de vaststelling van de termijn hulpverlening

Een en ander wordt steeds in rapporten vastgelegd.

Normaal gesproken is een plaatsing in een instelling voor pleegzorg, semi-residentiële of residentiele hulpverlening alleen rechtsgeldig wanneer de *plaatsende instantie* twee maanden van tevoren heeft vastgesteld dat deze hulpverlening noodzakelijk is. In noodsituaties is dit niet nodig, al moet een plaatsende instantie dan wel binnen 14 dagen gewaarschuwd worden. Verder mag de rechter die een kind onder OTS met uithuisplaatsing stelt, of een maatregel of straf oplegt op grond van het jeugdstrafrecht, een kind rechtstreeks plaatsen, zonder tussenkomst van een erkende plaatsende instantie.

De plaatsende instanties brengen jaarlijks verslag uit aan het jeugdhulpadviesteam omtrent hun plaatsingsbeleid. Het jeugdhulpadvies kan Provinciale Staten inlichten wanneer het plaatsingsbeleid onvoldoende is.

<sup>58</sup> Voor subsidieregeling van de overige pleegzorg onder de Wjvh zie rapport *Schappelijk welzijn op Maat*.

### **Particuliere landelijke organisatie: Bond, Federatie, Wijn**

In juni 1899 werd de *Nederlandsche Bond tot kinderbescherming* opgericht. Dit was een landelijke particuliere vereniging waarbij veel kinderbeschermingsorganisaties zich aansloten. De godsdienstige en levensbeschouwelijke achtergronden van deze verenigingen waren zeer divers, en deze 'verzuiling' had veel invloed op de organisatorische vorm en op de slagvaardigheid van de Bond en haar latere opvolger de Federatie. Desalniettemin trad de Bond op als tussenpersoon tussen de aangesloten verenigingen en de overheid, en besteedde verder veel aandacht aan de inhoudelijke kant van het kinderbeschermingswerk door het ontwikkelen van opleidingen. Na de Tweede Wereldoorlog werd de Bond omgezet in een Federatie van diverse op levensbeschouwing of godsdienst gebaseerde koepels of zuilen. (In de wetgeving worden deze koepels / zuilen aangeduid als groepsfederaties). Het nieuwe samenwerkingsverband heette *Nationale federatie, de Nederlandse bond tot kinderbescherming*. In 1971 gingen de verschillende zuilen akkoord met een plan tot verregaande integratie. De eigen organisaties werden opgeheven en de groepsfederaties en de Nationale Federatie gingen op in een organisatie, in 1975 omgedoopt in *De Nationale Federatie voor Kinderbescherming (NFK)*.

Voor de minister van Justitie vormde de Federatie een belangrijk aanspreekpunt. Ze werd daarom door hem gesubsidieerd en soms in wet- en regelgeving aangewezen als partij die gehoord moest worden door de Minister. In 1965 werd het overleg over verbetering van subsidiëring van instellingen en organisaties zelfs geformaliseerd in de commissie voor overleg in subsidieaangelegenheden (COSA), een centraal overlegorgaan van de Federatie en de minister van Justitie.

In 1975 kwam de nieuwe vereniging tot stand: Werkorgaan Integratie Jeugdbescherming Nederland, later Werkverband Integratie Jeugdwelzijnswerk Nederland (WIJN). De laatste verandering in naam gaf aan dat men zich niet beperkte tot de justitiële jeugdbescherming, maar ook de jeugdhulpverlening tot haar aandachtsgebied rekende. Zoals uit de naam van de vereniging blijkt streefde zij naar een betere integratie van de jeugdhulpverlening en de jeugdbescherming.

Tot ongeveer 1982 werden de landelijke en regionale bureaus van deze vereniging rechtstreeks gesubsidieerd via de begroting van de minister van Justitie. Tussen 1982 en 1987 subsidieerde de minister van Justitie de contributie die de leden van de vereniging aan WIJN betaalden.<sup>59</sup> Inmiddels bestaat WIJN niet meer. Na 1987 ging de subsidiëring van WIJN over naar het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport dat tussen 1988 en 1990 verschillende koepels en aanspreekpunten heeft opgeheven, waaronder WIJN.

### **Herziening jeugdstrafrecht en ondertoezichtstelling 1995**

Bij de Wet van 7 juli 1994 (*Stb.* 528 / 1994, inw. per 1 januari 1995) werd het jeugdstrafrecht opnieuw gewijzigd. In het Wetboek van Strafrecht werden alternatieve straffen voor jongeren geïntroduceerd: taakstraffen en deelname aan Halt-projecten. Verder verdwenen de straffen van arrest en tuchtschool, om te worden vervangen door jeugddetentie. Ook het begrip jeugd-TBR verdwijnt, net als de maatregel van plaatsing in een inrichting voor buitengewone behandeling (IBB). Daarvoor in de plaats komt de maatregel van plaatsing in een inrichting voor jeugdigen. Dat kan dan of een rijksinrichting of particuliere inrichting voor kinderbescherming als bedoeld in de Wjvh. zijn. Verder verviel de mogelijkheid tot een strafrechtelijke OTS.

In 1995 wordt de OTS gewijzigd bij de Wet van 26 april 1995 (*Stb.* 255) tot herziening van de maatregel van ondertoezichtstelling van minderjarigen. Daarbij raakt de kinderrechter formeel de leiding over de OTS kwijt. Hij draagt de voogdij niet meer op aan een gezinsvoogd, die onder zijn leiding op het kind toezicht houdt. In plaats daarvan plaats hij een kind ondertoezicht van een gezinsvoogdij-instelling. Die mag bepalen of ze verlenging van de OTS nodig vindt en zo nee, dan meldt ze dat aan de Raad. Die kan dan, als ze het er niet meer eens is, de kinderrechter om een nieuwe instelling of OTS vragen en daarmee start in feite de procedure opnieuw. Hetzelfde geldt voor de uithuisplaatsing waarbij de instelling een machtiging krijgt van de kinderrechter.

---

<sup>59</sup> Delfos & Doek (1983) 11-14.

**Herziening van de voorlopige maatregelen van kindbescherming 1997**

De Wet van 23 januari 1997 (*Stb.* 38) wijzigde voorlopige maatregelen van kindbescherming. De maatregel van voorlopige toevertrouwing aan de Raad verdween. In plaats daarvan komt de maatregel van voorlopige voogdij waarbij een minderjarige onder de voorlopige voogdij van een voogdij-instelling wordt geplaatst. Ook de maatregel van voorlopige ontheffing of ontzetting uit het gezag verdwijnt uit het Burgerlijke Wetboek en werd omgezet naar een maatregel van voorlopige voogdij.

## Handelingen

### Algemene Handelingen

#### Beleidsontwikkeling en evaluatie

1.

Actor	De minister
Handeling	Het voorbereiden, mede-vaststellen, coördineren en evalueren van het beleid m.b.t. de justitiële jeugdzorg
Waardering	B1,2
Opmerking	<ul style="list-style-type: none"> <li>– onder deze handeling valt ook: het voeren van overleg met de andere betrokken actoren op het beleidsterrein</li> <li>– het voorbereiden van een standpunt ter inbrenging in de Ministerraadvergaderingen voor beraad en besluitvorming betreffende het beleidsterrein</li> <li>– het voeren van overleg met/het leveren van bijdragen aan het overleg met het Staatshoofd betreffende het beleidsterrein</li> <li>– het voorbereiden van de Memorie van toelichting op de Rijksbegroting betreffende het beleidsterrein; zie ook handelingen 5, 177 en 183 van het BSD 'Per slot van Rijksrekening'</li> <li>– het toetsen van de uitvoering van het beleid (evaluatie)</li> <li>– het leveren van commentaar op de recht- en doelmatigheidscontroles van de Algemene Rekenkamer op het beleidsterrein; zie ook 'Per Slot van Rijksrekening' handeling 295, 357 en 374</li> <li>– het aan externe adviescommissies verzoeken om advies betreffende het beleidsterrein</li> <li>– het informeren van het Kabinet van de Koningin over ontwikkelingen op het beleidsterrein</li> <li>– het voorbereiden en vaststellen van het voorlichtingsbeleid (als beleidsinstrument)</li> <li>– de jaarlijkse verslaglegging aan de Tweede Kamer, en het eenmaal in de 4 jaar vaststellen van een termijnplan voor de jeugdhulpverlening op basis van de Wjvh (Stb. 360 / 1989): art. 7 - art. 9</li> </ul>

#### Totstandkoming van wet- en regelgeving

2.

Actor	De minister
Handeling	Het voorbereiden van de totstandkoming, wijziging en intrekking van wet- en regelgeving betreffende het beleidsterrein justitiële jeugdzorg
Periode	1945 – 1996
Product	Wetten, algemene maatregelen van bestuur, koninklijke besluiten, circulaire
Waardering	B1

#### Verantwoording van beleid

3.

Actor	De minister
Handeling	Het opstellen van periodieke verslagen over ontwikkelingen op het beleidsterrein justitiële jeugdzorg
Product	Jaarverslagen, kwartaalverslagen, maandverslagen
Waardering	B3

4.

Actor	De minister
Handeling	Het beantwoorden van Kamervragen en het anderszins op verzoek incidenteel informeren van leden of commissies uit de Kamers der Staten Generaal betreffende het beleidsterrein justitiële jeugdzorg
Product	Brieven, notities
Waardering	B2,3

5.

Actor De minister  
 Handeling Het informeren van de Commissies voor Verzoekschriften en andere tot het onderzoeken van klachten bevoegde commissies uit de Kamers der Staten Generaal en de Nationale Ombudsman naar aanleiding van klachten over de uitvoering of de gevolgen van het justitiële jeugdzorgbeleid  
 Product Brieven, notities  
 Waardering B3

6.

Actor De minister  
 Handeling Het beslissen op beroepschriften naar aanleiding van beschikkingen betreffende justitiële jeugdzorg en het voeren van verweer in beroepschriftprocedures voor administratief rechterlijke organen  
 Product Beschikkingen, verweerschriften  
 Waardering B3

### Internationaal beleid

7.

Actor De minister  
 Handeling Het medevoorbereiden van het vaststellen, wijzigen en intrekken van internationale regelingen inzake justitiële jeugdzorg en het presenteren van Nederlandse standpunt in intergouvernementele organisaties  
 Product Internationale regelingen, nota's, notities, standpunten  
 Waardering B1,2

### Informatieverstrekking

8.

Actor De minister  
 Handeling Het beantwoorden van vragen van individuele burgers, bedrijven en instellingen over het beleidsterrein justitiële jeugdzorg  
 Product Brieven, notities  
 Waardering V 1 jaar

9.

Actor De minister  
 Handeling Het beantwoorden van vragen van individuele burgers, bedrijven en instellingen over het handelen van de Raad en de instellingen van voogdij en gezinsvoogdij en inrichtingen voor justitiële jeugdbescherming  
 Product Brieven, notities  
 Waardering V 1 jaar

10.

Actor De Raad  
 Handeling Het beantwoorden van vragen van individuele burgers, bedrijven en instellingen over het beleidsterrein justitiële jeugdzorg  
 Product Brieven, notities  
 Waardering V 1 jaar

11.

Actor De Raad  
 Handeling Het beantwoorden van vragen van individuele burgers, bedrijven en instellingen over het handelen van de Raad en de instellingen van voogdij en gezinsvoogdij  
 Product Brieven, notities  
 Waardering V 1 jaar

12.

Actor	De minister
Handeling	Het uitvoeren van voorlichtingsactiviteiten op het terrein van de justitiële jeugdzorg
Product	Voorlichtingsmateriaal
Waardering	V 2 jaar na vervallen; NB van het gedrukte voorlichtingsmateriaal wordt 1 exemplaar bewaard. De voorbereidende stukken worden vernietigd
Toelichting	Zie voor het voorbereiden en vaststellen van het voorlichtingsbeleid (waarbij voorlichting als beleidsinstrument gehanteerd wordt) handeling 1

### Onderzoek

13.

Actor	De minister
Handeling	Het voorbereiden van intern (wetenschappelijk) onderzoek en het vaststellen van onderzoeksrapporten over het beleidsterrein justitiële jeugdzorg
Product	Nota's, notities, onderzoeksrapportages
Waardering	B1,2
Toelichting	voor (interdepartementale) commissies zie handeling 1

14.

Actor	de minister
Handeling	het voorbereiden en begeleiden van extern (wetenschappelijk) onderzoek betreffende het beleidsterrein justitiële jeugdzorg
Product	nota's, notities
Waardering	v 2 jaar

### Subsidiëring

15.

Actor	de minister
Handeling	Het verstrekken van subsidies aan personen, bedrijven en instellingen die actief zijn op het beleidsterrein justitiële jeugdzorg
Product	beschikkingen
Waardering	v, 10 jaar

### Organisatie

Organisatie komt terug in een horizontaal RIO. Voor selectie wordt voorlopig verwezen naar de .07/.08 lijsten.

Het instellen van commissies is geen algemene handeling als de grondslag voor die commissies te vinden is in wet- en regelgeving. Hetzelfde geldt voor het benoemen of ontslaan van voorzitter en leden van commissies.

## Organisatie kindbescherming

### Voogdijraden / Raden voor de kindbescherming

De *Burgerlijke kindwet* bepaalde dat er in ieder arrondissement tenminste een voogdijraad was, aan wie behalve de in het Burgerlijk Wetboek of in andere wetten opgedragen bemoeienissen, de zorg werd opgedragen voor de minderjarigen die bij rechterlijke uitspraak of door de officier van justitie aan hen werden toevertrouwd.<sup>60</sup> Een algemene maatregel van bestuur (het Organisatiebesluit 1905 (*Stb.* 207)) regelde de samenstelling van de Voogdijraden, hun aantal, ressort en zetel, en de wijze waarop de door de Voogdijraden gemaakte kosten door de Staat worden betaald en verantwoord.

Tot 1956 deden de, door de Kroon benoemde, leden van de raad zelf de onderzoeken die voor advisering aan de rechtbank in verband met maatregelen van kindbescherming noodzakelijk waren.

<sup>60</sup> Burgerlijk Wetboek (1901): art. 385b, Burgerlijk Wetboek, zoals gewijzigd bij wet (*Stb.* H232 / 1947): art. 461e.v. Het besluit *Stb.*207 / 1905 regelde dat in het arrondissement 's-Gravenhage en Groningen twee Voogdijraden is gevestigd.

Per 1 juli 1956 werden de Voogdijraden gereorganiseerd en kregen de naam 'Raden voor de kinderbescherming'.<sup>61</sup> Deze reorganisatie introduceerde een onderscheid tussen de raad zelf (die werd nu onderverdeeld in commissies) en het bureau van de raad, waaraan opgeleide onderzoekers werden verbonden die het feitelijke onderzoek deden. De minister van Justitie benoemde deze medewerkers van het bureau. De beslissingsbevoegdheid over het uit te brengen advies lag echter nog steeds bij de leden van de Raad.

In 1972 stelde de minister van Justitie een commissie in o.l.v. mr. Abbenhuis. Deze commissie adviseert dat de behandeling van individuele zaken en de beslissingen daarover, zoveel mogelijk bij het bureau moeten liggen. Aldus geschiedt en de leden van de raad gaan zich bezig houden met het uitzetten van algemenere beleidslijnen waarbij gestreefd betere waarborgen voor landelijke eenheid van beleid. (De minister van Justitie benadrukte daarbij dat het van belang was dat de raden zich niet alleen aan de wet hielden maar ook aan de ministeriele aanwijzingen; kennelijk was dit een moeilijk punt). Bovendien moest een betere klachtenprocedure komen. M.b.t. het laatste werd besloten, dat er naast de mogelijkheden tot onderzoek van klachten via de Nationale Ombudsman (*Stb.* 35 / 1981) toch ook eigen procedure moest komen. Dit werd neergelegd in het Organisatiebesluit Raden voor de kinderbescherming 1982 (*Stb.* 16 / 1982).<sup>62</sup>

In 1996 (*Stb.* 328 en 329) werd de organisatie van de Raden ingrijpend gewijzigd. Voortaan is er slechts een Raad voor de kinderbescherming (gevestigd in Utrecht). De raad staat onder leiding van een algemeen directeur bijgestaan door 5 ressortdirecteuren die elk leiding hebben over de in hun ressort (overeenkomend met die van het hof) werkzame eenheden. De eenheden doen het feitelijke werk. Het Landelijk bureau van de raad voor de kinderbescherming verzorgt het beheer: zij regelt de financiële administratie, de personeelsadministratie en het productie-beheer, en regelt tevens de pers- en publiekvoorlichting. De klachtenprocedure wordt via een apart AMvB geregeld.

Tot 1989 had de Raad op grond van de opeenvolgende Organisatiebesluiten de plicht om de samenwerking tussen de in zijn gebied werkzame instellingen van kinderbescherming te bevorderen. Sinds de invoering van de Wet op de jeugdhulpverlening (*Stb.* 360 / 1989) berust er een samenwerkingsplicht op alle rechtspersoonlijkheid bezittende uitvoerders van de hulp en de RIAGG binnen een regio. Ook de Raad neemt aan dit zgn. *samenwerkingsverband* deel. (In 1992 werd de wet overigens zodanig gewijzigd dat een aantal grote steden ook in aanmerking kon komen voor het predikaat regio).<sup>63</sup>

Het samenwerkingsverband is een rechtspersoon. De taken van het samenwerkingsverband zijn:

- a) uitwisseling van informatie omtrent de inhoud van de door de deelnemende uitvoerders geboden voorzieningen
- b) het aanleggen en bijhouden van een overzicht van de in de regio aanwezige voorzieningen
- c) het op elkaar afstemmen van de werkzaamheden van de uitvoerders, en het maken van afspraken over de bijdrage van de RIAGG in de jeugdhulpverlening
- d) het maken van afspraken over de ondersteuning van voorzieningen en derden door wie een probleem of stoornis bij een jongere wordt signaleerd
- e) het geven van adviezen aan het provinciale bestuur m.b.t. de planning van regionale voorzieningen
- f) het in stand houden van het jeugdhulpadviesteam

In dit Rapport staan alleen de handelingen van de Raad t.o.v. het samenwerkingsverband.<sup>64</sup>

16.

Actor	de Raad
Handeling	het uitvoeren van voorlichtingsactiviteiten op het terrein van de kinderbescherming
Bron	Organisatiebesluit raad voor de kinderbescherming ( <i>Stb.</i> 329 / 1996)
Product	voorlichtingsmateriaal
Opmerking	Van het gedrukte voorlichtingsmateriaal wordt een exemplaar bewaard. De voorbereidende stukken worden vernietigd

<sup>61</sup> Wet van 24 december 1954, *Stb.* 602. Bij KB (*Stb.* 111 / 1955) trad art. VI van deze wet, m.u.v. de 2e bepaling onder 2 en de bepaling onder 3B in werking per 15 april 1955 in werking. De overige bepalingen van de wet traden per 1 juli 1956 in werking bij KB (*Stb.* 308 / 1956).

<sup>62</sup> Nota van toelichting *Stb.* 16 / 1982.

<sup>63</sup> Wet op de jeugdhulpverlening (*Stb.* 115 / 1992).

<sup>64</sup> Deze regionale samenwerking hoort eigenlijk thuis op het beleidsterrein welzijn en hoort dus opgenomen te zijn in *Schappelijk Welzijn op Maat*.



- Waardering V, 2 jaar na vervallen
- 17.
- Actor Minister van Justitie
- Handeling het benoemen en ontslaan van de directeur en de ressortsdirecteuren
- Periode 1996 -
- Grondslag Organisatiebesluit raad voor de kinderbescherming (*Stb.* 329 / 1996): art. 2
- Product beschikking
- Waardering V
- 18.
- Actor Minister van Justitie (1945 – )  
de Raad (1996 - )
- Handeling het benoemen en ontslaan van personeel van de Raad
- Periode 1945 -
- Grondslag Organisatiebesluit Voogdijraden (*Stb.*807 / 1933): art. 4; Organisatiebesluit Voogdijraden 1948 (*Stb.* I 134 / 1948): art. 6; Organisatiebesluit Raden voor de kinderbescherming (*Stb.* 336 / 1956): art. 28; Organisatiebesluit Raden voor de kinderbescherming 1969: art. 28; Organisatiebesluit Raden voor de kinderbescherming 1982: art. 21; Organisatiebesluit raad voor de kinderbescherming (*Stb.* 329 / 1996): art. 2
- Product
- Waardering V
- 19.
- Actor Minister van Justitie
- Handeling het bij AMvB geven van de samenstelling en organisatie van de Raad
- Periode 1945 -
- Grondslag BW (*Stb.* 62 / 1901): art. 385*b*; BW (*Stb.* H 232 / 1947): art. 461; NBW (*Stb.* 167 / 1969): art. 238
- Product AMvB, o.a.:
1. Organisatiebesluit Voogdijraden 1905 (*Stb.* 207 / 1905)
  2. Organisatiebesluit Voogdijraden 1948 (*Stb.* I 134 / 1948)
  3. Organisatiebesluit Raden voor de kinderbescherming (*Stb.* 336 / 1956)
  4. Organisatiebesluit Raden voor de kinderbescherming 1969 (*Stb.* 543 / 1969)
  5. Organisatiebesluit Raden voor de kinderbescherming 1982 (*Stb.* 16 / 1982)
  6. Organisatiebesluit raad voor de kinderbescherming(*Stb.* 329 / 1996)
- Waardering B4
- 20.
- Actor Minister van Justitie
- Handeling het bij AMvB regelen van de behandeling van klachten door de Raad
- Periode 1996 -
- Grondslag BW (*Stb.* 328 / 1996): art. 293
- Product AmvB
- Waardering B5
- 21.
- Actor Minister van Justitie
- Handeling het verdelen van de werkzaamheden van de tussen de kamers van de Voogdijraden in Rotterdam, Amsterdam en Den Haag
- Periode 1945 – 1956
- Grondslag Organisatiebesluit Voogdijraden (*Stb.* 207 / 1905), zoals ingevoegd bij Besluit van 30 december 1933 (*Stb.* 804): art. 2a; Organisatiebesluit Voogdijraden 1948 (*Stb.* I 134 / 1948): art. 3
- Product Regeling
- Waardering B4

22.  
 Actor de Raad  
 Handeling het adviseren van de Minister van Justitie over de ontheffing van de verplichting voor de secretaris van de Raad, om zijn standplaats te hebben in de gemeente waar de Raad gevestigd is  
 Periode 1945 – 1956  
 Grondslag Organisatiebesluit Voogdijraden (*Stb.* 207 / 1905): art. 3; Organisatiebesluit Voogdijraden 1948 (*Stb.* I 134 / 1948): art. 5  
 Product advies  
 Waardering V
23.  
 Actor Minister van Justitie  
 Handeling het bij KB geven van een ontheffing van de verplichting voor de secretaris van de Raad om zijn standplaats te hebben in de gemeente waar de Raad gevestigd is  
 Periode 1945 – 1956  
 Grondslag Organisatiebesluit Voogdijraden (*Stb.* 804 / 1933): art. 3; Organisatiebesluit Voogdijraden 1948 (*Stb.* I 134 / 1948): art. 5  
 Product Koninklijk besluit  
 Waardering V
24.  
 Actor de Raad  
 Handeling het aanstellen van een plaatsvervangende secretaris  
 Periode 1945 -  
 Grondslag Organisatiebesluit Voogdijraden (*Stb.* 804/1933): art. 3; Organisatiebesluit Voogdijraden 1948 (*Stb.* I 134 / 1948): art. 5; Organisatiebesluit Raden voor de kinderbescherming (*Stb.* 336 / 1956): art. 29  
 Product Verzoek aan de minister, besluit tot aanstelling  
 Opmerking Tot 1956 had de Raad hiervoor de goedkeuring van de Minister van Justitie nodig  
 Waardering V
25.  
 Actor Minister van Justitie  
 Handeling het toestaan dat de Raad een of meer plaatsvervangende secretarissen aanstelt  
 Periode 1945 - 1956  
 Grondslag Organisatiebesluit Voogdijraden (*Stb.* 207 / 1905), zoals laatstelijk gewijzigd bij Besluit van 30 december 1933 (*Stb.* 804): art. 3; Organisatiebesluit Voogdijraden 1948 (*Stb.* I 134 / 1948): art. 5  
 Product beschikking  
 Opmerking Na 1956 had de Raad hiervoor geen goedkeuring van de Minister van Justitie meer nodig  
 Waardering V
26.  
 Actor Minister van Justitie  
 Handeling het bij KB benoemen of ontslaan van leden en secretaris van de Raad  
 Periode 1945 – 1997  
 Grondslag Organisatiebesluit Voogdijraden (*Stb.* 207 / 1905): art. 4; Organisatiebesluit Voogdijraden 1948 (*Stb.* I 134 / 1948): art. 5 -art. 8; Organisatiebesluit Raden voor de kinderbescherming (*Stb.* 336 / 1956): art. 3- art. 8; Organisatiebesluit Raden voor de kinderbescherming 1969 (*Stb.* 543 / 1969): art. 3 -art. 8; Organisatiebesluit Raden voor de kinderbescherming 1982: art. 6 -art. 9, art. 14  
 Product Koninklijk besluit, correspondentie  
 Opmerking De voorzitter wrd aangewezen uit de leden. Tot 1956 werden de leden benoemd op voordracht van de Commissaris der Koningin en / of de president van de arrondissementsrechtbank; sinds 1956 droeg de Raad zelf nieuwe leden ter benoeming voor. .

Waardering	V
27.	
Actor	1. Commissaris van de Koningin, de President der arrondissementsrechtbank (1945 –1956) 2. De raad (1956 - 1997)
Handeling	het adviseren van de Minister van Justitie i.v.m. de benoeming van leden voor de Raad / de Raad
Periode	1945 – 1996
Grondslag	Organisatiebesluit Voogdijraden ( <i>Stb.</i> 804 / 1933): art. 5; Organisatiebesluit Voogdijraden 1948 ( <i>Stb.</i> I 134 / 1948): art. 7; Organisatiebesluit Raden voor de kinderbescherming ( <i>Stb.</i> 336 / 1956): art. 6; Organisatiebesluit Raden voor de kinderbescherming 1982: art. 7- 10
Product	voordracht, advies
Opmerking	Tot 1956 werden de leden benoemd op voordracht van de Commissaris der Koningin en / of de president van de arrondissementsrechtbank; sinds 1956 draagt de Raad zelf nieuwe leden ter benoeming voor.
Waardering	V
28.	
Actor	de Raad
Handeling	het verzoeken aan de Commissaris der koningin / president der arrondissementsrechtbank om bij de Minister van Justitie een voordracht te doen ter vervanging van een lid van de Raad
Periode	1934 – 1956
Grondslag	Organisatiebesluit Voogdijraden ( <i>Stb.</i> 804/1933): art. 6; Organisatiebesluit Voogdijraden 1948 ( <i>Stb.</i> I 134 / 1948): art. 8
Product	verzoek
Waardering	V
29.	
Actor	1. de Raad in Rotterdam, Amsterdam, Den Haag, 2. de Raad
Handeling	het aanwijzen van een plaatsvervangend voorzitter uit de leden
Periode	1945 –1997
Grondslag	Organisatiebesluit Voogdijraden ( <i>Stb.</i> 804/1933): art. 7.2; Organisatiebesluit Voogdijraden 1948 ( <i>Stb.</i> I 134 / 1948): art. 9; Organisatiebesluit Raden voor de kinderbescherming 1969: art. 7; Organisatiebesluit Raden voor de kinderbescherming 1982: art. 10
Product	besluit, kennisgeving aan de minister
Waardering	V
30.	
Actor	de Raad
Handeling	het periodiek samenstellen van de commissies over wie de werkzaamheden verdeeld worden en het aanwijzen van de voorzitters daarvan
Periode	1956 – 1997
Grondslag	Organisatiebesluit Raden voor de kinderbescherming ( <i>Stb.</i> 336 / 1956): art. 11; Organisatiebesluit Raden voor de kinderbescherming 1969: art. 11; Organisatiebesluit Raden voor de kinderbescherming 1982: art. 12
Product	notulen
Opmerking	in het reglement wordt bepaald welke commissies er zijn; de commissies zijn bevoegd te beslissen. in 1982 krijgen deze interne commissies er een taak bij: het toetsen van de werkzaamheden van het bureau aan het algemeen beleid (zoals geformuleerd door de Raad) de medewerkers van het bureau kunnen deelnemen aan de werkzaamheden van de commissies
Waardering	V

- 31.
- Actor de Raad
- Handeling het, onder goedkeuring van de Minister van Justitie, benoemen van agenten
- Periode 1945 – 1956
- Grondslag Organisatiebesluit Voogdijraden (*Stb.* 804/1933): art. 9; Organisatiebesluit Voogdijraden 1948 (*Stb.* I 134 / 1948): art. 11
- Product besluit, verzoek aan de minister
- Opmerking De agenten mochten namens de Raad onderzoek verrichten en ontvangen daarvoor vergoeding voor reis- en verblijfskosten. Later is deze bevoegdheid tot delegatie ingetrokken. Raadsonderzoeken worden uitgevoerd door personeel van de Raad zelf
- Waardering V
- 32.
- Actor Minister van Justitie
- Handeling het beslissen op een verzoek tot goedkeuring van de benoeming van agenten door de Raad
- Periode 1945 – 1956
- Grondslag Organisatiebesluit Voogdijraden (*Stb.* 804/1933): art. 9; Organisatiebesluit Voogdijraden 1948 (*Stb.* I 134 / 1948): art. 11
- Product beschikking
- Waardering V
- 33.
- Actor de Raad van Rotterdam, Amsterdam of Den Haag
- Handeling het, onder goedkeuring van de Minister van Justitie, machtigen van de ondervoorzitter om stukken te tekenen
- Periode 1945 – 1956
- Grondslag Organisatiebesluit Voogdijraden (*Stb.* 804/1933) art. 10; Organisatiebesluit Voogdijraden 1948 (*Stb.* I 134 / 1948): art. 12
- Product machtiging, verzoek aan de minister
- Waardering V
- 34.
- Actor Minister van Justitie
- Handeling het machtigen van de Raad te Rotterdam, Amsterdam of Den Haag om de ondervoorzitter de bevoegdheid tot tekenen van stukken te geven
- Periode 1945 – 1956
- Grondslag Organisatiebesluit Voogdijraden (*Stb.* 804/1933): art. 10; Organisatiebesluit Voogdijraden 1948 (*Stb.* I 134 / 1948): art. 12
- Product algemene machtiging
- Waardering V
- 35.
- Actor de Raad
- Handeling het, onder goedkeuring van de Minister van Justitie, vaststellen, wijzigen of intrekken van het reglement
- Periode 1945 – 1996
- Grondslag Organisatiebesluit Voogdijraden (*Stb.* 207 / 1905): art. 13; Organisatiebesluit Voogdijraden 1948 (*Stb.* I 134 / 1948): art. 15; Organisatiebesluit Raden voor de kindbescherming (*Stb.* 336 / 1956): art. 10; Organisatiebesluit Raden voor de kindbescherming 1969: art 10; Organisatiebesluit Raden voor de kindbescherming 1982: art. 2
- Product reglement
- Waardering B4

36.  
 Actor Minister van Justitie  
 Handeling het beslissen op een verzoek tot goedkeuring van het reglement van een de Raad  
 Periode 1945 – 1996  
 Grondslag Organisatiebesluit Voogdijraden (*Stb.* 207 / 1905): art. 13; Organisatiebesluit Voogdijraden 1948 (*Stb.* I 134 / 1948): art. 15, art. 16; Organisatiebesluit Raden voor de kindbescherming (*Stb.* 336 / 1956): art. 10; Organisatiebesluit Raden voor de kindbescherming 1982: art. 2  
 Product beschikking, publicatie in de Staatscourant  
 Waardering B4
37.  
 Actor de Raad  
 Handeling het publiceren van de vergaderdata van de Raad en de spreekuren van de secretaris  
 Periode 1945 – 1956  
 Grondslag Organisatiebesluit Voogdijraden (*Stb.* 804 / 1933): art. 15; Organisatiebesluit Voogdijraden 1948 (*Stb.* I 134 / 1948): art. 17  
 Product publicatie in dagbladen  
 Waardering V
38.  
 Actor Minister van Justitie  
 Handeling het jaarlijks voorbereiden van de vaststelling van de som die iedere de Raad mag besteden voor uitgaven  
 Periode 1945 – 1956  
 Grondslag Organisatiebesluit Voogdijraden (*Stb.* 207 / 1905), zoals laatstelijk gewijzigd bij Besluit van 30 december 1909 (*Stb.* 39): art. 16; Organisatiebesluit Voogdijraden 1948 (*Stb.* I 134 / 1948): art. 18  
 Product Koninklijke besluit  
 Opmerking de vaststelling van de totale som die beschikbaar is voor de Voogdijraden geschied via de Rijksbegroting. Zie hiervoor PIVOT-onderzoek rijksbegroting  
 Waardering V
39.  
 Actor Minister van Justitie  
 Handeling het vaststellen van regels over de wijze waarop de kosten van de Raad door de staat gedragen worden  
 Periode 1956 – 1982  
 Grondslag Organisatiebesluit Raden voor de kindbescherming (*Stb.* 336 / 1956): art. 33 -art. 35; Organisatiebesluit Raden voor de kindbescherming(*Stb.* 327 / 1964): art. 33;  
 Organisatiebesluit Raden voor de kindbescherming 1969: art. 33  
 Product ministeriële regeling  
 Opmerking de vaststelling van de totale som die beschikbaar is voor de Raad geschied via de Rijksbegroting. Zie hiervoor PIVOT-onderzoek rijksbegroting  
 Waardering B5
40.  
 Actor Minister van Justitie  
 Handeling het vergoeden van kosten gemaakt door de Raad  
 Periode 1945 – 1982  
 Grondslag Organisatiebesluit Voogdijraden (*Stb.* 39/1909): art. 16; Organisatiebesluit Raden voor de kindbescherming (*Stb.* 336 / 1956): art. 33 -art. 35;  
 Organisatiebesluit Raden voor de kindbescherming(*Stb.* 327 / 1964): art. 33  
 Product betaling, financiële administratie  
 Opmerking voor de posten op de rijksbegroting zie RIO rijksbegroting

- Waardering V
- 41.
- Actor Minister van Justitie  
 Handeling het toekennen van vacatiegelden, reiskostenvergoedingen, bezoldigingen e.d. aan leden (en secretaris) van de Raad  
 Periode 1945 – 1996  
 Grondslag Organisatiebesluit Voogdijraden (*Stb.* 804/1933: art. 18; Organisatiebesluit Voogdijraden 1948 (*Stb.* I 134 / 1948): art. 10; Organisatiebesluit Raden voor de kindbescherming (*Stb.* 336 / 1956): art. 9; Organisatiebesluit Raden voor de kindbescherming 1969: art. 9; Organisatiebesluit Raden voor de kindbescherming 1982: art. 13  
 Product beschikkingen, financiële administratie, uitkering  
 Opmerking Dit zijn geen ambtenaren die bezoldigd worden vanwege de Minister van Justitie; zie daarvoor PIVOT-onderzoek over rechtspositie ambtenaren (in voorbereiding)
- Waardering v, 10 jaar
- 42.
- Actor de Raad  
 Handeling het afgeven van een uittreksel van het besluitenregister / notulen aan de president van de rechtbank  
 Periode 1945 – 1956  
 Grondslag Organisatiebesluit Voogdijraden (*Stb.* 804/1933): art. 18; Organisatiebesluit Voogdijraden 1948 (*Stb.* I 134 / 1948): art. 20  
 Product uittreksel register  
 Opmerking de secretaris houdt notulen bij waarbij hij bij elk besluit aangeeft met hoeveel stemmen voor en tegen het genomen is
- Waardering V
- 43.
- Actor de Raad  
 Handeling het jaarlijks uitbrengen van verslag aan de Minister van Justitie met betrekking tot de werkzaamheden  
 Periode 1945 - 1996  
 Grondslag Organisatiebesluit Voogdijraden (*Stb.* 804/1933): art. 20; Organisatiebesluit Voogdijraden 1948 (*Stb.* I 134 / 1948): art. 22; Organisatiebesluit Raden voor de kindbescherming (*Stb.* 336 / 1956): art. 26; Organisatiebesluit Raden voor de kindbescherming 1982: art. 34  
 Product jaarverslag (waarvan een afschrift aan de arrondissementsrechtbank) en staat van ontvangen en betaalde uitkeringen
- Waardering b3
- 44.
- Actor Minister van Justitie  
 Handeling het geven van voorschriften met betrekking tot de inrichting van het jaarverslag van de Voogdijraden  
 Periode 1945 - 1996  
 Grondslag Organisatiebesluit Voogdijraden (*Stb.* 804/1933): art. 20; Organisatiebesluit Voogdijraden 1948 (*Stb.* I 134 / 1948): art. 22; Organisatiebesluit Raden voor de kindbescherming (*Stb.* 336 / 1956): art. 26; Organisatiebesluit Raden voor de kindbescherming 1982: art. 34  
 Product ministeriële regeling
- Waardering b1

45.  
 Actor Minister van Justitie  
 Handeling het zorgdragen voor voldoende documentatie van de Raad over de kindbescherming in het geheel  
 Periode 1956 - 1996  
 Grondslag Organisatiebesluit Raden voor de kindbescherming (*Stb.* 336 / 1956): art. 22; Organisatiebesluit Raden voor de kindbescherming 1969: art. 22; Organisatiebesluit Raden voor de kindbescherming 1982: art. 31  
 Product ?  
 Waardering V
46.  
 Actor de Raad  
 Handeling het bijhouden van documentatie over de kindbescherming  
 Periode 1956 - 1996  
 Grondslag Organisatiebesluit Raden voor de kindbescherming (*Stb.* 336 / 1956): art. 22; Organisatiebesluit Raden voor de kindbescherming 1969: art. 22; Organisatiebesluit Raden voor de kindbescherming 1982: art. 31  
 Product bibliotheek  
 Opmerking Handeling zal allicht langer voorkomen, maar is voor het eigen gebied een wettelijke plicht sinds 1956  
 Waardering v
47.  
 Actor (directeur van) de Raad  
 Handeling het, met inachtneming van de aanwijzingen van de Minister van Justitie, regelen van de werkzaamheden van het bureau van de Raad  
 Periode 1956 – 1996  
 Grondslag Organisatiebesluit Raden voor de kindbescherming (*Stb.* 336 / 1956): art. 28; Organisatiebesluit Raden voor de kindbescherming 1969: art. 28; Organisatiebesluit Raden voor de kindbescherming 1982: art. 20  
 Product  
 Opmerking De reorganisatie van 1956 introduceert een onderscheidt tussen de Raad zelf (die de besluiten neemt), en het bureau van de Raad, (waaraan de onderzoekers verbonden zijn). De secretaris van de Raad is tevens directeur van het bureau  
 Waardering V
48.  
 Actor Minister van Justitie  
 Handeling het geven van aanwijzingen voor het regelen van de werkzaamheden van het bureau van de Raad  
 Periode 1956 – 1996  
 Grondslag Organisatiebesluit Raden voor de kindbescherming (*Stb.* 336 / 1956): art. 28; Organisatiebesluit Raden voor de kindbescherming 1969: art. 28  
 Product circulaire, ministerieel besluit  
 Opmerking De reorganisatie van 1956 introduceert een onderscheidt tussen de Raad zelf (die de besluiten neemt), en het bureau van de Raad, (waaraan de onderzoekers verbonden zijn). De secretaris van de Raad is tevens directeur van het bureau  
 Waardering B4
49.  
 Actor de Raad  
 Handeling het uitvoeren van opdrachten / algemene aanwijzingen van de Minister van Justitie betreffende minderjarigen  
 Periode 1945 -  
 Grondslag Besluit van 15 juni 1905 (*Stb.* 207), zoals laatstelijk gewijzigd bij Besluit van 30 december 1933 (*Stb.* 804): art. 19; Organisatiebesluit Voogdijraden 1948 (*Stb.* I 134 / 1948): art. 21; Organisatiebesluit Raden voor de kindbescherming (*Stb.* 336 / 1956): art. 25; Organisatiebesluit Raden voor de kindbescherming

	1969: art. 25; Organisatiebesluit Raden voor de kinderbescherming 1982: art. 4
Product	
Waardering	V
50.	
Actor	Minister van Justitie
Handeling	het verstrekken van opdrachten of algemene aanwijzingen over minderjarigen aan de Raad
Periode	1945 - 1982
Grondslag	Besluit van 15 juni 1905 ( <i>Stb.</i> 207), zoals laatstelijk gewijzigd bij Besluit van 30 december 1933 ( <i>Stb.</i> 804): art. 19; Organisatiebesluit Voogdijraden 1948 ( <i>Stb.</i> I 134 / 1948): art. 21; Organisatiebesluit Raden voor de kinderbescherming ( <i>Stb.</i> 336 / 1956): art. 25; Organisatiebesluit Raden voor de kinderbescherming 1969: art. 25; Organisatiebesluit Raden voor de kinderbescherming 1982: art. 4
Product	beschikking
Waardering	V

### *Regionale samenwerking*

51.	
Actor	de Raad
Handeling	het bevorderen van de samenwerking tussen de in zijn gebied werkzame instellingen van kinderbescherming en jeugdhulpverlening
Periode	1956 -
Grondslag	Organisatiebesluit Raden voor de kinderbescherming ( <i>Stb.</i> 336 / 1956): art. 23; Organisatiebesluit Raden voor de kinderbescherming 1969: art. 23; Organisatiebesluit Raden voor de kinderbescherming 1982: art. 32; nBW ( <i>Stb.</i> 328/1996):art.238
Product	correspondentie, symposia
Waardering	V
52.	
Actor	de Raad
Handeling	het deelnemen aan de werkzaamheden van het regionale samenwerkingsverband
Periode	1989 -
Grondslag	Wjvh ( <i>Stb.</i> 360 / 1989): art. 14
Product	notulen, adviezen, afspraken, benoemingen etc.
Waardering	B5 (want voornamelijk beleid)
53.	
Actor	de Raad
Handeling	het bijdragen / deelnemen aan de werkzaamheden van het jeugdhulpadviesteam
Periode	1989 -
Grondslag	Wjvh ( <i>Stb.</i> 360 / 1989): art. 17- art. 21
Product	advies
Waardering	V
54.	
Actor	de Raad
Handeling	het jaarlijks opstellen van een verslag over haar plaatsingsbeleid ten behoeve van het regionale jeugdhulpadviesteam
Periode	1989 -
Grondslag	Wjvh ( <i>Stb.</i> 360 / 1989):art. 33
Product	Verslag
Opmerking	Zie voor handeling plaatsende instantie van de Raad (H.121) de handeling onder voorlopige toevertrouwing.



Waardering B3

*Klachtencommissie voor de raden / raad voor de kinderbescherming*

Bij het Organisatiebesluit Raden voor de kinderbescherming 1982 (*Stb.* 16 / 1982) : art. 35 / 43 werd een klachtenprocedure ingevoerd. Iedereen kan zijn beklag doen over optreden van een medewerker van het bureau bij de directeur. Wanneer de directeur geen aanvaardbare oplossing kan vinden, wordt de klacht doorverwezen naar de klachtencommissie. Deze klachtencommissie wordt samengesteld uit meerder raden, waarbij iedere raad 3 leden aanwijst. Aan de commissies wordt door de Minister van Justitie een secretaris toegevoegd.

De reorganisatie in 1996 van de raden voor de kinderbescherming had ook gevolgen voor de klachtencommissies. Bij deze reorganisatie werd het aantal raden teruggebracht tot een, waaronder vijf ressortbureaus en daaronder weer ongeveer 40 werkeenheden resorteerden. Het aantal klachtencommissies werd, bij het Besluit klachtbehandeling raad voor de kinderbescherming (*Stb.* 330 / 1996), teruggebracht van 6 naar 5, een voor ieder ressort. Deze klachtencommissies behandelen klachten gericht tegen medewerkers van de raad werkzaam in hun ressort.<sup>65</sup> De Minister van Justitie benoemt de leden van de klachtencommissie en voegt tevens een secretaris aan de commissie toe.

55.

Actor de Raad  
 Handeling het afhandelen van klachten gericht tegen medewerkers van de Raad  
 Periode 1982 –  
 Grondslag Organisatiebesluit Raden voor de kinderbescherming 1982: art. 35, art. 36; Besluit klachtbehandeling raad voor de kinderbescherming (*Stb.* 330 / 1996): art. 2, art.3  
 Product oplossing, schriftelijke beslissing, mededeling aan de rechter  
 Waardering V

56.

Actor klachtencommissie voor de Raden / Raad voor de kinderbescherming  
 Handeling het afhandelen van klachten gericht tegen medewerkers van de Raad  
 Periode 1982 –  
 Grondslag Organisatiebesluit Raden voor de kinderbescherming 1982: art. 37, art. 38; Besluit klachtbehandeling raad voor de kinderbescherming (*Stb.* 330 / 1996): art. 4, art.5, art. 6  
 Product dossier, beslissing afschriften aan de Minister van Justitie, de directeur van het betreffende bureau, de voorzitter van de betreffende Raad  
 Waardering V

57.

Actor de Raad  
 Handeling het aanwijzen van leden uit haar midden die zitting nemen in de klachtencommissie  
 Periode 1982 – 1996  
 Grondslag Organisatiebesluit Raden voor de kinderbescherming 1982: art. 39  
 Product besluit  
 Waardering V

58.

Actor klachtencommissie voor de Raden / Raad voor de kinderbescherming  
 Handeling het aanwijzen van de (plaatsvervangende) voorzitter van de klachtencommissie

<sup>65</sup> Ook hierbij bestaat de mogelijkheid voor een interne fase, nu uitgevoerd door de ressortsdirecteur of een door hem aangewezen plaatsvervanger.

- Periode 1982 - 1996  
 Grondslag Organisatiebesluit Raden voor de kindbescherming 1982: art. 40  
 Product aanwijzing  
 Waardering V
59.  
 Actor rechtbank  
 Handeling het voordragen van de (plaatsvervangende) voorzitter van de klachtencommissie  
 Periode 1996 -  
 Grondslag Besluit klachtbehandeling raad voor de kindbescherming (*Stb.* 330 / 1996):  
 Product voordracht  
 Opmerking de leden van de klachtencommissie worden voorgedragen door het provinciaal bestuur, of op gemeenschappelijke voordracht van de provinciale besturen van de provincies waarin het ressort waarin de commissie actief is gelegen is  
 Waardering V
60.  
 Actor Minister van Justitie  
 Handeling het benoemen of ontslaan van de (plaatsvervangende) voorzitters en (plaatsvervangende) leden van de klachtencommissies voor de Raad voor de kindbescherming  
 Periode 1996 -  
 Grondslag Besluit klachtbehandeling raad voor de kindbescherming (*Stb.* 330 / 1996): art.7  
 Product besluit  
 Opmerking  
 Waardering V
61.  
 Actor Minister van Justitie  
 Handeling het toevoegen van een secretaris aan de klachtencommissie voor de Raden voor de kindbescherming  
 Periode 1982 –  
 Grondslag Organisatiebesluit Raden voor de kindbescherming 1982: art. 40 ; Besluit klachtbehandeling raad voor de kindbescherming (*Stb.* 330 / 1996): art.8  
 Product  
 Waardering V
62.  
 Actor Minister van Justitie  
 Handeling het toekennen van vacatiegelden aan leden de klachtencommissie voor de Raden voor de kindbescherming  
 Periode 1982 –  
 Grondslag Organisatiebesluit Raden voor de kindbescherming 1982: art. 13, art. 43; Besluit klachtbehandeling raad voor de kindbescherming (*Stb.* 330 / 1996): art.11  
 Product beschikkingen, financiële administratie, uitkering  
 Waardering V, 10 jaar

### **Algemeen College van Toezicht, Bijstand en Advies**

63.  
 Actor Algemeen College van Toezicht, Bijstand en Advies  
 Handeling Het uitoefenen van algemeen toezicht op de tuchtscholen en rijksopvoedingsgestichten  
 Periode 1945 – 1955  
 Grondslag KbW (*Stb.* 64 / 1901): art. 5.3; Kbb (*Stb.* 209 / 1905): art. 189-190  
 Product Vergaderstukken, mededelingen aan de Minister van Justitie, inspecties

- Waardering B2
- 64.
- Actor Algemeen College van Toezicht, Bijstand en Advies  
 Handeling Het adviseren van de Minister van Justitie inzake de vaststelling van huishoudelijke reglementen voor tuchtscholen en rijksopvoedingsgestichten  
 Periode 1945 – 1955  
 Grondslag KbW (*Stb.* 64 / 1901): art. 22  
 Product Vergaderstukken, mededelingen aan de Minister van Justitie, inspecties  
 Waardering B1
- 65.
- Actor Minister van Justitie  
 Handeling Het bij KB benoemen of ontslaan van leden van het Algemeen College van Toezicht, Bijstand en Advies  
 Periode 1945 – 1955  
 Grondslag KbW (*Stb.* 64 / 1901): art. 5.4.; KbW (*Stb.* 612 / 1922): art. 5.4; Kbb (*Stb.* 209 / 1905): art. 184  
 Product Koninklijk besluit  
 Waardering V
- 66.
- Actor Minister van Justitie  
 Handeling Het aanwijzen van een hoofdambtenaar die deelneemt aan de beraadslagingen van het Algemeen College van Toezicht, Bijstand en Advies  
 Periode 1945 – 1955  
 Grondslag Kbb (*Stb.* 209 / 1905): art. 184  
 Product  
 Waardering V
- 67.
- Actor Minister van Justitie  
 Handeling Het bij KB benoemen of ontslaan van een secretaris van het Algemeen College van Toezicht, Bijstand en Advies  
 Periode 1945 – 1955  
 Grondslag Kbb (*Stb.* 209 / 1905): art. 184  
 Product Koninklijk besluit  
 Opmerking daarbij kan een beloning worden toegelegd  
 Waardering V
- 68.
- Actor Minister van Justitie  
 Handeling Het, het Algemeen College van Toezicht, Bijstand en Advies gehoord, benoemen of ontslaan van ambtenaren t.b.v. het secretariaat van het college  
 Periode 1945 - 1955  
 Grondslag Kbb (*Stb.* 209 / 1905): art. 184  
 Product Beschikking  
 Opmerking deze ambtenaren worden door de Minister van Justitie bezoldigd; zie daarvoor PIVOT-onderzoek over rechtspositie ambtenaren  
 Waardering V
- 69.
- Actor Minister van Justitie  
 Handeling Het toekennen van vacatiegelden, reiskostenvergoedingen, bezoldigingen e.d. aan de leden en de secretaris van het Algemeen College van Toezicht, Bijstand en Advies  
 Periode 1945 - 1955  
 Grondslag Kbb (*Stb.* 209 / 1905), zoals gewijzigd bij besluit (337 / 1956): art. 188;

- Product Beschikkingen, financiële administratie, uitkering  
Waardering v, 10 jaar
70.  
Actor Algemeen College van Toezicht, Bijstand en Advies  
Handeling Het, onder goedkeuring van de Minister van Justitie vaststellen van reglement van orde  
Periode 1945 -  
Grondslag Kbb (*Stb.* 209 / 1905): art. 193  
Product Reglement van orde  
Waardering B5
71.  
Actor Minister van Justitie  
Handeling Het beslissen op een verzoek tot goedkeuring van het reglement van orde van het Algemeen College van Toezicht, Bijstand en Advies  
Periode 1945 -  
Grondslag Kbb (*Stb.* 209 / 1905): art. 193  
Product Beschikking  
Waardering B4
72.  
Actor Algemeen College van Toezicht, Bijstand en Advies  
Handeling Het verzoeken aan de Minister van Justitie om toestemming om door het college behandelde zaken openbaar te mogen maken  
Periode 1945 -  
Grondslag Kbb (*Stb.* 209 / 1905): art. 197  
Product Verzoek  
Waardering V
73.  
Actor Minister van Justitie  
Handeling Het beslissen op een verzoek om toestemming om door het Algemeen College van Toezicht, Bijstand en Advies behandelde zaken openbaar te mogen maken  
Periode 1945 -  
Grondslag Kbb (*Stb.* 209 / 1905): art. 197  
Product Toestemming  
Waardering V
74.  
Actor Algemeen College van Toezicht, Bijstand en Advies  
Handeling Het rapporteren aan de Minister van Justitie over haar bevindingen en verrichtingen over het afgelopen jaar  
Periode 1945 -  
Grondslag Kbb (*Stb.* 209 / 1905): art. 198  
Product Jaarverslag  
Waardering B3

### College van Advies voor de (Justitiële) Kinderbescherming

- 75.
- Actor Minister van Justitie
- Handeling Het bij KB benoemen of ontslaan van de leden, voorzitter en plaatsvervangend voorzitter van het College van Advies voor de (Justitiële) Kinderbescherming
- Periode 1955 -
- Grondslag KbW (*Stb.* 602 / 1954): art. 22.a.2; Kbb (*Stb.* 337 / 1956): art. 185 - art. 187; Bkb (*Stb.* 403 / 1961): art. 2.2; Uitvoeringsbesluit kinderbescherming (*Stb.* 327 / 1964): art. 4, art. 5; Uitvoeringsbesluit kinderbescherming (*Stb.* 729 / 1983): art. 4, art. 5, artikel II; Wjvh (*Stb.* 360 / 1989): art. 82; Besluit College van Advies voor de justitiële kinderbescherming (*Stb.* 113 / 1990): art. 2, art. 3
- Product Koninklijk besluit
- Waardering V
- 76.
- Actor Minister van Justitie
- Handeling Het aanwijzen van een ambtenaar die namens de minister de vergaderingen van het College van Advies voor de (justitiële) Kinderbescherming kan bijwonen
- Periode 1955 -
- Grondslag Uitvoeringsbesluit kinderbescherming (*Stb.* 729 / 1983): art. 5 / art. 8 ; Besluit College van Advies voor de justitiële kinderbescherming (*Stb.* 113 / 1990): art. 5
- Product
- Waardering V
- 77.
- Actor Minister van Justitie
- Handeling Het benoemen en ontslaan van een (adjunct-) secretaris voor het College van Advies voor de (Justitiële) Kinderbescherming
- Periode 1955 -
- Grondslag Kbb (*Stb.* 209 / 1905), zoals gewijzigd bij besluit (337 / 1956): art. 189; Uitvoeringsbesluit kinderbescherming (*Stb.* 327 / 1964): art. 7; Besluit College van Advies voor de justitiële kinderbescherming (*Stb.* 113 / 1990): art. 6
- Product Beschikking
- Waardering V
- 78.
- Actor Minister van Justitie
- Handeling Het toekennen van vacatiegelden, reiskostenvergoedingen, bezoldigingen e.d. aan de leden van het College van Advies voor de (Justitiële) Kinderbescherming
- Periode 1945 -
- Grondslag Kbb (*Stb.* 209 / 1905): art. 191; Kbb (*Stb.* 337 / 1956): art. 191; Uitvoeringsbesluit kinderbescherming (*Stb.* 327 / 1964): art. 9; Uitvoeringsbesluit kinderbescherming (*Stb.* 729 / 1983): art. 9; Besluit College van Advies voor de justitiële kinderbescherming (*Stb.* 113 / 1990): art. 8
- Product Beschikkingen, financiële administratie, uitkering
- Opmerking Dit zijn geen ambtenaren die bezoldigd worden vanwege de Minister van Justitie; zie daarvoor PIVOT-onderzoek over rechtspositie ambtenaren (in voorbereiding)
- Waardering V, 10 jaar
- 79.
- Actor Minister van Justitie
- Handeling Het bij AMvB geven van nadere regels voor het College van Advies voor de (Justitiële) Kinderbescherming
- Periode 1955 -
- Grondslag KbW (*Stb.* 602 / 1954): art. 22a.1, art. 22a.4; Bkb (*Stb.* 403 / 1961): art. 2.1; Wjvh (*Stb.* 360 / 1989): art. 84
- Product AMvB, o.a.:

1. Besluit (*Stb.* 337 / 1956). Dit is een wijziging op het Kbb
2. Uitvoeringsbesluit kinderbescherming (*Stb.* 327 / 1964);
3. Besluit College van Advies voor de Justitiële Kinderbescherming (*Stb.* 113 / 1990)

Opmerking Waardering Er zit een gat van april '55 tot juli '56 tussen de invoering van het College van Advies en het uitvoeringsamvb B5

80.

Actor College van Advies voor de (Justitiële) Kinderbescherming  
 Handeling Het adviseren van de Minister van Justitie over vraagstukken van algemeen beleid met betrekking tot de aan de minister opgedragen uitvoering van de wettelijke bepalingen over jongeren  
 Periode 1956 -  
 Grondslag KbW (*Stb.* 602 / 1954): art. 22a.1.; Kbb (*Stb.* 337 / 1956): art. 192; Bkb (*Stb.* 403 / 1961): art. 2.1; Uitvoeringsbesluit kinderbescherming (*Stb.* 327 / 1964): art. 10; Wjvh (*Stb.* 360 / 1989): art. 81; Besluit College van Advies voor de justitiële kinderbescherming (*Stb.* 113 / 1990): art. 9  
 Product Advies  
 Waardering B1

81.

Actor College van Advies voor de (Justitiële) Kinderbescherming  
 Handeling Het verzoeken om toestemming tot openbaring van door het College behandelde zaken  
 Periode 1956 – 1983  
 Grondslag Kbb (*Stb.* 337 / 1956): art. 193; Uitvoeringsbesluit kinderbescherming (*Stb.* 327 / 1964): art. 11  
 Product  
 Waardering V

82.

Actor Minister van Justitie  
 Handeling Het beslissen op een verzoek om toestemming tot openbaring van door het College behandelde zaken  
 Periode 1956 – 1983  
 Grondslag Kbb (*Stb.* 337 / 1956): art. 193; Uitvoeringsbesluit kinderbescherming (*Stb.* 327 / 1964): art. 11  
 Product Toestemming  
 Waardering V

83.

Actor College van Advies voor de (Justitiële) Kinderbescherming  
 Handeling Het behandelen van beroepschriften als bedoeld in art. 26j van de Bkb  
 Periode 1983 -  
 Grondslag Uitvoeringsbesluit kinderbescherming (*Stb.* 729 / 1983): art. 11; Besluit College van Advies voor de justitiële kinderbescherming (*Stb.* 113 / 1990): art. 10  
 Product Beslissing, afschrift aan de Minister van Justitie  
 Opmerking het college kan de behandeling opdragen aan een uit haar midden benoemde commissie  
 Waardering B5

84.

Actor College van Advies voor de (Justitiële) Kinderbescherming  
 Handeling Het vaststellen van een reglement van orde  
 Periode 1965 -  
 Grondslag Uitvoeringsbesluit kinderbescherming (*Stb.* 327 / 1964): art. 12; Besluit College van Advies voor de justitiële kinderbescherming (*Stb.* 113 / 1990): art. 12  
 Product Reglement van orde  
 Waardering B4

85.

Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het bij AMvB geven van nadere regels over de benoeming of ontslag van leden van het College van Advies voor de (Justitiële) Kinderbescherming en zijn werkwijze
Periode	1965 -
Grondslag	Bkb ( <i>Stb.</i> 403 / 1961): art. 2; Wjhv ( <i>Stb.</i> 360 / 1989): art. 84
Product	Koninklijk besluit / AMvB, o.a.: <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Uitvoeringsbesluit kinderbescherming (<i>Stb.</i> 327 / 1964);</li> <li>2. Uitvoeringsbesluit kinderbescherming (<i>Stb.</i> 729 / 1983);</li> <li>3. Besluit College van Advies voor de justitiële kinderbescherming (<i>Stb.</i> 113 / 1990)</li> </ol>
Waardering	B5

### Centrale Adoptieraad

86.

Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het bij KB benoemen of ontslaan van leden van de Centrale Adoptieraad
Periode	1956 -1973
Grondslag	Wet van 26 januari 1956 ( <i>Stb.</i> 42): art. IV; WBRv ( <i>Stb.</i> 42 / 1956): art. 969
Product	Koninklijk Besluit
Waardering	V

87.

Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het bij AMvB geven van nadere regels over de werkzaamheden en benoeming en ontslag van de Centrale Adoptieraad worden geregeld
Periode	1956 -1973
Grondslag	WBRv ( <i>Stb.</i> 42 / 1956): art. 969
Product	AMvB
Waardering	B5

### Benoemingen Rijksinrichtingen / justitiële jeugdinrichtingen & Commissies van Toezicht

88.

Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het vaststellen van van de Arbeidsomstandighedenwet ( <i>Stb.</i> 664 / 1980) afwijkende regels voor de justitiële rijksinrichtingen voor de kinderenbescherming
Periode	1980 -
Grondslag	Arbeidsomstandighedenwet ( <i>Stb.</i> 664 / 1980): art. 2.4
Product	Arbeidsomstandighedenbesluit Justitiële Rijksinrichtingen ( <i>Stb.</i> 491 / 1990)
Waardering	B5

89.

Actor	Minister van Justitie, directeur van een rijksinrichting
Handeling	Het overleggen met de Arbeidsinspectie over de arbeidsomstandigheden in de justitiële rijksinrichtingen voor kinderbescherming
Periode	1980 ? -

- Bron Nota van Toelichting bij het Arbeidsomstandighedenbesluit Justitiële  
rijksinrichtingen (*Stb.* 491 / 1990)<sup>66</sup>
- Product  
Waardering V
- 90.
- Actor Minister van Justitie
- Handeling Het (voorbereiden van het) benoemen of ontslaan van de directeur van een  
rijksinrichting
- Periode 1945 -
- Grondslag KbW (*Stb.* 612 / 1922): art. 5.4; KbW (*Stb.* 602 / 1954): art. 5.3; Bkb (*Stb.* 403 /  
1961): art. 21.3; Besluit regels inrichtingen voor justitiële kinderbescherming  
(*Stb.* 112 / 1990): art. 7
- Product Koninklijk besluit, ministeriële regeling
- Opmerking tot 1965 gaat benoeming van directeuren per KB
- Waardering V
- 91.
- Actor Minister van Justitie
- Handeling Het benoemen of ontslaan van ambtenaren van rijksinrichtingen / justitiële  
jeugdinstellingen
- Periode 1945 – 1990
- Grondslag KbW (*Stb.* 612 / 1922): art. 5.4; KbW (*Stb.* 602 / 1954): art. 5.3; Bkb (*Stb.* 403 /  
1961): art. 21.3
- Product Beschikking
- Waardering V
- 92.
- Actor Minister van Justitie
- Handeling Het benoemen en ontslaan van de leden van de Commissie van toezicht van  
een rijksinrichting
- Periode 1945 -
- Grondslag KbW (*Stb.* 612 / 1922): art. 5.4; KbW (*Stb.* 602 / 1954): art. 5.3; Bkb (*Stb.* 403 /  
1961): art. 21.3; Bkb (*Stb.* 273 / 1982): art. 26a; Uitvoeringsbesluit  
kinderbescherming (*Stb.* 327 / 1964): art. 150, art. 151; Wjvh (*Stb.* 360 / 1989):  
art. 70; Besluit regels inrichtingen voor justitiële kinderbescherming (*Stb.* 112 /  
1990): art. 36 - art. 37
- Product Beschikking
- Waardering V
- 93.
- Actor Algemeen College van Toezicht, Bijstand en Advies
- Handeling Het adviseren van de Minister van Justitie over benoeming en ontslag van  
ambtenaren van rijksinrichtingen en de leden van de Commissiën van Toezicht
- Periode 1945 – 1955
- Grondslag KbW (*Stb.* 64 / 1901): art. 5.4
- Product Advies
- Waardering V
- 94.
- Actor Commissie van toezicht van rijksinrichting
- Handeling Het adviseren van het Algemeen College van Toezicht, Bijstand en Advies over  
benoeming en ontslag van ambtenaren van rijksinrichtingen en de leden van de  
Commissiën van Toezicht
- Periode 1945 – 1955
- Grondslag KbW (*Stb.* 64 / 1901): art. 5.4

<sup>66</sup> Als geciteerd in S&J nr.200 (Zwolle 1993) 8e gecumuleerde aanvulling op de Wjvh, p.539 - 540.



Product	Advies
Waardering	V
95.	
Actor	Commissie van toezicht van rijksinrichting
Handeling	Het informeren van de Minister van Justitie over periodieke aftreding van een lid van de commissie
Periode	1983 -
Grondslag	Uitvoeringsbesluit kinderbescherming ( <i>Stb.</i> 729 / 1983): art. 151; Besluit regels inrichtingen voor justitiële kinderbescherming ( <i>Stb.</i> 112 / 1990): art. 37
Product	Correspondentie
Waardering	V
96.	
Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het bij KB op andere wijze voorzien in de vervulling van de werkzaamheden van het Algemeen College van Toezicht, Bijstand en Advies
Periode	1945 - 1955
Grondslag	KbW ( <i>Stb.</i> 64 / 1901): art. 5.5
Product	Koninklijk besluit
Waardering	B4
97.	
Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het op andere wijze voorzien in de vervulling van de werkzaamheden van de Commissiën van Toezicht
Periode	1945 – 1955
Grondslag	KbW ( <i>Stb.</i> 64 / 1901): art. 5.5
Product	Ministerieel besluit / beschikking
Waardering	B4
98.	
Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het bepalen van categorieën en aantal van de ambtenaren van de rijksinrichtingen
Periode	1945 – 1989
Grondslag	Kbb ( <i>Stb.</i> 209 / 1905): art. 4, juncto art. 90; Uitvoeringsbesluit kinderbescherming ( <i>Stb.</i> 327 / 1964): art. 148
Product	Ministeriële regeling
Waardering	V
99.	
Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het vaststellen van een instructie voor de directeur van een rijksinrichting
Periode	1945 -
Grondslag	Kbb ( <i>Stb.</i> 209 / 1905): art. 5, juncto art. 90; Uitvoeringsbesluit kinderbescherming ( <i>Stb.</i> 327 / 1964): art. 144; Besluit regels inrichtingen voor justitiële kinderbescherming ( <i>Stb.</i> 112 / 1990): Art. 7
Product	Instructie, ministerieel besluit
Waardering	B5

100.

Actor 1. directeur van een rijksinrichting (1945 -1965)  
2. Minister van Justitie (1965 - )

Handeling Het vaststellen van een instructie voor de ambtenaren van de inrichting

Periode 1945 – 1990

Grondslag Kbb (*Stb.* 209 / 1905): art. 5, juncto art. 90; Uitvoeringsbesluit  
kinderbescherming (*Stb.* 327 / 1964): art. 146

Product Instructie

Waardering B5

101.

Actor Minister van Justitie

Handeling Het beslissen op een verzoek van de directeur van een rijksinrichting tot  
goedkeuring van de instructie voor de ambtenaren van de inrichting

Periode 1945 – 1965

Grondslag Kbb (*Stb.* 209 / 1905): art. 5, juncto art. 90

Product Beschikking

Opmerking vanaf 1965 stelt de Minister van Justitie zelf de instructie vast

Waardering B5

102.

Actor Minister van Justitie

Handeling Het regelen van de vervanging van een directeur van een rijksinrichting

Periode 1945 -

Grondslag Kbb (*Stb.* 209 / 1905): art. 8, juncto art. 90; Kbb (*Stb.* 209 / 1905), zoals  
gewijzigd bij besluit (*Stb.* 296 / 1954): art. 19, juncto art. 90; Uitvoeringsbesluit  
kinderbescherming (*Stb.* 327 / 1964): art. 147; Besluit regels inrichtingen voor  
justitiële kindbescherming (*Stb.* 112 / 1990): art. 7

Product

Waardering V

103.

Actor Directeur van een rijksinrichting

Handeling Het, onder goedkeuring van de Minister van Justitie, treffen van voorzieningen  
bij afwezigheid van ambtenaren

Periode 1945 – 1965

Grondslag Kbb (*Stb.* 209 / 1905): art. 8, juncto art. 90

Product

Waardering V

104.

Actor Minister van Justitie

Handeling Het beslissen op een verzoek tot goedkeuring van voorzieningen getroffen door  
de directeur van een rijksinrichting , bij afwezigheid van ambtenaren

Periode 1945 – 1965

Grondslag Kbb (*Stb.* 209 / 1905): art. 8, juncto art. 90

Product Beschikking

Waardering V

105.

Actor Directeur van een rijksinrichting

Handeling Het mededelen aan de Commissie van toezicht voornemens te zijn 's nachts  
buiten het gesticht of de woning te verblijven

Periode 1945 – 1954

Grondslag Kbb (*Stb.* 209 / 1905): art. 19, juncto art. 90

Product Kennisgeving

Waardering V

### Rijksagenten / ambtenaren voor voorwaardelijk ontslag

106.

Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het benoemen en ontslaan van Rijksagenten / ambtenaren voor voorwaardelijk ontslag
Periode	1945 – 1956
Grondslag	Kbb ( <i>Stb.</i> 209 / 1905), zoals ingevoegd bij besluit 13 juni 1933 ( <i>Stb.</i> 331): art. 173 <i>ter</i> ; Kbb ( <i>Stb.</i> 209 / 1905), zoals gewijzigd bij besluit ( <i>Stb.</i> 296 / 1954): art. 173 <i>ter</i>
Product	Beschikking
Opmerking	de Rijksagenten / ambtenaren zijn belast met het directe toezicht op de voorwaardelijk uit rijksopvoedingsgestichten of particuliere instellingen ontslagen minderjarige terbeschikkinggestelden
Waardering	V

107.

Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het vaststellen van instructies voor de Rijksagenten / ambtenaren voor voorwaardelijk ontslag
Periode	1945 – 1956
Grondslag	Kbb ( <i>Stb.</i> 209 / 1905), zoals ingevoegd bij besluit 13 juni 1933 ( <i>Stb.</i> 331): art. 173 <i>ter</i> ; Kbb ( <i>Stb.</i> 209 / 1905), zoals gewijzigd bij besluit ( <i>Stb.</i> 296 / 1954): art. 173 <i>ter</i>
Product	Ministeriële regeling, instructie, aanwijzing standplaats, regels over vergoeding en betaling
Opmerking	de Rijksagenten / ambtenaren zijn belast met het directe toezicht op de voorwaardelijk uit rijksopvoedingsgestichten of particuliere instellingen ontslagen minderjarige terbeschikkinggestelden
Waardering	B5

### Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen

Het Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen (LBIO) is ontstaan uit een samenwerkingsverband tussen de Dependance Gouda van Raad voor de Kinderbescherming te Den Haag en een in Gouda gedetacheerde werkeenheid van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. In 1997 (*Stb.* 198 / 1995) werd het LBIO een zelfstandig bestuursorgaan.

De taken van het LBIO zijn:

1. het innen van kinderalimentaties i.v.m. echtscheiding van de ouders.
2. het innen van alimentatie op grond van het Verdrag van New York. (Dit zijn niet alleen kinderalimentaties maar ook alimentaties voor andere personen).
3. het vaststellen en innen van ouderbijdragen in geval van plaatsing van een kind in een tehuis of pleeggezin op machtiging van de kinderrechter.
4. het vaststellen van de ouderbijdrage in geval van vrijwillige plaatsing van een kind in een tehuis, pleeggezin of daghulp.<sup>67</sup>

De taken van het LBIO hebben dus op meer betrekking dan alleen het beleidsterrein justitiële kindbescherming. De handelingen van het Bureau m.b.t. de inning van bijdragen in verband met de jeugdhulpverlening hebben tot 1997 hun grondslag in de aangepaste wetgeving voor de Raad en de Wjvh (art.41). Van het LBIO zijn geen handelingen opgenomen. Hieronder zijn alleen de handelingen opgenomen van de Minister van Justitie en de Minister waaronder welzijn ressorteert ten opzichte van het LBIO.

<sup>67</sup> Jaarboek 1996 p. 109 –111.

108.  
 Actor Minister van Justitie, Minister waaronder Welzijn ressorteert  
 Handeling Het bij AMvB bepalen dat het LBIO andere taken mag verrichten  
 Periode 1997 -  
 Grondslag Wet Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen (*Stb.* 198 / 1995): art. 1  
 Product AMvB  
 Waardering B4
109.  
 Actor Minister van Justitie, Minister waaronder Welzijn ressorteert  
 Handeling Het beslissen op een verzoek tot goedkeuring van de regeling van bezoldiging en verder rechtspositie van de leden van de directie van het LBIO  
 Periode 1997 -  
 Grondslag Wet Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen (*Stb.* 198 / 1995): art. 4  
 Product Beschikking  
 Waardering V
110.  
 Actor Minister van Justitie  
 Handeling Het toekennen van vacatiegelden, ten laste van het bureau, aan leden van de Raad van Toezicht van het LBIO  
 Periode 1997 -  
 Grondslag Wet Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen (*Stb.* 198 / 1995): art. 9  
 Product Beschikking  
 Waardering V
111.  
 Actor Minister van Justitie, Minister waaronder Welzijn ressorteert  
 Handeling Het benoemen, schorsen en ontslaan van leden en voorzitter van de Raad van toezicht van het LBIO  
 Periode 1997 -  
 Grondslag Wet Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen (*Stb.* 198 / 1995): art. 10  
 Product  
 Waardering V
112.  
 Actor Minister van Justitie, Minister waaronder Welzijn ressorteert  
 Handeling Het beslissen op een verzoek tot goedkeuring van het oprichten of mede-oprichten van een privaatrechtelijke rechtspersoon of het deelnemen aan een rechtspersoon  
 Periode 1997 -  
 Grondslag Wet Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen (*Stb.* 198 / 1995): art. 12  
 Product Beschikking  
 Opmerking Zie voor goedkeuring van vennootschappen het RIO rechtspersonen  
 Waardering V
113.  
 Actor Minister van Justitie, Minister waaronder Welzijn ressorteert?  
 Handeling Het bij AMvB afwijken van het bepaalde over de rechtspositie van het personeel van het LBIO  
 Periode 1997 -  
 Grondslag Wet Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen (*Stb.* 198 / 1995): art. 14  
 Product AmvB  
 Waardering B5
114.  
 Actor Minister van Justitie

Handeling Het bij AMvB geven van de termijn waarbinnen de Minister van Justitie ten laste van de eigen begroting middelen aan het LBIO ter beschikking stelt

Periode 1997 -

Grondslag Wet Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen (*Stb.* 198 / 1995): art. 14

Product AMvB

Opmerking voor handelingen over de vaststelling van de begroting zie RIO rijksbegroting

Waardering V

115.

Actor Minister van Justitie, Minister waaronder Welzijn ressorteert

Handeling Het verstrekken van een voorschot aan het LBIO

Periode 1997 -

Grondslag Wet Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen (*Stb.* 198 / 1995): art. 15

Product Voorschot in maandelijks termijnen

Waardering V

116.

Actor Minister van Justitie, Minister waaronder Welzijn ressorteert

Handeling Het beoordelen van (financiële) verantwoordingsgegevens van het LBIO

Periode 1997 -

Grondslag Wet Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen (*Stb.* 198 / 1995): art. 19, art. 21

Product

Opmerking In het kader van deze handeling ontvangen de ministers o.a.: de begroting, jaarverslag, jaarrekening en stukken van de accountant etc.

Waardering B2

117.

Actor Minister van Justitie

Handeling Het, in overeenstemming met de Minister waaronder Welzijn ressorteert, beslissen op een verzoek tot goedkeuring van het meerjarenbeleidsplan van het LBIO

Periode 1997 -

Grondslag Wet Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen (*Stb.* 198 / 1995): art. 20

Product Beschikking

Waardering B2

118.

Actor Minister waaronder Welzijn ressorteert

Handeling Het overeenstemmen met de Minister van Justitie, over goedkeuring van het meerjarenbeleidsplan van het LBIO

Periode 1997 -

Grondslag Wet Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen (*Stb.* 198 / 1995): art. 20

Product Correspondentie

Waardering B2

119.

Actor Minister van Justitie, Minister waaronder Welzijn ressorteert

Handeling Het bij AMvB geven van regels over de wijze van beoordeling van de rechtmatigheid van de wettelijke taakuitvoering van het LBIO

Periode 1997 -

Grondslag Wet Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen (*Stb.* 198 / 1995): art. 21

Product AMvB

Waardering B1

120.

Actor Minister van Justitie

Handeling Het verlengen van de termijn waarbinnen het LBIO zijn financiële verantwoordingsstukken moet indienen

Periode 1997 -

Grondslag Wet Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen (*Stb.* 198 / 1995): art. 21

Product Beschikking

Waardering V

121.

Actor Minister van Justitie

Handeling Het beslissen dat het LIBIO, middels een periodiek rapportage, inlichtingen verschaft aan de Minister van Justitie en Minister waaronder Welzijn ressorteert

Periode 1997 -

Grondslag Wet Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen (*Stb.* 198 / 1995): art. 22

Product Beschikking?

Waardering V/ B5?

122.

Actor Minister van Justitie, Minister waaronder Welzijn ressorteert

Handeling Het treffen van voorzieningen wanneer het LIBIO zijn taken verwaarloosd

Periode 1997 -

Grondslag Wet Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen (*Stb.* 198 / 1995): art. 24

Product

Opmerking de Minister van Justitie meldt dit terstond aan de Staten-Generaal

Waardering B4

123.

Actor Minister van Justitie, Minister waaronder Welzijn ressorteert

Handeling Het bepalen welke vermogensbestanddelen van de Staat worden toebedeeld aan het LBIO

Periode 1997 -

Grondslag Wet Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen (*Stb.* 198 / 1995): art. 35

Product Beschikking

Waardering V

124.

Actor Minister van Justitie, Minister waaronder Welzijn ressorteert

Handeling Het eenmalig benoemen van leden van de directie van het LBIO

Periode 1997 -

Grondslag Wet Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen (*Stb.* 198 / 1995): art. 36

Product Benoeming

Waardering V

### Gestructureerd overleg jeugdhulpverlening 1981 –

In 1981 had de Minister van Justitie bij beschikking van 20 mei 1981 (Directie Kinderbescherming, nr. 284 / 781) een tijdelijk gestructureerd overleg jeugdhulpverlening overkoepelende particuliere organisaties ingesteld.

Bij besluit van Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur en de staatssecretaris van Justitie van 19 juli 1988 (*Stcrt.* 151 / 188) werd deze beschikking ingetrokken en het *tijdelijk gestructureerd overleg jeugdhulpverlening* vervangen door een *gestructureerd overleg jeugdbeleid*. Dit is een gestructureerd overleg tussen de betrokken bewindslieden en de landelijke organisaties, wier werkterrein ligt op het gebied van de jeugdvoorzieningen. Het overleg is gericht op de totstandbrenging van een samenhangend jeugdbeleid. Het overleg staat onder voorzitterschap van de Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur, die ook de ambtelijk coördinator aanwijst. De staatssecretaris van Justitie neemt deel aan het overleg voorzover het betrekking heeft op de jeugdhulpverlening en kan in dat geval optreden als

plaatsvervangend voorzitter. Eventueel kunnen ook andere betrokken bewindslieden dit overleg bijwonen. De vergaderingen van het overleg worden voorbereid in ambtelijk vooroverleg.

125.

Actor Minister van Justitie, minster waaronder welzijn ressorteert, vakminister  
 Handeling Het deelnemen aan het gestructureerd overleg met particuliere instellingen over het jeugdbeleid (GOPI)  
 Periode 1981 – 1991  
 Grondslag Beschikking tijdelijk gestructureerd overleg jeugdhulpverlening overkoepelende particuliere organisaties van 20 mei 1981, nr. 284 / 781; Besluit gestructureerd overleg jeugdbeleid. (*Stcrt.* 151 / 188): art. 5 / art. 10  
 Product  
 Opmerking In 1991 zou er een evaluatie van de werking van beschikking plaatsvinden. Waarschijnlijk is het overleg daarna opgegaan in het GOLO  
 Waardering B1

126.

Actor Minister van Justitie, minster waaronder welzijn ressorteert, vakminister  
 Handeling Het deelnemen aan het gestructureerd overleg met andere overheden over het jeugdbeleid (GOLO)  
 Periode 1981 -  
 Bron Toelichting op Besluit gestructureerd overleg jeugdbeleid. (*Stcrt.* 151 / 188) als geciteerd in S&J nr.200 (1990) p.426  
 Product  
 Waardering B1

## Registraties

### *Voogdijregister / Gezagsregister*

Van alle rechterlijke beschikkingen m.b.t. het gevoerde gezag over minderjarigen wordt bij het kantongerecht een openbaar register bijgehouden. Dit werd eerst het voogdijregister, later het gezagsregister genoemd. Een minderjarige wordt geregistreerd bij het kantongerecht in zijn geboorteplaats. Is de plaats onbekend of komt het kind uit het buitenland, dan vindt de registratie plaats bij het eerste kanton te Amsterdam. Wordt een uitspraak gedaan of een verklaring ter zake afgelegd bij een andere rechtbank, dan doet de griffier z.s.m. mededeling aan het juiste kantongerecht.

127.

Actor Kantongerecht  
 Handeling Het bijhouden van het openbaar register over het gevoerde gezag over minderjarigen  
 Periode 1945 -  
 Grondslag WS (*Stb.* 834 / 1921): art. 39decies.4; BW, art. 385c; Besluit van 19 juni 1922 (*Stb.* 403); BW (*Stb.* H232 / 1947): art. 354; NBW (*Stb.* 167 / 1969): art. 244; NBW (*Stb.* 240 / 1995): art. 244, art. 252  
 Product Aantekening in (kaart)register

128.

Actor Minister van Justitie  
 Handeling Het bij AmvB geven van regels voor het openbaar register over het gevoerde gezag over minderjarigen, bij te houden door de kantongerechten  
 Periode 1945 -  
 Grondslag BW (*Stb.* 834 / 1921): art. 385c en WS: art. 39decies.4 ; BW (*Stb.* H232 / 1947): art. 354; NBW (*Stb.* 167 / 1969): art. 244  
 Product AMvB, o.a.:

Besluit van 19 juni 1922 (*Stb.* 403);  
 Besluit voogdijregisters (*Stb.* 240/1969)  
 Waardering B1

### *Adoptieregister*

Voor nadere toelichting zie Context: wetsgeschiedenis onder Pleegkinderenwet.

129.

Actor Minister van Justitie  
 Handeling Het bijhouden van het adoptieregister  
 Periode 1956 – 1995  
 Grondslag WBRv (*Stb.* 42 / 1956): art. 984  
 Product Register  
 Waardering V

### *Registratie opname buitenlandse pleegkinderen*

De wet van 8 december 1988, *Stb.* 566, houdende regelen inzake de opnemng in Nederland van buitenlandse pleegkinderen met het oog op adoptie (Wet opnemng buitenlandse pleegkinderen) heeft, plat gezegd, alleen betrekking op de ‘invoer’ van buitenlandse kindertjes. Voor het overige is de Adoptiewet van toepassing.

De wet bepaalt dat het naar Nederland brengen van minderjarigen met het oog op adoptie slechts is toegestaan nadat de Minister van Justitie een beginseltoestemming geeft.

Het is verboden om zonder vergunning van de Minister van Justitie te bemiddelen in de opnemng van buitenlandse pleegkinderen. Bemiddelingsorganisaties moeten rechtspersoon met volledige rechtsbevoegdheid zijn en gezeteld in Nederland bevind. Ze moeten bovendien voldoen aan de wettelijke voorschriften. Wanneer de Minister van Justitie een vergunning intrekt wijst hij de vergunninghouder aan die de werkzaamheden voortzet of beëindigt.

De Minister van Justitie houdt toezicht op de bemiddelingsorganisaties, en wijst daartoe ambtenaren van het ministerie aan. Met het toezicht op de naleving van de wettelijke voorwaarden voor de invoer van buitenlandse pleegkinderen zijn de Raad, en douaneambtenaren belast.

130.

Actor Minister van Justitie  
 Handeling Het bijhouden van een administratie over de opnemng van buitenlandse pleegkinderen via bemiddelingsorganisaties  
 Periode 1988 -  
 Grondslag Wet opnemng buitenlandse pleegkinderen (*Stb.* 566 / 1988): art. 21  
 Product Register?  
 Opmerking de organisaties zijn verplicht ieder opname te melden  
 Waardering V

131.

Actor Minister van Justitie  
 Handeling Het aanwijzen van ambtenaren die belast worden met het beheer van de centrale lijst van aspirant-pleegouders met beginseltoestemming  
 Periode 1988 -  
 Grondslag Wet opnemng buitenlandse pleegkinderen (*Stb.* 566 / 1988): art. 24  
 Product Aanwijzing  
 Waardering V

132.

Actor Minister van Justitie  
 Handeling Het bijhouden van een administratie van over aspirant-pleegouders met



	beginseltoestemming
Periode	1988 -
Grondslag	Wet opnemng buitenlandse pleegkinderen ( <i>Stb.</i> 566 / 1988): art. 24
Product	Centrale lijst
Opmerking	deze lijst kan te allen tijde door belanghebbenden worden ingezien
Waardering	V

### *Financiële Pupillenadministratie*

Ten behoeve van de betalingen (kostenvergoedingen en subsidies) die verricht worden voor minderjarigen, houdt het Ministerie van Justitie een administratie bij. In deze administratie werden gegevens opgenomen over de:

- voorlopig aan de Raad toevertrouwde minderjarigen
- door de kinderrechter ondertoezicht gestelde minderjarigen
- onder voogdij van een rechtspersoon staande minderjarigen

In de loop der jaren werden deze administraties eerst afzonderlijk geautomatiseerd, om in 1975 samengevoegd te worden tot 1 centrale financiële administratie voor minderjarigen die onder een maatregel van justitiële kindbescherming vielen. De technische verwerking ("de apartuur") van de administratie werd uitbesteed, de verwerking van de gegevens vond echter aldoor plaats op het Ministerie van Justitie. Het Besluit automatisering financiële pupillenadministratie kindbescherming (*Stb.* 79 / 1975) wees het Rijkscomputercentrum in Limburg aan als instantie die de centrale administratie moest bijhouden. Vanwege de privacygevoelige informatie in de administratie voorzag het besluit in vastlegging van bepalingen voor deze administratie. De formulieren werden op het Ministerie verwerkt en doorgezonden aan het Rijks Computercentrum. De door het ministerie verwerkte gegevens, vastgelegd op ponsbanden (later in het geheugen van zgn. inforex-aparatuur) werden jaarlijks vernietigd. Ook de gegevens m.b.t. jongeren op wie de maatregel van kindbescherming niet meer van toepassing was, werden op last van de minister jaarlijks verwijderd uit het centrale bestand.<sup>68</sup> Daarnaast kregen jongeren onder omstandigheden recht op informatie over, inzage van en rectificatie van de over hen vastgelegde gegevens. Ook werd een Vertrouwenscommissie financiële pupillenadministratie ingesteld, die belast werd met het toezicht op de administratie (bij het centrum en bij het departement gevoerd).

Vanwege de snel voortschrijdende techniek moeste het besluit meermaals worden gewijzigd. Vanaf 1984 werd het technisch mogelijk om een deel van de administratie weer op het departement bij te houden. Het overige deel werd nog steeds door het Rijks Computercentrum bijgehouden. Vanaf 1986 werd de hele administratie weer op het departement gevoerd.

Oorspronkelijk was het de bedoeling dat de regeling in per 1 april 1979 zou vervallen. Dit is niet gebeurd, op 18 april 1979 werd de werkingsduur van het besluit verlengd en uiteindelijk werd het pas in 1990 bij het Besluit subsidiëring voogdij- en gezinsvoogdij-instellingen en inrichtingen voor justitiële kindbescherming (*Stb.* 307 / 1990) ingetrokken. Bij hetzelfde besluit werd bepaald dat de Minister van Justitie nog steeds de financiële administratie voert voor 'jeugdigen van wie de hulpverlening door deze wordt gesubsidieerd'. De aparte voorschriften m.b.t. privacy gegevens verdwijnen dan even, om later via een besluit onder de Wet Persoonregistraties (*Stb.* 665 / 1988) weer op te duiken. Dit is het Besluit van 25 juni 1990, (*Stcrt.* 123 / 1990) van de Staatssecretaris van Justitie, houdende Privacyreglement financiële pupillenadministratie.

### *Registratie van gegevens noodzakelijk voor uitvoering van de Wjvh*

De Wjvh *Stb.* 360 / 1989) bepaalt dat uitvoerders en rechtspersonen die een steunfunctie verzorgen, de samenwerkingsverbanden, en de plaatsende instanties verplicht zijn de nodige gegevens aan de betrokken ministers te verschaffen.<sup>69</sup> Deze gegevens dienen ter ondersteuning van beleidsvoorbereiding en de uitvoering van het beleid gevoerd door de ministers en de Provinciale besturen, alsmede de evaluatie daarvan, de uitvoering van het beleid en de bedrijfsvoering door de uitvoerders, het toezicht op de kwaliteit van de jeugdhulpverlening door de Inspectie jeugdhulpverlening, het doen van onderzoek op het terrein

<sup>68</sup> In 1979 en opnieuw in 1984, werden sommige gegevens van deze jaarlijkse vernietiging uitgezonderd; hiervoor ging een termijn gelden van 5 jaar. Op de op het ministerie aanwezige bescheiden is de Archiefwet van toepassing.

<sup>69</sup> Zie hiervoor *Schappelijk welzijn op Maat* behalve voor de handelingen van de plaatsende instanties, dat wil zeggen de Raad, en voogdij- en gezinsvoogdij instellingen.

van de jeugdhulpverlening, en tenslotte het beschikbaarstellen van informatie voor samenwerkingsverbanden.

Deze gegevens moeten worden verwerkt in een registratie, Centraal Informatiesysteem Jeugdhulpverlening (CIJ) genoemd. De registratie zou gegevens moeten bevatten van en over plaatsende instanties, uitvoerders en de door hen in stand gehouden voorzieningen, en de betrokken jeugdigen. Het was de bedoeling dat CIJ zou fungeren als bredere opvolger van de financiële pupillenadministratie. De registratie functioneert echter niet goed in verband met problemen met de privacywetgeving.

133.

Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het aanwijzen van het rekencentrum dat de financiële pupillenadministratie bijhoudt
Periode	1984 – 1987
Grondslag	Besluit automatisering financiële pupillenadministratie kinderbescherming ( <i>Stb.</i> 375 / 1984): art. 1
Product	Beschikking
Opmerking	Als rekencentrum werd aangewezen het RijksComputercentrum in Limburg
Waardering	V

134.

Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het (doen) bijhouden van een of meer financiële administraties over jongeren aan wie hulpverlening in het kader van justitiële justitiële jeugdzorg geboden wordt
Periode	1945 -
Bron	Besluit automatisering financiële pupillenadministratie kinderbescherming ( <i>Stb.</i> 79 / 1975); Besluit automatisering financiële pupillenadministratie kinderbescherming ( <i>Stb.</i> 79 / 1975): art. 2-8; Besluit subsidiëring voogdij- en gezinsvoogdij-instellingen en inrichtingen voor justitiële kinderbescherming ( <i>Stb.</i> 307 / 1990):art. 17; Besluit subsidiëring voogdij- en gezinsvoogdij-instellingen en inrichtingen voor justitiële kinderbescherming ( <i>Stb.</i> 420 / 1992):art. 17; Besluit Privacyreglement financiële pupillenadministratie ( <i>Stcrt.</i> 123 / 1990):art. 3, art. 4
Product	Administratie, ponsbanden
Opmerking	Sinds 1992 moet deze administratie en de daarbij behorende bewijsstukken minimaal 10 jaren bewaard blijven
Waardering	V

135.

Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het vaststellen van de wijze waarop gegevens voor de administratie van jeugdigen moeten worden verschaft
Periode	1975 -
Grondslag	Besluit automatisering financiële pupillenadministratie kinderbescherming ( <i>Stb.</i> 79 / 1975): art. 2; Besluit subsidiëring voogdij- en gezinsvoogdij-instellingen en inrichtingen voor justitiële kinderbescherming ( <i>Stb.</i> 307 / 1990):art. 17
Product	Formulieren, regeling
Opmerking	Formulieren werden vastgesteld in overleg met het Rijks Computercentrum. Ze dienden voor de toevoer van gegevens van de Raad, kinderrechters en voogdij-instellingen. De formulieren werden op het Ministerie verwerkt tot ponsbanden die aan het Rijks Computercentrum gezonden worden. Na 1990 werd de administratie betreffende jeugdigen van wie de hulpverlening door de Minister van Justitie gefinancierd wordt op het ministerie zelf gedaan. De raad, kinderrechters, officieren van justitie en de voogdij-instellingen leverden de gegevens aan.
Waardering	V

136.

Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het voeren van overleg met instanties over het wijzigen of vervangen van het

	stelsel ter verwerking van de gegevens voor de administratie van pupillen
Periode	1975 – 1990
Grondslag	Besluit automatisering financiële pupillenadministratie kindbescherming ( <i>Stb.</i> 79 / 1975): art. 3
Product	Beschikking, mededeling aan vertrouwenscommissie
Opmerking	De instanties waren de Nationale Federatie / WIJN, en het RijksComputercentrum / rekencentrum
Waardering	V
137.	
Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het (doen) vervaardigen van overzichten van gegevens over pupillen, en het verstrekken van die overzichten aan betrokken instanties en instellingen
Periode	1975 – 1990
Grondslag	Besluit automatisering financiële pupillenadministratie kindbescherming ( <i>Stb.</i> 79 / 1975): art. 5, art. 6
Product	Overzichten
Opmerking	deze lijsten mogen, wanneer ze namen van minderjarigen bevatten, alleen worden verstrekt aan de Minister van Justitie, de Raad, voogdij- en gezinsvoogdij-instellingen en kinderrechters worden verstrekt.
Waardering	V
138.	
Actor	Kinderrechter, de Raad
Handeling	Het overleggen van een verklaring over beschikbaarstelling en vernietiging van de periodieke overzichten van gegevens over pupillen
Periode	1975 – 1990
Grondslag	Besluit automatisering financiële pupillenadministratie kindbescherming ( <i>Stb.</i> 79 / 1975): art. 6
Product	Verklaring
Opmerking	deze verplichting geldt ook voor (gezins-) voogdij-instellingen
Waardering	V
139.	
Actor	Kinderrechter, de Raad
Handeling	Het vernietigen van de overzichten van gegevens over pupillen
Periode	1975 – 1990
Grondslag	Besluit automatisering financiële pupillenadministratie kindbescherming ( <i>Stb.</i> 79 / 1975): art. 6;
Product	Verklaring
Opmerking	deze verplichting geldt ook voor (gezins)voogdij-instellingen; op de bescheiden bij het ministerie is de Archiefwet van toepassing
Waardering	V
140.	
Actor	Kinderrechter, de Raad
Handeling	Het verzoeken om toestemming voor het verstrekken van gegevens aan derden over pupillen
Periode	1975 – 1990
Grondslag	Besluit automatisering financiële pupillenadministratie kindbescherming ( <i>Stb.</i> 79 / 1975): art. 6
Product	Verzoek
Opmerking	deze verplichting geldt ook voor (gezins)voogdij-instellingen
Waardering	V
141.	
Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het beslissen op een verzoek tot toestemming voor het verstrekken van gegevens uit de financiële pupillenadministratie aan derden
Periode	1975 -

Grondslag	Besluit automatisering financiële pupillenadministratie kinderscherming ( <i>Stb.</i> 79 / 1975): art. 6; Besluit Privacyreglement financiële pupillenadministratie ( <i>Stcrt.</i> 123 / 1990): paragraaf 4, onder 4
Product	Beschikking
Opmerking	tot 1990 moest de Nationale Federatie / WIJN gehoord worden
Waardering	V
142.	
Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het doen vervaardigen van statistische overzichten over instanties en groepen van instanties, betrokken bij een maatregel van kinderscherming
Periode	1975 – 1990
Grondslag	Besluit automatisering financiële pupillenadministratie kinderscherming ( <i>Stb.</i> 79 / 1975): art. 7
Product	Overzichten voor de Federatie / WIJN, de betrokken instanties en het Centraal Bureau voor de Statistiek
Waardering	V

#### *Vertrouwenscommissie financiële pupillenadministratie*

143.	
Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het benoemen van leden van de Vertrouwenscommissie financiële pupillenadministratie
Periode	1975 – 1990
Grondslag	Besluit automatisering financiële pupillenadministratie kinderscherming ( <i>Stb.</i> 79 / 1975): art. 9
Product	Beschikking
Opmerking	de nationale federatie gehoord
Waardering	V
144.	
Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het toekennen van vacatiegelden en reiskostenvergoedingen aan de leden van de Vertrouwenscommissie financiële pupillenadministratie
Periode	1975 – 1990
Grondslag	Besluit automatisering financiële pupillenadministratie kinderscherming ( <i>Stb.</i> 79 / 1975): art. 9
Product	Uitkering, financiële administratie
Waardering	V
145.	
Actor	Vertrouwenscommissie financiële pupillenadministratie
Handeling	Het houden van toezicht op de centrale administratie van gegevens over pupillen
Periode	1975 – 1990
Grondslag	Besluit automatisering financiële pupillenadministratie kinderscherming ( <i>Stb.</i> 79 / 1975): art. 10, art. 11
Product	o.a.: correspondentie, advies aan Rijks Computercentrum, advies aan Minister van Justitie, advies aan Nationale Federatie / WIJN
Waardering	V
146.	
Actor	Vertrouwenscommissie financiële pupillenadministratie
Handeling	Het, op verzoek, adviseren van de Minister van Justitie over aangelegenheden betreffende de administratie
Periode	1975 – 1990
Grondslag	Besluit automatisering financiële pupillenadministratie kinderscherming ( <i>Stb.</i>

- 79 / 1975): art. 10, art. 14  
 Product Advies  
 Waardering B1
147.  
 Actor Vertrouwenscommissie financiële pupillenadministratie  
 Handeling Het adviseren van de Minister van Justitie over verzoeken om inlichtingen, inzage of verbetering van gegevens over pupillen, in de administratie  
 Periode 1975 – 1990  
 Grondslag Besluit automatisering financiële pupillenadministratie kinderbescherming (*Stb.* 79 / 1975): art. 10, art. 14  
 Product Advies  
 Waardering V
148.  
 Actor Vertrouwenscommissie financiële pupillenadministratie  
 Handeling Het, onder goedkeuring van de Minister van Justitie, vaststellen van een reglement van orde  
 Periode 1975 – 1990  
 Grondslag Besluit automatisering financiële pupillenadministratie kinderbescherming (*Stb.* 79 / 1975): art. 12  
 Product Reglement  
 Waardering B4
149.  
 Actor Minister van Justitie  
 Handeling Het beslissen op een verzoek tot goedkeuring van het reglement van de Vertrouwenscommissie financiële pupillenadministratie  
 Periode 1975 – 1990  
 Grondslag Besluit automatisering financiële pupillenadministratie kinderbescherming (*Stb.* 79 / 1975): art. 12  
 Product Beschikking  
 Waardering B4
150.  
 Actor Vertrouwenscommissie financiële pupillenadministratie  
 Handeling Het jaarlijks verslag uitbrengen over haar werkzaamheden aan de Minister van Justitie  
 Periode 1975 – 1990  
 Grondslag Besluit automatisering financiële pupillenadministratie kinderbescherming (*Stb.* 79 / 1975): art. 13  
 Product Verslag  
 Waardering B3
151.  
 Actor Minister van Justitie  
 Handeling Het doorsturen van het jaarverslag van de Vertrouwenscommissie financiële pupillenadministratie aan de Nationale federatie voor de kinderbescherming / WIJN  
 Periode 1975 – 1990  
 Grondslag Besluit automatisering financiële pupillenadministratie kinderbescherming (*Stb.* 79 / 1975): art. 13  
 Product Beschikking  
 Waardering V
152.  
 Actor Minister van Justitie  
 Handeling Het beslissen op een verzoek tot inlichtingen over, inzage of verbetering van

	gegevens in de administratie
Periode	1975 -
Grondslag	Besluit automatisering financiële pupillenadministratie kindbescherming ( <i>Stb.</i> 79 / 1975): art. 15; Besluit Privacyreglement financiële pupillenadministratie ( <i>Stcrt.</i> 123 / 1990):art. 4, art. 11 / art. 13
Product	Beschikking
Opmerking	Tot 1990 moest de Vertrouwenscommissie worden gehoord
Waardering	V

*Registratie van gegevens noodzakelijk voor uitvoering van de Wjhv*

153.

Actor	Minister van Justitie, Minister waaronder Welzijn ressorteert
Handeling	Het bij AMvB geven van nadere regels over de gegevensverstrekking in het kader van de jeugdhulpverlening
Periode	1989 -
Grondslag	Wjhv ( <i>Stb.</i> 360 / 1989): art. 56
Product	AMvB o.a.: Besluit gegevensverstrekking jeugdhulpverlening ( <i>Stb.</i> 328 / 1993)
Opmerking	Over het beheer van de gegevens, de wijze waarop en de vorm waarin ze worden aangeleverd en verwerkt, alsmede de organen belast met de verwerking
Waardering	B5

154.

Actor	Minister van Justitie, Minister waaronder Welzijn ressorteert
Handeling	Het aanwijzen van de organen / rechtspersonen belast met de registratie van gegevens over de jeugdhulpverlening
Periode	1993 -
Grondslag	Wjhv ( <i>Stb.</i> 360 / 1989): art. 56 Besluit gegevensverstrekking jeugdhulpverlening ( <i>Stb.</i> 328 / 1993): art. 3
Product	
Opmerking	Als verantwoordelijk orgaan / rechtspersoon werd aangewezen de Stichting Registratie Jeugd voorzieningen. De financiering van deze registratie wordt geregeld via de Rijksbegroting, zie hiervoor het RIO / BSD Rijksbegroting
Waardering	B4

155.

Actor	De Raad
Handeling	Het leveren van gegevens aan de registratie gegevensverstrekking jeugdhulpverlening
Periode	1993 -
Grondslag	Besluit gegevensverstrekking jeugdhulpverlening ( <i>Stb.</i> 328 / 1993): art.
Product	
Waardering	V

*Centraal Meldingspunt Particulier*

156.

Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het vaststellen van een registratieformulier voor het aanmelden van niet direct of moeilijk plaatsbare jongeren bij het CMP
Periode	1987 -
Grondslag	Besluit CMP ( <i>Stcrt.</i> 115 / 1987): 2
Product	Beschikking
Waardering	V

157.

Actor	Justitiële plaatsende instantie
-------	---------------------------------

Handeling Het melden aan de Minister van Justitie van niet direct, of moeilijk in een residentiele voorziening plaatsbare jeugdigen  
 Periode 1987 -  
 Grondslag Besluit CMP (*Stcrt.* 115 / 1987): 2  
 Product Formulier  
 Waardering V

158.

Actor Minister van Justitie  
 Handeling Het periodiek opstellen van overzichten van niet direct, of moeilijk in een residentiele voorziening plaatsbare jeugdigen  
 Periode 1987 -  
 Grondslag Besluit CMP (*Stcrt.* 115 / 1987): 3 en 4  
 Product Wachtljst, overzicht  
 Opmerking de definitieve lijsten worden doorgegeven aan de residentiele voorzieningen, WVC -toezicht en de inspecteur-ZIB's van het Ministerie van Justitie  
 Waardering V

159.

Actor Justitiële plaatsende instantie  
 Handeling Het maandelijks meewerken aan het opstellen van overzichten van niet direct, of moeilijk in een residentiele voorziening plaatsbare jeugdigen  
 Periode 1987 -  
 Grondslag Besluit CMP (*Stcrt.* 115 / 1987): 4  
 Product Geschoonde wachtljst  
 Waardering V

160.

Actor WVC / Minister van Justitie (Inspecteur ZIB)  
 Handeling Het houden van toezicht op het opnamebeleid van residentiele voorzieningen  
 Periode 1987 -  
 Grondslag Besluit CMP (*Stcrt.* 115 / 1987): 5  
 Product Rapportages, overleg  
 Waardering V

### *Zakenregistratie Raden voor de kinderbescherming*

In verband met de invoering van het geautomatiseerde Zakensysteem -ARK bij de Raden voor de kinderbescherming werd in 1991 een privacyreglement ingevoerd op basis van de Wet persoonsregistraties art. 19, 20, en 22. Dit Privacyreglement zakenregistratie Raden voor de kinderbescherming (*Stcrt.* 126 / 1991) heeft betrekking op de geautomatiseerde registratie van zaken bij de Raad.

De registratie heeft als doel gegevens vast te leggen van door de raad behandelde zaken en van personen en instellingen die daarbij betrokken zijn, ten behoeve van het dossierbeheer bij de raden, het volgen van de voortgang in een zaak, het verkrijgen van gegevens over door de raad behandelde zaken, en het voldoen aan voorschriften tot documentatie en het bijdragen aan statistisch en / of wetenschappelijk onderzoek.

De directeur van het Bureau van de Raad is 'houder' van de registratie, dat wil zeggen verantwoordelijk voor het beheer en het goed functioneren van de registratie, de dagelijkse uitvoering ligt bij de beheerder: het hoofd van de administratie van de raad.

161.

Actor De Raad  
 Handeling Het bijhouden van de zakenregistratie van de Raad  
 Periode 1991 -  
 Grondslag Privacyreglement zakenregistratie Raden voor de kinderbescherming (*Stcrt.* 126 / 1991):art. 4  
 Product Registratie

Opmerking	In deze registratie worden ook gegevens opgenomen verkregen van het ministerie van justitie
Waardering	V
162.	
Actor	De Raad , Minister van Justitie
Handeling	Het aanwijzen van personen die bevoegd zijn tot kennisneming van gegevens in de zakenregistratie van de Raad
Periode	1991 -
Grondslag	Privacyreglement zakenregistratie Raden voor de kindbescherming ( <i>Stcrt.</i> 126 / 1991):art. 9
Product	Beschikking, besluit
Waardering	V
163.	
Actor	De Raad
Handeling	Het verstrekken van gegevens uit de registratie aan derden (personen en instellingen voor die gegevens beroepshalve van belang zijn)
Periode	1991 -
Grondslag	Privacyreglement zakenregistratie Raden voor de kindbescherming ( <i>Stcrt.</i> 126 / 1991):art. 10
Product	Gegevens, correspondentie
Opmerking	Verstrekking van gegevens wordt apart geregistreerd. Gegevens worden in het kader van de uitoefening van hun wettelijke taak verstrekt aan Openbaar Ministerie, Rechtelijke Organisatie, advocatuur, Minister van Justitie, andere raden, en personen en instellingen werkzaam op het gebied van de jeugdhulpverlening en jeugdwelzijn; Personen en instellingen met publiekrechtelijke taak kunnen onder voorwaarden ook gegevens verkrijgen
Waardering	V
164.	
Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het beslissen op een verzoek tot toestemming tot verstrekking van persoonsgegevens uit de zakenregistratie van de Raad, ten behoeve van wetenschappelijk onderzoek
Periode	1991 -
Grondslag	Privacyreglement zakenregistratie Raden voor de kindbescherming ( <i>Stcrt.</i> 126 / 1991):art. 10
Product	Beschikking
Waardering	V
165.	
Actor	De Raad
Handeling	Het beslissen op een verzoek tot kennisneming van de gegevens in de zakenregistratie door een geregistreerde of diens wettelijke vertegenwoordiger
Periode	1991 -
Grondslag	Privacyreglement zakenregistratie Raden voor de kindbescherming ( <i>Stcrt.</i> 126 / 1991):art. 11
Product	Besluit
Waardering	V
166.	
Actor	De Raad
Handeling	Het beslissen op een verzoek tot wijziging van de gegevens in de zakenregistratie door een geregistreerde of diens wettelijke vertegenwoordiger
Periode	1991 -
Grondslag	Privacyreglement zakenregistratie Raden voor de kindbescherming ( <i>Stcrt.</i> 126 / 1991):art. 12
Product	Besluit, correspondentie
Waardering	V



167.

Actor	De Raad
Handeling	Het beslissen op een verzoek tot kennisneming van een geregistreerde of diens wettelijke vertegenwoordiger, over de verstrekking van gegevens uit de registratie aan derden
Periode	1991 -
Grondslag	Privacyreglement zakenregistratie Raden voor de kindbescherming ( <i>Stcrt.</i> 126 / 1991):art. 11; Wet Persoonsregistraties: art. 30
Product	Besluit
Waardering	V

168.

Actor	De Raad
Handeling	Het beslissen over en verlenen van inzage in of afschrift van bescheiden aan jeugdigen, hun wettelijke vertegenwoordigers of derden
Periode	1989 -
Grondslag	Wjvh ( <i>Stb.</i> 360 / 1989): art. 42 – 44
Product	
Waardering	V

## Gezag over minderjarigen

### Ouderlijk gezag en voogdij

Het Burgerlijk Wetboek bepaalt dat iedere minderjarige onder gezag staat. Dit gezag is de ouderlijke macht of voogdij, waarbij voogdij ook door een rechtspersoon kan worden uitgeoefend.

Ouderlijke macht betreft het geheel van bevoegdheden en verplichtingen van ouders ten opzichte van de persoon en het vermogen van hun kind. Tot die verplichtingen behoort bijvoorbeeld de plicht om het kind te onderhouden en te verzorgen. De ouderlijke macht eindigt van rechtswege door meerderjarigheid van het kind. De ouderlijke macht kan ook eindigen door een uitspraak van de rechtbank. Dat gebeurt wanneer er sprake van een maatregel van ontheffing of ontzetting uit de ouderlijke macht. In dat geval wijst de rechtbank een voogd aan.

Onder voogdij wordt de zorg verstaan, die krachtens rechterlijke aanwijzing of met rechterlijke kennisneming of goedvinden wordt uitgeoefend over de persoon en de goederen van een minderjarige. Normaal gesproken wordt de voogdij toegewezen of bevestigd door de kantonrechter. Dit gebeurt bijvoorbeeld wanneer per testament een voogd over een kind wordt aangewezen. De kantonrechter heeft ook de bevoegdheid om een voogd te benoemen wanneer een minderjarige niet onder gezag staat of wanneer dat gezag blijkaar niet wordt uitgeoefend, en het kind dus onverzorgd of verlaten is. Tot 1995 bestond er binnen een voogdij altijd een voogd en een toezien voogd. Die toezien voogd werd benoemd door de kantonrechter.

Aan de toewijzing van voogdij komt dus altijd een rechter te pas. Tot 1993 was dit de kantonrechter of de rechtbank. Vanaf 1993 (*Stb.* 268 / 1993) kan ook de kinderrechtter voogdij toewijzen. Hij kan een minderjarige moeder meerderjarig verklaren en haar dan tot voogdes over het kind benoemen (tot 1995 was hij ook bevoegd om te voorzien in een toezien voogdij). De Raad mag, na schriftelijke toestemming van de moeder, het verzoek tot meerderjarigheidsverklaring namens haar indienen.

De juridische betekenis van de begrippen ouderlijke macht en voogdij was vroeger anders dan nu. Tot 1995 was de ouderlijke macht een zgn. huwelijksgevolg. Dat wil zeggen dat het alleen kon bestaan binnen het huwelijk. Ouders die niet getrouwd, of gescheiden waren, voerden voogdij over hun kinderen. Dit noemde men vaak oudervoogdij, om het te onderscheiden van voogdij door derden, die ook gevoerd kon worden door rechtspersonen: de voogdij-instellingen. Wettige kinderen stonden, wanneer een van de ouders was overleden, meestal van rechtswege onder voogdij van de langstlevende ouder. Een natuurlijk kind (dat wil zeggen een kind dat buiten het huwelijk geboren was) stond van rechtswege onder de voogdij van de meerderjarige moeder.

De ouderlijke macht en de voogdij eindigden van rechtswege bij meerderjarigheid van het kind. De ouderlijke macht kon echter ook beëindigd worden door een uitspraak van de rechtbank. Dit gebeurde bij echtscheidingen of bij van een maatregel van ontheffing of ontzetting uit de ouderlijke macht. In die gevallen wees de rechtbank een voogd aan. De rechtbank had ook de mogelijkheid een (ouder-)voogd uit

het gezag te ontheffen of ontzetten. Ouders die uit de ouderlijke macht of de voogdij over een kind waren ontzet, konden geen (toeziende) voogdij over dat kind meer voeren. Dat ontsloeg die ouders overigens niet van de plicht in het onderhoud van hun kinderen te voorzien.

Onder voogdij stonden dus minderjarigen :

- die onverzorgd en verlaten waren,
- van wie de ouders of een der ouders was overleden,
- van wie de ouders of een der ouders uit de ouderlijke macht was ontzet of ontheven,
- van wie de ouders van echt waren gescheiden,
- of die natuurlijke, al dan niet wettig erkend kinderen zijn.

In 1995 werd het Burgerlijk Wetboek gewijzigd bij de *Wet van 6 april 1995 (Stb. 240 / 1995) tot nadere regeling van het gezag over en van de omgang met minderjarige kinderen*. Daarbij vervielen de toeziende voogdij en de oudervoogdij. Voogdij wordt voortaan altijd door een ander dan een ouder uitgeoefend. Ouders hebben vanaf 1995 ouderlijk gezag over hun kinderen ongeacht hun huwelijkse staat. De ouderlijke macht wordt door de ouders gezamenlijk of door een ouder alleen uitgeoefend. Na scheiding kunnen ouders op gezamenlijk verzoek belast blijven met ouderlijk gezag. Wordt een dergelijk verzoek niet gedaan of afgewezen dan wijst de rechtbank de ouder aan die met het gezag belast wordt. Ouders die niet gehuwd zijn of waren kunnen gezamenlijk het gezag over hun kinderen voeren wanneer ze dat laten aantekenen in het gezagsregister. De aantekening kan in bepaalde gevallen door de griffier geweigerd worden. Daartegen is beroep mogelijk bij de kantonrechter.

Per 1 januari 1998 (Wet van 5 juli 1997 *Stb. 324*) bestaat er geregistreerd partnerschap. Dit is een familierechtelijke relatie naast en gelijkwaardig aan het huwelijk. Het kan worden aangegaan door twee personen van gelijk geslacht die niet kunnen huwen of twee personen van ongelijk geslacht die niet willen huwen.

Uit het geregistreerd partnerschap vloeien op zichzelf geen betrekkingen met kinderen voort. Maar op grond van de Wet van 30 oktober (*Stb. 506 / 1997*) kan de rechter *gezamenlijk gezag* toewijzen aan een ouder en diens partner (die dus niet van het andere geslacht hoeft te zijn). Op deze vorm van gezamenlijk gezag zijn praktisch alle zaken van toepassing die ook op het ouderlijk gezag van toepassing zijn. Dat betekent dat de ouder en diens partner een onderhoudsverplichting ten opzichte van hun kinderen hebben, maar ook dat de procedures van ontheffing en ontzetting uit het gezag op hen van toepassing zijn.

Wel nieuw is de mogelijkheid van *gezamenlijk voogdij* die in deze wet geïntroduceerd werd: de gezamenlijk gezagsuitoefening door twee personen die niet de ouders van het kind zijn. Dit kan via testament of door toewijzing via de rechter geregeld worden.

169.

Actor	Kantonrechter
Handeling	Het benoemen van een bijzondere curator wanneer de belangen van met het gezag belaste ouders en het kind met elkaar strijdig zijn.
Periode	1995 -
Grondslag	NBW ( <i>Stb. 240 / 1995</i> ): art. 250
Product	

170.

Actor	Rechtbank
Handeling	Het, op verzoek of ambtshalve, beslissen aan wie het gezag toekomt in verband met scheidingsprocedures van de ouders
Periode	1995 -
Grondslag	NBW ( <i>Stb. 240 / 1995</i> ): art. 251, art. 253b
Product	

171.

Actor	Kantonrechter
Handeling	Het beslissen op een verzoek om de aantekening van gezamenlijk uitgeoefend gezag over minderjarige kinderen door hun ongehuwde ouders in het

	gezagsregister op te nemen
Periode	1995 -
Grondslag	NBW ( <i>Stb.</i> 240 / 1995): art. 252
Product	
172.	
Actor	Rechtbank
Handeling	Het beslissen op een verzoek tot herleving van het gezag voor een ouder wanneer de ouders opnieuw met elkaar trouwen
Periode	1995 -
Grondslag	NBW ( <i>Stb.</i> 240 / 1995): art. 253
Product	
173.	
Actor	Rechtbank, kantonrechter
Handeling	Het beslissen op een verzoek tot toewijzing van het (gezamenlijk) gezag aan niet gehuwde ouders
Periode	1995 -
Grondslag	NBW ( <i>Stb.</i> 240 / 1995): art. 253 <sup>e</sup> , art.253d, art.253g
Product	
174.	
Actor	Rechtbank, kantonrechter
Handeling	Het beslissen op een verzoek tot toewijzing van het gezag aan een ongehuwde moeder
Periode	1995 -
Grondslag	NBW ( <i>Stb.</i> 240 / 1995): art. 253b
Product	
175.	
Actor	Rechtbank, kantonrechter
Handeling	Het, op verzoek of ambtshalve, bepalen dat de overlevende ouder of een derde persoon met het gezag over minderjarige kinderen wordt belast
Periode	1995 -
Grondslag	NBW ( <i>Stb.</i> 240 / 1995): art. 253g, art. 253h
Product	
176.	
Actor	De Raad
Handeling	Het verzoeken aan de rechtbank of kantonrechter om te bepalen dat de overlevende ouder of een derde persoon met het gezag over minderjarige kinderen wordt belast
Periode	1995 -
Grondslag	NBW ( <i>Stb.</i> 240 / 1995): art. 253g
Product	
Waardering	V
177.	
Actor	Kinderrechter
Handeling	Het beslissen op een verzoek tot meerderjarigverklaring van een minderjarige moeder
Periode	1993 -
Grondslag	NBW ( <i>Stb.</i> 268 / 1993): art. 291a; NBW ( <i>Stb.</i> 240 / 1995): art. 253h
Product	Beschikking, toewijzing voogd, toewijzing toezien voogd
178.	
Actor	De Raad

Handeling	Het verzoeken aan de kinderrechter om een meerderjarigverklaring van een minderjarige moeder
Periode	1993 -
Grondslag	NBW ( <i>Stb.</i> 268 / 1993): art. 291a; NBW ( <i>Stb.</i> 240 / 1995): art. 253h
Product	Verzoek
Waardering	V
179.	
Actor	Rechtbank
Handeling	Het, op verzoek, beëindigen van het gezamenlijk gezag van ongetrouwde ouders en het bepalen aan wie van de ouders voortaan het gezag toekomt
Periode	1995 -
Grondslag	NBW ( <i>Stb.</i> 240 / 1995): art. 253n
Product	
180.	
Actor	Rechtbank
Handeling	Het beslissen over het gezag over kinderen naar aanleiding van een buiten Nederland totstandgekomen echtscheiding of scheiding van tafel en bed
Periode	1995 -
Grondslag	NBW ( <i>Stb.</i> 240 / 1995): art. 253o
Product	
181.	
Actor	Rechtbank
Handeling	Het op verzoek van (een van) de ouders, wijzigen van de verblijfplaats van een kind dat met instemming van (een van) de ouders door anderen werd verzorgd en opgevoed
Periode	1978 -
Grondslag	NBW ( <i>Stb.</i> 303 / 1978) art. 246a; NBW ( <i>Stb.</i> 240 / 1995): art. 253s
Product	Beschikking
Opmerking	Dit hangt samen met het zgn. blokkaderecht van pleegouders: wanneer een kind een jaar lang door anderen is verzorgd kan de verblijfplaats van dat kind niet zomaar door de ouders gewijzigd worden
182.	
Actor	1. kinderrechter (1945 – 1995) 2. rechtbank (1995 - )
Handeling	Het, op verzoek van (een of beide) ouders, beslissen in een geschil over de uitoefening van de ouderlijke macht / gezag
Periode	1945 -
Grondslag	BW ( <i>Stb.</i> H232 / 1947): art. 356; NBW ( <i>Stb.</i> 167 / 1969): art. 246; NBW ( <i>Stb.</i> 240 / 1995): art. 253a
Product	Beschikking
Opmerking	Tot 1947 beruiste de ouderlijke macht binnen het huwelijk bij de vader. Na 1947 bezitten beide ouders de ouderlijke macht, maar neemt de vader bij meningsverschillen de beslissing. Doet hij iets dat in strijd is met de belangen van het kind dan kan de moeder daartegen in geweer komen door de zaak aan de kinderrechter voor te leggen. Na 1984 kunnen beide ouders de kinderrechter vragen een beslissing van de ander ouder te weerleggen. Sinds 1995 beruist de bevoegdheid tot beslissen bij de rechtbank
183.	
Actor	De Raad
Handeling	Het verzoeken aan de kantonrechter / rechtbank om te voorzien in het gezag over een kind bij het ontbreken van gezag, onbevoegdheid, tijdelijk onvermogen of de afwezigheid van de ouder(s)
Periode	1945 -
Grondslag	BW ( <i>Stb.</i> H232 / 1947): art. 393; NBW, ( <i>Stb.</i> 167 / 1969): art. 299, NBW ( <i>Stb.</i> 188 / 1997): art. 241, art.251.4, art.253g.2
Product	Verzoek

Waardering	V
184.	
Actor	Rechtbank / kantonrechter
Handeling	Het voorzien in het gezag over een kind bij het ontbreken van gezag, onbevoegdheid, tijdelijk onvermogen of de afwezigheid van de ouder(s) bekleed met het gezag
Periode	1945 -
Grondslag	BW ( <i>Stb.</i> 62 / 1901): art. 413, art. 424; BW ( <i>Stb.</i> H232 / 1947): art. 389 - 417a; NBW ( <i>Stb.</i> 167 / 1969): art. 295 - art. 325; NBW ( <i>Stb.</i> 240 / 1995): art. 253q, art. 253r, NBW ( <i>Stb.</i> 188 / 1997): art. 241
Product	Beschikking
Opmerking	de kantonrechter krijgt van de ambtenaar van de burgerlijke stand inlichtingen over zaken, zoals aangiften van geboorte, huwelijk, of overlijden, waarbij niet op wettige wijze in het gezag over daarbij betrokken minderjarigen voorzien is. Op basis van die informatie kan de kantonrechter in het gezag over dat kind voorzien. Verder kunnen ook bloedverwanten of de Raad verzoeken om een voorziening in het gezag. De kantonrechter kan de voogdij ook opdragen aan een rechtspersoon.
185.	
Actor	Rechtbank
Handeling	Het regelen van de (toeziende) voogdij over kinderen bij (echt)scheiding van de ouders
Periode	1945 – 1995
Grondslag	BW ( <i>Stb.</i> 62 / 1901): art. 261, art. 269, art. 284, art. 285, art. 301, art. 301a; BW ( <i>Stb.</i> H232 / 1947): art. 152a, art. 269, art. 284, art. 304a; NBW ( <i>Stb.</i> 167 / 1969): art. 161, art. 162, art. 170
Product	Beschikking
186.	
Actor	Kinderrechter
Handeling	Het regelen van de omgangsregeling van een gescheiden ouder met zijn of haar kind
Periode	1970 – 1995
Grondslag	NBW ( <i>Stb.</i> 167 / 1969): art. 162, art. 170
Product	Beschikking
187.	
Actor	Rechtbank, kantonrechter
Handeling	Het regelen van de omgangsregeling van een niet met het gezag belaste of niet bij het kind wonende ouder met zijn kind
Periode	1995 -
Grondslag	NBW ( <i>Stb.</i> 240 / 1995): art. 377a, art. 377 <sup>e</sup> , art. 377f, art. 377g, art. 377h
Product	
188.	
Actor	Rechtbank / kantonrechter
Handeling	Het regelen van de informatieregeling voor een niet met het gezag belaste ouder met zijn kind
Periode	1995 -
Grondslag	NBW ( <i>Stb.</i> 240 / 1995): art. 377a, art. 377b
Product	
189.	
Actor	Rechtbank / kantonrechter
Handeling	Het beslissen op een verzoek van een niet met het gezag belaste ouder, dat derden die beroepshalve over informatie over zijn kind beschikken die aan hem moeten verstrekken
Periode	1995 -

Grondslag NBW (*Stb.* 240 / 1995): art. 377a, art. 377c  
Product

190.

Actor De Raad  
Handeling Het verzoeken aan de rechtbank om de voogdij over een kind toe te wijzen aan de overlevende, gescheiden ouder  
Periode 1945 – 1995  
Grondslag BW (*Stb.* H232 / 1947): art. 304; NBW (*Stb.* 167 / 1969): art. 285  
Product Verzoek  
Waardering V

191.

Actor Kantonrechter  
Handeling Het beslissen op een verzoek van een voogdij-instelling om een aan haar toevertrouwde minderjarige in het buitenland te mogen plaatsen  
Periode 1969 -  
Grondslag BW : art. 400; NBW (*Stb.* 167 / 1969): art. 306  
Product  
Opmerking kan ook procedurestap bij AMA-vluchtelingen zijn

### Huwelijk en stuiting

Onder de Nederlandse wet wordt een minderjarige door het sluiten van een huwelijk automatisch meerderjarig.

Tot 1988 bestond daardoor in principe de mogelijkheid om onder een maatregel van kindbescherming of het jeugdstrafrecht uit te komen. Dat was namelijk uitsluitend van toepassing op minderjarigen. Om te voorkomen dat minderjarigen via een huwelijk onder de hen opgelegde maatregel uitkwamen, werden in 1947 speciale voorzieningen in het Burgerlijk Wetboek opgenomen. Minderjarigen aan wie een maatregel van jeugd-TBR was opgelegd, hadden voor een huwelijk toestemming van de Minister van Justitie nodig.

Daarnaast werd de ambtenaar van de burgerlijke stand, die altijd moet controleren of er geen bezwaren zijn tegen een voorgenomen huwelijk van een minderjarige, speciaal verplicht om na te gaan er een maatregel

over de minderjarige was uitgesproken. Dit betrof de civielrechtelijke maatregelen van OTS en voorlopige toevertrouwing en de strafrechtelijke maatregel van jeugd-TBR.

Ingeval van een maatregel van OTS waarschuwde de ambtenaar van de burgerlijke stand de kinderrechter. In de andere gevallen informeerde hij de Raad. De kinderrechter of de raad wendden zich vervolgens tot het Openbaar Ministerie, dat de bevoegdheid had om deze voorgenomen huwelijken te stuiten.

Als gevolg van de wijziging van het jeugdstrafrecht (*Stb.* 402 / 1961), ontstond in 1965 een variant op de maatregel van jeugd-TBR. Dit was de maatregel van plaatsing in inrichting voor buitengewone behandeling (IBB). Ook deze maatregel verviel van rechtswege bij meerderjarigheid en daarom moest de 'huwelijksuitweg'

ook voor deze maatregel via toestemming en stuiting afgesloten worden.

In 1988 (*Stb.* 334 / 1987 en *Stb.* 335 / 1987) werd de leeftijd waarop iemand meerderjarig werd verlaagd naar 18 jaar. Men maakte van de gelegenheid gebruik om het 'huwelijksprobleem' bij jeugd-TBR en IBB definitief op te lossen. Voortaan sprak het Wetboek van Strafrecht van 'jeugdige personen' en bepaalde dat de maatregel van TBR van rechtswege verviel bij het 18e jaar en voor IBB bij 21e jaar.

Dat betekende dat personen onder de 18 jaar, die door huwelijk meerderjarig waren, vanaf 1 januari 1988 gewoon onder het strafrecht voor jeugdigen vielen.<sup>70</sup> Daarmee verviel de noodzaak voor de Minister van Justitie om toestemming tot een huwelijk te verlenen, en ook de bevoegdheid voor het Openbaar Ministerie om een huwelijk onder dergelijke omstandigheden te stuiten had weinig zin meer. Beide handelingen vervielen dus.

<sup>70</sup> bron: strmind.htm op justweb p.1 maandag 17 november 1997

Wel bleef de bevoegdheid van het Openbaar Ministerie bestaan om tot stuiting van een huwelijk over te gaan in het geval van een OTS of een voorlopige toevertrouwing aan de Raad.

De verplichting van de ambtenaar van de burgerlijke stand werd bijgevolg aangepast. Alleen bij OTS en voorlopige toevertrouwing moest hij respectievelijk de kinderrechter, of de Raad van het voorgenomen huwelijk op de hoogte stellen.

In 1997 (*Stb.* 38) werd de voorlopige toevertrouwing vervangen door de maatregel van voorlopige voogdij. In verband daarmee ging de controletaak van de Raad bij huwelijken van minderjarigen over op de voogdij-instellingen.

192.

Actor Minister van Justitie  
 Handeling Het beslissen op een verzoek tot toestemming voor een huwelijk van een minderjarige  
 Periode 1948 –  
 Grondslag BW (*Stb.* H232 / 1947): art. 98, art. 119; BW, zoals gewijzigd bij de Bkb (*Stb.* 403 / 1961): art. 98; NBW (*Stb.* 167 / 1969): art. 40; NBW (*Stb.* 391 / 1972): art. 40; NBW (*Stb.* 334/ 1987): art.31  
 Product Beschikking, mededeling aan het Openbaar Ministerie  
 Waardering V

193.

Actor Openbaar Ministerie  
 Handeling Het stuiten van een huwelijk van een minderjarige  
 Periode 1948 -  
 Grondslag BW (*Stb.* H232 / 1947): art. 119, art. 120; NBW (*Stb.* 167 / 1969): art. 53 ; NBW (*Stb.* 38 / 1997): art. 53  
 Product  
 Waardering

194.

Actor Rechtbank  
 Handeling Het beslissen over de stuiting van een huwelijk van een minderjarige  
 Periode 1948 -  
 Grondslag BW (*Stb.* H232 / 1947): art. 121; NBW (*Stb.* 167 / 1969): art. 55  
 Product Beschikking  
 Waardering

### Onderhoudsbijdrage en bijdrage in de kosten van hulpverlening

Het Burgerlijk Wetboek verplicht ouders (en sinds 1970 ook stiefouders) naar draagkracht te voorzien in de verzorging en opvoeding van hun minderjarige kinderen. In 1905 werd bepaald dat de ouderbijdrage na ontheffing en ontzetting uit het gezag, aan de Raad moest worden betaald. Die had op grond van het Burgerlijk Wetboek tot taak die bedragen uit te keren, en erop toe te zien dat die bedragen overeenkomstig hun bestemming werden besteed. De taak van de Raad werd op dit terrein in de loop der jaren uitgebreid met o.a. de inning van onderhoudsbijdragen na echtscheiding of scheiding van tafel en bed, bij vaderschapsacties, OTS en voorlopige toevertrouwing.<sup>71</sup> Ook de kosten die een jeugd-TBR met zich meebrengt moesten door de ouders worden voldaan aan de Raad (de kosten van tuchtscholen en rijksopvoedingsgestichten komen voor rekening van de Staat).<sup>72</sup>

De rechtbank kan, op verzoek van degene die over de kinderen het gezag uitoefent of op verzoek van de Raad, het bedrag vaststellen dat een ouder die geen gezag heeft over zijn kind, moet betalen. Deze

<sup>71</sup> Burgerlijk Wetboek art. 408, 461b oud.

Zie hiervoor Hermans (1984) 181.

<sup>72</sup> Kinderbeginselenwet (*Stb.* 64 / 1901) Art. 11 en art. 19a

handeling bestaat ook als procedurestap in de gerechtelijke procedures van de toewijzing van voogdij bij een (echt)scheiding, toewijzing van voogdij aan de overlevende ouder na ontbinding van het huwelijk en bij de maatregelen van ontheffing of ontzetting uit de ouderlijke macht of voogdij.<sup>73</sup>

In de jaren negentig werd het systeem ingrijpend gewijzigd. In 1993 (*Stb.* 539 / 1993) werd, om de inning van de alimentaties door 1 instantie mogelijk te maken, een van de 19 Raden voor de kindbescherming aangewezen, die de invordering van de onderhoudsgelden op zich nam. Dit was de Raad in Den Haag. Uit een samenwerkingsverband tussen de Dependance Gouda van deze raad en een in Gouda gedetacheerde werkeenheden van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, ontstond het Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen (LBIO).

De handelingen van het Bureau m.b.t. de inning van bijdragen voor de jeugdhulpverlening hadden tot 1997 hun grondslag in de bestaande wetgeving voor de Raad in het Burgerlijk Wetboek, en in de Wjhw (art.41). Dit artikel 41 had oorspronkelijk uitsluitend betrekking op financiële bijdragen voor vrijwillige hulpverlening. Het was echter de bedoeling een uniforme bijdrageregeling te maken voor zowel de justitiële als de vrijwillige hulpverlening. Daartoe zou de regeling in het Burgerlijk Wetboek, op basis waarvan de rechter bijdragen in de kosten van hulpverlening kan opleggen in geval van een maatregel van kindbescherming, moeten vervallen.<sup>74</sup>

In 1995 kwam de uniforme bijdrageregeling bij wet (*Stb.* 225 / 1995) tot stand. Daarbij werd het art.41 Wjhw vervangen door 9 nieuwe artikelen. Het Burgerlijk Wetboek werd pas in 1997 aangepast aan de nieuwe situatie. Tot 1997 wordt de Raad dus in het Burgerlijk Wetboek genoemd als verantwoordelijke instantie voor de inning van bijdragen in de kosten van hulpverlening, terwijl die handeling al door het LBIO werd verricht.

In 1997 (*Stb.* 198 / 1995) werd het LBIO een zelfstandig bestuursorgaan. Van het LBIO als zelfstandig bestuursorgaan zijn in dit rapport geen handelingen opgenomen. Het Bureau valt als zelfstandige zorgdrager onder de werking van de Archiefwet en haar werkzaamheden strekken zich over meerdere terreinen uit. Er zijn wel handelingen opgenomen van de Minister van Justitie en de Minister waaronder welzijn ressorteert ten opzichte van het LBIO. Zie daarvoor de paragraaf Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen.

195.

Actor	Minister van Justitie
Handeling	het aanwijzen van de Raad die de invordering van de onderhoudsgelden op zich neemt
Periode	1993 – 1997
Grondslag	NBW ( <i>Stb.</i> 539 / 1993): art. 408
Product	Besluit
Opmerking	Aangewezen werd de Raad te Den Haag. De Dependance Gouda van deze raad nam het werk op zich.
Waardering	B4

196.

Actor	de Raad
Handeling	het uitkeren van gelden ten behoeve van het onderhoud van minderjarigen
Periode	1945 – 1997
Grondslag	BW ( <i>Stb.</i> 62 / 1901): art. 385b; BW ( <i>Stb.</i> H232 / 1947): art. 461b; NBW ( <i>Stb.</i> 167 / 1969): art. 238 art. 241.2, art. 273, art. 333; NBW ( <i>Stb.</i> 333 / 1987): art. 238 art. 241.2, art. 273, art. 333, art. 240;
Product	
Waardering	V

197.

Actor	Minister van Justitie
Handeling	het bepalen van het deel van het bedrag dat door de Gemeentelijke Sociale Dienst in mindering op het aan de Raad uit te keren bedrag voor

<sup>73</sup> Burgerlijk Wetboek, zoals gewijzigd bij wet (*Stb.* H232 / 1947): art. 468 - 469. nieuw Burgerlijk Wetboek (*Stb.* 167 / 1969): art. 406.

<sup>74</sup> Nota van toelichting, als geciteerd in S&J nr. 200 (Zwolle 1990) p.284.



- onderhoudskosten mag worden gebracht  
 Periode 1993 – 1997  
 Grondslag NBW (*Stb.* 539 / 1993): art. 240  
 Product ministeriële regeling  
 Waardering V
- 198.
- Actor De Raad  
 Handeling het invorderen van de uitkering tot onderhoud voor jeugdigen  
 Periode 1947 - 1997  
 Grondslag BW (*Stb.* 62 / 1901): art. 374*h*, art. 440c; BW (*Stb.* H232 / 1947): art. 344g; NBW (*Stb.* 167 / 1969): art. 408; NBW (*Stb.* 333 / 1987): art. 408, art. 395b; NBW (*Stb.* 539 / 1993): art. 408; WBRv (*Stb.* H232 / 1947): art. 479b, 479g; Wet uitvoering Verdrag van New York (*Stb.* 303 / 1961): art. 2 - art. 11; Wet opnemng buitenlandse pleegkinderen (*Stb.* 566 / 188): art. 10;  
 Product schriftelijke kennisgeving, deurwaardersexploot, verzoek om informatie aan het gemeentebestuur  
 Waardering V
- 199.
- Actor de Raad  
 Handeling het verzoeken aan de rechter om de onderhoudsbijdrage vast te stellen en / of te wijzigen van een (stief)ouder die geen gezag heeft over het kind  
 Periode 1945 – 1993  
 Grondslag BW (*Stb.* 62 / 1901): art. 374*g*, art. 440c; BW (*Stb.* H232 / 1947): art. 344a, art. 468; NBW (*Stb.* 167 / 1969): art. 406, art. 407  
 Product verzoekschrift, dossier  
 Opmerking Vanaf 1993 berust de mogelijkheid van een dergelijk verzoek uitsluitend bij de andere ouder of voogd  
 Waardering V
- 200.
- Actor rechtbank , kinderrechter  
 Handeling het vaststellen van de onderhoudsbijdrage van een ouder die geen gezag heeft over het kind  
 Periode 1945 -  
 Grondslag BW (*Stb.* 834 / 1921): art 374*g*; BW (*Stb.* H232 / 1947): art. 468; NBW (*Stb.* 167 / 1969): art. 406  
 Product beschikking, dossier  
 Opmerking deze handeling bestaat ook als procedurestap in de gerechtelijke procedures bij (echt)scheiding, de toewijzing van gezag aan de overlevende ouder na ontbinding van het huwelijk en bij ontheffing of ontzetting uit het ouderlijk. Sinds 1970 wordt onder ouder ook stiefouder verstaan. Sinds 1972 zijn de door de rechter vastgestelde bedragen onderworpen aan indexering van uitkeringen voor levensonderhoud door de Minister van Justitie
- 201.
- Actor Minister van Justitie  
 Handeling het wijzigen van de bij rechtelijke uitspraak of overeenkomst vastgestelde bedragen voor levensonderhoud  
 Periode 1973 -  
 Grondslag NBW (*Stb.* 390 / 1972): art. 402a  
 Product beschikking  
 Opmerking het gaat om indexering van uitkeringen voor levensonderhoud, de Minister van Justitie stelt het percentage vast waarmee deze uitkeringen van rechtswege worden aangepast  
 Waardering V
- 202.

Actor Minister van Justitie  
 Handeling het bij AMvB geven van regels voor het door de rechter of de Raad ten laste van de staat brengen van de kosten van verzorging en opvoeding van minderjarigen  
 Periode 1945 -  
 Grondslag BW (*Stb.* H232 / 1947): art. 469a  
 Product AMvB, o.a.:  
 Uitvoeringsbesluit kinderbescherming (*Stb.* 327 / 1964)  
 Waardering B5

203.

Actor Minister van Justitie  
 Handeling het vaststellen van de ouderbijdrage verschuldigd voor de justitiële hulpverlening  
 Periode 1995 – 1997  
 Grondslag Wj hv (*Stb.* 225 / 1995): art. 44f  
 Product beschikking  
 Opmerking de Minister van Justitie kan dit overdragen aan een door hem aan te wijzen instantie, dat was tot 1997 formeel de dependance Gouda van de Raad te Den Haag  
 Waardering V

204.

Actor Minister van Justitie, Minister waaronder Welzijn ressorteert  
 Handeling het aanwijzen van een instantie die de ouderbijdrage verschuldigd voor de justitiële en vrijwillige hulpverlening mag vaststellen en innen  
 Periode 1995 – 1997  
 Grondslag Wj hv (*Stb.* 225 / 1995): art. 41f  
 Product besluit o.a.: Besluit (*Stcrt.* 81 / 1995) houdende aanwijzing van De raad Den Haag voor de vaststelling en inning van bijdragen bij justitiële kinderbescherming en vrijwillige jeugdhulpverlening  
 Opmerking Dit (of liever de dependance Gouda van deze raad) is de voorloper het LIBIO  
 Waardering B4

205.

Actor Minister van Justitie, Minister waaronder Welzijn ressorteert  
 Handeling het vaststellen van het formulier waarmee gegevens over kosten van secundaire jeugdhulpverlening aan de ministers ter kennis wordt gebracht  
 Periode 1995 -  
 Grondslag Wj hv (*Stb.* 225 / 1995): art. 32  
 Product formulier  
 Waardering V

206.

Actor Minister van Justitie, Minister waaronder Welzijn ressorteert  
 Handeling het bij AMvB geven van regels over de hoogte van de (ouderlijke / jeugdige) eigen bijdrage verschuldigd voor de kosten van de hulpverlening  
 Periode 1995 -  
 Grondslag Wj hv (*Stb.* 225 / 1995): art. 41a.  
 Product AMvB o.a.:  
 Besluit bijdragen justitiële en vrijwillige jeugdhulpverlening (*Stb.* 226 / 1995)  
 Waardering B5

## Adoptie

Door adoptie ontstaan er familierechtelijke betrekkingen tussen een kind, zijn adoptiefouder(s) en de bloedverwanten daarvan, en houden de familierechtelijke betrekkingen tussen de geadopteerde en zijn eigen bloedverwanten op te bestaan. Tot 1997 leidde adoptie tot de status van wettig<sup>75</sup> kind van zijn

<sup>75</sup> Bij de wet van 24 december 1997 *Stb.* 772 vervielen de termen: 'wettig, onwettig en natuurlijk kind'.

adoptiefouders. Adoptie geschiedt door een uitspraak van de rechtbank op verzoek van een echtpaar dat een kind wil adopteren.

Tegenwoordig denken we bij het woord 'adoptie' bijna automatisch aan buitenlandse kinderen.

Oorspronkelijk had adoptie echter vooral betrekking op Nederlandse kinderen. De Adoptiewet (*Stb.* 42 / 1956) regelde de nodige wijzigingen op het Burgerlijk Wetboek, Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en het Wetboek van Strafrecht. Zie hiervoor de paragraaf over de Adoptiewet in de context.

207.

Actor	Rechtbank, gerechtshof, Hoge Raad
Handeling	Het beslissen inzake adoptie
Periode	1956 -
Grondslag	BW ( <i>Stb.</i> 42 / 1956): art. 344j -344o; NBW ( <i>Stb.</i> 167 / 1969): art. 227 - art. 232; WBRv ( <i>Stb.</i> 42 / 1956): art. 969 -art. 984; WBRv ( <i>Stb.</i> 553 / 1973): art. 970 - art. 984; nBW ( <i>Stb.</i> 772): art. 227 – art. 232
Product	Dossier, vonnis / arrest, mededelingen en afschriften aan de Raad, mededelingen aan het Openbaar Ministerie, afschriften aan Centrale Adoptieraad
Opmerking	de kinderrechter neemt aan de behandeling der rechtbank deel

208.

Actor	De Raad
Handeling	Het uitvoeren van een raadsonderzoek en het adviseren van de rechter i.v.m. een adoptie of de herroeping daarvan
Periode	1970 – 1995
Grondslag	WBRv ( <i>Stb.</i> 42 / 1956): art. 971, art. 972, art. 975, art. 976, art. 978, art. 979, art. 982, art. 983
Product	Dossier, raadsonderzoek, rapport, advies, mondelinge advies ter terechtzitting
Opmerking	tot 1973 zond de Raad haar rapport, begeleid door een voorlopig advies, aan de Centrale Adoptieraad. Die bracht advies uit, waarop de Raad haar rapport, haar eindadvies en het advies van de Centrale Adoptieraad ter griffie indiende
Waardering	V

209.

Actor	Centrale Adoptieraad
Handeling	Het adviseren van de Raad i.v.m. een adoptie of de herroeping daarvan
Periode	1956 – 1973
Grondslag	WBRv ( <i>Stb.</i> 42 / 1956): art. 969, art. 971
Product	Advies, dossier
Waardering	V

210.

Actor	De Raad
Handeling	Het betekenen van een toegewezen vonnis van adoptie of herroeping daarvan aan de (adoptief)ouders van een kind
Periode	1956 – 1995
Grondslag	WBRv ( <i>Stb.</i> 42 / 1956): art. 973, art. 980
Product	
Waardering	V

211.

Actor	De Raad
Handeling	Het doen inschrijven van een adoptie of de herroeping daarvan bij de burgerlijke stand der gemeente
Periode	1965 – 1995?
Grondslag	BW ( <i>Stb.</i> 42 / 1956): art. 38a, art. 38b
Product	Verzoek
Waardering	V

## Adoptie Buitenlandse Pleegkinderen

### Adoptie Buitenlandse Pleegkinderen

De wet van 8 december 1988, *Stb.* 566, gaf regels inzake de opnemings in Nederland van buitenlandse pleegkinderen met het oog op adoptie (Wet opnemings buitenlandse pleegkinderen). De wet bepaalt dat het naar Nederland brengen van minderjarigen met het oog op adoptie slechts is toegestaan nadat de Minister van Justitie een beginseltoestemming geeft. Voor die beginseltoestemming is een raadsonderzoek nodig.

Het is verboden om zonder vergunning van de Minister van Justitie te bemiddelen in de opnemings van buitenlandse pleegkinderen. Bemiddelingsorganisaties moeten rechtspersoon met volledige rechtsbevoegdheid zijn, gezeteld in Nederland, en voldoen aan wettelijke voorschriften.

212.

Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het beslissen over de opnemings van een buitenlands pleegkind
Periode	1988 -
Grondslag	Wet opnemings buitenlandse pleegkinderen ( <i>Stb.</i> 566 / 1988): art. 2 -art. 7, art. 12. Art. 13
Product	Beschikking, aanwijzing de Raad, voorlichting, mededeling aan het Openbaar Ministerie
Opmerking	verlenen, afwijzen, verlengen, intrekken en herziening van een dergelijke beslissing. Bij herzieningsprocedure komt het College van Advies voor de (Justitiële) Kinderbescherming eraan te pas.
Waardering	V

213.

Actor	De Raad
Handeling	Het onderzoeken van de geschiktheid van (aspirant-)pleegouders i.v.m. opnemings van een buitenlands pleegkind
Periode	1988 -
Grondslag	Wet opnemings buitenlandse pleegkinderen ( <i>Stb.</i> 566 / 1988): art. 5- art. 7, art. 11
Product	Rapport
Opmerking	afschrift aan aspirant-pleegouders
Waardering	V

214.

Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het bij AMvB geven van nadere regels over de organisatie, inhoud en bekostiging van de algemene voorlichting voor aspirant-pleegouders geregeld wordt
Periode	1988 -
Grondslag	Wet opnemings buitenlandse pleegkinderen ( <i>Stb.</i> 566 / 1988): art. 5
Product	AMvB
Waardering	B1

215.

Actor	College van Advies voor de (Justitiële) Kinderbescherming
Handeling	Het adviseren van de Minister van Justitie over een herziening van een beslissing in Beginseltoestemming tot opnemings van een buitenlands pleegkind
Periode	1988 -
Grondslag	Wet opnemings buitenlandse pleegkinderen ( <i>Stb.</i> 566 / 1988): art. 7, art. 13; Besluit College van Advies voor de justitiële kindbescherming ( <i>Stb.</i> 113 / 1990): art. 10

Product Advies, notulen vergadering, correspondentie, oproepen getuigen, deskundigen, zaakdossier, toekenning vergoeding

Opmerking het college kan uit haar midden en commissie aanwijzen om dit soort zaken te behandelen  
 Waardering V

216.

Actor Minister van Justitie

Handeling Het aanwijzen van ambtenaren die de minister vertegenwoordigen bij vergaderingen over herziening van beginseltoestemming

Periode 1988 -

Grondslag Wet opnemng buitenlandse pleegkinderen (*Stb.* 566 / 1988): art. 7

Product

Waardering V

217.

Actor Minister van Justitie

Handeling Het bij AMvB geven van nadere regels over de herziening van beslissingen over beginseltoestemming voor opnemng van buitenlandse pleegkinderen

Periode 1988 -

Grondslag Wet opnemng buitenlandse pleegkinderen (*Stb.* 566 / 1988): art. 7

Product

Waardering B1

### Bemiddelingsorganisaties adoptie

218.

Actor Minister van Justitie

Handeling Het beslissen over erkenning van een bemiddelingsorganisatie voor opname van buitenlandse pleegkinderen

Periode 1988 -

Grondslag Wet opnemng buitenlandse pleegkinderen (*Stb.* 566 / 1988): art. 16 - art. 23, art. 25

Product Beschikking, publicatie in de Staatcourant, correspondentie

Opmerking Dit is inclusief het toezicht op de naleving der voorwaarden. In het kader van deze handeling ontvangt de Minister van Justitie jaarverslagen en financiële verantwoordingsgegevens van de vergunninghouders.

Waardering B4

219.

Actor Minister van Justitie

Handeling Het bij AMvB geven van nadere regels voor bemiddelingsorganisaties voor opname van buitenlandse pleegkinderen

Periode 1988 -

Grondslag Wet opnemng buitenlandse pleegkinderen (*Stb.* 566 / 1988): art. 16

Product AMvB

Waardering B5

220.

Actor Minister van Justitie

Handeling Het vaststellen van regels over de gegevens die door de vergunninghouder in verband met het toezicht moeten worden verstrekt

Periode 1988 -

Grondslag Wet opnemng buitenlandse pleegkinderen (*Stb.* 566 / 1988): art. 20

Product Circulaire, publicatie in de staatscourant

Waardering B5

221.

Actor Minister van Justitie

Handeling Het bij AMvB stellen van eisen aan het jaarverslag en de financiële

verantwoordingsgegevens van bemiddelingsorganisaties voor opnemings van buitenlandse pleegkinderen

Periode 1988 -  
 Grondslag Wet opnemings buitenlandse pleegkinderen (*Stb.* 566 / 1988): art. 23  
 Product AMvB  
 Waardering B5

222.

Actor Minister van Justitie  
 Handeling Het aanwijzen van ambtenaren belast met het toezicht op de bemiddelingsorganisaties voor opname van buitenlandse pleegkinderen  
 Periode 1988 -  
 Grondslag Wet opnemings buitenlandse pleegkinderen (*Stb.* 566 / 1988): art. 25  
 Product Aanwijzing, publicatie in de Staatscourant  
 Waardering V

### Jeugdbeschermingsrecht: maatregelen van kindbescherming

Het Burgerlijk Wetboek voorziet in vier maatregelen van kindbescherming: de voorlopige toevertrouwing (tegenwoordig is dat voorlopige voogdij), de ondertoezichtstelling, de ontheffing en de ontzetting uit het gezag.

Vaak is de Raad voor de Kinderbescherming de aanvrager van een dergelijke maatregel. Aan het formeel indienen van een verzoekschrift bij de rechter tot het uitspreken van een maatregel gaat een raadsonderzoek vooraf.

Er zijn in principe twee procedures voor het starten van een Raadsonderzoek. Ten eerste kan de raad op verzoek van de rechter een onderzoek verrichten naar de gezinssituatie van een kind en vervolgens adviseren over hoe verder te handelen met dat kind

Ten tweede kan de raad zelfstandig besluiten tot een onderzoek en advies aan de rechtbank (het rekestrener) na een melding van derden. Ouders of voogden kunnen bij de Raad aankloppen wanneer ze ernstige problemen hebben bij de opvoeding van hun kinderen. Ook familie en burens, of scholen en artsen kunnen, eventueel anoniem, melding doen bij de Raad van vermoedens van verwaarlozing en mishandeling van kinderen, of bij het ontbreken van ouderlijk gezag of voogdij.

Wanneer de Raad aanleiding ziet om de melding te onderzoeken, worden de ouders of verzorgers daarvan op de hoogte gesteld. De Raad verzamelt vervolgens informatie over de situatie waar het kind zich in bevindt. Er wordt gesproken met de ouders / verzorgers, waarbij ook advies gegeven kan worden. Naar aanleiding van deze *intake* wordt bepaald of er een volledig onderzoek van de Raad moet plaats vinden.

Vindt de Raad dat niet noodzakelijk dan kan ze eventueel doorverwijzen naar de vrijwillige hulpverlening. De raad kan verder besluiten geen actie te ondernemen, of een maatregel van kindbescherming uit te lokken, of door te verwijzen naar andere instanties. De raad vraagt altijd om 1 specifiek maatregel. Een ontheffing / ontzetting dient voor de rechtbank (met deelname van de kinderrechter). De OTS dient voor de kinderrechter: enkelvoudige kamer van de rechtbank.

### Raadsonderzoek

223.

Actor De Raad  
 Handeling Het, naar aanleiding van een melding, beoordelen of een Raadsonderzoek noodzakelijk is  
 Periode ?  
 Bron Brochures van de Raad  
 Product Informatie, advies, doorverwijzing naar vrijwillige hulp  
 Opmerking Deze fase wordt de *intake* genoemd  
 Waardering V

224.

Actor De Raad

Handeling	Het instellen van een basisonderzoek
Periode	1945 -
Grondslag	Organisatiebesluit Raden voor de kindbescherming ( <i>Stb.</i> 336 / 1956): art. 30; Organisatiebesluit Raden voor de kindbescherming 1969: art. 30; Organisatiebesluit Raden voor de kindbescherming 1982: art. 24
Product	Rapport, dossier
Opmerking	tot 1956 is het doen van onderzoek een taak van de leden van de raad. Vanaf 1956 geeft de secretaris / directeur van het bureau, de opdracht aan een maatschappelijk werker verbonden aan het bureau, maar mag de Raad nog wel onderzoek doen. Tussen 1982 en 1997 mogen de leden van de Raad geen onderzoeken meer verrichten. Ze mogen wel zaken behandelen nadat het bureau zich ermee bemoeit heeft, of het bureau een opdracht geven tot behandeling van een zaak. Na 1997 is het onderzoek uitsluitend een taak van de maatschappelijk werkers verbonden aan de raad.
Waardering	V

### Voorlopige toevertrouwing of voorlopige voogdij

De voorlopige toevertrouwing was de enige maatregel van kindbescherming die in eerste instantie door de officier van justitie kon worden ingesteld. Hij had de bevoegdheid om in bepaalde (nood)situaties kinderen voorlopig toe te vertrouwen aan de Raad. Daardoor konden kinderen aan de macht van hun ouders of voogden onttrokken worden en bijvoorbeeld in een pleeggezin geplaatst worden. Maar ook konden (buitenlandse) pleegkinderen uit een gezin gehaald worden waarin ze illegaal verbleven. De officier kon deze bevoegdheid ook uitoefenen, wanneer het kind verlaten of (kennelijk) zonder toezicht was, of wanneer niet in de ouderlijke macht of voogdij over het kind was voorzien.<sup>76</sup> De Raad was verantwoordelijk voor de kinderen. Ze regelde de plaatsing en hield het toezicht daarop.

Zoals de naam al aangeeft, had de maatregel een voorlopig karakter. De officier was daarom verplicht het nodige te verrichten zodat de rechter een uitspraak over het boven het kind te stellen gezag kan doen. Tot 1947 bestond er geen wettelijk vastgelegde termijn waarbinnen dat nodige verricht moest zijn. In de praktijk leidde dat soms tot uitwassen waarbij kinderen jarenlang uit huis geplaatst werden zonder dat een rechter dat kon toetsen.<sup>77</sup> Om daar een einde aan te maken was de Raad vanaf 1947 verplicht om aan de kantonrechter een voorziening in het gezag te verzoeken, wanneer bleek dat de minderjarige niet onder gezag stond of dit gezag niet werd uitgeoefend. Betrof het een kind dat door de officier van justitie aan de raad was toevertrouwd, dan gold hiervoor een termijn van 6 weken.

Ging het om een voorlopige toevertrouwing vooruitlopend op ontheffing of ontzetting uit de ouderlijke macht of voogdij, dan moest de officier binnen 14 dagen bekrachtiging aan de rechtbank vragen. Deed hij dat niet dan verviel de voorlopige toevertrouwing van rechtswege. De rechtbank kon overigens altijd besluiten om de kinderen gedurende het geding terug te geven aan de ouders.

Om een einde te maken aan het ondoordacht afstaan en opnemen van zeer jonge kinderen werd bij de invoering van de Pleegkinderenwet (*Stb.* 42 / 1956) een extra grond voor voorlopige toevertrouwing ingevoerd.

Voortaan mocht een kind onder de 6 maanden pas in een pleeggezin worden opgenomen wanneer dat kind onder voogdij stond van een rechtspersoon, of er vooraf schriftelijk toestemming door de Raad was gegeven. In alle andere gevallen kon de officier van justitie het kind voorlopig toevertrouwen aan de Raad. Ter ondersteuning van deze maatregelen werd het uit winstbejag plaatsen, alsmede het niet volgens de regels opnemen van kinderen onder de 6 maanden in het Wetboek van Strafrecht strafbaar gesteld.<sup>78</sup> Sinds 1988 had de officier de bevoegdheid tot voorlopige toevertrouwing ook bij minderjarige buitenlandse kinderen die met het oog op adoptie Nederland zijn binnengebracht, zonder de daarvoor vereiste beginseltoestemming van de Minister van Justitie.

Naast de voorlopige toevertrouwing door de officier, bestond er ook een voorlopige toevertrouwing door de rechtbank. Deze kon, hangende een geding tot ontzetting of gedwongen ontheffing uit de ouderlijke macht of voogdij, die ouderlijke macht of voogdij schorsen. Wanneer dat tot gevolg had dat het kind geen gezag meer boven zich heeft (omdat beide ouders geschorst worden, of omdat er maar een ouder is) werd het kind door de rechtbank voorlopig toevertrouwd aan de Raad. Een dergelijke schorsing en voorlopige toevertrouwing kon ook voorkomen bij echtscheidingsprocedures. Bij deze vorm van voorlopige

<sup>76</sup> De voorlopige toevertrouwing werd geregeld in het Burgerlijk Wetboek (1901): art. 374f, art. 439a; Burgerlijk Wetboek, zoals gewijzigd bij wet (*Stb.*H 232 / 1947): art. 461c e.v.; Nieuw Burgerlijk Wetboek (*Stb.*167 / 1969): art. 241.3).

<sup>77</sup> M.v.T. op de wet van 10 juli 1947 *Stb.*H 232, Handelingen van de Staten Generaal. Bijlagen 387.3 p48.

<sup>78</sup> Wetboek van Strafrecht (*Stb.* 42 / 1956): art. 151a, art. 442a.

toevertrouwing werd de termijn bepaald door het verloop van de rechtbankprocedure, ze eindigde op het moment dat de rechtbank definitief besloten had.<sup>79</sup>

In 1997 verdween de maatregel van voorlopige toevertrouwing uit het Burgerlijke Wetboek . Ze werd vervangen door de maatregel van voorlopige voogdij, waarbij een kind door de kinderrechter onder voorlopige voogdij van een voogdij-instelling werd geplaatst. Dit kan gebeuren op verzoek van de Raad of op vordering van de officier van justitie in de volgende gevallen:

- wanneer er ernstig gevaar voor de zedelijke of geestelijke belangen of voor de gezondheid van een minderjarige dringend en onverwijd noodzakelijk is (de Raad verzoekt vervolgens om voorziening in het gezag bij de rechtbank).
- wanneer een kind jonger dan 6 maanden en zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de Raad als pleegkind is opgenomen.

225.

Actor	Openbaar Ministerie
Handeling	Het voorlopig toevertrouwen van een minderjarige aan de Raad
Periode	1945 - 1996
Grondslag	BW ( <i>Stb.</i> 62 / 1901): art. 374 <i>f</i> , art. 439 <i>a</i> ; BW ( <i>Stb.</i> H232 / 1947): art. 374 <i>f</i> , art. 421 <i>a</i> , art. 461 <i>c</i> ; NBW ( <i>Stb.</i> 167 / 1969): art. 241, art. 272, art. 332; Wet opnemng buitenlandse pleegkinderen ( <i>Stb.</i> 566 / 1988): art. 10
Product	Bevel, overdracht van het kind, vordering tot bekrachtiging aan de rechtbank / kinderrechter
Opmerking	deze handeling wordt vaak gevolgd door een ontheffings- / ontzettingsprocedure

226.

Actor	De Raad
Handeling	Het zorgen voor een minderjarige die hem door het Openbaar Ministerie of de rechtbank voorlopig is toevertrouwd
Periode	1945 – 1997
Grondslag	BW ( <i>Stb.</i> 62 / 1901): art. 385 <i>b</i> , art. 439 <i>a</i> ; BW ( <i>Stb.</i> H232 / 1947): art. 374 <i>f</i> , art. 374 <i>g</i> , art. 422, art. 461 <i>b</i> , art. 461 <i>c</i> ; NBW ( <i>Stb.</i> 167 / 1969): art. 240, art. 272, art. 332; Wet opnemng buitenlandse pleegkinderen ( <i>Stb.</i> 566 / 1988): art. 10; Wjvh ( <i>Stb.</i> 390 / 1989):art. 29 – 32
Product	o.a.: dossier, plaatsing in een pleeggezin, plaatsing in een tehuis, correspondentie, verzoek om verlenging aan de rechtbank, plaatsingsrapportage, schriftelijke vaststelling, mededelingen aan de Minister van Justitie, de Minister waaronder Welzijn ressorteert, jeugdhulpadviesteam
Opmerking	de kosten die de Raad maakt ten behoeve van de hem toevertrouwde kinderen komen ten laste van de ouders of het kind zelf, in geval van onvermogen ten laste van de staat. Wanneer de ontheffing of ontzetting niet toegewezen wordt kan de rechtbank bepalen dat het betaalde aan de ouders teruggegeven moet worden. Sinds 1947 kan de Raad verlenging van de toevertrouwing aanvragen gedurende procedures van ontheffing en ontzetting. Sinds de Wjvh ( <i>Stb.</i> 390 / 1989):treed de Raad op als plaatsende instantie als bedoeld onder die wet. Ze meldt daartoe begin en einde van hulpverlening middels pleegzorg, semi-residentiele of residentiele hulpverlening aan de Minister van Justitie, Minister waaronder Welzijn ressorteert en het jeugdhulpadviesteam in de regio. NB: hier valt niet de handeling onder van uitkeren van gelden t.b.v. minderjarigen
Waardering	V

227.

Actor	Openbaar Ministerie
Handeling	Het vorderen van een maatregel van voorlopige voogdij over een minderjarige bij de kinderrechter
Periode	1997 -
Grondslag	NBW ( <i>Stb.</i> 38 / 1997): art. 241, art. 272
Product	

228.

<sup>79</sup> Burgerlijk Wetboek, zoals gewijzigd bij wet (*Stb.*62 / 1901): art. 269; Nieuw Burgerlijk Wetboek art. 271



Actor	De Raad
Handeling	Het verzoeken om een maatregel van voorlopige voogdij over een minderjarige bij de kinderrechter
Periode	1997 -
Grondslag	NBW ( <i>Stb.</i> 38 / 1997): art. 241, art. 272
Product	Verzoek
Waardering	V

229.

Actor	De Raad
Handeling	Het verzoeken aan de kinderrechter om een maatregel van voorlopige voogdij
Periode	1997 -
Grondslag	NBW ( <i>Stb.</i> 38 / 1997): art. 241, art. 272
Product	Verzoek
Waardering	V

230.

Actor	Kinderrechter, rechtbank
Handeling	Het beslissen over een maatregel van voorlopige voogdij over een minderjarige
Periode	1997 -
Grondslag	NBW ( <i>Stb.</i> 38 / 1997): art. 241, art. 272; Wet opnemng buitenlandse pleegkinderen ( <i>Stb.</i> 38 / 1997): art. 10
Product	Beschikking

### Ondertoezichtstelling (OTS)

Sinds 1921 bestaat de mogelijkheid om een kind ondertoezicht te stellen. Vroeger stelde het Burgerlijk Wetboek daaraan als voorwaarde dat het kind “zodanig opgroeit, dat het met zedelijke of lichamelijke ondergang bedreigd wordt”. Tegenwoordig geeft het Burgerlijk Wetboek als voorwaarde dat “de minderjarige zodanig opgroeit dat zijn zedelijke of geestelijke belangen of zijn gezondheid ernstig worden bedreigd, en andere middelen ter afwending van deze bedreiging hebben gefaald of, naar is te voorzien, zullen falen.”<sup>80</sup>

Bij een OTS blijft de formele verhouding tussen ouders en kinderen ongewijzigd, maar wijst de kinderrechter een gezinsvoogd (tegenwoordig een gezinsvoogdij-instelling) als toezichthouder aan. Oorspronkelijk kon de rechter naast particulieren, ook ambtenaren voor de kindervetten en agenten van de ambtenaren van de reclassering als gezinsvoogd aanstellen.<sup>81</sup> Sinds 1969 werden de benoemingen beperkt tot een nauwere kring van (werknemers van ) gezinsvoogdij-instellingen of particulieren.<sup>82</sup> Vanaf 1995 komen alleen gezinsvoogdij-instellingen zelf nog in aanmerking voor benoeming.

De gezinsvoogd(ij-instelling) houdt toezicht op de ontwikkeling van het kind en geeft de ouders aanwijzingen over de verdere opvoeding en verzorging. De ouders zijn verplicht deze aanwijzingen op te volgen. Bij conflicten tussen de ouders en de gezinsvoogd, wordt door de kinderrechter beslist. De OTS wordt steeds voor de duur van een jaar uitgesproken. De kinderrechter kan de maatregel echter ten alle tijde verkorten of opheffen. In ieder geval eindigt een OTS bij meerderjarigheid van het kind.

Het verzoek tot een OTS kan worden ingediend door een ouder of opvoeder, of door de Raad. Daarnaast kan een OTS gevorderd worden door het Openbaar Ministerie.<sup>83</sup> Hangende een onderzoek i.v.m. een verzoek of vordering tot ondertoezichtstelling, kan de kinderrechter een minderjarige voorlopig ondertoezichtstellen. Daartegen is geen beroep mogelijk. Als er gelijktijdig met een verzoek of vordering tot OTS een verzoek of vordering tot ontheffing of ontzetting uit de ouderlijke macht ligt, dan kan de rechtbank de beslissing in de laatste zaak aanhouden totdat de OTS is afgewezen of afgelopen.

<sup>80</sup> Burgerlijk Wetboek (*Stb.* 255/1995): art.254.

<sup>81</sup> Besluit van 19 juni 1922 (*Stb.*402):art. 3 / 4. Dit besluit verviel bij inwerkingtreding van de wet (*Stb.* H232) en werd vervangen door Besluit (*Stb.*1 88 / 1948).

<sup>82</sup> *Stb.*527 / 1969

<sup>83</sup> Burgerlijk Wetboek, zoals gewijzigd bij wet (*Stb.*834 / 1921): art. 373, art. 436a; Burgerlijk Wetboek, zoals gewijzigd bij wet (*Stb.* H232 / 1947): art. 365, art. 418. Nieuw Burgerlijk Wetboek (*Stb.*167 / 1969): art. 254 - 265, art. 326.

Het is mogelijk een kind dat onder toezicht staat uit huis te plaatsen, de zgn. OTS met uithuisplaatsing.<sup>84</sup> De bepalingen voor deze uithuisplaatsing zijn vaak gewijzigd. Tot 1955 kon de kinderrechter het kind, na machtiging van de Minister van Justitie, voor maximaal een half jaar laten opnemen in een observatiehuis. Daartoe konden worden aangewezen: particuliere observatiehuizen en andere particuliere gestichten, door het Rijk in stand gehouden inrichtingen of observatiehuizen of rijksopvoedingsgestichten en tuchtscholen, naar regelen door de Minister van Justitie te stellen. Een dergelijke opname was bedoeld voor onderzoek naar de gesteldheid van een kind. De kosten kwamen ten laste van de ouders of het kind zelf, ingeval van onvermogen ten laste van de staat.

Verder kon de kinderrechter, na machtiging van de Minister van Justitie, het kind laten opnemen in een inrichting of gesticht voor bijzondere tucht. Voor kinderen onder de 14 kon deze opname ten hoogste een jaar duren, voor kinderen boven de 14 ten hoogste 2 jaar. Als gesticht of inrichting konden worden aangewezen:

tuchtscholen of rijksopvoedingsgestichten, of particuliere gestichten en inrichtingen wanneer de instelling tot opnemering bereid was.

In 1956<sup>85</sup> werden de bepalingen voor uithuisplaatsing gewijzigd, waarbij met name de rol van de Minister van Justitie veranderde. De Minister van Justitie was voortaan slechts bevoegd om de opnemering in een rijksinrichting te beëindigen. Daarvoor moest hij echter wel eerst de kinderrechter horen.

De kinderrechter kon voortaan een kind voor geestelijk en lichamelijk onderzoek voor 3 maanden laten opnemen in (observatie)inrichting. Deze plaatsing kon met 2 maanden verlengd worden. Maar de kinderrechter kreeg daarnaast de bevoegdheid het kind elders te laten opnemen. Daarmee ontstond de mogelijkheid om een kind in een pleeggezin te plaatsen. Een dergelijke uithuisplaatsing duurde in principe 1 jaar, maar kon door de kinderrechter ten alle tijde verkort worden. Verlenging (met 1 jaar) was ook mogelijk. Om te voorkomen dat kinderen eindeloos uithuisgeplaats zouden worden, werd bepaald dat na afloop van die twee jaar verlenging nog slechts mogelijk was onder bijzonder omstandigheden.

In 1969 werd het Uitvoeringsbesluit ondertoezichtstelling (*Stb.* 527 / 1969) ingevoerd. Bepaald werd dat kinderrechter een kind bij uithuisplaatsing ter observatie kon laten opnemen in, door Minister van Justitie goedgekeurde, particuliere observatiehuizen of in rijksobservatiehuizen. Verder mocht hij kinderen laten opnemen in door de Minister van Justitie goedgekeurde particuliere - of rijksinrichtingen (tuchtscholen, inrichtingen voor opvoeding, inrichtingen voor buitengewone behandeling), maar ook in kampen en internaten voor sociale jeugdzorg in stand gehouden door minister van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk.

De invoering van de Wet op de jeugdhulpverlening (*Stb.* 358 / 1989, *Stb.* 360 / 1989), wijzigde het systeem van de uithuisplaatsingen niet inhoudelijk. Wel sprak men voortaan van tehuizen en instellingen als bedoeld in de categorieën in de bijlage van de Wjhw. Dit hing samen met het verdwijnen van de formele goedkeuringsprocedure voor particuliere inrichtingen door de Minister van Justitie per 1 januari 1987, toen deze inrichtingen overgingen naar VWS.

In 1995 werd de OTS belangrijk gewijzigd bij de Wet van 26 april 1995 (*Stb.* 255) tot herziening van de maatregel van ondertoezichtstelling van minderjarigen. Tot 1995 sprak de rechter niet alleen de maatregel uit, maar hield zich ook bezig met de uitvoering ervan. Formeel gesproken stond het kind namelijk ondertoezicht van de kinderrechter. De gezinsvoogd was dan ook verplicht maandelijks aan de kinderrechter te rapporteren, en diens aanwijzingen op te volgen. Dit systeem werd in 1995 losgelaten. Voortaan spreekt de kinderrechter de maatregel slechts uit en komt het kind onder toezicht van een gezinsvoogdij-instelling te staan.

Bij deze wetswijziging kregen de gezinsvoogdij-instellingen ook een aantal bevoegdheden die daarvoor bij de rechter lagen. Zo mag ze bepalen of ze verlenging van de OTS of de uithuisplaatsing nodig vindt. Ter controle moet de instelling wel aan de Raad melden dat ze verlenging van de maatregel niet noodzakelijk vindt. De Raad kan dan namelijk, als ze het daar niet mee eens is, de kinderrechter om een andere gezinsvoogdij-instelling of nieuwe OTS vragen, waarmee de de procedure in feite opnieuw start. Verder kregen in 1995 zowel het pleeggezin als de minderjarige zelf, voor het eerst een stem in het kapittel: zij mogen verzoeken om respectievelijk verlenging van de OTS, of om opheffing van de maatregel.

Om een kind uit huis te plaatsen heeft een gezinsvoogdij-instelling wel een machtiging van de kinderrechter nodig. Daarbij moet ze aangeven welke voorziening ze op het oog heeft. Voor plaatsing in een gesloten inrichting is zelfs een uitdrukkelijke machtiging noodzakelijk. De Minister van Justitie heeft bij

<sup>84</sup> Besluit van 19 juni 1922 (*Stb.*402): art. 14, art. 15

<sup>85</sup> Burgerlijk Wetboek (*Stb.*323 / 1955)

Besluit aan gewezen welke inrichtingen als gesloten moeten worden beschouwd.<sup>86</sup> Plaatsing in een tehuis kan (mede)beëindigd worden de Minister van Justitie in verband met plaatsgebrek.

Een andere belangrijke wijziging die in 1995 plaats vond was de opheffing van de strafrechtelijke OTS.<sup>87</sup> Tot 1995 bestond er zowel een civielrechtelijke als een strafrechtelijke variant op de OTS, die allebei geleid werden door de kinderrechter. In het geval van een strafrechtelijke OTS werd de maatregel door de rechter uitgesproken op grond van het Wetboek van Strafrecht. Daarna werd de leiding van de ondertoezichtstelling overgenomen door de kinderrechter die een gezinsvoogd aanwees. Deze mogelijkheid werd in 1995 uit het Wetboek van Strafrecht verwijderd.

In 1997 (*Stb.* 38) kreeg de rechtbank de mogelijkheid om bij procedures van ontheffing en ontzetting een kind onder toezicht te stellen van een gezinsvoogdij-instelling, ook wanneer hij de ontheffing / ontzetting afwijst.

231.

Actor De Raad  
 Handeling Het verzoeken aan de kinderrechter om een maatregel van OTS voor minderjarige  
 Periode 1945 -  
 Grondslag Burgerlijk Wetboek (*Stb.* 834 / 1921): art. 373, art. 436a; BW (*Stb.* H232 / 1947): art. 365, art. 418; Uitvoeringsbesluit kinderbescherming (*Stb.* 327 / 1964): art. 49; NBW (*Stb.* 167 / 1969): art. 254, art. 326;  
 Product Rekwest, rapportage  
 Waardering V

232.

Actor Openbaar Ministerie  
 Handeling Het vorderen van de kinderrechter om een maatregel van OTS voor minderjarige  
 Periode 1945 -  
 Grondslag Burgerlijk Wetboek, zoals toegevoegd bij wet (*Stb.* 834 / 1921): art. 373, art. 436a; BW (*Stb.* H232 / 1947): art. 365, art. 418; NBW (*Stb.* 167 / 1969): art. 254, art. 326  
 Product Vordering, rapportage

233.

Actor De Raad  
 Handeling Het, op verzoek van de kinderrechter, instellen van een onderzoek i.v.m. een maatregel van OTS van een minderjarige  
 Periode 1945 – 1995  
 Grondslag Besluit van 19 juni 1922 (*Stb.* 402): art. 1, art. 11; Besluit van 3 maart 1948 (*Stb.* I 88): art. 1; Uitvoeringsbesluit ondertoezichtstelling (*Stb.* 527 / 1969): art. 1  
 Product Rapportage aan de rechtbank  
 Waardering V

234.

Actor Openbaar Ministerie

<sup>86</sup> In het besluit werden aangewezen: de rijksbehandelingsinrichting voor jongedigen 'De Hunnerberg' te Nijmegen; rijksinrichting voor jongens 't Nieuwe Lloyd' te Amsterdam, de rijksinrichting voor jongens 'Den Heyacker te Breda', de rijksinrichting voor jongens 'Kralingen' te Rotterdam, de rijksinrichting voor jongens 'De Hartelborgt' te Spijkenisse, de rijksinrichting voor jongens 'Eikenstein' te Zeist, de Rijksinrichting voor meisjes 'De lindenhorst' te Zeist, de rijksinrichting voor jongens 'Den Engh' te Den Dolder, de rijksinrichting voor jongens 'Overberg' te Amerongen, orthopedagogisch centrum 'Alexandra' te Almelo, jongerenopvangcentrum JOC te Amsterdam, opvang- en behandelcentrum 'Het keerpunt' te Cadier en Keer, instituut voor zeer intensieve behandeling 'Vereeniging Nederlandsch Mettray' te Eefde, opvangcentrum 'Het Poortje' te Groningen, Harreveld, 't Anker' te Harreveld, orthopedagogisch instituut 'De dreef' te Wapenveld, orthopedagogisch centrum 'Ottho Gerhard Heldring' te Zetten.

<sup>87</sup> Wet van 7 juli 1994 (*Stb.* 528 / 1994, inw. per 1 januari 1995)

Handeling Het, op verzoek van de kinderrechter, instellen van een onderzoek i.v.m. de OTS van een minderjarige

Periode 1945 – 1995

Grondslag Besluit van 19 juni 1922 (*Stb.* 402): art. 2, art. 11; Besluit van 3 maart 1948 (*Stb.* I 88): art. 2; Uitvoeringsbesluit ondertoezichtstelling (*Stb.* 527 / 1969): art. 2

Product Rapportage aan de rechtbank

235.

Actor Kinderrechter

Handeling Het beslissen over een maatregel van OTS van een minderjarige en het houden van toezicht op de uitvoering daarvan

Periode 1945 – 1995

Grondslag BW, zoals toegevoegd bij wet (*Stb.* 834 / 1921): art. 373 - 373g, art. 373i, art. 373l, art. 373m, art. 373p, art. 373q, art. 436a; BW (*Stb.* H232 / 1947): art. 365, art. 366, art. 367, art. 368, art. 369. Art. 371, art. 372, art. 372a, art. 418; NBW (*Stb.* 167 / 1969): art. 254 - art. 258, art. 260- art. 263, art. 326; Wet van 20 juli 1955 (*Stb.* 323 / 1955): art. III; WS (*Stb.* 834 / 1921): art. 39*decies*.3; WS (*Stb.* 402 / 1961): art. 77v; WBRv (*Stb.* H232 / 1947): art. 935 – 946; Besluit van 3 maart 1948 (*Stb.* I 88): art. 1- 6, art. 9, art. 11-18; Besluit (*Stb.* I 88 / 1948) zoals gewijzigd bij Uitvoeringsbesluit kinderbescherming (*Stb.* 327 / 1964): art. 1, art. 2, art. 4 – 6, art. 11-18; Besluit van 19 juni 1922 (*Stb.* 402): art. 1-10, art. 13-art. 17; Uitvoeringsbesluit kinderbescherming (*Stb.* 327 / 1964): art. 49, art.50; Uitvoeringsbesluit ondertoezichtstelling (*Stb.* 527 / 1969): art. 1- art. 17

Producten o.a.: persoonsdossier (waarin o.m. rapportage van de Raad en het Openbaar Ministerie); rechterlijke beschikkingen, mededelingen aan ouders, de rechtbank, het Openbaar Ministerie en de Raad, aanwijzing van gezinsvoogd, beschikkingen, correspondentie met de Minister van Justitie, correspondentie met inrichtingen

236.

Actor Kinderrechter

Handeling Het beslissen over een maatregel van OTS van een minderjarige

Periode 1995 -

Grondslag NBW1 (*Stb.* 255 / 1995): art. 261 –art.263, art. 263b, art. 265

Producten o.a.: persoonsdossier (waarin o.m. rapportage van de Raad en het Openbaar Ministerie); rechterlijke beschikkingen, mededelingen aan ouders, de rechtbank, het Openbaar Ministerie en de Raad, aanwijzing van gezinsvoogdij-instelling, machtigingen

Opmerking Tot 1995 beslist de kinderrechter niet alleen over de toewijzing, wijziging of beëindiging van de maatregel van ondertoezichtstelling, maar houdt hij ook toezicht op de uitvoering daarvan.

237.

Actor De Raad

Handeling Het in hoger beroep gaan tegen de afwijzing van een verzoek tot een maatregel van OTS van een minderjarige

Periode 1945 - ?

Grondslag BW (*Stb.* 834 / 1921): art. 373f.2, art. 436a; WBRv (*Stb.* H232 / 1947): art. 941

Product Verzoek aan het gerechtshof

Waardering V

238.

Actor Openbaar Ministerie

Handeling Het in hoger beroep gaan tegen de afwijzing van een vordering tot een maatregel van OTS van een minderjarige

Periode 1945 - ?

- Grondslag Burgerlijk Wetboek (*Stb.* 834 / 1921): art. 373*f*.2, art. 436*a*; WBRv (*Stb.* H232 / 1947): art. 941
- Product Verzoek aan het gerechtshof
- 239.
- Actor Gerechtshof
- Handeling Het beslissen in beroepsprocedures in zake de maatregel van OTS voor een minderjarige
- Periode 1945 - ?
- Grondslag Burgerlijk Wetboek (*Stb.* 834 / 1921): art. 373*f*, art. 373*i*, art. 373*l*, art. 373*n*, art. 373*o*, art. 373*p*, art. 436*a*; WS (*Stb.* 834 / 1921): art. 39*decies*.3; WBRv, (*Stb.* H232 / 1947): art. 941
- Product Beschikking
- Opmerking Dit betreft o.a.: beroep tegen de toe -of afwijzing van een OTS (tegen een voorlopige OTS is geen beroep mogelijk), beroep tegen verlenging van de OTS en beroep tegen uithuisplaatsing
- 240.
- Actor Openbaar Ministerie
- Handeling Het verlenen van medewerking aan de uitvoering van beschikkingen van de kinderrechter in het kader van een maatregel van OTS voor een minderjarige
- Periode 1945 -
- Grondslag BW (*Stb.* 834 / 1921): art. 373*l*.2, art. 373*m*, art. 373*n*, art. 436*a*; WS (*Stb.* 834 / 1921): art. 39*decies*.3; WBRv (*Stb.* H232 / 1947): art. 912
- Product Proces verbaal
- Opmerking Dit betreft o.a. voorgeleiding van jongeren voor de kinderrechter en de overbrenging van jongeren naar een inrichting
- 241.
- Actor De Raad
- Handeling Het, op verzoek van de ouder, in beroep gaan tegen een beslissing van de kinderrechter in een geschil tussen de gezinsvoogd en de ouder
- Periode 1945 – 1947
- Grondslag BW (*Stb.* 834 / 1921): art. 373*l*.4, art. 436*a*; WS (*Stb.* 834 / 1921): art. 39*decies*.3
- Product Verzoek om schriftelijke mededeling van de beslissing kinderrechter, verzoekschrift aan gerechtshof, dossier
- Waardering V
- 242.
- Actor De Raad
- Handeling Het verzoeken om verlenging van de machtiging tot uithuisplaatsing van een minderjarige met een maatregel van OTS
- Periode 1995 -
- Grondslag NBW1 (*Stb.* 255 / 1995): art. 262
- Product
- Waardering V
- 243.
- Actor Minister van Justitie
- Handeling Het vergoeden van kosten gemaakt i.v.m. een maatregel van OTS
- Periode 1945 – 1995
- Grondslag Besluit van 3 maart 1948 (*Stb.* I 88): art. 15; Uitvoeringsbesluit ondertoezichtstelling (*Stb.* 527 / 1969): art. 14
- Product Subsidie
- Waardering V
- 244.
- Actor Minister van Justitie
- Handeling Het vaststellen van regels voor de vergoeding van kosten gemaakt i.v.m. een

	maatregel van OTS
Periode	1945 – 1995
Grondslag	Besluit van 3 maart 1948 ( <i>Stb.</i> I 88): art. 15; Uitvoeringsbesluit ondertoezichtstelling ( <i>Stb.</i> 527 / 1969): art. 14
Product	Regeling
Waardering	B1
245.	
Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het vaststellen van regels voor de opname van minderjarigen met een maatregel van OTS in justitiële inrichtingen van het rijk of particulieren
Periode	1945 – 1990
Grondslag	Besluit van 19 juni 1922 ( <i>Stb.</i> 402): art. 14; Besluit van 3 maart 1948 ( <i>Stb.</i> I 88): art. 16, art. 17; Uitvoeringsbesluit ondertoezichtstelling ( <i>Stb.</i> 527 / 1969): art. 16
Product	Circulaire
Waardering	B1
246.	
Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het machtigen van de kinderrechter om een minderjarige met een maatregel van OTS te laten opnemen in een particuliere inrichting
Periode	1945 – 1990
Grondslag	Besluit van 3 maart 1948 ( <i>Stb.</i> I 88): art. 18; Uitvoeringsbesluit ondertoezichtstelling ( <i>Stb.</i> 527 / 1969): art. 16
Product	Machtiging
Waardering	V
247.	
Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het bij AMvB aanwijzen van observatiehuizen waarin de geestelijke en lichamelijke toestand van minderjarigen met een maatregel van OTS onderzocht kan worden
Periode	1945 – 1990
Grondslag	Burgerlijk Wetboek ( <i>Stb.</i> 834 / 1921): art. 373 <i>m</i> ; BW ( <i>Stb.</i> H232 / 1947): art. 372a; NBW ( <i>Stb.</i> 167 / 1969): art. 262
Product	AmvB, o.a.: 1. Besluit van 19 juni 1922 ( <i>Stb.</i> 402); 2. Besluit van 3 maart 1948 ( <i>Stb.</i> I 88); 3. Uitvoeringsbesluit ondertoezichtstelling ( <i>Stb.</i> 527 / 1969); 4. Besluit van 23 mei 1990 <i>Stb.</i> 257 / 1990 tot wijziging van het Uitvoeringsbesluit ondertoezichtstelling
Opmerking	In observatiehuizen kunnen kinderen in het kader van een OTS met uithuisplaatsing voor 3 maanden, met 1 keer verlenging geplaatst worden. Onder de Wjvh komt deze handeling niet meer voor; de observatiehuizen vallen nu onder de verantwoordelijkheid van de Minister waaronder Welzijn ressorteert.
Waardering	B5
248.	
Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het bij AMvB aanwijzen van gestichten of inrichtingen bestemd voor opname van minderjarigen met een maatregel van OTS die bijzondere tucht behoeven / voor wie dit in het belang van opvoeding en verzorging noodzakelijk is
Periode	1945 – 1995
Grondslag	BW ( <i>Stb.</i> 834 / 1921): art. 373 <i>n</i> ; BW ( <i>Stb.</i> H232 / 1947): art. 372b; NBW ( <i>Stb.</i> 167 / 1969): art. 262
Product	AMvB, o.a.: 1. Besluit van 19 juni 1922 ( <i>Stb.</i> 402); 2. Besluit van 3 maart 1948 ( <i>Stb.</i> I 88);

### 3. Uitvoeringsbesluit ondertoezichtstelling (*Stb.* 527 / 1969)

Opmerking In gestichten of inrichtingen voor bijzondere tucht kunnen kinderen onder de 14, in het kader van een OTS met uithuisplaatsing voor 6 maanden geplaatst worden. Kinderen boven de 14 kunnen voor 1 jaar geplaatst worden. Er is 1 keer verlenging van de termijn mogelijk. In 1986/1987 ging het merendeel van de tehuizen voor bijzondere tucht over naar de Minister waaronder Welzijn ressorteert. De bevoegdheid voor de Minister van Justitie bleef bestaan voor 8 particuliere inrichtingen en de inrichtingen van het rijk. In 1995 wordt de aanwijzing niet meer geregeld via een AmvB maar via een ministeriele regeling.

Waardering B5

249.

Actor Minister van Justitie  
 Handeling Het aanwijzen van gesloten inrichtingen die voor plaatsing van minderjarigen met een maatregel van OTS in aanmerking kunnen komen  
 Periode 1995 -  
 Grondslag NBW1 (*Stb.* 255 / 1995): art. 261  
 Product Ministeriele regeling o.a.:  
 Besluit van 27 oktober 1995 (*Stcrt.* 211)  
 Waardering B5

250.

Actor Minister van Justitie  
 Handeling Het ontslaan van een minderjarige met een maatregel van OTS uit een Rijksinrichting  
 Periode 1945 -  
 Grondslag BW (*Stb.* 834 / 1921): art. 373 o.2, art. 436a; BW (*Stb.* H232 / 1947): art. 372b; NBW1 (*Stb.* 167 / 1969): art. 263; Besluit van 3 maart 1948 (*Stb.* I 88): art. 20; Uitvoeringsbesluit ondertoezichtstelling (*Stb.* 527 / 1969): art. 17; NBW (*Stb.* 255 / 1995): art. 261  
 Product Beschikking, overleg met de kinderrechter, mededeling aan de kinderrechter  
 Waardering V

251.

Actor Minister van Justitie  
 Handeling Het bij AMvB geven van nadere voorschriften voor de uitvoering van de maatregel van OTS  
 Periode 1945 - 1995  
 Grondslag BW (*Stb.* 834 / 1921): art. 374; Wetboek van Strafrecht (*Stb.* 834 / 1921): art. 39 *decies*; BW (*Stb.* H232 / 1947): art. 373; NBW (*Stb.* 167 / 1969): art. 265  
 Product AMvB, o.a.:  
 1. Besluit (*Stb.* I 88 / 1948)  
 2. Uitvoeringsbesluit ondertoezichtstelling (*Stb.* 527 / 1969)  
 Waardering B5

### Ontheffing of ontzetting uit het gezag

Bij de maatregel van ontheffing wordt ingegrepen in de formele gezagsverhouding tussen ouder en kind. Wanneer een ouder ongeschikt of onmachtig is om zijn plicht tot verzorging en opvoeding te vervullen, kan hij uit het ouderlijke gezag over een of meer kinderen worden *ontheven*.<sup>88</sup> Een ontheffing kan alleen worden uitgesproken op verzoek van de Raad of op vordering van het Openbaar Ministerie. Over een ontheffing wordt beslist door de rechtbank. Sinds 1922 neemt de kinderrechter deel aan de behandeling van de zaak. Wanneer de andere ouder niet voortaan de ouderlijke macht alleen uitoefent, benoemt de rechtbank een voogd (en tot 1995 een toezienend voogd) over het kind. De mogelijkheid bestaat om een

<sup>88</sup> art. 374a.1 (1901); art. 374, art. 374a, art. 440a.1; Burgerlijk Wetboek, zoals gewijzigd bij wet (*Stb.* H 232 / 1947); idem, alsmede 374b en art. 423; (1901) 440a.2 regelt de vrijwillige ontheffingsprocedure van voogden die geen ouder van het kind zijn: zij dienen een schriftelijk verzoek in, waarna overname door andere voogd of voogdij-instelling moet volgen.

voogdij-instelling tot voogd over het kind benoemen, die het kind vervolgens plaatst in een pleeggezin of een tehuis.<sup>89</sup>

Tot 1947 kon de maatregel niet worden uitgesproken wanneer de ouder zich hiertegen verzette. Sindsdien is *gedwongen ontheffing* mogelijk:

- ingeval van krankzinnigheid;
- indien na ondertoezichtstelling van tenminste 6 maanden blijkt dat deze maatregel onvoldoende is;
- sinds 1955 ook bij OTS met uithuisplaatsing wanneer na opnemng van anderhalf jaar de vrees bestaat dat deze maatregel onvoldoende is;<sup>90</sup>
- indien zonder ontheffing van de ene ouder de ontzetting van de ander de kinderen niet aan diens invloed zou onttrekken.<sup>91</sup>

Is de rechtbank er na verloop van tijd van overtuigd dat een ouder in staat is de verzorging en opvoeding van het kind weer op zich te nemen, dan kan de ouder weer in zijn gezag hersteld worden. Sinds 1947 is het daarbij mogelijk om een proefperiode in te stellen. De rechtbank is bevoegd de proeftijd ten alle tijde te beëindigen.

Tot 1997 bestond er ook een mogelijkheid tot voorlopige ontheffing uit het gezag. Daarbij kon een kind voorlopig worden toevertrouwd aan de Raad. In 1997 (*Stb.* 38) wordt de voorlopige ontheffing uit het Burgerlijke Wetboek verwijderd en omgezet naar een maatregel van voorlopige voogdij door een voogdij-instelling. Nieuw is ook dat de rechter het kind ondertoezichtstellen kan van een gezinsvoogdij-instelling, ook wanneer hij een ontheffing afwijst.

Wanneer kinderen ernstig worden verwaarloosd of mishandeld, kan de rechtbank de maatregel van *ontzetting* uit het gezag uitspreken. Dit kan gebeuren op verzoek van de andere ouder of (ouder-)voogd, bloedverwanten of aangehuwden tot de vierde graad, of op verzoek van de Raad of vordering van het Openbaar Ministerie. Bovendien kunnen pleegouders van kinderen een dergelijk verzoek indienen. Net als bij een ontheffing wordt bij een ontzetting ingegrepen in de formele gezagsverhouding tussen ouder en kind. Maar ook voogden die geen ouder zijn, zoals bijvoorbeeld voogdij-instellingen, kunnen worden ontzet uit hun voogdij. De rechtbank wijst een voogd (en tot 1995 een toezien voogd) aan die de verantwoordelijkheid voor de verzorging en opvoeding van het kind op zich neemt. Meestal is dit een voogdij-instelling die het kind vervolgens plaats in een pleeggezin of tehuis.

Het Burgerlijk Wetboek geeft de volgende gronden voor ontzetting uit het *ouderlijke gezag*:

- misbruik van de ouderlijke macht of grove verwaarlozing van de verplichting tot onderhoud en opvoeding van een of meer kinderen;
- slecht levensgedrag;
- onherroepelijke veroordeling :
  - wegens het opzettelijk deelnemen aan enig misdrijf met een aan zijn gezag onderworpen minderjarige;
  - wegens een misdrijf omschreven in bepaalde titels van het Wetboek van Strafrecht, gepleegd tegen de minderjarige;
  - tot een vrijheidsstraf van twee jaren of langer;
- het opzettelijk niet meewerken met de gezinsvoogd , of in ernstige mate veronachtzamen van de aanwijzingen van de gezinsvoogdij-instelling en het belemmeren van uithuisplaatsing;
- het terugeisen van het kind van anderen, die onderhoud en opvoeding van dat kind op zich hebben genomen, terwijl er gegronde vrees bestaat, dat bij inwilliging van de eis het kind zal worden verwaarloosd.<sup>92</sup>

Voor ontzetting uit de *voogdij* (tot 1995 ook ouder0voogdij) geeft het Burgerlijk Wetboek de volgende gronden:

- slecht levensgedrag;
- onbekwaamheid in de (toezien) voogdij, misbruik van bevoegdheden, verwaarlozing van de verplichtingen;
- ontzetting uit een andere (toezien) voogdij of ouderlijke macht;

<sup>89</sup> In tegenstelling tot bij de OTS is uithuisplaatsing hier een indirect gevolg van de rechterlijke maatregel. Zie ook Zandvoort (1978) 39-41.

<sup>90</sup> Burgerlijk Wetboek art. 374b zoals gewijzigd bij wet van *Stb.*323 / 1955.

<sup>91</sup> Burgerlijk Wetboek art. 374b; nieuw Burgerlijk Wetboek art. 268, art. 330.

<sup>92</sup> In 1929 (*Stb.*358 / 1929) toegevoegd.



- staat van faillissement;
- het voeren van een rechtszaak (ook via ouders, kinderen en echtgenoot van de voogd) tegen de minderjarige waarin zijn staat, fortuin of aanmerkelijk gedeelte zijner goederen betrokken is
- onherroepelijke veroordeling:
  - wegens voor deelneming aan een misdrijf met een aan hun gezag onderworpen minderjarige
  - wegens bepaalde misdrijven, gepleegd tegen een aan zijn macht onderworpen minderjarige;
  - tot een vrijheidsstraf van twee jaren of langer
- het in ernstige mate veronachtzamen van de aanwijzingen van de gezinsvoogd of gezinsvoogdij-instelling en het belemmeren van een uithuisplaatsing;
- het bestaan van gegronde vrees voor verwaarlozing van de belangen van een onder zijn gezag staande minderjarige, doordat hij de minderjarige terugeist of terugneemt van anderen, die deszelfs verzorging en opvoeding op zich genomen hebben;
- (sinds 1988) de omstandigheid dat de voogd niet beschikte over de vereiste beginseltoestemming voor opnemng van een buitenlands pleegkind;

De oudervoogd kon niet op grond van onbekwaamheid, faillissement of het voeren van een rechtszaak ontzet worden. Ontzetting van een rechtspersoon kan plaats hebben op grond van onbekwaamheid in de (toezierende) voogdij, misbruik van bevoegdheden, verwaarlozing van de verplichtingen, ontzetting uit een andere (toezierende) voogdij of ouderlijke macht, staat van faillissement of het voeren van een rechtszaak. En bovendien wanneer hij nalaat de Raad op de hoogte te stellen van de plaatst waar de hem toevertrouwde minderjarige zich bevindt, of het door de Raad uit te oefenen toezicht of (tot 1995) het maandelijks bezoek van de toezierende voogd verhindert.<sup>93</sup>

In 1997 (*Stb.* 38) wordt de mogelijkheid tot voorlopige ontzetting uit het Burgerlijke Wetboek verwijderd en omgezet naar een maatregel van voorlopige voogdij door een voogdij-instelling. De rechter kan het kind ondertoezichtstellen van een gezinsvoogdij-instelling ook wanneer hij een ontzetting afwijst.

252.

Actor	De Raad
Handeling	Het verzoeken aan de rechtbank om een maatregel van ontheffing of ontzetting uit het gezag uit te spreken of in te trekken
Periode	1945-
Grondslag	BW ( <i>Stb.</i> 62 / 1901): art. 374a, art. 374b, art. 374d, art.374e, art. 438, art. 440a, art.440b; BW ( <i>Stb.</i> H232 / 1947): art. 374a, art. 374d, art. 374l, art. 420, art. 423, art. 425,art. 451; NBW ( <i>Stb.</i> 167 / 1969): art. 267, art. 270, art. 278, art. 329, art. 330, art. 335, art. 367
Product	Verzoekschrift, rapport
Waardering	V

253.

Actor	Openbaar Ministerie
Handeling	Het vorderen van de rechtbank om een maatregel van ontheffing of ontzetting uit het gezag uit te spreken
Periode	1945 -
Grondslag	BW ( <i>Stb.</i> 62 / 1901): art. 374a, art. 438, art. 440a; BW ( <i>Stb.</i> H232 / 1947): art. 374a, art. 374d, art. 420; NBW ( <i>Stb.</i> 167 / 1969): art. 267, art. 329, art. 330
Product	Vordering, rapport

254.

Actor	Openbaar Ministerie
Handeling	Het vorderen van de rechtbank om een maatregel van ontheffing of ontzetting in te trekken
Periode	1945 – 1947
Grondslag	BW ( <i>Stb.</i> 62 / 1901): art. 374e, 440b; BW ( <i>Stb.</i> H232 / 1947): art. 374l, art. 425
Product	Verzoekschrift, rapport

<sup>93</sup> art. 419a (1947) nieuw Burgerlijk Wetboek 328

255.

Actor	Rechtbank
Handeling	Het beslissen over een maatregel van (voorlopige) ontheffing of (voorlopige) ontzetting uit het gezag
Periode	1945 -
Grondslag	BW ( <i>Stb.</i> 62 / 1901): art. 374a - art. 374e, art. 438, art. 439; art. 440, art. 440a; BW ( <i>Stb.</i> H232 / 1947): art. 374-374j, art. 374k, art. 374l, art. 396, art. 401, Art. 419- art. 421, art. 420 juncto art. 451, art. 423 - art. 425, art. 469; NBW1 ( <i>Stb.</i> 167 / 1969): art. 266 - art. 269, art. 271 - art. 278, art. 302 - art. 307, art. 324, art. 327, art. 330, art. 331, art. 334, art. 335, art. 406; NBW ( <i>Stb.</i> 240 / 1995): art. 266 - art. 269, art. 271 - art. 278, art. 302 – art.306, art. 324, art. 327, art. 330, art. 331, art. 334, art. 335, art. 406;
Product	Beschikkingen, dossier, afschrift naar de Raad, aanwijzing (toeziend) voogd, aanwijzing bewindvoerder, bepaling onderhoudsverplichting
Opmerking	Gedurende het onderzoek kan een ieder die tot het uitoefenen van voogdij bevoegd is, dus ook het bestuur van een particuliere instelling aan de rechtbank verzoeken om met de voogdij over de minderjarige belast te worden. De rechtbank kan gelijktijdig met haar beslissing over het gezag het onderhoudsbedrag bepalen dat de ontheven ouder verschuldigd is. Aan de behandeling der zaak neemt de <i>kinderrechter</i> deel. De rechterbank heeft de mogelijkheid om hangende het geding, het ouderlijk gezag te schorsen en bevoegdheden met betrekking tot de persoon en de goederen van een minderjarige aan de Raad toewijzen. Er was dan sprake van een maatregel van voorlopige toevertrouwing. In 1997 werd dit vervangen door de maatregel van voorlopige voogdij. De rechtbank kan de ouder in zijn gezag herstellen.

256.

Actor	De Raad
Handeling	Het in beroep gaan tegen een beslissing over een ontheffing van een ouder
Periode	1945 -
Grondslag	?; WBRv ( <i>Stb.</i> 602 / 1954): art. 910, art.429n; WBRv ( <i>Stb.</i> ?/ 1995): art. 429a <sup>1</sup> / <sub>m</sub> 429t, art.806
Product	
Waardering	V

257.

Actor	Gerechtshof
Handeling	Het beslissen in beroepsprocedures inzake de ontheffing of ontzetting uit de ouderlijke macht of de voogdij
Periode	1945 -
Grondslag	BW ( <i>Stb.</i> 62 / 1901): art. 374d, art. 374e, art. 440, art. 440a; WBRv ( <i>Stb.</i> H232 / 1947): art. 910
Product	Beschikking, zaakdossier

## Jeugdstrafrecht

Het strafrecht maakt onderscheidt tussen misdrijf en overtreding. Een misdrijf is een ernstig strafbaar feit, waarop in de regel gevangenisstraf als hoofdstraf staat en waarvan de berechting in eerste aanleg aan de arrondissementsrechtbanken is opgedragen. Een overtreding is een minder ernstig strafbaar feit en in de regel slechts strafbaar met hechtenis<sup>94</sup> of geldboete. Een overtreding wordt in eerste aanleg berecht door de kantonrechter.

Hoewel ook het jeugdstrafrecht het onderscheid tussen misdrijf en overtreding kent, wijkt het in een aantal opzichten van het strafrecht af. Het Wetboek van Strafrecht voorziet in speciale maatregelen en straffen voor jeugdige personen. Alleen in uitzonderlijk gevallen kan de rechter een jongere veroordelen op basis van het strafrecht voor volwassenen. Het Wetboek van Strafvordering regelt bovendien speciale voorzieningen m.b.t. het rechtsgeding tegen jeugdige personen.

<sup>94</sup> Hechtenis als hoofdstraf is een lichtere vorm van gevangenisstraf, die meestal tenuitvoergelegd wordt in een Huis van Bewaring.

In principe zijn de gevangenisstraf en hechtenis zoals die voor volwassen bestaan niet toepasbaar op jeugdigen. Voor kinderen bestaat wel een vorm van gevangenisstraf (vroeger tuchtschoolstraf of straf van arrest genoemd en tegenwoordig jeugddetentie) maar die wordt tenuitvoer gelegd in speciale door de Minister van Justitie aangewezen inrichtingen. Waar bij gewone gevangenisstraf de beveiliging van de samenleving en het straffen van de dader centraal staan, staat bij de jeugdinrichtingen ook de opvoeding centraal.

Naast *straffen*, voorziet het jeugdstrafrecht ook in een *maatregelen* die aan een kind kunnen worden opgelegd.

belangrijkste: opsluiten in een inrichting. vroeger jeugdtr tegenwoordig plaatsing in een inrichting. strafrechtelijke OTS

De behandeling van jeugdstrafzaken is meestal aan de kinderrechter opgedragen, tenzij de vervolgende ambtenaar en de kinderrechter van mening zijn dat de zaak te ingewikkeld is of bestraft moet worden met een hoger aantal maanden gevangenisstraf dan het normale maximum. In zaken vervolgd voor de meervoudige kamer van de rechtbank, neemt de kinderrechter aan het onderzoek ter terechtzitting deel. Wanneer de verdachte voor het begaan van het feit nog geen 18 was, kan de officier van justitie, in overleg met de kinderrechter, “om reden van het algemeen belang” afzien van vervolging. Wil de officier voorwaarden stellen aan het afzien van vervolging dan heeft hij daarvoor machtiging van de kinderrechter nodig.

### Jeugdstrafrecht 1905 -1965

De bepalingen voor het jeugdstrafrecht en het jeugdstrafprocesrecht waarin de *Kinderstrafwet (Stb.62 / 1901)* voorzien had bleven, behoudens een enkele uitzondering, van kracht tot 1965.<sup>95</sup>

Hieronder staat schematisch aangegeven welke maatregelen en straffen de rechter kon opleggen:

	straffen	maatregelen
<b>1905 – 1965</b>	Wetboek van Strafrecht art.39 <i>septies</i>	Wetboek van Strafrecht art.39, art.39ter, art.39decies
<b>Misdrijf</b>	tuchtschool, geldboete, berisping	jeugd-TBR, jeugd-TBR met aansluitend gevangenisstraf, OTS
<b>Overtreding</b>		jeugd-TBR

Een bijzondere maatregel binnen het jeugdstrafrecht was de *ter beschikking stelling aan de regering* (jeugd-TBR). Het Wetboek van Strafrecht schreef voor dat een kind met Jeugd-TBR in ‘hetzij een rijksopvoedingsgesticht werd geplaatst, ten einde aldaar, of later op ander wijze, van Regeringswege in zijn opvoeding worde voorzien, hetzij ter opvoeding werd toevertrouwd aan een in het Rijk gevestigde, rechtspersoonlijkheid bezittende vereniging of aan een aldaar gevestigde stichting of instelling van weldadigheid, wier statuten, stichtingsbrieven of reglementen duurzame verzorging van minderjarigen in of buiten gestichten voorschrijven, ten einde door haar, of later op een andere wijze, van regeringswege in zijne opvoeding worde voorzien, in het ene en het andere geval uiterlijk tot hij de leeftijd van een en twintig jaren zal hebben bereikt’.

Kortom, het was letterlijk een door de regering betaalde en soms ook verzorgde voorziening in de opvoeding van een minderjarige.

### Jeugdstrafrecht 1965 - 1995

In 1965 werd het Wetboek van Strafrecht gewijzigd bij Wet van 9 november 1961 tot herziening van het kinderstrafrecht en het kinderstrafprocesrecht. Het Wetboek van Strafrecht werd vervolgens opnieuw gewijzigd bij Wet van 12 mei 1976 (*Stb. 282*) houdende partiële wijziging van het kinderstrafrecht en het kinderstrafprocesrecht. Belangrijke vernieuwingen die door deze wetwijzigingen ontstonden waren:

<sup>95</sup> Zie Wetboek van Strafrecht (later gewijzigd bij *Stb.834 / 1921*): artt.38 - 39decies; Wetboek van strafvordering, zoals gewijzigd bij wet (*Stb.62 / 1901* en *Stb.834 / 1921*). Dit laatste Wetboek werd in 1925 vervangen door een nieuw Wetboek van Strafvordering, waarin een aparte paragraaf m.b.t. minderjarigen werd opgenomen, zie artt. 486 -509.

- de invoering van een minimum strafbare leeftijd van 12 jaar;
- de invoering van de straf van arrest;
- de invoering van de maatregel van plaatsing in een inrichting voor buitengewone behandeling, naast de al bestaande maatregel van jeugd-TBR
- de invoering van de bijkomende straf of maatregel.

Tussen 1965 en 1995 was de straf van arrest een hoofdstraf. De duur was minimaal 4 uur en maximaal 14 dagen. Ook voorwaardelijke oplegging was mogelijk. De arreststraf kon uitgevoerd worden in rijksopvangtehuizen, tuchtscholen, inrichtingen voor opvoeding en in door de kinderrechter aangewezen plaatsen. Vanaf 1990 kon de rechter de arreststraf op grond van art. 77g bis (ingevoegd bij de Wet op de jeugdhulpverlening (*Stb.* 390 / 1989) tenuitvoer laten leggen in voorzieningen van crisisopvang, observatiehuizen, tehuizen voor opvoeding en verzorging en in tehuizen voor buitengewone behandeling en tuchtscholen. De rechter had echter de vrijheid om andere plaatsen aan te wijzen. In de praktijk werd de straf uitgevoerd in justitiële jeugdinrichtingen met de bestemming van tuchtschool. In 1995 werd de arreststraf vervangen door jeugddetentie.<sup>96</sup>

Hieronder staat schematisch aangegeven welke maatregelen en straffen de rechter kon opleggen:

1965 –1995	straffen	maatregelen	bijkomende straf of maatregel
	Wetboek van Strafrecht art. 77g	Wetboek van Strafrecht art. 77h	Wetboek van Strafrecht art. 77i , art. 77l
<b>Misdrijf</b>	tuchtschool, arrest, geldboete, berisping	jeugd-TBR, inrichting voor buitengewone behandeling, OTS, onttrekking aan het verkeer (sinds 1983) <sup>97</sup>	verbeurdverklaring, OTS
<b>overtreding</b> waarover de rechtbank oordeelt	arrest, geldboete, berisping	OTS	verbeurdverklaring, OTS
<b>overtreding</b> waarover de kantonrechter / kinderrechter oordeelt	geldboete, berisping		verbeurdverklaring, OTS

### Jeugdstrafrecht 1994 - Halt en taakstraf

Bij de Wet van 7 juli 1994 (*Stb.* 528 / 1994, inw. per 1 januari 1995) werd het jeugdstrafrecht opnieuw gewijzigd. Veel van deze wijzigingen hadden betrekking op de gebruikte terminologie. De straffen van arrest en tuchtschool werden vervangen door jeugddetentie. Ook het begrip jeugd -TBR verdween, net als de maatregel van plaatsing in een inrichting voor buitengewone behandeling (IBB). Deze maatregelen werden vervangen door de maatregel van plaatsing in een inrichting voor jeugdigen (PIJ-maatregel). Dat kan dan

<sup>96</sup> Bron: arrestst.htm op justweb p. Wetboek van Strafrecht (*Stb.* 528 / 1994). Uitvoeringsbesluit kinderbescherming (*Stb.* 327 / 1964) geeft een nadere regeling en werd later vervangen door het Besluit tenuitvoerlegging jeugdstrafrecht (*Stb.* 165 / 1990).

<sup>97</sup> beslissing als onderdeel van een vonnis in geval van oplegging van een straf of maatregel soms zelfs bij vrijspraak of ontslag van rechtsvervolgning, waarbij de in beslag genomen voorwerpen aan het verkeer onttrokken worden

of een rijksinrichting of particuliere inrichting voor kindbescherming als bedoeld in de Wjvh. zijn. Verder verviel de mogelijkheid tot een strafrechtelijke OTS.

In het Wetboek van Strafrecht werden alternatieve straffen voor jongeren geïntroduceerd. Deze werden onderverdeeld naar taakstraffen en deelname aan projecten.

Met die projecten werden de zgn. Halt-projecten bedoeld, die hier en daar al langer bestonden, maar nu een wettelijke basis kregen. Halt is bedoeld voor jongeren tussen de 12 en 18 die wegens het plegen van vandalisme of andere veel voorkomende criminaliteit in aanraking met de politie komen. Een Halt-bureau organiseert een alternatieve afdoening waarbij in principe de veroorzaakte schade hersteld moet worden.<sup>98</sup>

Ook de taakstraffen bestonden al langer maar kregen nu een wettelijke basis. Er zijn twee vormen: het officiersmodel dat opgelegd kan worden door de officier van justitie, en het rechtersmodel dat kan worden opgelegd door de rechter. De taakstraffen kunnen worden verdeeld in leer- en werkstraffen of in een combinatie daarvan.<sup>99</sup>

Hieronder staat schematisch aangegeven in welke maatregelen en straffen het Wetboek van Strafrecht sinds 1994 voorziet:

1995 -	straffen Wetboek van Strafrecht art.77h-77l	taakstraffen Wetboek van Strafrecht art.77i – 77q	maatregelen Wetboek van Strafrecht art.77s	bijkomende straf of maatregel Wetboek van Strafrecht art.77r
<b>Misdrijf</b>	arrest, jeugddetentie, geldboete	werkstraf, leerstraf	plaatsing in een inrichting voor jeugdigen, onttrekking aan het verkeer, ontneming van wederrechtelijk verkregen voordeel, schadevergoeding	verbeurdverklaring ontzegging rijbevoegdheid
<b>Overtreding</b>	geldboete	werkstraf, leerstraf		verbeurdverklaring ontzegging rijbevoegdheid

### Regels tenuitvoerlegging jeugdstrafrecht

258.

Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het bij KB vaststellen van de maximale duur van de gevangenisstraf voor minderjarigen onder de 18
Periode	1945 – 1965
Grondslag	WSv ( <i>Stb.</i> 308 / 1925): art. 487.2
Product	Koninklijk besluit
Waardering	B1

<sup>98</sup> Jaarboek 1996, p71

<sup>99</sup> Jaarboek 1996, p59

- 259.
- Actor Minister van Justitie
- Handeling Het bij AmvB geven van regels voor de tenuitvoerlegging van het jeugdstrafrecht
- Periode 1945 –
- Grondslag WS (*Stb.* 63 / 1901):art 39bis; KbW (*Stb.* 64 / 1901): art. 3 en 21; WS (*Stb.* 402 / 1961): art. 77ff; Bkb (*Stb.* 403 / 1961): art. 30; WS (*Stb.* 358 / 1989): art. 77g bis, art.77ff
- Product AmvB, o.a. :
1. *Kbb* Besluit van 15 juni 1905 (*Stb.* 209)
  2. Besluit van 7 juli 1954 (*Stb.* 296)
  3. Uitvoeringsbesluit kinderbescherming (*Stb.* .327 / 1964)
  4. Besluit tenuitvoerlegging jeugdstrafrecht (*Stb.* 165 / 1990)
  5. Besluit tenuitvoerlegging jeugdstrafrecht 1994 (*Stb.* 866 /1994)
- Opmerking In deze AmvB's is regelgeving te vinden met betrekking tot de tenuitvoerlegging van de straffen van plaatsing in een tuchtschool, de straf van arrest, de maatregelen van terbeschikkingstelling van de Regering of plaatsing in een inrichting voor buitengewone behandeling, de straf van jeugddetentie of de maatregel van plaatsing in een inrichting voor jeugdigen (PIJ-maatregel)  
Ook vervroegde invrijheidstelling en de informatievoorziening aan het Openbaar Ministerie en de Raad in verband met de tenuitvoerlegging van straffen worden in deze AmvB's behandeld
- Waardering B1
- 260.
- Actor Minister van Justitie
- Handeling Het bij AmvB geven van voorschriften ter uitvoering van de opschorting van de gevangenisstraf
- Periode 1945 – 1965
- Grondslag WS (*Stb.* 63 / 1901):art: 39sexies
- Product AmvB, o.a.:
- Uitvoeringsregeling opschorting gevangenisstraf.
- Opmerking Dit betreft een verlofregeling
- Waardering B1
- 261.
- Actor Minister van Justitie
- Handeling Het bij AmvB geven van regels voor door de Staat te betalen kosten van de straffen van arrest en plaatsing in een tuchtschool
- Periode 1970 – 1989
- Grondslag Bkb (*Stb.* 167 / 1969): art. 31.2
- Product AmvB
- Waardering B1
- 262.
- Actor Minister van Justitie
- Handeling Het bij AMvB aanwijzen van strafbare feiten die voor afdoening via (Halt) projecten in aanmerking komen
- Periode 1995 -
- Grondslag WS (*Stb.* 528 / 1994): art. 77<sup>e</sup>
- Product AmvB
- Waardering B1
- 263.
- Actor Openbaar Ministerie
- Handeling Het geven van algemene aanwijzingen over de wijze van afdoening van strafbare feiten via (Halt) projecten
- Periode 1995 -
- Grondslag WS (*Stb.* 528 / 1994): art. 77<sup>e</sup>
- Product
- Waardering B1

264.  
 Actor Minister van Justitie  
 Handeling Het bij AMvB geven van regels over de aard en inhoud van het leerproject dat als alternatieve sanctie kan worden opgelegd  
 Periode 1995 -  
 Grondslag WS (*Stb.* 528 / 1994): art. 77m  
 Product AmvB  
 Waardering B1
265.  
 Actor Minister van Justitie  
 Handeling Het bij AMvB geven van regels over de rijksbijdrage in de bekostiging van Halt-projecten en alternatieve sancties  
 Periode 1995 -  
 Grondslag WS (*Stb.* 528 / 1994): art. 77ff  
 Product AmvB  
 Waardering B1
266.  
 Actor Minister van Justitie  
 Handeling Het bij AmvB geven van regels volgens welke het Openbaar Ministerie inlichtingen over de persoonlijkheid en levensomstandigheden van een jeugdige verdachte mag vragen van personen en instellingen die werkzaam zijn op het gebied van de reclassering of de kindbescherming  
 Periode 1945 - ?  
 Grondslag WSv (*Stb.* 834 / 1921): art. 32a; WSv (*Stb.* 308 / 1925): art. 147, art. 177.2, art. 310;  
 Product AMvB o.a.:  
 Besluit van 24 december 1925 (*Stb.* 486)  
 Opmerking In 1965 verdwijnen de particuliere instellingen voor kindbescherming uit de AMvB (*Stb.* 402 / 1961).  
 Waardering B1
267.  
 Actor Minister van Justitie  
 Handeling Het vaststellen van regels over de gegevens die de directeur van een tuchtschool in zijn advies over de voorwaardelijke invrijheidstelling van een tuchtschoolpupil moet verstrekken  
 Periode 1948 – 1965  
 Grondslag Besluit van 13 december 1947 (*Stb.* H 424 / 1947): art. 12  
 Product Ministeriële regeling  
 Waardering B1
268.  
 Actor Minister van Justitie  
 Handeling Het vaststellen van het formulier voor de verslaglegging over een voorwaardelijk uit een rijksopvoedingsgesticht of particuliere instelling ontslagen minderjarige met jeugd-TBR  
 Periode 1945 – 1965?  
 Grondslag Kbb (*Stb.* 209 / 1905): art. 173  
 Product Ministeriële regeling / circulaire  
 Opmerking dit verslag (of eventuele bijzondere mededelingen) wordt gezonden naar de directeur van het rijksopvoedingsgesticht of het bestuur van de particuliere instelling waar de minderjarige verpleegd werd; deze zend het dan door aan de Minister van Justitie  
 Waardering B1

**Voorwaardelijk sepot, Halt en taakstraf**

269.

Actor Openbaar Ministerie  
 Handeling Het voorwaardelijk afzien van strafvervolging voor een jeugdige  
 Periode 1945 -  
 Grondslag WSV (*Stb.* 308 / 1925): art. 488; WSV (*Stb.* 402 / 1961): art. 493; WS (*Stb.* 528 / 1994): art. 74, art. 77f  
 Product Besluit, overleg met kinderrechter, verzoek om onderzoek aan de Raad  
 Opmerking de voorwaarden kunnen o.a. zijn het opvolgen van de aanwijzingen van een gezinsvoogdij-instelling, of het uitvoeren van onbetaalde arbeid of het volgen van een leerproject (in feite legt de officier dan een taakstraf op)

270.

Actor Openbaar Ministerie  
 Handeling Het aanwijzen van de opsporingsambtenaar die de jeugdige verdachte kan voorstellen om deel te nemen aan een (Halt) project  
 Periode 1995 -  
 Grondslag WS (*Stb.* 528 / 1994): art. 77<sup>e</sup>  
 Product

271.

Actor Openbaar Ministerie  
 Handeling Het verlenen van toestemming aan de opsporingsambtenaar om aan de jeugdige verdachte voor te stellen om deel te nemen aan een (Halt) project  
 Periode 1995 -  
 Grondslag WS (*Stb.* 528 / 1994): art. 77<sup>e</sup>  
 Product

272.

Actor De Raad  
 Handeling Het adviseren aan de rechter over het opleggen van alternatieve sancties  
 Periode 1995 -  
 Grondslag WS (*Stb.* 528 / 1994): art. 77n  
 Product  
 Waardering V

273.

Actor De Raad  
 Handeling Het voorbereiden en ondersteunen van de tenuitvoerlegging van een alternatieve sanctie opgelegd aan een jeugdige  
 Periode 1995 -  
 Grondslag WS (*Stb.* 528 / 1994): art. 77o  
 Product Dossier, mededelingen aan Openbaar Ministerie, overleg met Openbaar Ministerie  
 Opmerking is dit niet gewoon toezicht houden?  
 Waardering V

274.

Actor Openbaar Ministerie  
 Handeling Het houden van toezicht op verloop van de alternatieve sanctie en het eventueel nemen van maatregelen  
 Periode 1995 -  
 Grondslag WS (*Stb.* 528 / 1994): art. 77o, 77q  
 Product Schriftelijke mededelingen, overleg met de Raad  
 Opmerking is dit niet gewoon toezicht houden?

275.

Actor Rechter  
 Handeling Het beslissen inzake een bezwaarschrift over wijzigingen door het Openbaar



Ministerie in de alternatieve sanctie  
 Periode 1995 -  
 Grondslag WS (*Stb.* 528 / 1994): art. 770  
 Product

### Vervolg strafzaken

276.

Actor Kinderrechter, rechtbank, kantonrechter  
 Handeling Het beslissen in strafzaken tegen jongeren  
 Periode 1945 -  
 Grondslag WS (*Stb.* 63 / 1901): art. 9.2, art. 38 / art. 39 decies; WSv (*Stb.* 308 / 1925): art. 147, art. 177.2, art. 310, art. 488, art. 492- art. 479, art. 497; Besluit van 24 december 1925 (*Stb.* 486): art. 4; WS (*Stb.* 402 / 1961): art. 77a / 77kk; WSv (*Stb.* 402 / 1961): art. 486 / art. 509; Uitvoeringsbesluit kinderbescherming (*Stb.* 327 / 1964): art. 51 art. 214, juncto art. 220, art. 230 / art. 234 ; Besluit tenuitvoerlegging jeugdstrafrecht (*Stb.* 165 / 1990): art. 16, juncto art. 22, art. 23; WS (*Stb.* 528 / 1994): art. 77a- art. 77gg;  
 Product Beschikkingen, machtiging , dossier, overleg met Openbaar Ministerie, verzoek om inlichtingen aan deskundigen, verzoek om / opdracht tot getuigen, opdracht voor raadsonderzoek  
 Opmerking dit is inclusief het gerechtelijk vooronderzoek; De kinderrechter treedt op als rechter-commissaris bij het vooronderzoek van strafzaken tegen minderjarigen. Wanneer de verdachte vermoedelijk in aanmerking komt voor TBR, kan de kinderrechter tijdens het onderzoek de minderjarige in een rijksgesticht of andere inrichting laten opnemen waar onderzoek naar de persoonlijkheid van de verdachte kan worden gedaan. De rechter heeft de mogelijkheid tot het inroepen van medewerking van personen en instellingen werkzaam op het gebied van kinderbescherming of reclassering, bij het onderzoek in strafzaken van minderjarigen. Ook heeft de rechter de mogelijkheid een gezinsvoogdij-instelling of een jeugdreclasseringsinstelling een opdracht te geven tot het verlenen van hulp en steun voor de naleving der bijzondere voorwaarden, opgelegd bij gelegenheid van een voorwaardelijke veroordeling of een voorwaardelijke invrijheidstelling

277.

Actor Openbaar Ministerie  
 Handeling Het vorderen van voorwaardelijke beëindiging van een maatregel van jeugd - TBR of plaatsing in een inrichting voor buitengewone behandeling  
 Periode 1964 -  
 Grondslag Uitvoeringsbesluit kinderbescherming (*Stb.* 327 / 1964): ?  
 Besluit tenuitvoerlegging jeugdstrafrecht (*Stb.* 165 / 1990)?;  
 Product Vordering  
 Opmerking Onder bijvoeging van het verslag van de Minister van Justitie

278.

Actor Openbaar Ministerie  
 Handeling Het mededelen aan de kinderrechter dat een minderjarige is veroordeeld tot een strafrechtelijke OTS  
 Periode 1945 – 1965  
 Grondslag WS (*Stb.* 834 / 1921): art. 39 decies  
 Product Mededeling  
 Opmerking hierna leidt de kinderrechter de OTS verder. Zie aldaar.

- 279.
- Actor Openbaar Ministerie, gerechtshof
- Handeling Het inwinnen van inlichtingen bij reclasseringsinstellingen over de persoonlijkheid en levensomstandigheden van een jeugdige verdachte
- Periode 1945 -
- Grondslag WSv (*Stb.* 834 / 1921): art. 32a, juncto art. 78.2; WSv (*Stb.* 308 / 1925): art. 147, art. 177.2, art. 310; Besluit van 24 december 1925 (*Stb.* 486): art. 1-4; Idem, zoals gewijzigd bij besluit (*Stb.* 339 / 1956):art. 2
- Product Verzoek om inlichtingen, verzoek / opdracht om te getuigen, opdracht tot verzamelen van inlichtingen, verzoek aan de Minister van Justitie
- Opmerking tot 1956 mogen ook particuliere kinderbeschermingsinstellingen onderzoeken doen, na 1956 mag alleen de Raad en verder erkende reclasseringsinstellingen deze onderzoeken uitvoeren
- 280.
- Actor Openbaar Ministerie, rechter, gerechtshof
- Handeling Het inwinnen van inlichtingen bij de Raad over de persoonlijkheid en levensomstandigheden van een jeugdige verdachte
- Periode 1945 -
- Grondslag WSv (*Stb.* 834 / 1921): art. 32a, juncto art. 78.2; WSv (*Stb.* 308 / 1925): art. 147, art. 177.2, art. 310; Besluit van 24 december 1925 (*Stb.* 486): art. 1-4; WSv (*Stb.* 602 / 1954): art. 488a  
Besluit (*Stb.* 339 / 1956):art. 2, art. 4; WSv (*Stb.* 402 / 1961): art. 495  
WSv (*Stb.* 528 / 1994): art. 494
- Product Verzoek om inlichtingen, verzoek / opdracht om te getuigen, opdracht tot verzamelen van inlichtingen, verzoek aan de Minister van Justitie
- Opmerking tot 1956 mogen ook particuliere kinderbeschermingsinstellingen onderzoeken doen, na 1956 mag alleen de Raad en verder erkende reclasseringsinstellingen deze onderzoeken uitvoeren.
- 281.
- Actor De Raad
- Handeling Het inwinnen van inlichtingen over de persoonlijkheid en levensomstandigheden van een jeugdige verdachte
- Periode 1954 -
- Grondslag WSv (*Stb.* 308 / 1925): art. 488b; WSv (*Stb.* 602 / 1954): art. 488a; Besluit (*Stb.* 339 / 1956): art. 2; WSv (*Stb.* 402 / 1961): art. 495
- Product Raadsonderzoek, advies aan Openbaar Ministerie, advies aan rechter
- Waardering V
- 282.
- Actor Openbaar Ministerie
- Handeling Het tenuitvoerleggen van de straf van geldboete
- Periode 1965 -
- Grondslag WSv (*Stb.* 402 / 1961): art. 507
- Product
- 283.
- Actor Openbaar Ministerie
- Handeling Het vorderen dat de rechter een geldboete omzet naar de straf van jeugddetentie
- Periode 1995 -
- Grondslag WS (*Stb.* 528 / 1994): art. 77i
- Product Vordering
- 284.
- Actor Openbaar Ministerie
- Handeling Het bepalen waar de straf van vervangende jeugddetentie tenuitvoer gelegd wordt

Periode	1995 -
Grondslag	WS ( <i>Stb.</i> 528 / 1994): art. 77i
Product	
285.	
Actor	Rechter
Handeling	Het beslissen in beroepsprocedures tegen de Raadsman van de verdachte, aangespannen door de wettige vertegenwoordiger van een minderjarige onder de 16
Periode	1965 -
Grondslag	WSv ( <i>Stb.</i> 402 / 1961): art. 504
Product	
286.	
Actor	Openbaar Ministerie
Handeling	Het beslissen of de straf van arrest geheel of gedeeltelijk in afzondering moet worden ondergaan
Periode	1965 – 1994
Grondslag	Uitvoeringsbesluit kindbescherming ( <i>Stb.</i> 327 / 1964): art. 232; WS ( <i>Stb.</i> 390 / 1989): art. 77g bis; WSv art. 553; Besluit tenuitvoerlegging jeugdstrafrecht ( <i>Stb.</i> 165 / 1990):art. 23
Product	
Opmerking	daartoe overlegd het Openbaar Ministerie met de rechter ook over de keuze van de inrichting waar de straf moet worden ondergaan

### Voorwaardelijke veroordeling

Het Wetboek van Strafrecht kent de mogelijkheid een voorwaardelijke straf op te leggen: veroordeelden krijgen dan een proeftijd waarbij vaak voorwaarden worden gesteld. Het overtreden van de voorwaarden of het begaan van een ander strafbaar feit kan aanleiding zijn om de straf alsnog tenuitvoer te leggen. Het Openbaar Ministerie is belast met het toezicht op de naleving van de voorwaarden, maar vaak wijst de rechter ook een (reclasserings)instelling aan die belast is met het verlenen van hulp en steun bij de naleving van de voorwaarden.

In het jeugdstrafrecht was tot 1995 ook de Raad belast met het toezicht op de naleving van de voorwaarden. Bovendien moest de rechter, in afwijking van het volwassenstrafrecht, altijd een opdracht tot het verlenen van hulp en steun bij het naleven van de voorwaarden geven aan een jeugdreclasseringsinstelling. Dat is tegenwoordig niet meer zo. Maar als de rechter tegenwoordig een instelling aanwijst, dan is de verlening van hulp en steun voor de jeugdige niet vrijblijvend. Het zich houden aan de de aanwijzingen die worden gegeven door de instelling heeft voor de jeugdige een dwingend karakter.

Instellingen die zich bezig houden met jeugdreclassering rapporteren aan degene die met het toezicht op de naleving is belast. Tot 1995 waren dat zowel de Raad als het Openbaar Ministerie, tegenwoordig alleen het Openbaar Ministerie.

De jeugdreclassering werd in 1947 geregeld bij een apart besluit (*Stb.* H 424 / 1947).<sup>100</sup> Bij de invoering van de *Beginselenwet voor de kindbescherming* (*Stb.* 403/1961) in 1965 kwamen de jeugdreclasseringsinstelling te vallen onder dezelfde bepalingen als de gezinsvoogdij-instellingen. De grondslag voor de verlening van hulp en steun aan jeugdigen ligt tegenwoordig in de Wjvh art.60 eerste lid onder b.

<sup>100</sup> voor reclassering van volwassenen zie RIO reclassering

287.

Actor	Openbaar Ministerie
Handeling	Het houden van toezicht op een voorwaardelijk veroordeelde jeugdige
Periode	1948 –
Grondslag	Besluit ( <i>Stb.</i> H 424 / 1947): art. 8-11; Besluit ( <i>Stb.</i> 338/ 1956): artt.8 –11; WS art. 14a, art. 14d, art. 14g, art. 14h, art. 39 bis a; Uitvoeringsbesluit kinderbescherming ( <i>Stb.</i> 327 / 1964): art. 237; Besluit tenuitvoerlegging jeugdstrafrecht ( <i>Stb.</i> 165 / 1990): art. 27; WS ( <i>Stb.</i> 528 / 1994): art. 77aa; Besluit tenuitvoerlegging jeugdstrafrecht 1994 ( <i>Stb.</i> 866 / 1994): art. 17
Product	Mededelingen aan het Openbaar Ministerie, mededelingen aan de bijzondere toezichthouder, dossier
Opmerking	de rapportering over de voorwaardelijk veroordeelde vindt plaats aan het Openbaar Ministerie bij het gerecht waar de veroordeling plaats vond. Sinds tussen 1956 en 1995 moet ook de Raad op de hoogte gehouden worden.

288.

Actor	Openbaar Ministerie
Handeling	Het verstrekken van informatie aan de Raad in verband met het instellen, wijzigen, opheffen van een voorwaardelijke veroordeling van een jeugdige
Periode	1965 – 1995
Grondslag	Uitvoeringsbesluit kinderbescherming ( <i>Stb.</i> 327 / 1964): art. 235 / art.237; Besluit tenuitvoerlegging jeugdstrafrecht ( <i>Stb.</i> 165 / 1990): art. 25 / art.28
Product	
Waardering	V

289.

Actor	De Raad
Handeling	Het houden van toezicht op een voorwaardelijke veroordeelde jeugdige
Periode	1965 – 1995
Grondslag	WS ( <i>Stb.</i> 402 / 1961): art. 77aa; Uitvoeringsbesluit kinderbescherming ( <i>Stb.</i> 327 / 1964): art. 236 / art. 238; Besluit tenuitvoerlegging jeugdstrafrecht ( <i>Stb.</i> 165 / 1990): art. 25 / art. 28
Product	Dossier, mededelingen aan het Openbaar Ministerie
Opmerking	de rechter draagt de begeleiding op aan een particuliere reclasseringsinstelling. Sinds 1976 ( <i>Stb.</i> 282) kunnen ook particulieren hiermee belast worden. In het kader van deze handeling ontvang de Raad van degene die met het verlenen van hulp en steun is belast, periodieke verslagen en voorts mededelingen over bijzondere voorvallen van de toezichthouder
Waardering	V

### Voorwaardelijke invrijheidstelling of beëindiging

In het jeugdstrafrecht komt vervroegde invrijheidstelling niet voor. Wel bestaat de mogelijkheid tot voorwaardelijke invrijheidstelling bij jeugddetentie (vroeger de tuchtschoolstraf of straf van arrest), en de voorwaardelijke beëindiging bij de maatregel van plaatsing in een inrichting voor justitiële kinderbescherming (PIJ-maatregel, de vroegere jeugd-TBR of IBB). De Minister van Justitie of de rechter kunnen deze voorwaardelijke invrijheidstelling of beëindiging uitspreken. Daarbij worden jeugdreclasseringsinstellingen of gezinsvoogdij-instellingen belast met het verlenen van hulp en steun bij de naleving van de voorwaarden. Degene die belast is met het verlenen van hulp en steun, moet tenminste 1 maal in de drie maanden verslag moet uitbrengen aan de Raad, door tussenkomst van de directeur van een justitiële inrichting voor kinderbescherming of het bestuur van de voogdij-instelling.

De particuliere gezinsvoogdij-instellingen werden als sinds 1922 betrokken bij de uitvoering van de maatregel van ondertoezichtstelling (OTS). Ze werden echter pas vanaf de invoering van de *Beginselenwet voor de kinderbescherming* (403/1961) in 1965 aan een aanvaardingsprocedure onderworpen en gesubsidieerd. De wetgever heeft het in de wet over rechtspersoonlijkheid bezittende verenigingen, stichtingen of instellingen van weldadigheid met als doelstelling het verlenen van leiding en

steun aan patroons<sup>101</sup> en gezinsvoogden, en/of het verlenen van hulp en steun aan voorwaardelijk veroordeelde, invrijheidgestelde of ontslagen minderjarigen en de nazorg te doel hebben. Particuliere instellingen die zich bezig hielden met jeugdreclassering en die voorheen een aparte regeling hadden, vielen vanaf 1965 dus onder dezelfde regeling als de gezinsvoogdij-instellingen. Dit was een logische aanpak omdat veel verengingen zich gelijktijdig bezig hielden met gezinsvoogdij en jeugdreclasseringswerk.

290.

Actor	Directeur van een rijksinrichting
Handeling	Het adviseren van de Minister van Justitie / het Openbaar Ministerie over de voorwaardelijke invrijheidstelling van een tot tuchtschool / arreststraf veroordeelde jongere
Periode	1948 -
Grondslag	Besluit van 13 december 1947 ( <i>Stb.</i> H 424 / 1947): art. 12; Uitvoeringsbesluit kinderbescherming ( <i>Stb.</i> 327 / 1964): art. 239; Besluit tenuitvoerlegging jeugdstrafrecht ( <i>Stb.</i> 165 / 1990): art. 29
Product	Advies, afschrift naar de Raad
Opmerking	sinds 1956 moet de directeur een afschrift van het advies aan de Raad voor kinderbescherming sturen
Waardering	V

291.

Actor	De Raad
Handeling	Het adviseren van de Minister van Justitie/ het Openbaar Ministerie over de voorwaardelijke invrijheidstelling van een tot tuchtschool / arreststraf veroordeelde jongere
Periode	1956 – 1995
Grondslag	Besluit ( <i>Stb.</i> 338 / 1956): art. 12; KbW ( <i>Stb.</i> 602 / 1954): art. 20.2 Uitvoeringsbesluit kinderbescherming ( <i>Stb.</i> 327 / 1964): art. 240; Besluit tenuitvoerlegging jeugdstrafrecht ( <i>Stb.</i> 165 / 1990): art. 30
Product	Advies
Waardering	V

292.

Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het beslissen over (voorwaardelijk) beëindiging van een maatregel van jeugd-TBR of van plaatsing in een inrichting voor bijzondere behandeling
Periode	1945 -
Grondslag	KbW ( <i>Stb.</i> 64 / 1901): art. 18; Kbb ( <i>Stb.</i> 209 / 1905): art. 165 - 174 <i>bis</i> ; Kbb ( <i>Stb.</i> 337 / 1956): art. 165-174; WS ( <i>Stb.</i> 402 / 1961): art. 77q, art. 77r; Bkb ( <i>Stb.</i> 403 / 1961): art. 29; Uitvoeringsbesluit kinderbescherming ( <i>Stb.</i> 327 / 1964): art.51, art. 204 / art. 213, juncto art. 220; Besluit tenuitvoerlegging jeugdstrafrecht ( <i>Stb.</i> 165 / 1990): art. 6 / art. 15, juncto art. 22
Product	Beschikkingen, voorwaarden, ontslagbrief, mededeling aan directeur van een rijksinrichting of mededeling aan bestuur van voogdij-instelling, mededeling aan de Raad, mededeling aan het Openbaar Ministerie, mededelingen aan particuliere instellingen voor gezinsvoogdij / reclassering
Opmerking	voor de beslissing over het ontslag moet eerst de directeur van het rijksopvoedingsgesticht, of het bestuur van de particuliere instelling gehoord worden; sinds 1956 moet de Minister van Justitie ook de Raad horen. Aan het ontslag worden meestal voorwaarden verbonden. De minister wijst dan ook een toezichthouder aan: meestal een jeugdreclasseringsvereniging of -stichting. Deze toezichthouder doet de minister verslag door tussenkomst van de directeur of het bestuur van de inrichting waar de minderjarige voor het ontslag verpleegd werd. Tot 1956 waren ook 'rijksagenten (of ambtenaren) voor het voorwaardelijk ontslag' die belast waren met het toezicht op voorwaardelijk ontslagenen minderjarigen. Vanaf 1956 kan de Raad voor de kinderbescherming opdrachten van de minister krijgen i.v.m. het uit te voeren toezicht op deze voorwaardelijk ontslagenen. Wanneer het ontslag wordt ingetrokken wordt de minderjarige meestal teruggeplaatst naar de

<sup>101</sup> Hiermee worden personen bedoeld die een gezin begeleiden, zonder dat er sprake is van een maatregel van kinderbescherming. De hulpverlening vindt dus plaats op basis van vrijwilligheid. Men noemt dit ook wel vrij patronaat.

instelling die hem voor het voorwaardelijk ontslag verpleegde; de Minister van Justitie beslist na advies van degene die belast is met het toezicht, zowel de Raad als de directeur van een rijksinrichting of het bestuur van een particuliere inrichting kunnen een voorstel tot beëindiging doen. Bij voorwaardelijke beëindiging wordt een particuliere instelling voor gezinsvoogdij / reclassering aangewezen voor het verlenen van hulp en steun bij het naleven van de voorwaarden. Wordt de voorwaardelijke beëindiging omgezet in een onvoorwaardelijke dan krijgt deze laatste instelling dat uiteraard ook te horen.

Tot 1990 was de Minister van Justitie is bevoegd tot wijziging van de voorwaarden en schorsing van de beëindiging. In het kader van deze handeling ontvangt de Minister van Justitie driemaandelijks verslagen van de toezichthouder.

Ook de kinderrechter kan deze handeling verrichten (WS: art. 77q en 77 r)

## Waardering

V

293.

Actor

Algemeen College van Toezicht, Bijstand en Advies

Handeling

Het, eventueel gehoord de Commissiën van Toezicht en de Voogdijraden, adviseren van de Minister van Justitie over het (voorwaardelijk) ontslag uit een tuchtschool, rijksinrichting of een particuliere instelling van een jongere met jeugd-TBR

Periode

1945 – 1955

Grondslag

KbW (*Stb.* 64 / 1901): art. 18, art. 20

Product

Advies, dossiers

Waardering

V

294.

Actor

Minister van Justitie

Handeling

Het verstrekken van reisgeld of reisgelegenheid aan jongeren met jeugd-TBR Die (voorwaardelijk) ontslagen zijn uit tuchtscholen, rijksinrichtingen / justitiële jeugdinstellingen of particuliere instellingen

Periode

1945 – 1965

Grondslag

KbW (*Stb.* 64 / 1901): art. 19

Product

Geld, transport

Waardering

V

295.

Actor

De raad, directeur van een rijksinrichting

Handeling

Het adviseren van de Minister van Justitie over de vervroegde beëindiging van een maatregel van jeugd-TBR of plaatsing in een inrichting voor buitengewone behandeling

Periode

1945 -

Grondslag

Kbb (*Stb.* 209 / 1905): art. 170 Bkb (*Stb.* 403 / 1961): art. 29; Uitvoeringsbesluit kinderbescherming (*Stb.* 327 / 1964): art. 205, art 209; Besluit tenuitvoerlegging jeugdstrafrecht (*Stb.* 165 / 1990): art. 7, juncto art. 22

Product

Advies, voorstel tot voorwaardelijk ontslag, voorstel over de te verlenen hulp en steun

Opmerking

zelfde handeling bestaat voor het bestuur van particuliere instellingen; sinds 1956 moet hierbij de Raad geraadpleegd worden

Waardering

V

296.

Actor

Directeur van een rijksinrichting

Handeling

Het adviseren van de Minister van Justitie over het opschorten van een gevangenisstraf na afloop van een maatregel van TBR voor een jeugdige veroordeelde

Periode

1945 – 1965

Grondslag

Besluit van 15 juni 1905 (*Stb.* 208): art. 1-2

Product

Advies

Opmerking

Zie (*Stb.* .63 / 1901): art. 39<sup>quater</sup>; de handeling heeft een pendant voor particuliere instellingen

Waardering

V

- 297.
- Actor Minister van Justitie
- Handeling Het, na afloop van een maatregel van jeugd – TBR, opschorten van een gevangenisstraf
- Periode 1945 – 1965
- Grondslag WS (*Stb.* 63 / 1901): art. 39 *quater*; Besluit van 15 juni 1905 (*Stb.* 208): art. 1-3, art. 8.3, art. 9.1, art. 12, art. 13
- Product Beschikking, (duplicaat)verlofpas, besluit tot schorsing of herroeping, mededelingen aan het Openbaar Ministerie, mededelingen aan de hoofden der politie, mededelingen aan het Openbaar Ministerie, mededeling aan directeur van de (rijks)inrichting
- Opmerking De procedure en de bevoegdheden worden geregeld bij AMvB (*Stb.* 208 / 1905)
- 298.
- Actor Minister van Justitie
- Handeling Het houden van toezicht op jongeren met jeugd-TBR die voorwaardelijk ontslagen zijn uit tuchtscholen, rijksinrichtingen / justitiële jeugdinrichtingen of particuliere instellingen
- Periode 1945 -
- Grondslag KbW (*Stb.* 64 / 1901): art. 18; Uitvoeringsbesluit inderbescherming (*Stb.* 327 / 1964): art. 214, juncto art. 220; Besluit tenuitvoerlegging jeugdstrafrecht (*Stb.* 165 / 1990): art. 16, juncto art. 22
- Product Tweejaarlijks verslag aan het Openbaar Ministerie
- Waardering V
- 299.
- Actor Openbaar Ministerie
- Handeling Het houden van toezicht op een voorwaardelijk invrijheidgestelde jongere
- Periode 1948 –
- Grondslag WS: 15b; Besluit van 13 december 1947 (*Stb.* H 424 / 1947): art. 18, art. 19  
Uitvoeringsbesluit kinderbescherming (*Stb.* 327 / 1964): art. 211, juncto art. 220, art. 237; Besluit tenuitvoerlegging jeugdstrafrecht (*Stb.* 165 / 1990): art. 13, juncto art. 22, art. 33
- Product Mededelingen aan het de Raad, mededelingen aan de bijzondere toezichthouder , mededelingen aan de Minister van Justitie
- 300.
- Actor De Raad
- Handeling Het houden van toezicht op een voorwaardelijk invrijheidgestelde jongere
- Periode 1956 –
- Grondslag Besluit van 13 december 1947 (*Stb.* H 424 / 1947), zoals gewijzigd bij besluit (*Stb.* 338 / 1956): art. 18; Uitvoeringsbesluit kinderbescherming (*Stb.* 327 / 1964): art. 241 / art. 244; Besluit tenuitvoerlegging jeugdstrafrecht (*Stb.* 165 / 1990): art. 29 / art. 35; Bkb (*Stb.* 403 / 1961): art. 29; Uitvoeringsbesluit kinderbescherming (*Stb.* 327 / 1964): art. 210 / art. 212, art. 218, art.220; Besluit tenuitvoerlegging jeugdstrafrecht (*Stb.* 165 / 1990): art. 12 / art. 14, juncto art. 22 art. 20, juncto art. 22
- Product Dossier, correspondentie, overleg met toezichthouder, mededelingen aan Openbaar Ministerie, afschriften van mededelingen van het de toezichthouder, de directeur van een rijksinrichting en het Openbaar Ministerie, voorstel tot schorsing
- Opmerking In het kader van deze handeling ontvangt de Raad verslagen en mededelingen van o.a. de directeur van de inrichting, de voogdij-instelling, de toezichthouder en eventueel het Openbaar Ministerie. De raad stuurt afschriften van deze mededelingen door aan de Minister van Justitie
- Waardering V

- 301.
- Actor Openbaar Ministerie
- Handeling Het houden van toezicht op een jeugdige veroordeelde wiens gevangenisstraf na afloop van een maatregel van TBR is opgeschort, en het nemen van maatregelen bij overtreding van de voorwaarden van die opschorting
- Periode 1945 – 1965
- Grondslag WS (*Stb.* 63 / 1901):art: 39quinques; Besluit van 15 juni 1905 (*Stb.* 208): art. 6.1, art. 6.2, art. 8.2, art. 10, art. 11, art. 12
- Product Bewijs van afgifte van vermissing verlofpas, bevel tot aanhouding, bevel tot opheffing van aanhouding, bewijs van opheffing van aanhouding / verlofpas, mededelingen aan de Minister van Justitie, mededeling aan het Openbaar Ministerie van het arrondissement waarin de aanhouding plaats vond
- 302.
- Actor Directeur van een rijksinrichting
- Handeling Het houden van toezicht op de naleving der voorwaarden voor het voorwaardelijk ontslag van een maatregel van jeugd-TBR of plaatsing in een inrichting voor buitengewone behandeling
- Periode 1945 -
- Grondslag Kbb (*Stb.* 209 / 1905), zoals gewijzigd bij besluit van 13 juni 1933 (*Stb.* 331): art. 173, art. 174 Bkb (*Stb.* 403 / 1961): art. 29; Uitvoeringsbesluit kinderbescherming (*Stb.* 327 / 1964): art. 210 / art. 212, juncto art. 220; Besluit tenuitvoerlegging jeugdstrafrecht (*Stb.* 165 / 1990): art. 12 / art. 14, juncto art. 22
- Product Doorzending van verslagen / bijzondere mededelingen aan de Minister van Justitie, evt. vergezeld van advies over herroeping van het ontslag
- Opmerking in het kader van deze handeling ontvangt de directeur van de rijksinrichting verslagen en mededelingen van de toezichthouder die hij doorstuurt naar de Raad; doet de toezichthouder een voorstel tot schorsing van de beëindiging dan zend de directeur van een rijksinrichting deze direct aan de Minister van Justitie . de handeling bestaat ook voor directeurs van particuliere inrichtingen voor justitiële kinderbescherming en voor het bestuur van voogdij-verengingenhandeling bestaat ook voor bestuur particuliere instellingen
- Waardering V
- 303.
- Actor directeur van een rijksinrichting
- Handeling het uitreiken van de ontslagbrief aan een jeugdige die voorwaardelijk is ontslagen uit de voorziening in de opvoeding van regeringswege die TBR gesteld is of in een inrichting voor buitengewone behandeling geplaatst is
- Periode 1964 -
- Grondslag Uitvoeringsbesluit kinderbescherming (*Stb.* 327 / 1964): art. 207, juncto art. 220  
Besluit tenuitvoerlegging jeugdstrafrecht (*Stb.* 165 / 1990): art. 9, juncto art. 22
- Product Ontslagbrief
- Opmerking de handeling bestaat ook voor directeurs van particuliere justitiële inrichtingen voor de kinderbescherming.
- Waardering V

## Plaatsing

De Minister van Justitie was bevoegd te bepalen wat er verder moest gebeuren met jongeren die door de rechter op basis van het jeugdstrafrecht waren veroordeeld tot een maatregel van Terbeschikkingstelling aan de Regering (jeugd-TBR). Later kreeg de Minister van Justitie dezelfde bevoegdheid voor de maatregel van plaatsing in een Inrichting voor Buitengewone Behandeling (IBB). Jeugd-TBR en IBB werden in 1995 vervangen door de maatregel van plaatsing in een inrichting voor jeugdigen (PIJ-maatregel), maar nog



steeds heeft de Minister van Justitie de bevoegdheid te bepalen wat er verder met de jongere gebeurt.<sup>102</sup> In feite geeft dit de Minister van Justitie de mogelijkheid kinderen te plaatsen.

Tot 1990 heeft de minister 2 mogelijkheden: hij draagt de opvoeding en verzorging op aan een voogdij-instelling (die op haar beurt het kind plaats in een particulier tehuis of inrichting) of hij plaatst het kind in een Rijksinrichting. Na 1990 krijgt de Minister van Justitie de bevoegdheid om kinderen te plaatsen in wat de Wjhw Inrichtingen voor justitiële kindbescherming (ook wel justitiële jeugdinrichtingen) noemt. Dat zijn inrichtingen van het rijk of particulieren die speciaal bestemd zijn voor de tenuitvoerlegging van het jeugdstrafrecht en/of de opname van jeugdigen die elders niet te handhaven zijn.<sup>103</sup>

304.

Actor	Directeur van een rijksobservatiehuis
Handeling	Het onderzoeken van de persoonlijkheid van de minderjarige en het milieu waaruit deze afkomstig is, ten behoeve van een beslissing over de plaatsing van een jongere
Periode	1954 – 1989
Grondslag	Besluit van 7 juli 1954 ( <i>Stb.</i> 296): art. 97; Uitvoeringsbesluit kindbescherming ( <i>Stb.</i> 327 / 1964): art. 177 juncto art. 90
Product	Observatierapport (ten behoeve van de kinderrechter, de Raad, of voogdij-instelling), opvoedingsplan, behandelplan, advies over verdere behandeling
Waardering	V

305.

Actor	Rechter, Openbaar Ministerie, de Raad
Handeling	Het opdragen van een onderzoek naar de persoonlijkheid van een jeugdige aan inrichting voor opvang
Periode	1990 -
Grondslag	Besluit regels inrichtingen voor justitiële kindbescherming ( <i>Stb.</i> 112 / 1990): art. 32, art. 33
Product	
Waardering	V

306.

Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het instemmen met / of geven van machtiging voor de plaatsing van een minderjarige in een niet goedgekeurde particuliere inrichting wanneer de kosten geheel of gedeeltelijk voor de Staat komen
Periode	1965 – 1989
Grondslag	Uitvoeringsbesluit kindbescherming ( <i>Stb.</i> 327 / 1964): art. 34, art. 124
Product	Beschikking
Opmerking	de instelling plaats kinderen in een pleeggezin, inrichting of elders. Plaatsing in volgens art. 5 van de beginselenwet goedgekeurde particuliere opvangtehuizen, observatiehuizen, inrichtingen voor opvoeding en inrichtingen voor buitengewone behandeling is zonder meer toegestaan; voor plaatsing in andere inrichtingen (behalve een ziekenhuis) moet de instemming van de Minister van Justitie verkregen worden. Voor plaatsing in een rijksinrichting moet een aparte procedure gevolgd worden.
Waardering	V

307.

Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het, in afwijkende gevallen, beslissen op een verzoek tot plaatsing van een jeugdige in een justitiële inrichting voor kindbescherming
Periode	1990 -
Grondslag	Besluit regels inrichtingen voor justitiële kindbescherming ( <i>Stb.</i> 112 / 1990): art. 6

<sup>102</sup> Kinderbeginselenbesluit (*Stb.* 209 / 1905): art. 83, art. 84, art. 123; Uitvoeringsbesluit kindbescherming (*Stb.* 327 / 1964): art. 185; Besluit tenuitvoerlegging jeugdstrafrecht (*Stb.* 165 / 1990): art. 2.4; Besluit tenuitvoerlegging jeugdstrafrecht 1994 (*Stb.* 866 / 1994): art.2.3.

<sup>103</sup> Nota van toelichting op Besluit tenuitvoerlegging jeugdstrafrecht (*Stb.*165 / 1990), als geciteerd in S&J nr.200 p. 388

Product  
 Waardering V

### Tuchtscholen

308.  
 Actor Minister van Justitie , Openbaar Ministerie  
 Handeling Het, na overleg met de rechter die de straf heeft opgelegd, bepalen dat de tuchtschoolstraf in een andere rijksinrichting wordt ondergaan  
 Periode 1965 -  
 Grondslag Uitvoeringsbesluit kinderbescherming (*Stb.* 327 / 1964): art. 221  
 Product  
 Waardering V

309.  
 Actor Directeur van een tuchtschool  
 Handeling Het adviseren van de Minister van Justitie over de overplaatsing van een verpleegde van de ene naar de andere tuchtschool  
 Periode 1945 – 1954  
 Grondslag Kbb (*Stb.* 209 / 1905), zoals gewijzigd bij Besluit van 25 september 1916 (*Stb.* 456): art. 45  
 Product Advies  
 Opmerking  
 Waardering V

310.  
 Actor Openbaar Ministerie (1945 – 1995), kinderrechter (1945 –1995), de Raad (1945 - )  
 Handeling Het adviseren aan de Minister van Justitie over hoe verder te handelen met een jongere aan wie een maatregel van jeugd- TBR, plaatsing in een inrichting voor buitengewone behandeling of plaatsing in een inrichting voor jeugdigen is opgelegd  
 Periode 1945 -  
 Grondslag Kbb (*Stb.* 99/1907): art. 82, art. 84; Kbb (*Stb.* 337/1956): art.82, art.84; eginzellenwet voor de kinderbescherming (*Stb.* 403 / 1961): art. 28,2; Uitvoeringsbesluit kinderbescherming (*Stb.* 327 / 1964): art. 185, art. 187; Besluit tenuitvoerlegging jeugdstrafrecht (*Stb.* 165 / 1990): art. 2, art.4 ; WS (*Stb.* 528 / 1994): art. 77s, art. 77v  
 Product Verzoek tot voorlopige plaatsing, beschikking rechtbank / kantongerecht, persoonsdossier, advies  
 Waardering V

311.  
 Actor Minister van Justitie  
 Handeling Het beslissen over hoe verder te handelen met een jongere aan wie een maatregel van jeugd- TBR, plaatsing in een inrichting voor buitengewone behandeling of plaatsing in een inrichting voor jeugdigen is opgelegd  
 Periode 1945 –  
 Grondslag KbW (*Stb.* 64 / 1901): art. 12, art. 20; Kbb (*Stb.* 209 / 1905): art. 83, art. 84, art. 123; Bkb (*Stb.* 403 / 1961): art. 27, art. 28; Uitvoeringsbesluit kinderbescherming (*Stb.* 327 / 1964): art. 185, art. 186, art. 190 / 193, art. 197, art. 198, juncto art. 220; WS (*Stb.* 358 / 1989): art. 77hbis; Besluit tenuitvoerlegging jeugdstrafrecht (*Stb.* 165 / 1990): art. 2, art. 3, juncto art. 20; WS (*Stb.* 528 / 1994): art. 77s  
 Product Beschikking, terugzending van het dossier aan het Openbaar Ministerie beschikking, kennisgeving (onder bijvoeging van het dossier) aan Openbaar Ministerie, mededeling aan de Raad, correspondentie / overleg met instelling (aanvaard de instelling de opdracht dan bijvoeging van het dossier en na verblijf

in rijksinrichting ook rapport over het verblijf aldaar), correspondentie met /  
advies van directeur van een rijksinrichting

Opmerking De Minister van Justitie kan een opdracht tot verpleging en opvoeding verstrekken aan een instelling, meestal een voogdij-instelling, die de jeugdige plaatst in een inrichting of pleeggezin. Hij kan het kind ook plaatsen in een rijksinrichting, of doen opnemen in een particuliere inrichting voor kindbescherming.  
Sinds 1956 moet hij zijn beslissing melden aan de Raad, tussen 1965 en 1995 moest de Raad zelfs worden gehoord.  
Ook de rechter kan een advies indienen. Wordt de jongere overgeplaatst van een rijksinrichting dan wordt de directeur van een rijksinrichting gehoord

Waardering V

312.

Actor Algemeen College van Toezicht, Bijstand en Advies  
Handeling Het, eventueel gehoord de Commissiën van Toezicht en de Voogdijraden, adviseren van de Minister van Justitie over de opdracht tot verpleging van een ter beschikking gestelde jeugdige persoon aan particuliere vereniging

Periode 1945 – 1955

Grondslag KbW (*Stb.* 64 / 1901): art. 12; art. 20

Product Advies, dossiers

Opmerking Van oorsprong was de Minister van Justitie verplicht het College in al deze gevallen te horen; sinds 1922 (*Stb.* 612) was hij daartoe slecht verplicht (behalve in spoedeisende gevallen) bij de zaken bedoeld in art. 12 en art. 18.

Waardering V

313.

Actor Openbaar Ministerie  
Handeling Het vorderen van verlenging van een maatregel van plaatsing in een inrichting voor jeugdigen

Periode 1995 -

Grondslag WS (*Stb.* 528 / 1994): art. 77t

Product

314.

Actor Directeur van een rijksinrichting  
Handeling Het adviseren over verlenging van een maatregel van plaatsing in een inrichting

Periode 1995 -

Grondslag WS (*Stb.* 528 / 1994): art. 77t

Product

Waardering V

315.

Actor Minister van justitie  
Handeling Het beslissen over de plaats van tenuitvoerlegging van de straf van jeugddetentie of de maatregel van plaatsing in een inrichting voor jeugdigen

Periode 1995 -

Grondslag WS (*Stb.* 528 / 1994): art. 77v. art77w

Product Beschikking

Waardering V

316.

Actor De Raad  
Handeling Het, op verzoek, adviseren van de Minister van Justitie over de plaats van tenuitvoerlegging van de straf van jeugddetentie

Periode 1995 -

Grondslag WS (*Stb.* 528 / 1994): art. 77v

Product Advies

Waardering V

317.  
 Actor College van Advies voor de Justitiële Kinderbescherming  
 Handeling Het beslissen in beroepsprocedures over de plaats van tenuitvoerlegging van de straf van jeugddetentie of de maatregel van plaatsing in een inrichting voor jeugdigen  
 Periode 1995 -  
 Grondslag WS (*Stb.* 528 / 1994): art. 77w  
 Product  
 Opmerking de Minister van Justitie geeft zo spoedig mogelijk uitvoering aan de beslissing van het College  
 Waardering V
318.  
 Actor Minister van Justitie  
 Handeling Het in een krankzinnigengesticht, ziekenhuis of andere inrichting doen opnemen van een verpleegde uit een tuchthuis of rijksinrichting  
 Periode 1945 – 1965  
 Grondslag KbW (*Stb.* 64 / 1901): art. 17  
 Product Beschikking tot overbrenging  
 Waardering V
319.  
 Actor Algemeen College van Toezicht, Bijstand en Advies  
 Handeling Het, eventueel gehoord de Commissiën van Toezicht en de Voogdijraden, adviseren van de Minister van Justitie over de overbrenging van een verpleegde uit een tuchthuis of rijksinrichting naar een krankzinnigengesticht, ziekenhuis of andere instelling  
 Periode 1945 – 1955  
 Grondslag KbW (*Stb.* 64 / 1901): art. 17, art. 20  
 Product Advies, dossiers  
 Waardering V
320.  
 Actor Minister van Justitie  
 Handeling Het vaststellen van nadere regels over de overplaatsing van verpleegden van de ene rijksinrichting naar de andere  
 Periode 1954 -  
 Grondslag Besluit van 7 juli 1954 (*Stb.* 296): art. 99  
 Product Ministeriële regeling  
 Waardering B1
321.  
 Actor Minister van Justitie  
 Handeling Het in afwijking van de normale bestemming van rijksobservatiehuizen, plaatsen van een minderjarige aldaar  
 Periode 1954 -  
 Grondslag Besluit van 7 juli 1954 (*Stb.* 296): art. 98  
 Product Beschikking  
 Waardering V
322.  
 Actor Openbaar Ministerie (1945 - )  
 Directeur van een rijksinrichting (1965 –1990)  
 Handeling Het overbrengen van een jongere aan wie een maatregel van voogdij of jeugd-TBR is opgelegd naar de plaats van bestemming  
 Periode 1945 -  
 Grondslag Kbb (*Stb.* 99/1907): art. 83, art. 121; Uitvoeringsbesluit kinderbescherming (*Stb.* 327 / 1964): art. 181  
 Uitvoeringsbesluit kinderbescherming (*Stb.* 327 / 1964): art. 181, art.186, art.

	188, art. 189, art. 196, juncto art. 220; Besluit tenuitvoerlegging jeugdstrafrecht ( <i>Stb.</i> 165 / 1990): art. 3, art. 5, juncto art. 22
Product	Melding aan Minister van Justitie waarbij een gedagtekend bewijs van overneming
Opmerking	onder bijvoeging van advies en dossier
Waardering	V

### Overneming der verpleging

Wanneer een voogdij-instelling het nodig vond om een pupil op te laten nemen in een rijksinrichting, kan zij een daartoe strekkend verzoek indienen bij de Minister van Justitie. Vroeger werd een dergelijke doorplaatsing van een kind van een particuliere inrichting naar een rijksinrichting 'overname van de verpleging' genoemd. Het verzoekschrift wordt ingediend door tussenkomst van de Raad, die het vergezeld van haar advies zo snel mogelijk doorzendt naar de minister.

323.

Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het bij AMvB geven van regels voor de opname van pupillen van voogdij-instellingen in rijksinrichtingen / justitiële jeugdinrichtingen
Periode	1965 – 1990
Grondslag	Bkb ( <i>Stb.</i> 403 / 1961): art. 19.2, art. 20.2
Product	AMvB, o.a.: Uitvoeringsbesluit kinderbescherming ( <i>Stb.</i> 327 / 1964)
Waardering	B1

324.

Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het vaststellen van het model van de verklaring tot verzoek van opneming van een verpleegde in een rijksopvoedingsgesticht
Periode	1945 - 1965
Grondslag	Kbb ( <i>Stb.</i> 209 / 1905): art. 179
Product	
Waardering	V

325.

Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het (op verzoek van een particuliere instelling) in een rijksinrichting opnemen van een minderjarige
Periode	1945 – 1989
Grondslag	KbW ( <i>Stb.</i> H 232 / 1947): art. 16, art. 20; Kbb ( <i>Stb.</i> 209 / 1905): art. 179; Uitvoeringsbesluit kinderbescherming ( <i>Stb.</i> 327 / 1964): art. 178 / art. 180
Product	Bevel tot opneming
Opmerking	hiermee vervalt de subsidie die de particuliere instelling voor de minderjarige ontving. De kosten voor overbrenging en terugvoering komen ten laste van de vereniging. De procedure wordt geregeld in Kbb ( <i>Stb.</i> 209 / 1905): art. 179-182. Sinds 1956 wordt dit verzoek ingediend middels tussenkomst van de Raad.
Waardering	V

326.

Actor	Algemeen College van Toezicht, Bijstand en Advies
Handeling	Het, eventueel gehoord de Commissiën van Toezicht en de Voogdijraden, adviseren van de Minister van Justitie over opneming of ontslag van een minderjarige in een rijksopvoedingsgesticht
Periode	1945 – 1955
Grondslag	KbW ( <i>Stb.</i> 64 / 1901): art. 16, art. 20
Product	Advies, dossiers
Opmerking	Van oorsprong was de Minister van Justitie verplicht het College in al deze gevallen te horen; sinds 1922 ( <i>Stb.</i> 612) was hij daartoe slecht verplicht (behalve in spoedeisende gevallen) bij de zaken bedoeld in art. 12 en art. 18.
Waardering	V

327.

Actor De Raad  
 Handeling Het, namens een particuliere instelling, verzoeken aan de Minister van Justitie om een verpleegde in een rijksinrichting op te nemen  
 Periode 1956 – 1989  
 Grondslag Besluit van 12 juni 1956 (*Stb.* 337/1956): art. 179 ; Uitvoeringsbesluit kinderbescherming (*Stb.* 327 / 1964): art. 179  
 Product Verzoek, advies, doktersverklaring  
 Waardering V

328.

Actor Directeur van een rijksinrichting  
 Handeling Het, in overeenstemming met het bestuur van een particuliere instelling, ontslaan van een jongere die op verzoek van de particuliere instelling in de inrichting werd geplaatst  
 Periode 1956 – 1989  
 Grondslag Kbb (*Stb.* 209 / 1905), zoals gewijzigd bij besluit van 12 juni 1956 (*Stb.* 337): art. 182; Uitvoeringsbesluit kinderbescherming (*Stb.* 327 / 1964): art. 182  
 Product Besluit, correspondentie  
 Waardering V

329.

Actor Minister van Justitie  
 Handeling Het, op voorstel van de directeur van een rijksinrichting, ontslaan van een jongere die op verzoek van een particuliere instelling geplaatst werd  
 Periode 1945 – 1965  
 Grondslag KbW (*Stb.* H 232 / 1947): art. 16, art. 20; Kbb (*Stb.* 209 / 1905): art. 182  
 Product Bevel tot ontslag  
 Waardering V

330.

Actor Directeur van een rijksinrichting  
 Handeling Het adviseren over de mogelijke (over)plaatsing van jongeren met jeugd-TBR in particuliere instellingen  
 Periode 1945 – 1989  
 Grondslag Kbb (*Stb.* 209 / 1905): art. 118; Kbb (*Stb.* 331/1933): art. 100ter; Uitvoeringsbesluit kinderbescherming (*Stb.* 327 / 1964): art. 193  
 Product Advies  
 Waardering V

## Inrichtingen van het Rijk

Onder de *Kinderbeginselenwet* (1905) bestaan er twee soorten Rijksinrichting: de **Rijksopvoedingsgestichten** en de **tuchtscholen**. De Rijksopvoedingsgestichten zijn bestemd voor jongeren met jeugd-TBR of jongeren die niet (meer) in een particuliere inrichting te handhaven zijn.<sup>104</sup> In beide gevallen is het de Minister van Justitie die beslist waar de jongere wordt ondergebracht. Sinds 1954 konden hier ook jongeren worden geplaatst die een OTS met uithuisplaatsing in een inrichting voor bijzondere tucht opgelegd hadden gekregen.

<sup>104</sup> Kinderbeginselenwet (*Stb.*64 / 1901) Art. 4.

Tuchtscholen zijn bestemd voor jongeren die door de rechter veroordeeld worden tot een tuchtschoolstraf. Er kunnen ook jongeren worden geplaatst die een OTS met uithuisplaatsing in een tehuis voor bijzondere tucht opgelegd hebben gekregen. In deze gevallen is het de kinderrechter die de plaatsing regelt.<sup>105</sup>

De *Beginselenwet voor de kinderbescherming*, uit 1965, deelt de rijksinrichtingen in vijf categorieën in:

- 1) **Rijksopvangtehuizen** bestemd voor voorlopige opvang van nog niet geplaatste jongeren, die niet in particuliere opvangtehuizen kunnen worden ondergebracht of gehandhaafd. Eventueel kunnen hier ook jongeren aan wie een tuchtschoolstraf of de straf van arrest is opgelegd worden ondergebracht.
- 2) **Rijksobservatiehuizen:** bedoeld voor onderzoek naar persoonlijkheid jongere.
- 3) **Tuchtscholen:** voor jongeren die tijdelijk bijzondere tucht behoeven, uitsluitend bestemd voor jongeren op grond van het Wetboek van Strafrecht of door de kinderrechter op grond van een OTS met uithuisplaatsing geplaatst worden.
- 4) **Rijksinrichtingen voor opvoeding** bestemd voor opvoeding van jongeren met jeugd-TBR en OTS met uithuisplaatsing, voorzover zij niet in particuliere inrichtingen voor opvoeding kunnen worden opgenomen of gehandhaafd. Ook minderjarigen aan wie een tuchtschoolstraf of de straf van arrest is opgelegd en pupillen van voogdij-instellingen kunnen hier geplaatst worden.
- 5) **Inrichtingen voor buitengewone behandeling** bestemd voor zeer moeilijk opvoedbare, sociaal onaangepaste jongeren waarvoor geen particuliere oplossing is. Hier kunnen ook jongeren met jeugd-TBR, of OTS met uithuisplaatsing geplaatst worden.

In 1989 worden de bepalingen over de rijksinrichtingen opgenomen in de *Wet op de jeugdhulpverlening* onder de bepalingen voor inrichtingen voor justitiële kinderbescherming. Deze inrichtingen zijn bestemd voor jeugdigen die daar op grond van het Wetboek van Strafrecht geplaatst worden, voor het ondergaan van voorlopige hechtenis, en voor jeugdigen die zodanige gedragsproblemen hebben dat zij door de kinderrechter of een voogdij-instelling aldaar worden geplaatst. Het *Besluit regels inrichtingen voor justitiële kinderbescherming (Stb. 112 / 1990)*, deelt deze inrichtingen als volgt in:

- 1) **Inrichtingen voor opvang:** bestemd voor ondergaan van voorlopige hechtenis, het ondergaan van jeugddetentie, de voorlopige opname van jongeren die andere straffen hebben op grond van het WS of OTS met uithuisplaatsing.
- 2) **Tuchtscholen:** bestemd voor jeugdigen aan wie jeugddetentie is opgelegd of jeugdigen met OTS met uithuisplaatsing.
- 3) **Inrichtingen voor opvoeding:** bestemd voor jeugdigen aan wie maatregel tot plaatsing in een inrichting is opgelegd of jongeren die door de kinderrechter op grond OTS met uithuisplaatsing daar geplaatst worden.
- 4) **Inrichtingen voor buitengewone behandeling** idem.
- 5) **Inrichtingen voor zeer intensieve behandeling** idem en jongeren die onder voogdij staan van een instelling.

De in Rijksinrichtingen / justitiële jeugdinrichtingen op te nemen jongeren worden zoveel mogelijk naar leeftijd, verstandelijke ontwikkeling, geaardheid en gedrag over de verschillende inrichtingen verdeeld. Onder verantwoordelijkheid van de Minister van Justitie berust de leiding van iedere rijksinrichting bij de directeur. Voor iedere inrichting wordt een Commissie van Toezicht ingesteld; de directeur, ambtenaren en leden van de Commissie van toezicht worden door de Minister van Justitie benoemd en ontslagen.

### Personeel Rijksinrichtingen / justitiële jeugdinrichtingen

Vanaf 1980 is op de arbeidsomstandigheden voor het personeel (en de ingeslotenen) in de justitiële inrichtingen de Arbeidsomstandighedenwet (*Stb. 664 / 1980*) van toepassing. In 1990 werden bij het Arbeidsomstandighedenbesluit Justitiële Rijksinrichtingen (*Stb. 491 / 1990*), afwijkende en aanvullende

<sup>105</sup> In 1905 zijn er in 2 tuchtscholen voor jongens ( Nijmegen en Ginneken) en 1 voor meisjes (Montfoort). Verder zijn er 3 tijdelijke tuchtscholen: voor jongens te Nieuwersluis en te Horst (America) en voor meisjes te Martensdijk (Hollandsche Rading). In 1954 wordt dat aantal teruggebracht naar twee: voor jongens in Breda en een voor meisjes in Montfoort. In 1964 (*Stb.408 / 1964*) wordt dit aantal weer uitgebreid naar 3 tuchtscholen: voor jongens in Breda en Amsterdam, voor meisjes te Montfoort. In 1905 zijn er 3 rijksopvoedingsgestichten. Voor jongens te Doetichem en Amersfoort; voor meisjes Zeist. Bovendien 1 tijdelijke voor jongens te Nieuwersluis. In 1954 wordt dit aantal uitgebreid naar 5. Voor jongens te Doetichem, Amersfoort, Amerongen; voor meisjes te Nijmegen en Montfoort. Bovendien te Zeist twee rijksopvoedingsgestichten bestemd tot rijksobservatiehuis; het ene voor jongens, het andere voor meisjes. Vanaf 1964 zijn er 5 rijksopvoedingsgestichten: voor jongens in Zeist, Amersfoort, Amerongen en Amsterdam, voor meisjes te Montfoort.

regels op deze wet vastgesteld.<sup>106</sup> Deze laten de verantwoordelijkheid van de Minister van Justitie en de directeur van een rijksinrichting onverlet.

### Algemeen

331.

Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het houden van toezicht op het beleid en de toestand in de rijksinrichtingen / justitiële jeugdinrichtingen
Periode	1945 -
Grondslag	KbW ( <i>Stb.</i> 64 / 1901): art. 5.1; Uitvoeringsbesluit kinderbescherming ( <i>Stb.</i> 327 / 1964): art. 146; Wjvh ( <i>Stb.</i> 360 / 1989): art. 67; Wjvh ( <i>Stb.</i> 360 / 1989): art. 67
Product	
Opmerking	In het kader van deze handeling ontvangt de Minister van Justitie o.a. jaarlijks een verslag van de directeur, en verder mededelingen over bijzonder omstandigheden. Ook ontvangt hij verslagen/ mededelingen van de commissies van Toezicht
Waardering	B5

332.

Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het geven van aanwijzingen aan een directeur van een rijksinrichting
Periode	1945 -
Grondslag	Kbb ( <i>Stb.</i> 209 / 1905): art. 17, juncto art. 90; Bkb ( <i>Stb.</i> 403 / 1961): art. 21; Uitvoeringsbesluit kinderbescherming ( <i>Stb.</i> 327 / 1964): art. 144
Product	Aanwijzing
Waardering	V

333.

Actor	Directeur van een rijksinrichting
Handeling	Het voeren van de dagelijkse leiding en het beheer over de inrichting
Periode	1945 -
Grondslag	KbW ( <i>Stb.</i> 64 / 1901): art. 5.2; Bkb ( <i>Stb.</i> 403 / 1961): art. 21; Uitvoeringsbesluit kinderbescherming ( <i>Stb.</i> 327 / 1964): art. 144, art. 145, art. 149; Besluit regels inrichtingen voor justitiële kinderbescherming ( <i>Stb.</i> 112 / 1990): art. 7
Product	o.a.: vergaderstukken, financiële stukken
Waardering	V

### Indeling van jeugdinrichtingen van het rijk & distributie jongeren

334.

Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het bepalen van het aantal, de plaats, de naam en de bestemming van rijksinrichtingen / justitiële jeugdinrichtingen van het rijk / inrichtingen voor justitiële kinderbescherming
Periode	1945 -
Grondslag	KbW ( <i>Stb.</i> 64 / 1901): art. 3; Besluit van 4 september 1926 ( <i>Stb.</i> 323): art. 7; Kbb ( <i>Stb.</i> 331/ 1933): art. 44 <i>bis</i> ; Besluit van 7 juli 1954 ( <i>Stb.</i> 296): art. 96.3; Bkb ( <i>Stb.</i> 403 / 1961): art. 15.2; art. 17.3; Wjvh ( <i>Stb.</i> 360 / 1989): art. 58
Product	o.a.: AmvB: 1. Kbb ( <i>Stb.</i> 209 / 1905) 2. Uitvoeringsbesluit kinderbescherming ( <i>Stb.</i> 327 / 1964) Ministeriële regeling / circulaire Plan, overleg met provinciale besturen en vertegenwoordigers steunfuncties en

<sup>106</sup> Het besluit heeft, behalve op personeel en ingeslotenen in de Rijksinrichtingen voor de justitiële kinderbescherming, ook betrekking op gevangenen, huizen van bewaring en TBS / TBR klinieken voor volwassenen.



## uitvoerders, publicatie in de Staatscourant

Opmerking	Dit wordt tot 1990 geregeld per AMvB en ministreiele regeling. Vanaf 1990 stelt de Minister van Justitie ieder jaar het de justitiële inrichtingen betreffende deel van het grotere jeugdhulpverleningsplan op grond van de Wjhw ( <i>Stb.</i> 360 / 1989): art. 58 vast.
Waardering	B1
335.	
Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het vaststellen van onderscheidingsteken voor verpleegden in de 3e klasse van een tuchtschool
Periode	1945 – 1954
Grondslag	Kbb ( <i>Stb.</i> 456/1916): art. 49octies, art. 53
Product	Ministerieel besluit
Waardering	V
336.	
Actor	Directeur van de tuchtschool in Nijmegen
Handeling	Het verzoeken aan de Minister van Justitie af te mogen wijken van de normale leeftijdsindeling
Periode	1945 – 1954
Grondslag	Kbb ( <i>Stb.</i> 331/1933): art. 43
Product	Verzoek
Waardering	V
337.	
Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het toestaan van afwijking van de normale leeftijdsindeling voor de tuchtschool in Nijmegen
Periode	1945 – 1954
Grondslag	Kbb ( <i>Stb.</i> 331/1933): art. 43
Product	Beschikking
Waardering	V
338.	
Actor	Directeur van een tuchtschool
Handeling	Het, onder machtiging van de Minister van Justitie, terugplaatsen van verpleegden naar de 1e klasse
Periode	1945 – 1954
Grondslag	Kbb ( <i>Stb.</i> 209 / 1905), zoals gewijzigd bij Besluit van 17 juni 1933 ( <i>Stb.</i> 331): art. 48.5, art. 53
Product	Aantekening in dossier, terugplaatsing, correspondentie met minister
Waardering	V
339.	
Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het machtigen van een directeur van een tuchtschool tot het voor een bepaalde termijn terugplaatsen van verpleegden naar de 1e klasse
Periode	1945 – 1954
Grondslag	Kbb ( <i>Stb.</i> 209 / 1905), zoals gewijzigd bij Besluit van 17 juni 1933 ( <i>Stb.</i> 331): art. 48.5, art. 49bis.3, art. 53
Product	Machtiging
Waardering	V
340.	
Actor	Directeur van een tuchtschool
Handeling	Het, onder machtiging van de Minister van Justitie, verlengen van de termijn van verblijf in de 1e klasse voor een verpleegde
Periode	1945 – 1954

Grondslag Kbb (*Stb.* 209 / 1905), zoals gewijzigd bij Besluit van 25 september 1916 (*Stb.* 456): art. 49bis, art. 53  
 Product Aantekening in dossier, correspondentie met de Minister van Justitie  
 Waardering V

341.

Actor Minister van Justitie  
 Handeling Het machtigen van de directeur van een tuchtschool, tot verlenging van de termijn van verblijf in de 1e klasse voor een verpleegde  
 Periode 1945 – 1954  
 Grondslag Kbb (*Stb.* 209 / 1905), zoals gewijzigd bij Besluit van 25 september 1916 (*Stb.* 456): art. 49bis, art. 53  
 Product Machtiging  
 Waardering V

342.

Actor Directeur van het rijksopvoedingsgesticht Doetichem  
 Handeling Het, onder machtiging van de Minister van Justitie, verlengen van de termijn van verblijf in de 1e afdeling voor een verpleegde  
 Periode 1945 -  
 Grondslag Kbb (*Stb.* 209 / 1905), zoals gewijzigd bij besluit van 23 september 1910 (*Stb.* 291): art. 97  
 Product Aantekening in dossier, correspondentie met de Minister van Justitie  
 Opmerking  
 Waardering V

343.

Actor Minister van Justitie  
 Handeling Het machtigen van de directeur van het rijksopvoedingsgesticht Doetichem, tot verlenging van de termijn van verblijf in de 1e afdeling voor een verpleegde  
 Periode 1945 -  
 Grondslag Kbb (*Stb.* 209 / 1905), zoals gewijzigd bij besluit van 23 september 1910 (*Stb.* 291): art. 97  
 Product Machtiging  
 Waardering V

### Reglementen & verslaglegging

344.

Actor Directeur van een rijksinrichting  
 Handeling Het vaststellen van regels voor toelating van bezoek, telefoongesprekken en verlof  
 Periode 1965 -  
 Grondslag Uitvoeringsbesluit kinderbescherming (*Stb.* 327 / 1964): art. 163; Uitvoeringsbesluit kinderbescherming (*Stb.* 729/ 1983): art. 163, art. 163c, art. 163f; Besluit regels inrichtingen voor justitiële kinderbescherming (*Stb.* 112 / 1990): art. 18  
 Product  
 Waardering V

345.

Actor Minister van Justitie  
 Handeling Het vaststellen van een rechtspositiereglement voor minderjarigen opgenomen in rijksinrichtingen / justitiële jeugdinrichtingen  
 Periode 1983 -  
 Grondslag Uitvoeringsbesluit kinderbescherming (*Stb.* 729 / 1983): art. 177a; Besluit regels inrichtingen voor justitiële kinderbescherming (*Stb.* 112 / 1990): art. 14

- Product Besluit, o.a.:  
Besluit van de Staatssecretaris van 28 maart 1984 (*Stcrt.*114 / 1984):  
Reglement betreffende de rechtspositie van hen die in rijksinrichtingen /  
justitiële jeugdinrichtingen voor kinderbescherming zijn opgenomen.
- Waardering B1
- 346.
- Actor Minister van Justitie
- Handeling Het vaststellen van huishoudelijke reglementen voor rijksinrichtingen / justitiële  
jeugdinrichtingen en de nadere regeling der werkzaamheden van de  
Commissies van Toezicht
- Periode 1945 – 1983
- Grondslag KbW (*Stb.* 64 / 1901): art. 22
- Product Besluit
- Waardering B1
- 347.
- Actor Minister van Justitie
- Handeling Het beslissen op een verzoek om goedkeuring van het huisreglement van een  
rijksinrichting
- Periode 1983 -
- Grondslag Uitvoeringsbesluit kinderbescherming (*Stb.* 729 / 1983): art. 177a ;  
Reglement rechtspositie rijksinrichtingen (*Stcrt.*114 / 1984): art. 2;
- Product
- Waardering B1
- 348.
- Actor Directeur van een rijksinrichting
- Handeling Het vaststellen van een huisreglement
- Periode 1983 -
- Grondslag Uitvoeringsbesluit kinderbescherming (*Stb.* 729 / 1983): art. 177a; Reglement  
rechtspositie rijksinrichtingen (*Stcrt.*114 / 1984): art. 2; Besluit regels  
inrichtingen voor justitiële kinderbescherming (*Stb.* 112 / 1990): art. 14
- Product Huisreglement
- Waardering B1
- 349.
- Actor Minister van Justitie
- Handeling Het vaststellen van voorschriften voor de verslaglegging door de directeur van  
een rijksinrichting
- Periode 1945 – 1965
- Grondslag Kbb (*Stb.* 209 / 1905): art. 21
- Product Ministeriële regeling / circulaire
- Waardering B1
- 350.
- Actor Minister van Justitie
- Handeling Het vaststellen van regels voor de verslaglegging over het verblijf buiten de  
groep en de toepassing van afzondering in de rijksinrichtingen / justitiële  
jeugdinrichtingen
- Periode 1983 -
- Grondslag Uitvoeringsbesluit kinderbescherming (*Stb.* 729 / 1983): art. 160<sup>e</sup>; Besluit regels  
inrichtingen voor justitiële kinderbescherming (*Stb.* 112 / 1990): art. 18
- Product Regeling
- Waardering B1
- 351.

Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het vaststellen van voorschriften voor de inrichting van de aantekeningen en de persoonsbeschrijving van verpleegden in rijksinrichtingen / justitiële jeugdinrichtingen
Periode	1945 -
Grondslag	Kbb ( <i>Stb.</i> 209 / 1905): art. 27, juncto art. 9; Uitvoeringsbesluit kinderbescherming ( <i>Stb.</i> 327 / 1964): art. 159.2
Product	Ministeriële regeling
Waardering	B1
352.	
Actor	Directeur van een rijksinrichting
Handeling	Het jaarlijks uitbrengen van verslag over het gevoerde beheer en de toestand van de inrichting aan de Minister van Justitie
Periode	1945 -
Grondslag	Kbb ( <i>Stb.</i> 209 / 1905): art. 21, juncto art. 90; Uitvoeringsbesluit kinderbescherming ( <i>Stb.</i> 327 / 1964): art. 146
Product	Jaarverslag, jaarrekening
Waardering	B3
353.	
Actor	Directeur van een rijksinrichting
Handeling	Het melden van buitengewone voorvallen aan de Minister van Justitie
Periode	1945 -
Grondslag	Kbb ( <i>Stb.</i> 209 / 1905): art. 21, juncto art. 90; Uitvoeringsbesluit kinderbescherming ( <i>Stb.</i> 327 / 1964): art. 146; Besluit regels inrichtingen voor justitiële kinderbescherming ( <i>Stb.</i> 112 / 1990): art. 8
Product	Correspondentie
Waardering	B3
354.	
Actor	Directeur van een rijksinrichting
Handeling	Het, onder goedkeuring van de Minister van Justitie, vaststellen van een dagverdeling
Periode	1945 – 1965
Grondslag	Kbb ( <i>Stb.</i> 209 / 1905): art. 22, juncto art. 90
Product	Dagindeling
Waardering	V
355.	
Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het beslissen op een verzoek tot goedkeuring van een voorstel voor een dagverdeling voor een rijksinrichting
Periode	1945 – 1965
Grondslag	Kbb ( <i>Stb.</i> 209 / 1905): art. 22, juncto art. 90
Product	Beschikking
Waardering	V
356.	
Actor	Directeur van een rijksinrichting
Handeling	Het halfjaarlijks verslag uitbrengen over het verblijf buiten de groep en de toepassing van afzondering aan de Minister van Justitie
Periode	1983 -
Grondslag	Uitvoeringsbesluit kinderbescherming ( <i>Stb.</i> 729 / 1983): art. 160e; Besluit regels inrichtingen voor justitiële kinderbescherming ( <i>Stb.</i> 112 / 1990): art. 18
Product	Verslag
Waardering	B3

357.  
 Actor Directeur van een rijksinrichting  
 Handeling Het bijhouden van een registratie van beslissingen tot plaatsingen buiten de groep en van afzondering  
 Periode 1990 -  
 Grondslag Besluit regels inrichtingen voor justitiële kinderbescherming (*Stb.* 112 / 1990): art. 18  
 Product  
 Waardering V
358.  
 Actor Directeur van een rijksopvangtehuis  
 Handeling Het halfjaarlijks doen van een opgave aan de Minister van Justitie over het aantal vertrokken jongeren  
 Periode 1965 -  
 Grondslag Uitvoeringsbesluit kinderbescherming (*Stb.* 327 / 1964): art. 177 juncto art. 89  
 Product Lijst  
 Waardering V
359.  
 Actor Commissie van toezicht van een rijksinrichting  
 Handeling Het vaststellen van een reglement van orde  
 Periode 1965 -  
 Grondslag Uitvoeringsbesluit kinderbescherming (*Stb.* 327 / 1964): art. 156;  
 Uitvoeringsbesluit kinderbescherming (*Stb.* 729 / 1983): art. 157d;  
 Besluit regels inrichtingen voor justitiële kinderbescherming (*Stb.* 112 / 1990): art. 44  
 Product Reglement (gestuurd aan de Minister van Justitie)  
 Opmerking  
 Waardering B1
360.  
 Actor Minister van Justitie  
 Handeling Het aanwijzen van een ambtenaar die de vergadering van de Commissie van toezicht kan bijwonen  
 Periode 1965 -  
 Grondslag Uitvoeringsbesluit kinderbescherming (*Stb.* 327 / 1964): art. 156;  
 Uitvoeringsbesluit kinderbescherming (*Stb.* 729 / 1983): art. 156;  
 Besluit regels inrichtingen voor justitiële kinderbescherming (*Stb.* 112 / 1990): art. 41  
 Product Aanwijzing  
 Opmerking de directeur van een rijksinrichting woont de vergaderingen van de commissie bij, de commissie mag in bijzondere gevallen echter zonder hem vergaderen  
 Waardering V
361.  
 Actor Commissie van toezicht van een rijksinrichting  
 Handeling Het jaarlijks uitbrengen van verslag over haar werkzaamheden aan de Minister van Justitie  
 Periode 1965 -  
 Grondslag Uitvoeringsbesluit kinderbescherming (*Stb.* 327 / 1964): art. 157;  
 Uitvoeringsbesluit kinderbescherming (*Stb.* 729 / 1983): art. 157b.1; Besluit regels inrichtingen voor justitiële kinderbescherming (*Stb.* 112 / 1990): art. 42  
 Product Jaarverslag  
 Waardering B3
362.  
 Actor Directeur van een rijksinrichting

Handeling	Het opstellen van een werkplan
Periode	1990 -
Grondslag	Besluit regels inrichtingen voor justitiële kinderbescherming ( <i>Stb.</i> 112 / 1990): art. 9
Product	Werkplan
Opmerking	Werkplan en wijzigingen worden toegezonden aan Minister van Justitie
Waardering	B1

### Commissie van toezicht

Oorspronkelijk bestaat het takenpakket van de Commissie van toezicht uit het houden van toezicht op de gang van zaken in de inrichting, het ambtshalve of op verzoek, adviseren van de Minister van Justitie omtrent aangelegenheden de inrichting betreffende, en het adviseren van de directeur van de rijksinrichting. Ten behoeve van de uitoefening van hun taak hebben de leden van de commissie te allen tijde toegang tot de inrichting en zij ontvangen van de directeur en de overige ambtenaren alle gewenste inlichtingen.

In 1983 (*Stb.* 729 / 1983) wordt de taak van de commissie wat meer toegespitst op het toezicht op de belangen van de opgenomen jongeren: het toezicht te houden op de bejegening van de jongeren in de inrichting en de naleving van de te hunnen aanzien vastgestelde voorschriften. Daarom krijgen de leden van de commissie ook de wettelijke plicht om zich via regelmatig persoonlijk contact op de hoogte te houden van de wensen en gevoelens die leven onder de jongeren in de inrichtingen en daartoe minstens 2 keer per maand een spreekuur te organiseren. De overige bevoegdheden en verplichtingen blijven overigens bestaan.

De bepalingen voor de commissie worden in 1990 overgenomen in het Besluit regels inrichtingen voor justitiële kinderbescherming (*Stb.* 112 / 1990).

363.

Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het bij AMvB geven van verdere taken en samenstelling van de commissies van toezicht voor de rijksinrichtingen / justitiële jeugdinrichtingen worden geregeld
Periode	1982 -
Grondslag	Bkb ( <i>Stb.</i> 273 / 1982): art. 26k; Wjvh ( <i>Stb.</i> 360 / 1989): art. 80
Product	AMvB; o.a.: Besluit regels inrichtingen voor justitiële kinderbescherming ( <i>Stb.</i> 112 / 1990)
Waardering	B1

364.

Actor	Commissie van toezicht van een rijksinrichting
Handeling	Het bijstaan van de directeur bij het beheer van de inrichting
Periode	1945 – 1965
Grondslag	KbW ( <i>Stb.</i> 64 / 1901): art. 5.2
Product	o.a.: vergaderstukken
Waardering	V

365.

Actor	Commissie van toezicht van een rijksinrichting
Handeling	Het houden van toezicht op de gang van zaken over de jongeren in de inrichting
Periode	1965 -
Grondslag	Uitvoeringsbesluit kinderbescherming ( <i>Stb.</i> 327 / 1964): art. 154, art. 157.2; Uitvoeringsbesluit kinderbescherming ( <i>Stb.</i> 729 / 1983): art. 153, art. 154, art. 156, art. 157b.2; Besluit regels inrichtingen voor justitiële kinderbescherming ( <i>Stb.</i> 112 / 1990): art. 38 – art. 42
Product	Notulen, verslagen, mededelingen / advies aan de Minister van Justitie, mededelingen / advies aan directeur, correspondentie
Opmerking	De handeling kan uitmonden in advies aan de Minister van Justitie, of aanbevelingen aan de directeur van een rijksinrichting.

De leden van de commissie hebben altijd toegang tot de inrichting en ontvangen alle gewenste inlichtingen; de commissie brengt zo vaak zij dat gewenst acht aangelegenheden betreffende de inrichting ter kennis van de Minister van Justitie. De commissie is niet bevoegd tot bindende advisering aan de directeur, zij mag wel haar mening geven en aanbevelingen doen. De directeur woont de vergaderingen van de commissie bij. Sinds 1983 moeten de leden zich middels regelmatig persoonlijk contact op de hoogte houden van de gevoelens en wensen van de jongeren die verblijven in de inrichting.

Waardering

V

366.

Actor

Commissie van toezicht

Handeling

Het, op verzoek, adviseren van de Minister van Justitie over aangelegenheden betreffende de inrichting

Periode

1965 -

Grondslag

Uitvoeringsbesluit kinderbescherming (*Stb.* 327 / 1964): art. 154;  
Uitvoeringsbesluit kinderbescherming (*Stb.* 729 / 1983): art. 153 ; Besluit regels inrichtingen voor justitiële kinderbescherming (*Stb.* 112 / 1990): art. 38, art. 39

Product

Advies

Opmerking

zie ook vorige handeling

Waardering

B2

367.

Actor

Minister van Justitie

Handeling

het toekennen van vacatiegelden, reiskostenvergoedingen, bezoldigingen e.d. aan leden van de Commissie van toezicht voor de rijksinrichtingen / justitiële jeugdinrichtingen

Periode

1983 -

Grondslag

Uitvoeringsbesluit kinderbescherming (*Stb.* 729 / 1983): art. 157c;  
Besluit regels inrichtingen voor justitiële kinderbescherming (*Stb.* 112 / 1990): art. 43

Product

Waardering

V

### Klachtenprocedure rijksinrichtingen / justitiële jeugdinrichtingen

368.

Actor

Commissie van toezicht van een rijksinrichting

Handeling

Het beslissen over een klacht van een jeugdige persoon tegen beslissingen van de directeur

Periode

1983 -

Grondslag

Bkb (*Stb.* 273 / 1982): art. 26b - 26d; Wjhw (*Stb.* 360 / 1989): art. 70 -art. 73;  
Besluit regels inrichtingen voor justitiële kinderbescherming (*Stb.* 112 / 1990): art. 45

Product

o.a.: doorverwijzing aan klachtencommissie, beslissing, mededeling / afschrift aan jeugdige persoon en directeur, correspondentie met directeur

Opmerking

hangende de beslissing kan de commissie om schorsing van de door de directeur genomen beslissing verzoeken. Wanneer de directeur vindt dat schorsing niet mogelijk is, beslist de commissie (na overleg met de directeur) op zo kort mogelijke termijn over de gegrondheid van de klacht

Waardering

V

369.

Actor

Directeur van een rijksinrichting

Handeling

Het verstrekken van inlichtingen aan de Commissie van toezicht in verband met de behandeling van een klacht van een jeugdige persoon

Periode

1983 -

Grondslag

Bkb (*Stb.* 273 / 1982): art. 26b - 26d; Wjhw (*Stb.* 360 / 1989): art. 70 - art. 73

Product

Waardering

V

370.  
 Actor Commissie van toezicht van een rijksinrichting  
 Handeling Het uit haar midden aanwijzen van de leden van de klachtencommissie  
 Periode 1983 -  
 Grondslag Uitvoeringsbesluit kinderbescherming (*Stb.* 729 / 1983): art. 157  
 Product Aanwijzing  
 Waardering V
371.  
 Actor Minister van Justitie  
 Handeling Het toevoegen van een secretaris aan de klachtencommissie van een rijksinrichting  
 Periode 1983 -  
 Grondslag Uitvoeringsbesluit kinderbescherming (*Stb.* 729 / 1983): art. 157  
 Waardering V
372.  
 Actor Directeur van een rijksinrichting  
 Handeling Het in beroep gaan tegen beslissing van de Commissie van toezicht over een klacht van een jeugdige persoon bij de klachtencommissie van de rijksinrichting  
 Periode 1983 -  
 Grondslag Bkb (*Stb.* 273 / 1982): art. 26e; Wjvh (*Stb.* 360 / 1989): art. 74  
 Product Correspondentie  
 Opmerking ook de jeugdige persoon heeft het recht om in beroep te gaan bij de klachtencommissie  
 Waardering V
373.  
 Actor Minister van Justitie  
 Handeling Het bij AMvB geven van regels voor de beloning van toegevoegde advocaten bij zaken van jongeren voor de klachtencommissie van een rijksinrichting  
 Periode 1983 -  
 Grondslag Bkb (*Stb.* 273 / 1982): art. 26g; Wjvh (*Stb.* 360 / 1989): art. 76  
 Product AMvB, o.a.:  
 Besluit van 19 december 1989 (*Stb.* 3 / 1990) tot wijziging van de bijlage, behorende bij het Besluit vergoedingen rechtsbijstand in strafzaken (*Stb.* 431 / 1987)  
 Waardering B1
374.  
 Actor Klachtencommissie van een rijksinrichting  
 Handeling Het beslissen in klacht- of beroepszaken  
 Periode 1983 -  
 Grondslag Bkb (*Stb.* 273 / 1982): art. 26h; Uitvoeringsbesluit kinderbescherming (*Stb.* 729 / 1983): art. 157, 157a, art. 157e; Wjvh (*Stb.* 360 / 1989): art. 74 - art. 79; Besluit regels inrichtingen voor justitiële kinderbescherming (*Stb.* 112 / 1990): art. 45  
 Producten o.a.: verslag, beslissing, voorstel voor compensatie, afschriften aan betrokken minderjarige, directeur, Minister van Justitie  
 Waardering V



375.

Actor Directeur van een rijksinrichting  
Handeling Het verstrekken van inlichtingen aan de klachtencommissie  
Periode 1983 -  
Grondslag Bkb (*Stb.* 273 / 1982): art. 26h; Uitvoeringsbesluit kinderbescherming (*Stb.* 729 / 1983): art. 157a; Wjvh (*Stb.* 360 / 1989): art. 74 - art. 78  
Product  
Waardering V

376.

Actor Directeur van een rijksinrichting  
Handeling Het in beroep gaan tegen beslissing van de klachtencommissie over een klacht van een minderjarige bij het College van Advies voor de (Justitiële) Kinderbescherming  
Periode 1983 -  
Grondslag Bkb (*Stb.* 273 / 1982): art. 26j; Wjvh (*Stb.* 360 / 1989): art. 79  
Product Correspondentie  
Opmerking ook de minderjarige heeft het recht om in beroep te gaan bij de klachtencommissie  
Waardering V

377.

Actor College van Advies voor de (Justitiële) Kinderbescherming  
Handeling Het beslissen in beroepszaken inzake jeugdigen in rijksinrichtingen / justitiële jeugdinrichtingen  
Periode 1983 -  
Grondslag Bkb (*Stb.* 273 / 1982): art. 26j; Wjvh (*Stb.* 360 / 1989): art. 79  
Product  
Waardering B2

## Opvoeding en verzorging verpleegden

378.

Actor	Directeur van een rijksinrichting
Handeling	Het zorgdragen voor opvoeding en verzorging van een jongere die is opgenomen in een rijksinrichting, met name het: <ul style="list-style-type: none"> <li>– bijhouden van regelmatige registratie van, in het bijzonder op pedagogisch en medisch gebied, van belang zijnde gegevens</li> <li>– houden van besprekingen over de ontwikkeling</li> <li>– berichten aan ouders / voogden</li> <li>– voorzien in toezicht en bewaking</li> <li>– meewerken aan maatregelen in het belang van het onderzoek van het Openbaar Ministerie</li> <li>– houden van controle op de briefwisseling</li> <li>– toestaan van bezoek</li> <li>– verstrekken van kleding</li> <li>– verstrekken van (speciale) voeding</li> <li>– zorgdragen voor geneeskundig onderzoek en toezicht</li> <li>– zorgdragen voor tandheelkundige controle</li> <li>– zorgdragen voor de verstrekking van geneesmiddelen</li> <li>– voorzien in / regelen van een beroepsopleiding of voortgezet onderwijs</li> <li>– regelen van deelname aan godsdienstoefeningen / godsdienstlessen of bijeenkomsten onder leiding van geestelijke verzorgers</li> <li>– verstrekken van reisgeld / reisgelegenheid bij ontslag</li> <li>– het, naar aanleiding van (lopende) klachtenprocedure al of niet herzien van zijn beslissing t.o.v. een jeugdige persoon</li> </ul>
Periode	1945 -
Grondslag	KbW ( <i>Stb.</i> 64 / 1901): art. 7; art. 19; Kbb ( <i>Stb.</i> 209 / 1905): art. 3 juncto art. 89, art. 25 - art. 38 juncto art. 90 –art. 95, art. 66 juncto art. 110, art. 69 juncto art. 110; art. 80; art. 125; Besluit ( <i>Stb.</i> 456/1916): art. 113, art. 81, juncto 114; Kbb ( <i>Stb.</i> 296 / 1954): art. 106, art.107; Bwkb ( <i>Stb.</i> 403 / 1961): art. 23.2; Uitvoeringsbesluit kinderbescherming ( <i>Stb.</i> 327 / 1964): art. 159 / art. 176; Uitvoeringsbesluit kinderbescherming ( <i>Stb.</i> 729 / 1983): art. 159 / art. 176; Bkb ( <i>Stb.</i> 273 / 1982): art. 26b - 26d; Wjlv ( <i>Stb.</i> 360 / 1989): art. 70 - art. 73; Besluit regels inrichtingen voor justitiële kinderbescherming ( <i>Stb.</i> 112 / 1990): art. 8, art.17- art.28; Besluit regels inrichtingen voor justitiële kinderbescherming ( <i>Stb.</i> 112 / 1990): art. 8, art.17- art.31a, 32 – art. 34; Reglement rechtspositie rijksinrichtingen ( <i>Stcrt.</i> 114 / 1984): art. 3 - art. 53
Product	Persoonsdossier, correspondentie, rapportage aan plaatsende instantie, kleding, voeding, toezicht
Opmerking	het bepaalde over de particuliere opvangthuizen, observatiehuizen en Inrichtingen voor Buitengewone Behandeling is van overeenkomstige toepassing (Uitvoeringsbesluit kinderbescherming ( <i>Stb.</i> 327 / 1964): titel IV, afdeling II, III en v)
Waardering	V

379.

Actor	Directeur van een rijksinrichting
Handeling	Het vaststellen van een hulpverleningsplan
Periode	1990 -
Grondslag	Besluit regels inrichtingen voor justitiële kinderbescherming ( <i>Stb.</i> 112 / 1990): art. 35
Product	Hulpverleningsplan, correspondentie met plaatsende instantie, verzoek om instemming aan kinderrechter, overleg met jeugdige en ouders
Waardering	V

380.

Actor	Directeur van een rijksinrichting
Handeling	Het periodiek verslag uitbrengen van verslag in het kader van de uitvoering van het hulpverleningsplan aan de instantie die de jeugdige heeft geplaatst
Periode	1990-
Grondslag	Besluit regels inrichtingen voor justitiële kinderbescherming ( <i>Stb.</i> 112 / 1990):

- art. 35  
Product Voortgangsrapportage  
Waardering V
381.  
Actor Kinderrechter, de Raad  
Handeling Het overleggen met een uitvoerder over het hulpverleningsplan voor een jeugdige  
Periode 1990 -  
Grondslag Besluit kwaliteitsregels jeugdhulpverlening (*Stb.* 503 / 1990): art. 5  
Product Advies  
Opmerking Zie ook *Schappelijk welzijn op Maat*.  
Waardering V
382.  
Actor Minister van Justitie  
Handeling Het beslissen in gevallen waarin het Reglement rechtspositie rijksinrichtingen (*Stcrt.* 114 / 1984) niet voorziet  
Periode 1984 -  
Grondslag Reglement rechtspositie rijksinrichtingen (*Stcrt.* 114 / 1984): art. 54  
Product Beschikking  
Waardering B1
383.  
Actor Minister van Justitie  
Handeling Het verlenen van verlof aan verpleegden de rijksinrichting tijdelijk te verlaten  
Periode 1945 – 1965  
Grondslag WS: art. 16; Besluit van 13 december 1947 (*Stb.* H 424 / 1947): art. 13 – 18 ;WS (*Stb.* 528 / 1994): art. 77j; Besluit regels inrichtingen voor justitiële kinderbescherming (*Stb.* 112 / 1990): art. 29; Kbb (*Stb.* 209 / 1905): art. 30, juncto art. 91  
Product Beschikking, verlofpas  
Waardering V
384.  
Actor Directeur van een rijksinrichting  
Handeling Het beslissen over toestaan van verlof  
Periode 1990 -  
Grondslag Besluit regels inrichtingen voor justitiële kinderbescherming (*Stb.* 112 / 1990): art. 29 - art. 31; Besluit regels inrichtingen voor justitiële kinderbescherming (*Stb.* 104 / 1995): art. 29 – art. 31a  
Product  
Waardering V
385.  
Actor Minister van Justitie  
Handeling Het beslissen op een verzoek tot toelating van bezoek tot een verpleegde  
Periode 1945 – 1965  
Grondslag Kbb (*Stb.* 209 / 1905): art. 32, juncto art. 91  
Product Beschikking  
Waardering V

386.  
 Actor Minister van Justitie  
 Handeling Het bepalen welke kledingstukken en uitrustingsstukken die van rijkswege zijn verstrekt, in het bezit gelaten kunnen worden bij het ontslag van een verpleegde uit een rijksopvoedingsgesticht  
 Periode 1945 - 1965  
 Grondslag Besluit van 15 juni 1905 (*Stb.* 208), zoals gewijzigd bij besluit van 25 september 1916 (*Stb.* 456): art. 113  
 Product  
 Waardering V
387.  
 Actor Minister van Justitie  
 Handeling Het vaststellen van regels over de voeding der jongeren  
 Periode 1945 -  
 Grondslag Kbb (*Stb.* 209 / 1905): art. 35, juncto art. 93; Uitvoeringsbesluit kinderbescherming (*Stb.* 327 / 1964): art. 165  
 Product  
 Waardering V
388.  
 Actor Minister van Defensie (inspecteur van de geneeskundige dienst van de landmacht)  
 Handeling Het houden van toezicht op de geneeskundige dienst van rijksinrichting  
 Periode 1945 - 1954  
 Grondslag Kbb (*Stb.* 209 / 1905): art. 39, juncto art. 95  
 Product  
 Waardering V
389.  
 Actor Minister van Justitie  
 Handeling Het voorzien in het geneeskundig toezicht, de geneeskundige verzorging en de verstrekking van geneesmiddelen; en het geven van regelen volgens welke niet aan een rijksinrichting verbonden geneeskundigen in consult kunnen worden geroepen en de behandeling aan specialisten toevertrouwd  
 Periode 1954 -  
 Grondslag Kbb (*Stb.* 209 / 1905), zoals gewijzigd bij besluit (*Stb.* 96 / 1954): art. 39, juncto art. 95; Uitvoeringsbesluit kinderbescherming (*Stb.* 327 / 1964): art. 167  
 Product Beschikking,  
 Opmerking vergoeding van kosten gaat waarschijnlijk op de normale rekening? Besluit van 7 juli 1954 (*Stb.* 296): art. 39: aan ieder tuchtschool zijn een huisarts en psychiater verbonden.  
 Waardering V
390.  
 Actor Minister van Defensie (garnizoensapotheek)  
 Handeling Het verstrekken van geneesmiddelen ten behoeve van de verpleegden in een rijksinrichting  
 Periode 1945 - 1954  
 Grondslag Kbb (*Stb.* 209 / 1905): art. 41, juncto art. 95  
 Product Medicijnen  
 Opmerking de kosten van deze verstrekkingen en de toelage voor de militaire apotheker komen ten laste van de justitiebegroting  
 Waardering V
391.  
 Actor Minister van Defensie (inspecteur van de geneeskundige dienst van de landmacht)  
 Handeling Het adviseren aan de Minister van Justitie, over een verzoek tot goedkeuring van een contract tot levering van geneesmiddelen, af te sluiten tussen een

apotheker en een rijksinrichting  
 Periode 1945 – 1954  
 Grondslag Kbb (*Stb.* 209 / 1905): art. 41, juncto art. 95  
 Product Advies  
 Waardering V

392.

Actor Minister van Justitie  
 Handeling Het, de inspecteur van de geneeskundige dienst van de landmacht gehoord, beslissen op een verzoek tot goedkeuring van een contract tot levering van geneesmiddelen, af te sluiten tussen een apotheker en een rijksinrichting  
 Periode 1945 – 1954  
 Grondslag Kbb (*Stb.* 209 / 1905): art. 41, juncto art. 95  
 Product Beschikking  
 Waardering V

393.

Actor 's Rijks magazijn van geneesmiddelen te Amsterdam  
 Handeling Het verstrekken van genees-, verband- en verdere hulpmiddelen aan de geneeskundige dienst van rijksinrichtingen  
 Periode 1945 – 1954  
 Grondslag Kbb (*Stb.* 209 / 1905): art. 42, juncto art. 95  
 Product  
 Opmerking kosten van deze verstrekkingen komen ten laste van de justitiebegroting  
 Waardering V

394.

Actor Minister van Justitie  
 Handeling Het vaststellen, wijzigen, intrekken van nadere regels over de wijze van uitvoering van het urineonderzoek bij jongeren in inrichtingen voor justitiële kindbescherming  
 Periode 1995 -  
 Grondslag Besluit regels inrichtingen voor justitiële kindbescherming (*Stb.* 104 / 1995): art. 31a  
 Product  
 Waardering B5

### Beloning en beheer uitgaanskas

395.

Actor Directeur van een rijksinrichting  
 Handeling Het toekennen van geldelijke beloning voor gedane arbeid door verpleegden  
 Periode 1945 -  
 Grondslag KbW (*Stb.* 64 / 1901): art. 9; Kbb (*Stb.* 456/ 1916): art. 49quinquis, art. 53  
 Kbb (*Stb.* 296 / 1954): art. 63, juncto art. 109; Bkb (*Stb.* 403 / 1961): art. 24.1  
 Product Storting in uitgaanskas?  
 Waardering V

396.

Actor Minister van Justitie  
 Handeling Het vaststellen van regels voor zakgeld en geldelijke beloning voor verrichte arbeid voor in rijksinrichtingen / justitiële jeugdinrichtingen opgenomen jongeren  
 Periode 1945 -  
 Grondslag Besluit van 15 juni 1905 (*Stb.* 208), zoals gewijzigd bij besluit van 23 september 1910 (*Stb.* 291): art. 63; Kbb (*Stb.* 209 / 1905): art. 109; Bkb (*Stb.* 403 / 1961): art. 24.1; Wjvh (*Stb.* 360 / 1989): art. 69  
 Product Ministeriële regeling

Waardering B5

397.

Actor Directeur van een rijksinrichting  
 Handeling Het beheren van het geld (uitgaanskas) van een verpleegde  
 Periode 1945 -  
 Grondslag KbW (*Stb.* 64 / 1901): art. 9; Kbb (*Stb.* 209 / 1905): art. 78, juncto art. 112;  
 Kbb (*Stb.* 291/1910.): art. 92, art.120, art.125; Bkb (*Stb.* 403 / 1961): art. 24;  
 Wjvh (*Stb.* 360 / 1989): art. 69  
 Product Uitkering ineens of in termijnen, overschrijving aan het bestuur van een  
 particuliere instelling of de instelling / persoon belast met het toezicht,  
 correspondentie met Minister van Justitie  
 Opmerking een gedeelte van de geldelijke beloning kan worden uitgekeerd als zakgeld, schade aan derden kan worden verhaald  
 op de uitgaanskas. Bij ontslag wordt de uitgaanskas uitgekeerd  
 Waardering V

398.

Actor Minister van Justitie  
 Handeling Het beslissen op een verzoek van een directeur van een rijksinrichting, om de  
 uitgaanskas te mogen overschrijven aan het bestuur van een particuliere  
 instelling of de instelling of persoon belast met het toezicht op de verpleegde na  
 ontslag  
 Periode 1945 – 1954  
 Grondslag Kbb (*Stb.* 209 / 1905), zoals gewijzigd bij Besluit van 23 september 1910 (*Stb.*  
 291): art. 78, juncto art. 112  
 Product Beschikking  
 Waardering V

### Tucht

Tot 1983 had de directeur van een rijksinrichting de bevoegdheid tot het opleggen van disciplinaire straffen.

Dit waren de straffen van onthouding van voorrechten, water en brood, opsluiting en boeiing. Tot 1965 moest de directeur eerst overleggen met, bij huishoudelijk reglement aan te wijzen ambtenaren en in sommige gevallen met de geneeskundige verbonden aan de inrichting. Sinds 1954 moest hij bovendien voor de oplegging van de straf van water en brood of voor boeiing een machtiging hebben van de Minister van Justitie. Deze twee straffen worden in 1965 geschrapt. In 1983 (*Stb.* 272 / 1982) verviel de wettelijke basis voor het opleggen van tuchtstraffen door de directeur. Hij kan echter wel uit oogpunt van handhaving van de orde, een jongere buiten de groep of in afzondering laten verblijven.

399.

Actor Directeur van een rijksinrichting  
 Handeling Het opleggen en intrekken van disciplinaire straffen aan verpleegden  
 1. onthouding van voorrechten,  
 2. water en brood,  
 3. opsluiting,  
 4. boeiing  
 Periode 1945 – 1983  
 Grondslag KbW (*Stb.* 64 / 1901): art.10, Kbb (*Stb.* 209 / 1905): art. 111, juncto art. 72-77;  
 KbW (*Stb.* H 232/ 1947): art. 10; Kbb (*Stb.* 296 / 1954): art. 111, juncto art. 71-  
 76; Bkb (*Stb.* 403 / 1961): art. 25  
 Product Aantekening in register van strafoplegging / aantekening in dossier  
 Waardering V

400.

Actor Minister van Justitie  
 Handeling Het beslissen op een verzoek tot machtiging van de directeur van een rijksinrichting tot uitvoering van de disciplinaire straf van water en brood of boeiing  
 Periode 1954 – 1965  
 Grondslag Kbb (*Stb.* 209 / 1905), zoals gewijzigd bij besluit (*Stb.* 296 / 1954): art. 11, juncto art. 72.2  
 Product Beschikking  
 Waardering V

401.  
 Actor Minister van Justitie  
 Handeling Het vaststellen van het model van het register van strafoplegging aan verpleegden in een rijksinrichting  
 Periode 1945 – 1965  
 Grondslag Kbb (*Stb.* 209 / 1905): art. 111, juncto art. 72  
 Product Ministeriële regeling  
 Waardering B3

402.  
 Actor Minister van Justitie  
 Handeling Het machtigen van de directeur van een tuchtschool om af te wijken van de normale termijnen van afzondering voor een verpleegde  
 Periode 1954 - ?  
 Grondslag Kbb (*Stb.* 296 / 1954): art. 43  
 Product Beschikking  
 Waardering B5

403.  
 Actor Directeur van een tuchtschool  
 Handeling Het, onder machtiging van Minister van Justitie, afwijken van de normale termijnen van afzondering voor een verpleegde  
 Periode 1954 - ?  
 Grondslag Kbb (*Stb.* 96 / 1954): art. 43  
 Product Beschikking  
 Waardering V

### Godsdienst

404.  
 Actor Minister van Justitie  
 Handeling Het benoemen / toelaten van geestelijke verzorgers voor rijksinrichtingen  
 Periode 1945 – 1981  
 Grondslag Kbb (*Stb.* 209 / 1905): art. 65, juncto art. 110; Uitvoeringsbesluit kinderbescherming (*Stb.* 327 / 1964): art. 171  
 Product Correspondentie, notulen, evt. toestemming tot betreding van het gesticht  
 Opmerking wanneer de eisen van de godsdienst zich verzetten tegen de benoeming door een wereldlijke overheid, wordt de benoeming verricht door de kerkelijke overheid. De Minister van Justitie moet dan wel toestemming geven voor het betreden van de inrichting  
 Waardering V

- 405.
- |            |  |
|------------|--|
| Actor      | Minister van Justitie  |
| Handeling  | Het toelaten van genootschappen op geestelijke grondslag die bijeenkomsten in rijksinrichtingen organiseren  |
| Periode    | 1965 – 1981  |
| Grondslag  | Beginselenwet ( <i>Stb.</i> 403 / 1961): art. 23.1 <i>b</i> ; Uitvoeringsbesluit kinderbescherming ( <i>Stb.</i> 327 / 1964): art. 169   |
| Product    | Besluit  |
| Opmerking  | aan iedere inrichting zijn naar behoefte geestelijk verzorgers van protestantse, rooms-katholieke en Israëlitische gezindte verbonden. Op protestantse en rooms-katholieke geestelijke verzorging wordt toezicht uitgeoefend door de hoofdpredikant en de hoofdaalmoezenier bij de inrichtingen van Justitie |
| Waardering | B1   |
- 406.
- |            |   |
|------------|---|
| Actor      | Hoofdpredikant, Hoofdaalmoezenier bij de inrichtingen van Justitie  |
| Handeling  | Het uitoefenen van toezicht op protestantse en rooms-katholieke geestelijke verzorging in rijksinrichtingen voor jongeren |
| Periode    | 1965 – 1981   |
| Grondslag  | Uitvoeringsbesluit kinderbescherming ( <i>Stb.</i> 327 / 1964): art. 170  |
| Product    |   |
| Waardering | V   |

### Onderwijs & arbeid

Vanaf 1905 is de Minister van Justitie verantwoordelijk voor het onderwijs dat geven wordt aan kinderen die in rijksinrichtingen / justitiële jeugdinrichtingen zijn opgenomen. Maar sinds 1950 is de Minister van Onderwijs verantwoordelijk voor de bekostiging, en de onderwijskundige aspecten en dergelijke, van scholen voor kinderen in justitiële inrichtingen. Het Koninklijk besluit van 28 december 1949 (*Stb.* J 596), ook bekend als het *besluit buitengewoon lager onderwijs*, bepaalt namelijk dat de scholen voor regerings- en voogdijpupillen, verpleegd in de voor hen bestemde gestichten, behoren tot het buitengewoon lager onderwijs. Bepalingen betreffende het buitengewoon (later speciaal) lager onderwijs in de Lager Onderwijswet 1920 zijn dan ook van toepassing op deze categorie leerlingen. Het besluit treed vanaf 1950 in werking en wordt in 1967 opgevolgd door het *besluit buitengewoon onderwijs* (*Stb.* 58) dat spreekt over de scholen “verbonden aan inrichtingen, als bedoeld in art. 5 van de Beginselenwet voor de kinderbescherming”.<sup>107</sup> Bij besluit van 27 september 1982 (*Stb.* 574) wordt bepaald dat deze scholen worden opgenomen in de categorie scholen voor zeer moeilijk opvoedbare kinderen (ZMOK), en in de categorie scholen voor zeer moeilijk lerende kinderen (ZMLK). Deze scholen vallen vanaf 1985 onder de werkingssfeer van de *Interim-wet op het speciaal onderwijs en voortgezet speciaal onderwijs*, de ISOVSO (*Stb.* 730 / 1982). Vanaf augustus 1998 vallen ze onder de *Wet op de Expertise Centra* (WEC). Handelingen van de Minister van onderwijs zijn niet opgenomen in dit rapport.<sup>108</sup>

- 407.
- |            |   |
|------------|---|
| Actor      | Directeur van een rijksinrichting   |
| Handeling  | Het opstellen en, na goedkeuring van de Minister van Justitie, doen uitvoeren van leerplannen voor het geven van lager onderwijs aan opgenomen jongeren |
| Periode    | 1945 – 1954   |
| Grondslag  | Kbb ( <i>Stb.</i> 209 / 1905): art. 58, art. 102; Besluit van 7 juli 1954 ( <i>Stb.</i> 296): art. 58 / art. 61, juncto art. 102                        |
| Product    | Plan voor onderwijs, verzoek aan de minister  |
| Opmerking  | zie context   |
| Waardering | B1  |

<sup>107</sup> Deze wet is dan overigens al twee jaar in werking.

<sup>108</sup> Verwezen wordt naar het PIVOT-rapport Speciaal Centraal: een institutioneel onderzoek naar het deelbeleidsterrein speciaal onderwijs, periode 1950 - 1996.



408.  
 Actor Minister van Justitie  
 Handeling Het beslissen op een verzoek tot goedkeuring van een plan voor het geven van lager onderwijs aan opgenomen jongeren  
 Periode 1945 – 1954  
 Grondslag Kbb (*Stb.* 209 / 1905): art. 58, art 102;  
 Besluit van 7 juli 1954 (*Stb.* 296): art. 102 juncto art. 58 / art. 61  
 Product Beschikking  
 Opmerking zie context  
 Waardering V
409.  
 Actor Directeur van een rijksinrichting  
 Handeling Het, in overleg met de Commissie van Toezicht, samenstellen van de bibliotheek  
 Periode 1945 – 1965  
 Grondslag Kbb (*Stb.* 209 / 1905): art. 61, juncto art. 105  
 Product  
 Waardering V
410.  
 Actor Commissie van toezicht van een rijksinrichting  
 Handeling Het, in overleg met de directeur, samenstellen van de bibliotheek  
 Periode 1945 – 1965  
 Grondslag Kbb (*Stb.* 209 / 1905): art. 61, juncto art. 105  
 Product  
 Waardering V
411.  
 Actor Minister van Justitie  
 Handeling Het vaststellen van regels waarbij de inrichting van de (handen)arbeid voor de opgenomen jongeren van een tuchtschool geregeld wordt  
 Periode 1945 – 1954  
 Grondslag Besluit van 15 juni (*Stb.* 291/1910): art. 62  
 Product Ministeriële regeling  
 Waardering B1
412.  
 Actor Directeur van een rijksinrichting  
 Handeling Het opstellen en, na goedkeuring van de Minister van Justitie, uitvoeren van leerplannen voor het geven van vakonderricht aan opgenomen jongeren  
 Periode 1945 – 1954  
 Grondslag Kbb (*Stb.* 209 / 1905): art. 106  
 Product Plan voor onderwijs, verzoek aan de minister  
 Waardering B1
413.  
 Actor Minister van Justitie  
 Handeling Het beslissen op een verzoek tot goedkeuring van plannen voor het geven van vakonderricht aan jongeren in een rijksinrichting  
 Periode 1945 – 1954  
 Grondslag Kbb (*Stb.* 209 / 1905): art. 106  
 Product Beschikking  
 Waardering V
414.  
 Actor Minister van Justitie  
 Handeling Het vaststellen van regels over de aan de jongeren in rijksinrichtingen op te

	dragen arbeid
Periode	1954 - ?
Grondslag	Kbb ( <i>Stb.</i> 296 / 1954): art. 106, art. 107
Product	Ministeriële regeling
Waardering	B1

### Particuliere (gezags)instellingen en inrichtingen

Voor alle onderstaande instellingen en inrichtingen geldt dat zij niet onder de werking van de Archiefwet vallen. Daarom zijn er voor deze actoren geen handelingen geformuleerd. Opgenomen zijn wel de handelingen van de Minister van Justitie, de Raad, Adviescolleges etc. in verband met deze particuliere instellingen. Hieronder volgen handelingen van de actoren de Minister van Justitie, de kinderrechter en de Raad die van toepassing zijn op meerdere particuliere instellingen en/of inrichtingen. Voor een de contextbeschrijving van de diverse instellingen en handelingen ten opzichte van de specifieke instellingen zie verder beneden.

#### Algemene regelgeving

415.

Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het bij AMvB geven van regels voor kwaliteitseisen en subsidieverstrekking aan particuliere instellingen voor voogdij, gezinsvoogdij en jeugdreclassering en particuliere inrichtingen
Periode	1965 -
Grondslag	Bkb ( <i>Stb.</i> 403 / 1961): art. 3.1.c, art. 4.1, art. 5, art. 8, art. 10.1, art. 14, art. 13.1, art.13.2; Wjvh ( <i>Stb.</i> 360 / 1989): art.60, art. 60, juncto art. 35, art. 61, art.61.4
Product	AmvB, o.a.: Uitvoeringsbesluit kinderbescherming ( <i>Stb.</i> 327 / 1964) Besluit kwaliteitsregels en taken voogdij- en gezinsvoogdij-instellingen ( <i>Stb.</i> 354/1990) Besluit subsidiëring voogdij- en gezinsvoogdij-instellingen en inrichtingen voor justitiële kinderbescherming ( <i>Stb.</i> 307 / 1990)
Waardering	B5

416.

Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het vaststellen van nadere regels over de begroting en financiële controle in verband met subsidieverstrekking aan voogdij-instellingen, gezinsvoogdij- en jeugdreclasseringinstellingen en particuliere inrichtingen voor justitiële kinderbescherming
Periode	1965 -
Grondslag	Uitvoeringsbesluit kinderbescherming ( <i>Stb.</i> 327 / 1964): art. 142; Besluit subsidiëring voogdij- en gezinsvoogdij-instellingen en inrichtingen voor justitiële kinderbescherming ( <i>Stb.</i> 307 / 1990):art. 8, art. 12
Product	Ministeriële regeling, o.a.: Regeling controleprotocol subsidiëring voogdij- en gezinsvoogdij-instellingen ( <i>Stcrt.</i> 235 / 1994); Besluit handhaving subsidieregels voogdij- en gezinsvoogdij-instellingen ( <i>Stcrt.</i> 251 / 1994);
Waardering	B5

417.

Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het vaststellen van nadere regels voor de aanvaarding van voogdij- en gezinsvoogdij-instellingen
Periode	1990 -

Grondslag Wjhv (*Stb.* 360 / 1989): art. 62  
 Product Besluit, o.a.:  
 Besluit aanvaarding voogdij- en gezinsvoogdij-instellingen (*Stcrt.* 242 / 1989)  
 Waardering B1

## Subsidie

418.

Actor Minister van Justitie  
 Handeling Het verstrekken van subsidie aan voogdij-instellingen, gezinsvoogdij- en jeugdreclasseringinstellingen en particuliere inrichtingen  
 Periode 1945 -  
 Grondslag KbW (*Stb.* 64 / 1901): art.12, art. 15; KbW (*Stb.* 322 / 1909): art. 16bis; KbW (*Stb.* H 232 / 1947): art. 15, art. 20; KbW (*Stb.* 29 / 1954): art. 15; Kbb (*Stb.* 209 / 1905): art. 175 juncto art. 158 - art. 164, art. 177bis, art.178; Kbb (*Stb.* 331/ 1933): art. 176;  
 Besluit van 13 december 1947 (*Stb.* H 424 / 1947): art. 7; Bkb (*Stb.* 403 / 1961): art. 10, art.11, art.12, art.14, art.27; Uitvoeringsbesluit kinderbescherming (*Stb.* 327 / 1964): art. 106 / art.114, art. 116, art.119 / art. 122, art.139, art. 143; Wet van 1 juli 1987 (*Stb.* 335): art. X; Wjhv (*Stb.* 360 / 1989): art. 61, art.65; Besluit subsidiëring voogdij- en gezinsvoogdij-instellingen en inrichtingen voor justitiële kinderbescherming (*Stb.* 307 / 1990):art. 2, art.3, art.5; Besluit handhaving subsidieregels voogdij- en gezinsvoogdij-instellingen (*Stcrt.*251 / 1994)  
 Product Subsidie  
 Opmerking Vanaf 1965 geldt het volgende systeem: na afloop van ieder jaar wordt door de instelling een opgave gedaan van de hoofdelijke kosten en baten over het afgelopen jaar. Op grond daarvan stelt de Minister van Justitie het bedrag van de subsidie voor het komend jaar vast. De subsidie wordt per kwartaal voorlopig uitgekeerd,. Aan het eind van het jaar wordt ze, na verrekening van eventueel tekort of teveel, definitief. De instellingen ontvangen dus per pupil een subsidie, terwijl ook de ouders moeten bijdragen in de kosten van verzorging. Deze ouderbijdrage liep via de Raad, tegenwoordig via het LBIO.  
 Waardering V

419.

Actor Minister van Justitie  
 Handeling Het verstrekken van subsidie voor experimenten op het beleidsterrein justitiële jeugdzorg  
 Periode 1990 -  
 Grondslag Wjhv (*Stb.* 360 / 1989): art. 53; Besluit subsidiëring voogdij- en gezinsvoogdij-instellingen en inrichtingen voor justitiële kinderbescherming (*Stb.* 307 / 1990):art. 4  
 Product  
 Waardering V

## Aanvaarding

420.

Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het beslissen over de aanvaarding van particuliere instellingen voor voogdij, gezinsvoogdij, jeugdreclassering en nazorg
Periode	1990 -
Grondslag	Wjvh ( <i>Stb.</i> 360 / 1989): art. 60, art. 63, art. 64; Besluit kwaliteitsregels en taken voogdij- en gezinsvoogdij-instellingen ( <i>Stb.</i> 354 / 1990): art. 2, art. 3; Besluit aanvaarding voogdij- en gezinsvoogdij-instellingen ( <i>Stcrt.</i> 242 / 1989): art. 1 / art. 6
Product	o.a.: besluiten, dossier, mededeling aan het samenwerkingsverband, kinderrechter en de Raad
Opmerking	De instelling een werkplan en haar statuten in. De minister is verplicht de kinderrechtters en de Raden voor de kinderbescherming in het arrondissement te horen. Tussen 1992 en 1995 zijn de instellingen tevens voorziening van pleegzorg
Waardering	B5

**Toezicht**

421.

Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het aanwijzen van ambtenaren aan wie de particuliere instellingen en inrichtingen voor justitiële kinderbescherming informatie over haar werkzaamheden moeten verstrekken
Periode	1965 -
Grondslag	Uitvoeringsbesluit kinderbescherming ( <i>Stb.</i> 327 / 1964): art. 22; Wjvh ( <i>Stb.</i> 360 / 1989): art. 67
Product	Beschikking
Waardering	V

**Overige**

422.

Actor	Kinderrechter, de Raad
Handeling	Het overleggen met een uitvoerder over het hulpverleningsplan voor een jeugdige
Periode	1990 -
Grondslag	Besluit kwaliteitsregels jeugdhulpverlening ( <i>Stb.</i> 503 / 1990): art. 5
Product	Advies
Opmerking	Zie voor ook <i>Schappelijk welzijn op Maat</i> .
Waardering	V

423.

Actor	Kinderrechter
Handeling	Het beoordelen van de kwaliteit van de jeugdhulpverlening
Periode	1990 – 1995
Grondslag	Besluit kwaliteitsregels jeugdhulpverlening ( <i>Stb.</i> 503 / 1990): art. 5
Product	
Opmerking	de uitvoerder zendt daartoe een afschrift van het hulpverleningsplan inclusief een eindrapportage

**Jeugdreclasseringsinstellingen**

De jeugdreclassering werd in eerste instantie apart geregeld via het Besluit van 13 december 1947 (*Stb.* H 424 / 1947), ter uitvoering van de artikelen 39 bis a, tweede lid, 39 octies, derde lid, en 39 novies van het

Wetboek van Strafrecht.<sup>109</sup> Het besluit bepaalde dat jeugdreclassering er was voor iedereen die veroordeeld werd volgens de regels van het jeugdstrafrecht en die op dat moment nog geen 18 jaar was. Het besluit definieert reclasseringsinstellingen als volgt: een in het Rijk gevestigde, rechtspersoonlijkheid bezittende vereniging, stichting of instelling van weldadigheid wier statuten, stichtingsbrieven of reglementen het aanwenden van reclasseringspogingen voorschrijven of gedogen, voorzover zij een bereidverklaring heeft afgelegd en door de Minister van Justitie is aanvaard. De bereidverklaring bevat de bereidheid om rechterlijke opdrachten tot het verlenen van hulp en steun aan voorwaardelijk veroordeelden terzake van de naleving der bijzondere voorwaarden en het toezicht daarop te aanvaarden, en / of om ministeriële opdrachten van bijzonder toezicht op de naleving der voorwaarden aan de voorwaardelijk invrijheidgestelde, tot plaatsing in een tuchtschool veroordeelden, opgelegd, te aanvaarden, beide tevens om aan die opdrachten overeenkomstig de bepalingen van dit besluit gevolg te geven. Het is overigens mogelijk om in de bereidverklaring op te nemen dat de instelling haar arbeid beperkt tot een of meer bepaalde groepen van personen.

De instelling is verplicht om aan de Minister van Justitie, of aan door hem aan te wijzen ambtenaren, of aan het Algemeen College van Toezicht, Bijstand en Advies alle inlichtingen omtrent haar werkzaamheden en de daarmee bereikte resultaten te verstrekken. Ze moet voorts bevorderen dat de door de Minister van Justitie aangewezen ambtenaren / of het Algemeen College van Toezicht, Bijstand en Advies te allen tijde toegang wordt verschaft tot de verblijfplaats van jeugdige veroordeelden met wier toezicht zij belast is. De Minister van Justitie stelt regels aan de financiële administratie van een aanvaarde of te aanvaarden instelling. Hij is bevoegd de administratie met bijbehorende stukken te doen nazien en afschriften of uittreksels daaruit op te vragen. In 1956 werd dit besluit gewijzigd bij Besluit van 12 juni 1956 (*Stb.* 338). De taken van het Algemeen College van Toezicht, Bijstand en Advies vervielen hierbij. Vanaf 1965 vallen de bepalingen voor de jeugdreclasseringsinstellingen onder die voor de gezinvoogdij-instellingen van de Beginselenwet voor de kindbescherming.

## Algemene regelgeving

424.

Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het vaststellen van nadere voorschriften ter uitvoering van het Besluit van 13 december 1947 ( <i>Stb.</i> H 424 / 1947)
Periode	1948 – 1965
Grondslag	Besluit van 13 december 1947 ( <i>Stb.</i> H 424 / 1947): art. 20
Product	Ministeriële regeling / circulaire
Waardering	B1

## Reglementen & verslaglegging

425.

Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het vaststellen van regels over de registers waarin particuliere jeugdreclasseringsinstellingen de door hen behandelende gevallen moet aantekenen
Periode	1948 – 1965
Grondslag	Besluit van 13 december 1947 ( <i>Stb.</i> H 424 / 1947): art. 5
Product	Circulaire
Waardering	B5

## Subsidie jeugdreclasseringsinstellingen

<sup>109</sup> NB: dit is geen uitvoeringsAmvB in strikte zin: er het is namelijk geen AmvB op basis van een grondslag, maar n.a.v. een wetsartikel. Dit AmvB hoort dus onder de algemene handelingen. Het is een gedeeltelijk subsidiëringbesluit voor de particuliere reclasseringsinstellingen, analoog aan het Kbb. Verder geeft het een nadere regeling voor het toezicht dat het Openbaar Ministerie op voorwaardelijk veroordeelde of voorwaardelijk invrijheidgestelde jeugdigen moet houden.

426.  
 Actor Minister van Justitie  
 Handeling Het vaststellen van regels over de inrichting van de financiële administratie die door particuliere reclasseringsinstellingen moet worden bijgehouden  
 Periode 1948 – 1965  
 Grondslag Besluit van 13 december 1947 (*Stb.* H 424 / 1947): art. 6  
 Product Circulaire  
 Waardering B5

427.  
 Actor Minister van Justitie  
 Handeling Het vaststellen van regels over de toekenning van subsidie aan particuliere reclasseringsinstellingen  
 Periode 1948 – 1965  
 Grondslag Besluit van 13 december 1947 (*Stb.* H 424 / 1947): art. 7  
 Product Circulaire  
 Waardering B5

428.  
 Actor Minister van Justitie  
 Handeling Het toekennen van subsidie aan particuliere reclasseringsinstellingen  
 Periode 1948 – 1965  
 Grondslag Besluit van 13 december 1947 (*Stb.* H 424 / 1947): art. 7  
 Product Subsidie, correspondentie  
 Waardering V

### Aanvaarding

429.  
 Actor Minister van Justitie  
 Handeling Het beslissen over de aanvaarding van een particuliere jeugdreclasseringsinstelling  
 Periode 1948 – 1965  
 Grondslag Besluit van 13 december 1947 (*Stb.* H 424 / 1947): art. 4  
 Product Beschikking, evt. voorwaarden  
 Opmerking de instelling levert daartoe een schriftelijke verklaring in, waarin ze zich bereid verklaart tot het uitvoeren van rechterlijke opdrachten tot het verlenen van hulp aan, en toezicht op voorwaardelijk veroordeelde jeugdigen, en / of ze zich bereid verklaart tot het uitvoeren van ministeriële opdrachten van bijzonder toezicht op tot een tuchtschool veroordeelde, maar voorwaardelijk invrijheidgestelde jeugdigen. De instelling moet zich daarbij onderwerpen aan de bepalingen van Besluit van 13 december 1947 (*Stb.* H 424 / 1947). De instelling kan overigens haar arbeid beperken tot een of meer bepaalde groepen van personen.  
 Waardering Voor de aanvaarding moet de Minister van Justitie het Algemeen College van Toezicht, Bijstand en Advies horen.  
 B1

430.  
 Actor 1. Algemeen College van Toezicht, Bijstand en Advies (1948- 1956)  
 2. de Raad, kinderrechtter (1956 - )  
 Handeling Het adviseren van de Minister van Justitie i.v.m. de aanvaarding van een particuliere jeugdreclasseringsinstelling  
 Periode 1948 – 1965  
 Grondslag Besluit van 13 december 1947 (*Stb.* H 424 / 1947): art. 4  
 Product Advies  
 Waardering B1

### Toezicht

431.

Actor	Minister van Justitie, het Algemeen College van Toezicht, Bijstand en Advies, de Raad
Handeling	Het houden van toezicht op jeugdreclasseringsinstellingen
Periode	1948 – 1965
Grondslag	Besluit van 13 december 1947 ( <i>Stb.</i> H 424 / 1947): art. 5
Product	Huisbezoek, verslag, correspondentie met reclasseringsinstelling
Opmerking	de reclasseringsinstelling is verplicht te bevorderen dat aan deze ambtenaren toegang tot de verblijfplaats van de jeugdigen wordt verschaft
Waardering	B2 (minister van Justitie) / V (de Raad)

### Gezinsvoogdij- en jeugdreclasseringsinstellingen

De particuliere gezinsvoogdij-instellingen werden als sinds 1922 betrokken bij de uitvoering van de maatregel van ondertoezichtstelling (OTS). Ze werden echter pas vanaf de invoering van de *Beginselenwet voor de kindbescherming* (403/1961) in 1965 aan een aanvaardingsprocedure onderworpen en gesubsidieerd. De wetgever heeft het in de wet over rechtspersoonlijkheid bezittende verenigingen, stichtingen of instellingen van weldadigheid met als doelstelling het verlenen van leiding en steun aan patroons<sup>110</sup> en gezinsvoogden, en/of het verlenen van hulp en steun aan voorwaardelijk veroordeelde, invrijheidgestelde of ontslagen minderjarigen en de nazorg te doel hebben. Particuliere instellingen die zich bezig hielden met jeugdreclassering en die voorheen een aparte regeling hadden, vielen vanaf 1965 dus onder dezelfde regeling als de gezinsvoogdij-instellingen. Dit was een logische aanpak omdat veel verenigingen zich gelijktijdig bezig hielden met gezinsvoogdij en jeugdreclasseringswerk.

Het *Uitvoeringsbesluit kindbescherming* (*Stb.* 327 / 1964) gaf regels over de voorwaarden van aanvaarding voor deze particuliere instellingen. Deze regels hadden betrekking op het personeel en de meldingsplicht voor wijzigingen van statuten, stichtingsbrieven of reglementen en wijzigingen in het bestuur en personeel. Verder verplichtte het AMvB de instelling inlichtingen omtrent haar werkzaamheden te verstrekken aan de Minister van Justitie, door hem aan te wijzen ambtenaren en de Raad. Daarnaast moest de instelling beschikken over een nauwkeurige gespecificeerde financiële administratie. De Minister van Justitie had inzage in de bijbehorende bewijsstukken en kreeg, op verzoek, alle ter zake dienende inlichtingen. De administratie diende gecontroleerd te worden door accountant. De instelling was verplicht jaarlijk financiële verantwoording af te leggen aan de Minister van Justitie, middels het accountantsrapport en bijbehorende bescheiden. Bovendien moest zij jaarlijks verslag uitbrengen omtrent haar werkzaamheden.

De instelling was verplicht van iedere minderjarige een dossier bij te houden. Gegevens over jeugdige personen uit hetzelfde gezin konden worden samengevoegd in 1 dossier. Daarnaast moest de instelling een register bijhouden waarin gegevens over gezinsvoogden, patroons en toezichthouders (voor de jeugdreclassering) werden vastgelegd.

Onder de *Beginselenwet voor de kindbescherming* omvat de taak van gezinsvoogdij-instelling het zorgdragen voor dagelijkse leiding aan, en het leveren van raad en bijstand aan de patroons, gezinsvoogden of toezichthouders. Ze maakt daarbij gebruik van deskundigen wanneer dat nodig is. Verder ziet de instelling toe op de geregelde rapportage door haar geregistreerde patroons, gezinsvoogden en toezichthouders. De instelling is verplicht te voldoen aan verzoeken van de kinderrechter of van de Raad een persoon op te geven die voor benoeming van een gezinsvoogd in aanmerking komt. Ook moet ze voldoen aan verzoeken van de kinderrechter om advies over benoeming van een gezinsvoogd, en om inlichtingen tijdens de duur van de ondertoezichtstelling. De instelling moet bovendien voldoen aan opdrachten van de rechter of de Minister van Justitie tot het verlenen van hulp en steun terzake de naleving der voorwaarden, opgelegd aan vervroegd of voorwaardelijk vrijgelatenen.

In 1989 werden de gezinsvoogdij- en jeugdreclasserings-instellingen ondergebracht in de Wjvh. Daarbij vervalt de term jeugdreclasseringsinstelling, maar uit de regelgeving blijkt dat de gezinsvoogdij-instellingen als zodanig optreden. Het *Besluit kwaliteitsregels en taken voogdij- en gezinsvoogdij-instellingen* (*Stb.* 354 / 1990) gaf nadere regels.

<sup>110</sup> Hiermee worden personen bedoeld die een gezin begeleiden, zonder dat er sprake is van een maatregel van kindbescherming. De hulpverlening vindt dus plaats op basis van vrijwilligheid. Men noemt dit ook wel vrij patronaat.

Voortaan zijn aanvaarde gezinsvoogdij-instellingen verplicht tot het opstellen van een *werkplan*. Dit is een beschrijving van de op basis van de doelstelling uit te oefenen functies en werkzaamheden en de toe te passen werkwijze. Het werkplan wordt toegezonden aan de Minister van Justitie. Jaarlijks moet worden gezien of het werkplan wijziging behoeft. Wijzigingen worden doorgegeven aan Minister van Justitie. De statuten en wijzigingen daarin worden gemeld aan de Minister.

De gezinsvoogdij-instellingen zijn verplicht een hulpverleningsplan voor de jongere op te stellen, nadat zij een opdracht tot het verlenen van hulp en steun hebben gekregen, tenzij de instelling of inrichting waar het kind geplaatst wordt dit zelf doet. Aan het einde van haar taak maakt de gezinsvoogdij-instelling een eindrapport op, dat wordt toegevoegd aan het hulpverleningsplan. In 1995 (*Stb.* 568 ) werd aan deze bepaling toegevoegd dat de gezinsvoogdij-instelling dit plan opstelt onder verantwoordelijkheid van degene die verantwoordelijk is voor de opdracht tot hulp en steun. Dat betekent dat de kinderrechter of de Minister van Justitie de eindverantwoordelijkheid dragen voor het rapport.

Tot 1995 moet de gezinsvoogdij-instelling voldoen aan verzoeken van de kinderrechter om advies bij benoeming gezinsvoogd en verzoeken om inlichtingen gedurende de uitvoering van een OTS. Dit vervalt in 1995 omdat de kinderrechter het kind vanaf dat moment ondertoezicht van de instelling zelf plaatst. De gezinsvoogdij-instellingen brengen geregeld verslag uit aan kinderrechter, of anderen belast met toezicht op naleving voorwaarden opgelegd door rechter of het Openbaar Ministerie. Daarnaast verleent de instelling hulp en bijstand aan de patroon bij een vrij patronaat. Verder voldoet ze aan opdrachten van bevoegde autoriteiten bij jongere verdenking van strafbaar feit of toepassing jeugdstrafrecht.

### Reglementen & verslaglegging

432.

Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het vaststellen van voorschriften over de inrichting van het dossier dat een gezinsvoogdij-instelling over ieder pupil moet bijhouden
Periode	1965 –1989
Grondslag	Uitvoeringsbesluit kinderbescherming ( <i>Stb.</i> 327 / 1964): art. 44
Product	Circulaire
Opmerking	Onder het Besluit kwaliteitseisen en taken voogdij- en gezinsvoogdij-instellingen ( <i>Stb.</i> 354 / 1990), is de instelling verplicht zelf in haar werkplan aan te geven hoe zij de dossiers inricht. De Minister van Justitie neemt kennis van de inhoud van het werkplan
Waardering	B5

### Subsidie gezinsvoogdij- en jeugdreclasseringsinstellingen

433.

Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het vaststellen van het formulier waarmee gezinsvoogdij- en jeugdreclasseringsinstellingen subsidie kunnen aanvragen
Periode	1965 -
Grondslag	Uitvoeringsbesluit kinderbescherming ( <i>Stb.</i> 327 / 1964): art. 139
Product	
Opmerking	dit betreft instellingen voor patroons en gezinsvoogden, jeugdreclassering en nazorg,
Waardering	V

434.

Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het vaststellen van modellen voor de in te dienen begroting en werkplan i.v.m. subsidieverstrekking gezinsvoogdij- en jeugdreclasseringsinstellingen
Periode	1990 -
Grondslag	Besluit subsidiëring voogdij- en gezinsvoogdij-instellingen en inrichtingen voor justitiële kinderbescherming ( <i>Stb.</i> 307 / 1990):art. 8
Product	Modellen
Waardering	V



## Aanvaarding

435.

Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het beslissen over de aanvaarding van particuliere instellingen voor patroons en gezinsvoogden, jeugdreclassering en nazorg
Periode	1965 – 1990
Grondslag	Bkb ( <i>Stb.</i> 403 / 1961): art. 4; Uitvoeringsbesluit kinderbescherming ( <i>Stb.</i> 327 / 1964): art. 14, art. 15, art. 22 –art. 25;
Product	o.a.: besluiten, dossier, mededeling aan het samenwerkingsverband, kinderrechter en de Raad
Opmerking	De instelling levert daartoe een schriftelijke verklaring in bij de minister, waarin zij verklaart zich te onderwerpen aan de bij AMvB te stellen voorwaarden. De minister is verplicht de kinderrechters en de Raden voor de kinderbescherming in het arrondissement te horen en ook de Nationale Federatie voor Kinderbescherming of in plaats van de laatste een groepsfederatie.
Waardering	B5

436.

Actor	Kinderrechter, de Raad
Handeling	Het adviseren van de Minister van Justitie over de aanvaarding van particuliere voor patroons en gezinsvoogden, jeugdreclassering en nazorg
Periode	1965 -
Grondslag	Uitvoeringsbesluit kinderbescherming ( <i>Stb.</i> 327 / 1964): art. 43; Besluit aanvaarding voogdij- en gezinsvoogdij-instellingen ( <i>Stcrt.</i> 242 / 1989): art. 1, art. 4
Product	Advies
Opmerking	handeling werd tot 1990 ook door de Nationale Federatie voor Kinderbescherming of een groepsfederatie uitgevoerd; dit zijn geen actoren onder de Archiefwet
Waardering	B5

## Toezicht

437.

Actor	De Raad
Handeling	Het houden van toezicht op particuliere gezinsvoogdij –of jeugdreclasseringsinstellingen
Periode	1965 -
Grondslag	Bkb ( <i>Stb.</i> 403 / 1961): art. 4; Uitvoeringsbesluit kinderbescherming ( <i>Stb.</i> 327 / 1964): art. 22 -art. 25; Wjvh ( <i>Stb.</i> 360 / 1989): art. 63
Product	
Waardering	V

## Voogdij-instellingen

Dit zijn particuliere rechtspersonen (verenigingen, stichtingen en instellingen van weldadigheid; in de latere wetgeving kortweg instellingen genoemd) aan wie de rechter de voogdij over minderjarigen kan opgedragen. Dit gebeurt bijvoorbeeld bij de maatregelen van ontzetting of ontheffing uit het gezag of van voorlopige toevertrouwing / voorlopige voogdij, maar ook wanneer een kind geen gezag boven zich heeft (bijvoorbeeld weeskinderen of minderjarige assielzoekers). De instelling wordt dan voogd (als bedoeld in het Burgerlijk Wetboek) over het kind.

Een voogdij-instelling kan ook een opdracht tot verzorging en opvoeding van een jongere op grond van een strafrechtelijke maatregel aanvaarden. Vroeger ging het dan om de maatregel van jeugd-TBR of plaatsing in een Inrichting voor Buitengewone Behandeling; tegenwoordig is dit de maatregel van plaatsing in een inrichting voor jeugdigen (PIJ-maatregel). Integenstelling tot bij de civiele maatregelen krijgt de instelling hier geen voogdij over het kind. De toewijzing van de opdracht gebeurt dan ook door de Minister van Justitie, die het kind overigens ook in een (rijks)inrichting kan laten opnemen.

De taak van de voogdij-instelling omvat de volledige verantwoordelijkheid voor verzorging en opvoeding van jeugdigen over wie ze voogdij voert. Ook wanneer het kind in instellingen voor jeugdhulpverlening of elders wordt verzorgd of opgevoed. De instelling draagt zorg voor continuïteit in de persoonlijke contacten met jeugdige, en blijft eventueel beschikbaar bij de beëindiging van de voogdij. De instelling houdt toezicht op de jeugdige en aan hem bestede zorg en zorgt voor schriftelijke vastlegging van afspraken. De voogdij-instelling moet het aan haar toevertrouwde kind onderbrengen in een pleeggezin, een inrichting, tehuis of elders.

Met dit elders bedoelt men dan zowel iets als een stageplaats met kost en inwoning (de minderjarige kon vroeger worden ondergebracht bij een baas of op een (kost)school waar hij of zij een vak kon leren), of als een opname in een (Rijks)inrichting wanneer het kind elders niet te handhaven is.

Sommige instellingen die zich bezig hielden met het voeren van voogdij over minderjarigen, hadden hun eigen tehuizen of internaten. Deze inrichtingen moesten voldoen aan bepaalde voorwaarden, maar werden niet direct gesubsidieerd: de voogdij-vereniging kreeg een bedrag voor het levensonderhoud van het kind. Anders lag het bij voogdij-instellingen die bereid waren kinderen die ter beschikking van de regering gesteld waren te verzorgen. Wanneer de voogdij-instelling die kinderen onderbracht in een eigen inrichting moest die inrichting voldoen aan een aparte procedure van aanvaarding, maar ze kwam dan ook in aanmerking voor subsidiering via een aparte procedure.<sup>111</sup>

Dat betekent dat tot 1965 de aanvaarding en subsidiering van een deel de particuliere inrichtingen via de procedures voor voogdij-instellingen verliep. Vanaf 1965 bestaan er duidelijk gescheiden procedures voor aanvaarding en subsidiering van de particuliere voogdij-instellingen enerzijds en de particuliere inrichtingen anderzijds. Justitie probeerde namelijk het samengaan van instelling en inrichting in een rechtspersoon te ontmoedigen. Vanaf de late jaren zestig is de tendens dan ook dat de meeste voogdij-instellingen hun eigen inrichtingen loslieten en zich uitsluitend richtten op het voogdij-werk. Andersom kwam echter ook wel voor: een stichting of vereniging die zich tot dan toe ook met voogdij bezig had gehouden, richtte zich voortaan uitsluitend op het inrichtingwerk.

Tussen 1905 en 1965 werden de algemene voorwaarden voor voogdij-instellingen geregeld via de *Kinderbeginselenwet* en het *Kinderbeginselenbesluit*. Voogdij-instellingen moesten voldoen aan bepaalde voorwaarden om aanvaard te kunnen worden door de Minister van Justitie en konden daarna subsidie aanvragen ten behoeve van pupillen die onder hun voogdij waren geplaatst of waarvoor zij een opdracht tot opvoeding in het kader van een terbeschikkingstelling hadden aangenomen.

In 1950 werd, naast de bestaande regelgeving in de wet en het besluit, op basis van het Burgerlijk Wetboek een een afzonderlijk AMvB ingevoerd, waarin nadere voorwaarden werden gegeven waaraan de voogdij-instellingen zich moesten onderwerpen. Dit was het *Besluit van 31 oktober 1950* (*Stb.* K 468). Daarin werd o.m. bepaald dat de instelling aantekeningen bij moest houden over ieder verpleegde, en ieder jaar verslag moest doen aan de Minister van Justitie over haar werkzaamheden.

Wanneer de instelling een eigen inrichting had dan moest bij de aanvraag voor aanvaarding een plattegrond worden bijgevoegd, en een staat houdende opgave van leeftijd, geslacht, en aantal van de in de inrichting op te nemen minderjarigen. Verder moest opgave worden gedaan over de indeling in klassen en de wijze waarop de geneeskundige verzorging en het toezicht daarop werd geregeld. Bovendien moest informatie gegeven worden over het zedelijk gedrag, de bekwaamheid en gezondheid van het personeel dat aan de inrichting verbonden was. Tenslotte moest men aangeven hoe het aan de verpleegden te verstrekken onderwijs en vakonderricht werd geregeld. Belangrijke wijzigingen mochten pas plaatsvinden na toestemming van de Minister van Justitie.

De voogdij-inrichtingen moesten registers bijhouden van aan de verpleegden opgelegde disciplinaire straffen.

Wanneer een voogdij-instelling zelf geen inrichting had of het kind elders wilde onderbrengen dan kon zij de minderjarige laten opnemen in een inrichting van een andere voogdij-instelling, in een goedgekeurde particuliere inrichting of in een pleeggezin. De verpleging in gezinnen werd geregeld bij schriftelijke overeenkomst. In deze overeenkomst worden voorwaarden opgenomen, analoog aan de voorwaarden voor de voogdij-inrichtingen.

Vanaf 1965 bestaan er aparte goedkeuringsprocedures voor voogdij-instellingen en particuliere inrichtingen. Het *Uitvoeringsbesluit kinderbescherming* (*Stb.* 327 / 1964) gaf algemene regels over

---

<sup>111</sup> Zie voor handelingen m.b.t. subsidiering van deze particuliere inrichtingen voor jeugd-TBS de paragraaf particuliere inrichtingen.

voorwaarden van aanvaarding voor de particuliere voogdij-instellingen.<sup>112</sup> Deze regels hadden betrekking op het personeel en de meldingsplicht voor wijzigingen van statuten, stichtingsbrieven of reglementen en wijzigingen in het bestuur en personeel. Verder verplichtte het AMvB de instelling inlichtingen omtrent haar werkzaamheden te verstrekken aan de Minister van Justitie, door hem aan te wijzen ambtenaren en de Raad. Daarnaast moest de instelling beschikken over een nauwkeurige gespecificeerde financiële administratie. De Minister van Justitie had inzage in de bijbehorende bewijsstukken en kreeg, op verzoek, alle ter zake dienende inlichtingen. De administratie diende gecontroleerd te worden door accountant. De instelling was verplicht jaarlijk financiële verantwoording af te leggen aan de Minister van Justitie, middels het accountantsrapport en bijbehorende bescheiden. Bovendien moest zij jaarlijks verslag uitbrengen omtrent haar werkzaamheden.

Vanaf 1990 vallen de voogdij-instellingen onder het *Besluit kwaliteitsregels en taken voogdij- en gezinsvoogdij-instellingen* (*Stb.* 354 / 1990). Dit verplicht de aanvaarde voogdij-instellingen tot het opstellen van een *werkplan* (een beschrijving van de op basis van de doelstelling uit te oefenen functies en werkzaamheden en de toe te passen werkwijze) dat wordt toegezonden aan de Minister van Justitie. Jaarlijks wordt bezien of het werkplan wijziging behoeft. Eventuele wijzigingen worden gemeld aan de minister. Ook de statuten en eventuele wijzigingen daarin worden doorgegeven aan Minister van Justitie. Verder is een voogdij-instelling verplicht om z.s.m. nadat zij een voogdij of een opdracht tot opvoeding en verzorging aanvaard heeft, een hulpverleningsplan op te stellen; Deze verplichting vervalt wanneer de inrichting waar het kind geplaatst wordt dit zelf doet. Bij de beëindiging van haar taak stelt de voogdij-instelling een eindrapport op dat wordt toegevoegd aan het hulpverleningsplan.

### Reglementen & verslaglegging

438.	
Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het vaststellen van voorschriften en modellen voor het dossier en de verslaglegging over de minderjarige, die door voogdij-instellingen moet worden bijgehouden
Periode	1945 – 1989
Grondslag	Kbb ( <i>Stb.</i> 209 / 1905): art. 149 juncto art. 178; Besluit van 31 oktober 1950 ( <i>Stb.</i> K 468): art. 4; Uitvoeringsbesluit kinderbescherming ( <i>Stb.</i> 327 / 1964): art. 28.3
Product	Model
Opmerking	Onder het Besluit kwaliteitseisen en taken voogdij- en gezinsvoogdij-instellingen ( <i>Stb.</i> 354 / 1990), is de instelling verplicht zelf in haar werkplan aan te geven hoe zij de dossiers inricht. De Minister van Justitie neemt kennis van de inhoud van het werkplan
Waardering	B5

### Subsidie voogdij-instellingen

439.

<sup>112</sup> Onder dit besluit vallen ook de gezinsvoogdij- en jeugdreclasseringsinstellingen. Zie boven.

- Actor Algemeen College van Toezicht, Bijstand en Advies  
Handeling Het, eventueel gehoord de Commissiën van Toezicht en de Voogdijraden, adviseren van de Minister van Justitie over
1. de beschikking tot subsidie aan een particuliere instelling voor verpleging van een jeugdige persoon die terbeschikkinggesteld is (art. 12);
  2. de beschikking tot subsidie aan een particuliere instelling voor verpleging van een minderjarige die onder voogdij van de instelling is geplaatst (art. 15);
  3. de beschikking tot betaling der kosten van Rijkswegen aan een particuliere instelling, voor bijzondere verpleging van een jeugdige persoon die terbeschikking is gesteld (art. 16bis);
  4. de beschikking tot betaling der kosten van Rijkswegen aan een particuliere instelling, voor de bijzondere verpleging van een minderjarige die onder voogdij van de instelling staat (art. 16bis);
  5. de beschikking tot betaling der kosten van Rijkswegen aan een particuliere instelling, voor bijzondere kosten voortvloeiend uit overlijden van een jeugdige persoon die terbeschikking van de regering is gesteld (art. 16bis);
  6. de beschikking tot betaling der kosten van Rijkswegen aan een particuliere instelling, voor bijzondere kosten voortvloeiend uit overlijden van een minderjarige die onder voogdij van de instelling staat (art. 16bis);
- Periode 1945 – 1955  
Grondslag KbW (*Stb.* 64 / 1901): art. 20  
Product Advies, dossiers  
Waardering V
440.  
Actor Minister van Justitie  
Handeling Het vaststellen van regels voor de melding van omstandigheden die invloed hebben op de subsidieverstrekking
- Periode 1945 – 1964  
Grondslag Kbb (*Stb.* 331/1933): art. 162  
Product Circulaire  
Waardering B5
441.  
Actor Minister van Justitie  
Handeling Het vaststellen van formulieren i.v.m. de aanvraag en controle voor subsidie voor voogdij-instellingen
- Periode 1945 – 1989  
Grondslag Kbb (*Stb.* 331/1933): art. 176 ; Kbb (*Stb.* 331/1933): art. 163, art.164;  
Uitvoeringsbesluit kinderbescherming (*Stb.* 327 / 1964): art. 106  
Product Circulaire  
Waardering V
442.  
Actor Minister van Justitie  
Handeling Het vaststellen van nadere regels voor de subsidieverstrekking voor de voogdij-instellingen
- Periode 1965 – 1989  
Grondslag Uitvoeringsbesluit kinderbescherming (*Stb.* 327 / 1964): art. 113  
Product Circulaire  
Waardering B5

443.  
 Actor Minister van Justitie  
 Handeling Het vaststellen van het model van het formulier waarmee een voogdij-instelling subsidie kan aanvragen ten behoeve van een pupil die veroordeeld is tot TBR of plaatsing in een inrichting van buitengewone behandeling  
 Periode 1965 – 1989  
 Grondslag Uitvoeringsbesluit kinderbescherming (*Stb.* 327 / 1964): art. 116  
 Product Formulier  
 Waardering V

444.  
 Actor Minister van Justitie  
 Handeling Het vaststellen van modellen voor de in te dienen begroting en werkplan i.v.m. subsidieverstrekking aan voogdij-instellingen  
 Periode 1990 -  
 Grondslag Besluit subsidiëring voogdij- en gezinsvoogdij-instellingen en inrichtingen voor justitiële kinderbescherming (*Stb.* 307 / 1990):art. 8  
 Product Modellen  
 Waardering V

### Aanvaarding

445.  
 Actor Minister van Justitie  
 Handeling Het bij AmvB geven van regels waaraan rechtspersonen die voogdij op zich willen nemen zich moeten onderwerpen  
 Periode 1947 – 1965  
 Grondslag BW (*Stb.* H232 / 1947): art. 396  
 Product AMvB o.a.:  
 Besluit van 31 oktober 1950 (*Stb.* K 468), tot vaststelling van een AMvB , houdende de voorwaarden, waaraan de rechtspersonen als bedoeld in art. 396 van het BW zich onderwerpen  
 Waardering B5

446.  
 Actor Minister van Justitie  
 Handeling Het stellen van voorwaarden aan particuliere instellingen die met een opdracht tot verpleging van TBR-gestelde jongeren kunnen worden belast of aan wie de voogdij over jongeren is opgedragen  
 Periode 1945 – 1965  
 Grondslag KbW (*Stb.* H 232): art. 14  
 Product  
 Opmerking De voorwaarden betreffen maatregelen ten behoeve van de gezondheid, zedelijkheid, schoolonderwijs en vakonderricht. Daarnaast kunnen voorwaarden betreffende de opnemings- en tot de opvoedkundige inrichting der gestichten  
 Waardering B5

447.  
 Actor Minister van Justitie  
 Handeling Het vaststellen van regels over het toezicht op verpleegden door of vanwege de instelling te houden  
 Periode 1950 – 1965  
 Grondslag Besluit van 31 oktober 1950 (*Stb.* K 468): art. 8  
 Product Circulaire  
 Waardering B5

- 448.
- Actor Minister van Justitie
- Handeling Het beslissen over de aanvaarding van voogdij-instellingen
- Periode 1945 - 1990
- Grondslag KbW (*Stb.* H 232): art. 15; Besluit van 31 oktober 1950 (*Stb.* K 468): art. 10, art. 12; Bkb (*Stb.* 403 / 1961): art. 3; Uitvoeringsbesluit kinderbescherming (*Stb.* 327 / 1964): art. 14, art. 15.
- Product o.a.: besluiten, correspondentie, dossier, mededelingen aan kinderrechter, de Raad en samenwerkingsverband
- Opmerking De instelling levert daartoe een schriftelijke verklaring in bij de minister, waarin zij verklaart zich te onderwerpen aan de bij AmvB te stellen voorwaarden. De minister is verplicht de kinderrechters en de Raden voor de kinderbescherming in het arrondissement te horen en tot 1990 ook de Nationale Federatie voor Kinderbescherming of in plaats van de laatste een groepsfederatie.
- Waardering B5
- 449.
- Actor De Raad
- Handeling Het adviseren van de Minister van Justitie over de aanvaarding van voogdij-instellingen
- Periode 1965 -
- Grondslag Uitvoeringsbesluit kinderbescherming (*Stb.* 327 / 1964): art. 27; Besluit aanvaarding voogdij- en gezinsvoogdij-instellingen (*Stcrt.* 242 / 1989): art. 1, art. 4
- Product Advies
- Opmerking De handeling werd tot 1990 ook door de Nationale Federatie voor Kinderbescherming of een groepsfederatie uitgevoerd; dit zijn geen actoren onder de Archiefwet
- Waardering B1
- 450.
- Actor Kinderrechter
- Handeling Het adviseren van de Minister van Justitie over de aanvaarding van voogdij-instellingen
- Periode 1990 -
- Grondslag Besluit aanvaarding voogdij- en gezinsvoogdij-instellingen (*Stcrt.* 242 / 1989): art. 1, art. 4
- Product Advies

### Toezicht

- 451.
- Actor Openbaar Ministerie
- Handeling Het houden van toezicht op voogdij-instellingen
- Periode 1945 – 1947
- Grondslag BW (*Stb.* 62 / 1901): art. 421a; Kbb (*Stb.* 209 / 1905): art. 150 juncto art. 178
- Product Dossier
- Opmerking De toezienende voogd kan bovendien het recht krijgen de minderjarige over wie hij de toezienende voogdij uitoefent, een maal per week te bezoeken
- Waardering V
- 452.
- Actor Minister van Justitie
- Handeling Het houden van toezicht op voogdij –instellingen
- Periode 1945 -
- Grondslag Kbb (*Stb.* 209 / 1905): art. 149, art.150, art.151, art. 178; KbW (*Stb.* H 232 / 1947): art. 13; Bkb (*Stb.* 403 / 1961): art 3; Uitvoeringsbesluit kinderbescherming (*Stb.* 327 / 1964): art. 22 - art. 25, art. 40, art. 41, art. 200 /

	art. 203; Wjvh ( <i>Stb.</i> 360 / 1989): art. 63
Product	Correspondentie, dossier
Opmerking	in het kader van deze handeling ontvangt de Minister van Justitie o.a. jaarverslagen, mededelingen over bijzondere voorvallen en financiële verantwoordingsinformatie en / of accountantsrapporten. Niet nakoming van de voorwaarden kan leiden tot intrekking van de aanvaarding. In het kader van het toezicht op jeugd-TBR in particuliere stuurde de instelling driemaandelijke rapporten betreffende de jongere aan de minister; bijzondere voorvallen worden directe gemeld. Aan de Minister van Justitie worden alle ter zake dienende inlichtingen verstrekt
Waardering	B2
453.	
Actor	Algemeen College van Toezicht, Bijstand en Advies
Handeling	Het houden van toezicht op voogdij-instellingen
Periode	1945 – 1955
Grondslag	KbW ( <i>Stb.</i> H 232 / 1947): art. 13; Kbb ( <i>Stb.</i> 209 / 1905): art. 189-190, art. 195 -196
Product	Vergaderstukken, mededelingen / advies aan de Minister van Justitie, inspecties
Opmerking	
Waardering	B2
454.	
Actor	De Raad
Handeling	Het houden van toezicht op voogdij – instellingen
Periode	1945 -
Grondslag	BW ( <i>Stb.</i> 62 / 1901): art. 421a; BW ( <i>Stb.</i> H232 / 1947): art. 461d; BW ( <i>Stb.</i> 602 / 1954): art. 399; NBW ( <i>Stb.</i> 167 / 1969): art. 305; Bkb ( <i>Stb.</i> 403 / 1961): art 3; Uitvoeringsbesluit kinderbescherming ( <i>Stb.</i> 327 / 1964): art. 22; Wjvh ( <i>Stb.</i> 360 / 1989): art. 22 – art.25, art. 63
Product	
Waardering	V

### Particuliere inrichtingen en tehuizen

De *Kinderbeginselenwet* uit 1905 voorzag in een subsidieregeling voor particuliere rechtspersonen (verenigingen, stichtingen en instellingen van weldadigheid) die bereid waren om minderjarigen te verzorgen (in of buiten gestichten) die op basis van het Wetboek van Strafrecht terbeschikking van de regering waren gesteld. Deze instellingen konden voogdij-verenigingen zijn, maar er bestonden ook aparte particuliere inrichtingen en tehuizen die speciaal waren ingericht voor de verpleging van jongeren met een maatregel van jeugd-TBR.<sup>113</sup>

Het *Kinderbeginselenbesluit* gaf nadere regels voor deze gestichtsverpleging en het toezicht daarop. Er zijn voorwaarden m.b.t. de ligging, de grootte en de reinheid van de inrichting. Verder zijn er voorschriften voor het voedsel, de kleding, de behuizing, de lichaamsbeweging, en de arbeid die aan opgenomen minderjarigen geboden moet worden. Het opleggen van disciplinaire straffen was toegestaan, maar daarvan moest aantekening in een register worden gehouden. Verder moest het geneeskundig toezicht op de pupillen, de verdeling van de minderjarigen over groepen naar leeftijd en geslacht, en de zedelijkheid, bekwaamheid en gezondheid van het personeel voldoende te zijn.

Het toezicht op de verpleging in particuliere inrichtingen berustte bij door de minister aan te wijzen ambtenaren en de leden van het Algemeen College van Toezicht, Bijstand en Advies.

De verpleging van jongeren met jeugd-TBR werd gesubsidieerd door de Minister van Justitie. Jongeren konden in geval van ernstige ziekte of krankzinnigheid, op kosten van het rijk worden opgenomen in ziekenhuizen of inrichtingen.

De particuliere observatieklinieken voor jongeren hebben tot 1965 een aparte regeling gebaseerd op artikel 497 van het Wetboek van Strafvordering. Dit bepaalt namelijk dat de kinderrechter tijdens het vooronderzoek een minderjarige verdachte in een rijksgesticht of andere inrichting kan laten opnemen

<sup>113</sup> Zie voor subsidiëring en aanvaarding van deze inrichtingen ook de paragraaf over voogdij-instellingen.

waar onderzoek naar de persoonlijkheid kan worden gedaan, wanneer hij vermoedt dat de jongeren in aanmerking komt voor TBR.

Het *Besluit van 4 September 1926 (Stb. 323)* geeft regels voor deze particuliere observatieklinieken, of inrichtingen tot waarneming, zoals ze toen genoemd werden.

Een particuliere inrichting die tot waarneming van minderjarige verdachten is bestemd, wordt aangewezen door de Minister van Justitie. Zij moeten daarvoor voldoen aan voorwaarden vergelijkbaar met die voor andere particuliere inrichtingen. Het toezicht berust bij de Minister van Justitie.

In 1965 worden de verschillende particuliere inrichtingen en tehuizen ondergebracht in de *Beginselenwet voor de kindbescherming*. De wet omschrijft vier categorieën van particuliere inrichtingen:

- Opvangtehuizen die bestemd zijn voor voorlopige opvang van nog niet geplaatste jongeren.
- Observatiehuizen die bestemd zijn voor onderzoek naar persoonlijkheid jongere.
- Inrichtingen voor opvoeding (nadere indeling per AMvB);<sup>114</sup>
- Inrichtingen voor buitengewone behandeling: deze zijn bestemd voor zeer moeilijk opvoedbare, sociaal onaangepaste jongeren. Hier kunnen ook jongeren met jeugd-TBR of IBB geplaatst worden.

Het *Uitvoeringsbesluit kindbescherming (Stb. 327 / 1964)* geeft algemene nadere bepalingen voor de goedkeuring van particuliere inrichtingen en tehuizen, analoog aan die voor de rijksinrichtingen. De gebouwen moeten bijvoorbeeld geschikt zijn, er moet gelegenheid zijn tot separatie van een minderjarige. Aan hygiëne, reinheid, brandveiligheid moet de nodige aandacht besteed worden. De inrichting moet deskundigen bij de verpleging betrekken. Er zijn regels voor de slaapplekken, de verzorging, de scholing, het personeel, geneeskundige onderzoeken. De inrichting is verplicht een dossier bij te houden over de jongeren.

Het toezicht op de verpleging door particuliere inrichtingen berust bij de Raad en bij door Minister van Justitie aan te wijzen ambtenaren. Zeer bijzondere gevallen worden door de inrichting aan de Minister van Justitie gemeld.

De inrichtingen zijn daarnaast verplicht tot het bijhouden van een nauwkeurig gespecificeerde financiële administratie, waarop de Minister van Justitie het recht van controle heeft. Een registeraccountant moet jaarlijks de boeken controleren. De jaarrekening en een jaarverslag worden aan de Minister van Justitie toegezonden.

Sinds 1983 (*Stb. 729*) moeten de particuliere inrichtingen ook een rechtspositie reglement t.b.v. de in de inrichting verblijvende jeugdige personen hebben. Vanaf dat moment mag afzondering van een jongere alleen worden toegepast wanneer de inrichting daartoe door de Minister van Justitie is gemachtigd, en dit, naar oordeel van de directeur, ter wille van de orde en veiligheid in de inrichting noodzakelijk is.

De afzonderingsruimte moet goedgekeurd zijn door de Minister van Justitie. Van beslissingen tot verblijf buiten de groep (behalve op de eigen kamer), en van afzondering wordt een registratie bijgehouden.

Tot 1986 vielen de inrichtingen onder de zorg (en subsidie) van de Minister van Justitie, tegenwoordig vallen zij onder de Minister waaronder Welzijn ressorteert. De voogdij-instellingen vallen echter nog steeds onder de verantwoordelijkheid van de Minister van Justitie en deze subsidieert hen nog steeds voor de uitoefening van hun taak.

In 1986 werden de meeste particuliere inrichtingen en tehuizen overgedragen aan de verantwoordelijkheid van de Minister van WVC. Dit gebeurde bij *Besluit van 23 december 1986 (Stb. 671)* houdende herindeling van de ministeriële taak met betrekking tot particuliere residentiële jeugdhulpverlening.<sup>115</sup>

Daarbij werden 8 particuliere inrichtingen uitgezonderd, die nog steeds onder uitsluitende verantwoordelijkheid van de Minister van Justitie vallen. Dit zijn inrichtingen voor buitengewone behandeling, alle bestemd voor justitiële plaatsingen. Deze inrichtingen hebben een functie op het gebied van uitvoering van jeugdstraffen, zoals tuchtschoolstraf en arrest (van 1995 is dat jeugddetentie) en de maatregelen van plaatsing in een inrichting voor buitengewone behandeling en jeugd-TBR.<sup>116</sup> Vanaf 1989 vallen deze inrichtingen onder het kopje inrichtingen voor justitiële kindbescherming van de *Wet op de*

<sup>114</sup> de inrichtingen voor opvoeding worden onderscheiden in inrichtingen voor:

normale jongeren, werkende normale jongeren, doorgang naar gezinsverpleging, zwakzinnige jongeren, werkende zwakzinnige minderjarige, ongehuwde moeders en haar kinderen, behandeling en inrichtingen bestemd tot opvoeding van jongeren die een psychotherapeutische behandeling behoeven. Tenslotte zijn er nog inrichtingen voor vakopleiding.

<sup>115</sup> Dit was dus nog voor de invoering van de WJhv.

<sup>116</sup> Handelingen II 1988, 49-2661 / 49-2662, als geciteerd in S&J nr.200 (Zwolle 1990) p. 198. Dit zijn de inrichtingen:

"Alexandra" in Almelo, het "Jongeren Opvang Centrum (JOC) in A'dam, "het Keerpunt" in Cadier en Keer, "het Poortje" in Groningen, Nederlandse Mettray" in Zutphen, "De Marke" in Rekken, "De Dreef in Wapenveld, en "Otto Gerard Heldring" in Zetten.



*jeugdhulpverlening* (*Stb.* 360 / 1989). Hieronder vallen overigens ook de rijksinrichtingen / justitiële jeugdinrichtingen.

### Reglementen & verslaglegging

455.

Actor Minister van Justitie  
 Handeling Het vaststellen van voorschriften / modellen voor de inrichting van de verslaglegging die particuliere inrichtingen of instellingen moeten bijhouden over de aan hen toevertrouwde jongeren  
 Periode 1945 – 1965  
 Grondslag Kbb (*Stb.* 209 / 1905): art. 149  
 Product Model  
 Opmerking Na 1965 wordt deze handeling ondergebracht in de vaststelling van een AmvB  
 Waardering B5

456.

Actor Minister van Justitie  
 Handeling Het vaststellen van het model van het register voor strafaantekening in inrichtingen van voogdij-instellingen  
 Periode 1950 - ?  
 Grondslag Besluit van 31 oktober 1950 (*Stb.* K 468): art. 15  
 Product Circulaire  
 Waardering B5

### Subsidie

457.

Actor Minister van Justitie  
 Handeling Het vaststellen van regels over de afzonderlijke subsidie voor tegemoetkoming in de kosten van het toezichhoudend personeel van particuliere inrichtingen  
 Periode 1954 – 1964  
 Grondslag Kbb (*Stb.* 482 / 1954): art. 161 *bis*  
 Product Circulaire  
 Waardering B1

458.

Actor Minister van Justitie  
 Handeling Het, voor ieder inrichting afzonderlijk, vaststellen welk bedrag aan verpleegkosten ten hoogste als basis voor de toekenning van subsidie wordt aangehouden  
 Periode 1962 – 1989  
 Grondslag Kbb (*Stb.* 84 / 1962): art. 161; Uitvoeringsbesluit kinderbescherming (*Stb.* 327 / 1964): art. 109  
 Product Circulaire  
 Opmerking bedrag wordt bepaald aan de hand van door de inrichting ingediende exploitatie-rekening of begroting  
 Waardering V

459.  
 Actor Minister van Justitie  
 Handeling Het vaststellen van modellen voor de in te dienen begroting en werkplan i.v.m. subsidieverstrekking aan inrichtingen voor justitiële kinderbescherming  
 Periode 1990 -  
 Grondslag Besluit subsidiëring voogdij- en gezinsvoogdij-instellingen en inrichtingen voor justitiële kinderbescherming (*Stb.* 307 / 1990):art. 8  
 Product Modellen  
 Waardering V
460.  
 Actor Minister van Justitie  
 Handeling Het vaststellen van nadere regels over de kosten van verblijf door jongeren in niet goedgekeurde particuliere inrichtingen  
 Periode 1965 – 1989  
 Grondslag Uitvoeringsbesluit kinderbescherming (*Stb.* 327 / 1964): art. 123  
 Product Circulaire, ministeriële regeling  
 Waardering B5
461.  
 Actor Minister van Justitie  
 Handeling Het verstrekken van subsidie voor de bouw van particuliere inrichtingen en tehuizen  
 Periode 1965 – 1989  
 Grondslag Bkb (*Stb.* 403 / 1961): art. 13.1, 13.2; Uitvoeringsbesluit kinderbescherming (*Stb.* 327 / 1964): art. 125 / art. 138  
 Product Subsidie, voorschot, beschikking, voorwaarden, dossier waarin verzoek, bouwtekening, uittreksel kadastrale kaart, begroting enz., correspondentie, bezoekverslagen  
 Opmerking de wet verplicht de instelling tot het verstrekken van een hypotheek ten behoeve van de Staat tot zekerheid voor het nakomen van de gestelde voorwaarden;  
 Waardering V
462.  
 Actor Minister van Justitie  
 Handeling Het geven van toestemming voor verandering van de bestemming van een door de overheid gesubsidieerd gebouw aan een particuliere inrichting of voor de vervreemding of bezwaaring van de inrichting van het gebouw  
 Periode 1965 – 1989  
 Grondslag Uitvoeringsbesluit kinderbescherming (*Stb.* 327 / 1964): art. 136  
 Product  
 Waardering V
463.  
 Actor Minister van Justitie  
 Handeling Het aanwijzen van ambtenaren die controle uitoefenen op de door de overheid gesubsidieerde bouw van particuliere inrichtingen  
 Periode 1965 – 1989  
 Grondslag Uitvoeringsbesluit kinderbescherming (*Stb.* 327 / 1964): art. 138  
 Product  
 Opmerking Na 1989 wordt deze handeling gezamenlijk uitgevoerd door de Minister van Justitie en de Minister waaronder Welzijn ressorteert op grond van art. 55 van Wjvh(*Stb.* 390 / 1989). Zie hiervoor *Schappelijk welzijn op Maat*  
 Waardering V

**Aanvaarding**

464.

Actor Minister van Justitie  
 Handeling Het beslissen over aanvaarding van particuliere observatieklinieken voor minderjarige verdachten  
 Periode 1945 – 1965  
 Grondslag Besluit van 4 september 1926 (*Stb.* 323): art. 2-art. 6  
 Product Onderzoek, correspondentie, evt. voorwaarden verbetering, beschikking  
 Opmerking het bestuur van de inrichting zendt daartoe een schriftelijke verklaring van onderwerping in, waarop een onderzoek door het ministerie volgt.  
 Waardering B1

465.

Actor Minister van Justitie  
 Handeling Het beslissen over goedkeuring van particuliere inrichtingen en tehuizen voor de tenuitvoerlegging van de straf van arrest aan jongeren  
 Periode 1965 – 1990  
 Grondslag Bkb (*Stb.* 403 / 1961): art. 30; Uitvoeringsbesluit kinderbescherming (*Stb.* 327 / 1964): art. 223 / art. 229  
 Product Ministeriële besluiten, onderzoek, dossier, mededeling aan het Openbaar Ministerie  
 Opmerking De inrichting dient een schriftelijk verzoek bij de Minister van Justitie in, onder mededeling van de categorie en het aantal jongeren dat de inrichting wenst op te nemen. Eventueel laat de Minister van Justitie nog een onderzoek instellen. De (voorlopige) goedkeuring wordt schriftelijk aan de instelling medegedeeld, evenals een intrekking van de goedkeuring. Van goedkeuring of intrekking daarvan doet de Minister van Justitie mededeling aan het Openbaar Ministerie  
 Waardering B5

466.

Actor Minister van Justitie  
 Handeling Het bij AmvB geven van kwaliteitsregels voor inrichtingen van justitiële kinderbescherming  
 Periode 1990 –  
 Grondslag Wjvh (*Stb.* 360/1989) art.66, art.80  
 Product AMvB, o.a.:  
 Besluit regels inrichtingen voor justitiële kinderbescherming (*Stb.* 112 / 1990)<sup>117</sup>  
 Opmerking Vanaf 1983 moeten de inrichtingen ook voldoen aan voorwaarden over de rechtspositie van de jongeren  
 Waardering B5

467.

Actor Minister van Justitie  
 Handeling Het beslissen over goedkeuring van particuliere inrichtingen en tehuizen  
 Periode 1945 – 1990  
 Grondslag Kbb (*Stb.* 209 / 1905): art. 152 juncto art. 178; Bkb (*Stb.* 403 / 1961): art. 5; Uitvoeringsbesluit kinderbescherming (*Stb.* 327 / 1964): art. 53 - art. 58, art. 82  
 Product o.a.: besluit, dossier waarin verklaring van onderwerping, statuten, stichtingsbrieven of reglementen, samenstelling bestuur, plattegrond, gegevens over de jongeren waarvoor de inrichting bedoeld is, uiteenzetting over de methodiek, gegevens over onderwijs en vakonderricht, het personeel van de inrichting, financiële positie van de rechtspersoon, inspectierapport, rechtspositie reglement, correspondentie over wijzigingen  
 Opmerking De inrichting levert daartoe een schriftelijke verklaring in bij de minister, waarin zij verklaart zich te onderwerpen aan de bij AMvB te stellen voorwaarden. De Minister moet zich overtuigen dat de inrichting aan de gestelde voorwaarden voldoet. De minister is verplicht voor de goedkeuring en de intrekking daarvan de Raden voor de kinderbescherming in het arrondissement te horen, alsmede de Nationale Federatie voor Kinderbescherming of in plaats van de laatste een groepsfederatie

<sup>117</sup> (*Stb.*273 / 1982).

Waardering	B5
468.	
Actor	De Raad
Handeling	Het adviseren van de Minister van Justitie over de goedkeuring van particuliere inrichtingen en tehuizen
Periode	1965 - 1989
Grondslag	Uitvoeringsbesluit kinderbescherming ( <i>Stb.</i> 327 / 1964): art. 54, art. 57
Product	Advies
Opmerking	handeling wordt ook door de Nationale Federatie voor Kinderbescherming of een groepsfederatie uitgevoerd; dit zijn waarschijnlijk geen actoren onder de Archiefwet
Waardering	B5

### Toezicht

469.	
Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het aanwijzen van personen die altijd toegang hebben tot particuliere observatieklinieken voor minderjarige verdachten
Periode	1945 – 1965
Grondslag	Besluit van 4 september 1926 ( <i>Stb.</i> 323): art. 1
Product	
Waardering	V
470.	
Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het aanwijzen van ambtenaren die particuliere inrichtingen mogen bezoeken
Periode	1950 -
Grondslag	Uitvoeringsbesluit kinderbescherming ( <i>Stb.</i> 327 / 1964): art. 74;
Product	Aanwijzing
Opmerking	Uit Besluit van 31 oktober 1950 ( <i>Stb.</i> K 468): art. blijkt echter dat de Minister van Justitie dit al sinds 1950 doet
Waardering	V
471.	
Actor	Algemeen College van Toezicht, Bijstand en Advies
Handeling	Het houden van toezicht op particuliere jeugd-TBR instellingen
Periode	1945 – 1955
Grondslag	Kbb ( <i>Stb.</i> 209 / 1905): art. 155 juncto art. 178, art. 189-190, art. 195 –196; KbW ( <i>Stb.</i> H 232 / 1947): art. 13; Besluit van 31 oktober 1950 ( <i>Stb.</i> K 468): art. 9
Product	Vergaderstukken, mededelingen / advies aan de Minister van Justitie, inspecties
Waardering	B2
472.	
Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het houden van toezicht op de particuliere inrichtingen
Periode	1945 -
Grondslag	Kbb ( <i>Stb.</i> 209 / 1905): art. 149; Kbb ( <i>Stb.</i> 209 / 1905): art. 150 Kbb ( <i>Stb.</i> 209 / 1905): art. 155 Kbb ( <i>Stb.</i> 209 / 1905): art. 155 juncto art. 178; Bkb ( <i>Stb.</i> 403 / 1961): art. 5.5; Uitvoeringsbesluit kinderbescherming ( <i>Stb.</i> 327 / 1964): art. 74, art. 76, art. 79 - art. 81 ; Wjvh ( <i>Stb.</i> 360 / 1989): art. 67
Product	Correspondentie, inspectiebezoeken, rapportage, verslagen
Opmerking	in het kader van deze handeling ontvangt de Minister van Justitie mededelingen over bijzondere zaken, en verder o.a. jaarverslagen en financiële verantwoordingsinformatie en / of accountantsrapporten.
Waardering	B2
473.	
Actor	De Raad

Handeling	Het houden van toezicht op goedgekeurde inrichtingen
Periode	1950 –
Grondslag	Besluit van 31 oktober 1950 ( <i>Stb.</i> K 468): art. 9; Uitvoeringsbesluit kinderbescherming ( <i>Stb.</i> 327 / 1964): art. 74; Besluit kwaliteitsregels jeugdhulpverlening ( <i>Stb.</i> 503 / 1990): art. 5
Product	Inspectiebezoek, verslag
Opmerking	na 1990 heet dit het als plaatsende instantie beoordelen van de kwaliteit van de jeugdhulpverlening
Waardering	V

### Regels verpleging

474.

Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het beslissen op een verzoek tot goedkeuring van de regeling voor het toezicht gedurende de nacht
Periode	1945 – 1965
Grondslag	Besluit van 15 juni 1905 ( <i>Stb.</i> 208), zoals gewijzigd bij het besluit van 10 mei 1907 ( <i>Stb.</i> 99): art. 134
Product	
Waardering	V

475.

Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het beslissen op een verzoek tot goedkeuring van een 'leerplan' voor het geven van onderwijs aan verpleegden van een particuliere inrichting
Periode	1945 – 1965
Grondslag	Kbb ( <i>Stb.</i> 209 / 1905): art. 136
Product	Beschikking
Waardering	V

476.

Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het beslissen op een verzoek tot toestemming voor gemengde verpleging voor een particuliere inrichting
Periode	1950 – 1965
Grondslag	Besluit van 31 oktober 1950 ( <i>Stb.</i> K 468): art. 17
Product	
Waardering	V

477.

Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het machtigen van een particuliere inrichting tot het in afzondering houden van jongeren
Periode	1983 – 1990
Grondslag	Uitvoeringsbesluit kinderbescherming ( <i>Stb.</i> 729 / 1983): art. 62b, art. 62c
Product	Beschikking
Opmerking	let op: de inrichting krijgt een algemene machtiging. De directeur beslist over de individuele gevallen. Afzondering mag bovendien alleen in door de minister goedgekeurde ruimten; het kan zijn dat dit geen aparte handeling is maar valt onder aanvaarding inrichting
Waardering	B1

### Voortgezette hulpverlening aan meerderjarigen

478.

Actor	Minister van Justitie
-------	-----------------------

Handeling	Het bij AMvB geven van regels voor subsidieverstrekking aan instellingen voor voortgezette hulpverlening aan meerderjarige jongeren
Periode	1988 – 1991
Grondslag	Bkb ( <i>Stb.</i> 335 / 1988): art. 10a
Product	AmvB
Waardering	B1
479.	
Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het beslissen op een verzoek tot voortzetting of wijziging van de uithuisplaatsing van een jongere na het bereiken van de meerderjarigheid
Periode	1988 – 1991
Grondslag	Uitvoeringsbesluit kinderbescherming ( <i>Stb.</i> 558 / 1987): art. 143c
Product	Beschikking, dossier waarin: formulier, advies van de plaatsende instantie, inlichtingen van de plaatsende instantie
Opmerking	Het gaat hier om de voortzetting van subsidie voor hulpverlening aan particuliere instellingen of inrichtingen. In de beschikking wordt vermeld voor welke hulpverlening de plaatsende instantie subsidie in de kosten, dan wel machtiging om de kosten van de hulpverlening in uitgaaf te stellen wordt verleend. De duur van de hulpverlening is ten hoogste 6 maanden, die door de Minister van Justitie, op verzoek, steeds verlengd kan worden totdat de jongere 21 wordt of in het huwelijk treed. De plaatsende instantie is verplicht beëindiging van de hulpverlening onmiddellijk te melden.
Waardering	V
480.	
Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het vaststellen van het formulier waarmee een verzoek tot voortzetting of wijziging van de hulpverlening, door een uithuisgeplaatste jongere na het bereiken van de meerderjarigheid, gedaan moet worden
Periode	1988 – 1991
Grondslag	Uitvoeringsbesluit kinderbescherming ( <i>Stb.</i> 558 / 1987): art. 143b
Product	Formulier
Opmerking	het formulier wordt aan de jongere verstrekt door instantie die hem oorspronkelijk geplaatst heeft. Deze plaatsende instantie moet de Minister van Justitie terzake adviseren.
Waardering	B5
481.	
Actor	Kinderrechter, de Raad
Handeling	Het verstrekken van het formulier waarmee een verzoek tot voortzetting of wijziging van de hulpverlening aan een uithuisgeplaatste jongere na het bereiken van de meerderjarige leeftijd gedaan wordt
Periode	1988 – 1991
Grondslag	Uitvoeringsbesluit kinderbescherming ( <i>Stb.</i> 558 / 1987): art. 143b
Product	Formulier
Opmerking	Het formulier wordt aan de jongere verstrekt door plaatsende instantie. Dit kan ook een voogdij-instelling zijn. De instantie moet de jongere zonodig behulpzaam zijn bij het invullen.
Waardering	V
482.	
Actor	Kinderrechter, de Raad
Handeling	Het adviseren van de Minister van Justitie over een verzoek tot voortzetting of wijziging van de hulpverlening aan een uithuisgeplaatste jongere na het bereiken van de meerderjarige leeftijd
Periode	1988 – 1991
Grondslag	Uitvoeringsbesluit kinderbescherming ( <i>Stb.</i> 558 / 1987): art. 143b
Product	Advies, correspondentie met inrichting
Opmerking	Wanneer de minderjarige in een inrichting verbleef, dan brengt ook deze, middels tussenkomst van de plaatsende instantie advies uit over de voortzetting van de hulpverlening
Waardering	V

483.

Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het vaststellen van regels voor de aftrek van eigen inkomsten van de subsidie of vergoeding voor voortgezette hulpverlening aan meerderjarigen
Periode	1988 – 1995
Grondslag	Uitvoeringsbesluit kinderbescherming ( <i>Stb.</i> 558 / 1987): art. 143c; Wjvh ( <i>Stb.</i> 360 / 1989): art. 40
Product	Publicatie in Staatscourant
Waardering	V

484.

Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het verstrekken van subsidie voor voortgezette hulpverlening aan uithuisgeplaatste meerderjarige jongeren
Periode	1988 – 1990
Grondslag	Uitvoeringsbesluit kinderbescherming ( <i>Stb.</i> 558 / 1987): art. 143a-143e;
Product	Subsidie, administratie
Waardering	V

## Pleegzorg

Voogdij-instellingen mochten de aan hen toevertrouwde minderjarigen uitbesteden aan pleeggezinnen<sup>118</sup>. De uitbesteding werd geregeld via een schriftelijke overeenkomst, waarvan de instelling een gewaarmerkt afschrift zond naar de Minister van Justitie. Op deze verzorging werd door de Minister van Justitie toezicht gehouden via door hem aan te wijzen ambtenaren, alsmede door leden van het Algemeen College van Toezicht, Bijstand en Advies. Deze pleegzorg werd gesubsidieerd via de subsidie aan de voogdij-instellingen. Bij *Besluit van 31 oktober 1950* (*Stb.* K 468) was overigens bepaald dat de Minister van Justitie, op verzoek, pleeggezinnen kon aanwijzen als inrichting, waarmee ze in aanmerking kwamen voor directe subsidiering.

De kosten voor verzorging door pleeggezinnen waaraan de Raad minderjarigen voorlopig toevertrouwde of waarop de kinderrechter in het kader van een OTS uithuisplaatsing een beroep deed, werden verhaald op de ouders via de verplichte onderhoudsbijdrage.

De inwerkingtreding van Wjvh in 1990 was de opmaat voor grote veranderingen in het subsidieringsstelsel voor de pleegzorg. Hoewel de wet de Minister waaronder Welzijn ressorteert aanwees als verantwoordelijk bewindsman voor de voorzieningen van pleegzorg, werd de justitiële pleegzorg daar in eerste instantie weer van uitgezonderd.

Bepaald werd dat de plaatsende instanties (de Raad, de voogdij-instellingen en de gezinsvoogdij-instellingen) golden als voorzieningen van pleegzorg. De Minister van Justitie bleef daarnaast verantwoordelijk voor instellingen voor therapeutische gezinsverpleging als bedoeld in de bijlage van de Wjvh onder II, onderdeel 6, en sommige centrales van pleegzorg die onder de bijlage onder II, onderdeel 10 vielen.<sup>119</sup>

Tussen 1990 en 1996 golden de plaatsende instanties formeel gezien ook opnemende instanties. Daarom ontvingen ze zowel subsidie voor de opname of uitvoering van een maatregel, als subsidie voor de pleegzorg zelf. Vanaf 1992 werd de financiering van de pleegzorg overgeheveld naar de provincies. De plaatsende instanties (Raad, gezins- en voogdij-instellingen) ontvingen geen subsidie meer voor de pleegzorg zelf, maar werden door de Minister van Justitie nog wel gesubsidieerd voor de uitvoering van de maatregelen. Bij een latere wijziging van de Wjvh (*Stb.* 421 / 1995), werden hield ook deze subsidie op te bestaan. De plaatsende instanties golden niet langer als voorzieningen van pleegzorg.

De therapeutische gezinsverpleging (TGV) was geen plaatsende, maar een opnemende instantie, zij ontving daarom uitsluitend subsidie voor de pleegzorg zelf. De centrales van pleegzorg (die onderzoeken of een gezin geschikt is om als pleeggezin te fungeren) werden gesubsidieerd door de Minister van Justitie en de Minister waaronder Welzijn ressorteert tezamen. Deze centrales golden niet als plaatsende of

<sup>118</sup> Onder deze bepalingen viel ook het bij patroons in de leer doen voor vakonderwijs.

<sup>119</sup> Toelichting op besluit tijdelijke regeling bekostiging jeugdhulpverlening (*Stb.* 564 / 1990)

opnemende instanties noch als voorziening van pleegzorg. Vanaf 1993 werden de TGV's en de centrales gesubsidieerd door de provincies.<sup>120</sup>

485.

Actor Minister van Justitie  
 Handeling Het houden van toezicht op de particuliere verpleging van jongeren met jeugd-TBR buiten gestichten  
 Periode 1945 – 1989  
 Grondslag Kbb (*Stb.* 209 / 1905), zoals gewijzigd bij besluit van 23 september 1910: art. 156, Besluit van 31 oktober 1950 (*Stb.* K 468): art. 9  
 Product  
 Waardering B2

486.

Actor Algemeen College van Toezicht, Bijstand en Advies  
 Handeling Het houden van toezicht op de particuliere verpleging van jongeren met jeugd-TBR buiten gestichten  
 Periode 1945 – 1955  
 Grondslag Kbb (*Stb.* 209 / 1905): art. 157 juncto art. 178; Besluit van 31 oktober 1950 (*Stb.* K 468): art. 9  
 Product  
 Waardering B2

487.

Actor De Raad  
 Handeling Het houden van toezicht op gezinnen waaraan verpleegden van voogdij-instellingen zijn toevertrouwd.  
 Periode 1950 – 1989  
 Grondslag Besluit van 31 oktober 1950 (*Stb.* K 468): art. 9; Besluit kwaliteitsregels jeugdhulpverlening (*Stb.* 503 / 1990): art. 19  
 Product Verslag, verklaring van geen bezwaar  
 Opmerking Sinds 1990 beslist de Raad op een verzoek tot afgifte van een verklaring van geen bezwaar voor een pleegouder  
 Waardering V

488.

Actor Minister van Justitie  
 Handeling Het bevelen van een geneeskundig onderzoek voor een pleeggezin  
 Periode 1965 – 1989  
 Grondslag Uitvoeringsbesluit kinderbescherming (*Stb.* 327 / 1964): art. 38  
 Product Beschikking  
 Opmerking ook de instelling mag tot een dergelijk onderzoek bevelen  
 Waardering V

489.

Actor Minister waaronder welzijn ressorteert, Minister van Justitie  
 Handeling Het vaststellen van het model van het pleegcontract voor opvoeding in een pleeggezin  
 Periode 1989 -  
 Grondslag Wjvh (*Stb.* 360 / 1989): art. 39  
 Product Ministeriële regeling, o.a.:  
 Besluit van 27 februari 1990, no. AJB-U 8 920 245 (*Stcrt.* 46 / 1990)  
 Waardering B1

490.

Actor Kinderrechter

<sup>120</sup> Voor de niet-justitiële pleegzorg zie *Schappelijk welzijn op Maat*.



Handeling	Het instemmen met de keuze van de voorziening van pleegzorg / instelling voor therapeutische gezinsverpleging, voor een pleeggezin
Periode	1990 – 1995
Grondslag	NBW1, art. 263; Besluit kwaliteitsregels jeugdhulpverlening ( <i>Stb.</i> 503 / 1990): Art. 19
Product	

### Subsidie pleegzorg

491.	
Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het aanwijzen van een pleeggezin als inrichting
Periode	1950 – 1989
Grondslag	Besluit van 31 oktober 1950 ( <i>Stb.</i> K 468): art. 26; Uitvoeringsbesluit kinderbescherming ( <i>Stb.</i> 327 / 1964): art. 36
Product	Beschikking
Waardering	V
492.	
Actor	Minister waaronder Welzijn ressorteert, Minister van Justitie
Handeling	Het vaststellen van (regels voor) de vergoeding van pleegzorg
Periode	1989 -
Grondslag	Wjvh ( <i>Stb.</i> 360 / 1989): art. 40
Product	Ministeriële regeling, o.a.: Regeling vergoeding pleeggezinnen ( <i>Stcrt.</i> 252 / 1989) Besluit tot wijziging van Regeling vergoeding pleeggezinnen ( <i>Stcrt.</i> 215 / 1990)
Waardering	B5
493.	
Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het verstrekken van subsidie aan plaatsende instanties, opnemende instanties, centrales van pleegzorg en instellingen voor therapeutische gezinsverpleging
Periode	1990 – 1992
Grondslag	Regeling vergoeding pleeggezinnen ( <i>Stcrt.</i> 252 / 1989); Besluit tot wijziging van Regeling vergoeding pleeggezinnen ( <i>Stcrt.</i> 215 / 1990); Besluit tijdelijke regeling bekostiging jeugdhulpverlening ( <i>Stb.</i> 564 / 1990)
Product	Subsidie
Waardering	V

### Pleegkinderen

494.	
Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het bij AMvB geven van regels ter uitvoering van de Pleegkinderenwet
Periode	1951 -
Grondslag	Pleegkinderenwet ( <i>Stb.</i> 595 / 1951): art. 1.c, art. 4 en 5
Product	AMvB o.a.: <i>Uitvoeringsbesluit Pleegkinderenwet</i> ( <i>Stb.</i> 19 / 1953)
Waardering	B1
495.	
Actor	Minister van Justitie, minister van Binnenlandse Zaken
Handeling	Het vaststellen van nadere regels betreffende de uitvoering van de Pleegkinderenwet
Periode	1951 -
Product	Circulaire, o.a.: Circulaire van de Minister van Justitie aan de Voogdijraden van 9 maart 1953,

nr.2073	
Waardering	B5
496.	
Actor	Minister van Justitie
Handeling	Het vaststellen van de modellen voor de formulieren waarmee opname, vertrek of overlijden van pleegkinderen aan de gemeenteraad moet worden aangemeld
Periode	1953 -
Grondslag	<i>Uitvoeringsbesluit Pleegkinderenwet (Stb. 19 / 1953): 12</i>
Product	Model
Waardering	B5
497.	
Actor	De Raad
Handeling	Het toezicht houden op de verzorging en opvoeding van pleegkinderen in inrichtingen of pleeggezinnen
Periode	1953 -
Grondslag	Pleegkinderenwet ( <i>Stb. 595 / 1951</i> ): art. 6, art. 7, art. 9; <i>Uitvoeringsbesluit Pleegkinderenwet (Stb. 19 / 1953)</i> : artt.2-10; Circulaire van de Minister van Justitie aan de Voogdijraden van 9 maart 1953, nr.2073
Product	Dossier, correspondentie, evt. verslag van onderzoek, huisbezoek, correspondentie, proces-verbaal van betreding
Waardering	V
498.	
Actor	De Raad
Handeling	Het (voorwaardelijk) besluiten of intrekken van een besluit dat: <ul style="list-style-type: none"> <li>– een pleegkind niet mag worden opgevoed en verzorgd in een pleeggezin of inrichting,</li> <li>– in bepaald pleeggezin of inrichting geen pleegkinderen mogen worden opgevoed en verzorgd</li> </ul>
Periode	1953 -
Grondslag	Pleegkinderenwet ( <i>Stb. 595 / 1951</i> ): art. 10 - art. 14, art. 16
Product	Besluit, mededeling aan hoofd pleeggezin / inrichting, mededeling aan ouder of voogd van de minderjarige, mededelingen aan B&W, verzoek om bekrachtiging besluit aan de rechtbank, verweer voor de rechtbank
Waardering	V
499.	
Actor	Rechtbank
Handeling	Het beslissen over bekrachtiging of vernietiging van een besluit van de Raad over het beëindigen van plaatsing van (een) pleegkind(eren) in een pleeggezin of inrichting
Periode	1953 -
Grondslag	Pleegkinderenwet ( <i>Stb. 595 / 1951</i> ): art. 14, art. 16
Product	Dossier, beschikking

## Geraadpleegde Bronnen

### Geraadpleegde wet- en regelgeving

De volledige titel zoals die in het Staatsblad gegeven wordt is zoveel mogelijk overgenomen. Het Staatsbladnummer is echter steeds ingevoegd en ook is de spelling is aangepast aan de huidige norm. In sommige gevallen staat tussen haakjes informatie over de inhoud van de regeling. Deze zgn. citeertitel is door de wetgever zelf toegevoegd. Wordt een wet of regeling 'in de wandeling' ook wel aangeduid met een andere naam, dan is die steeds cursief gegeven.

### Wetten

Wet tot wijziging en aanvulling van de bepalingen in het Burgerlijk Wetboek omtrent de vaderlijke macht en de voogdij en daarmee samenhangende artikelen, alsmede van een daarmee verband houdend voorschrift in het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering. Zoals deze bepalingen en artikelen nader zijn gewijzigd en aangevuld bij de wetten van 27 september 1909 (*Stb.* 332), 20 juni 1913 (*Stb.* 249), 5 juli 1921 (*Stb.* 834), 5 juli 1921 (*Stb.* 835), 19 mei 1922 (*Stb.* 325), 25 juni 1929 (*Stb.* 358) en 16 mei 1934 (*Stb.* 253).

Ook wel: *Burgerlijke Kinderwet.*

Wet van den 12den februari 1901 (*Stb.* 63), houdende wijziging in de bepalingen betreffende het straffen en de strafrechtspleging ten aanzien van jeugdige personen. Zoals deze bepalingen nader zijn aangevuld bij de wetten van 5 juli 1921 (*Stb.* 834), 24 november 1922 (*Stb.* 612), 29 juni 1925 (*Stb.* 308), 29 juni 1925 (*Stb.* 314) en 25 juni 1929 (*Stb.* 360), 6 april 1933 (*Stb.* 141) en 29 november 1935 (*Stb.* 685).

Ook wel: *Kinderstrafwet.*

Wet van 12 Februari 1901 (*Stb.* 64) houdende beginselen en voorschriften omtrent maatregelen ten opzichte van jeugdige personen. Zoals gewijzigd en aangevuld bij de wetten van 27 september 1909 (*Stb.* 322), 24 november 1922 (*Stb.* 612), 7 juni 1924 (*Stb.* 275) en 29 juni 1925 (*Stb.* 308), 16 mei 1934 *Stb.* (253), en de wet van 10 Juli 1947 (*Stb.* H 232), 21 januari 1954 (*Stb.* 29), van 24 december 1954 (*Stb.* 602).

Ook wel: *Kinderbeginselenwet.*

Wet van 5 den juli 1921 (*Stb.* 834) houdende invoering van den kinderrechtter en van de ondertoezichtstelling van minderjarigen.

Wet van 10 juli 1947 (*Stb.* H 232) houdende wijziging van de bepalingen betreffende het kinderrecht, voorkomende in het eerste boek van het Burgerlijk Wetboek, en - in verband daarmee- wijziging en aanvulling van de andere boeken van dat wetboek, alsook van het Wetboek van Burgerlijke rechtsvordering en van andere wetten.

Wet van 21 december 1951 (*Stb.* 595) houdende voorzieningen betreffende het toezicht op de verzorging en opvoeding van pleegkinderen. (*Pleegkinderenwet.*)

Wet van 21 januari 1954 (*Stb.* 29) tot wijziging van art. 15 der wet van 12 februari 1901 (*Stb.* 64) houdende beginselen en voorschriften omtrent maatregelen ten opzichte van jeugdige personen.

Wet van 24 december 1954 (*Stb.* 602) houdende wijziging van de bepalingen betreffende de Voogdijraden, voorkomende in het Burgerlijk Wetboek, en in verband daarmee wijziging van andere wetten.

Wet van 20 juli 1955 (*Stb.* 323) houdende wijziging van enige bepalingen van het Burgerlijk Wetboek en het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering betreffende de ondertoezichtstelling van kinderen.

Wet van 26 januari 1956 (*Stb.* 42) houdende invoering van de mogelijkheid van adoptie en wijziging, in verband daarmee, van het Burgerlijk Wetboek, het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en het Wetboek van Strafrecht.

Ook wel: *Adoptiewet*.

Wet van 27 september 1961 (*Stb.* 303) houdende uitvoering van het op 20 juni 1956 te New York gesloten Verdrag inzake het verhaal in het buitenland van uitkeringen tot onderhoud.

Ook wel: *Wet invoering Verdrag New York*.

Wet van 9 november 1961 (*Stb.* 402) tot herziening van het kinderstrafrecht en het kinderstrafprocesrecht.

Wet van 9 november 1961 (*Stb.* 403) tot vaststelling van een nieuwe beginselenwet voor de kinderbescherming en daarmee verband houdende wijzigingen in het burgerlijk wetboek. Zoals deze wet later is gewijzigd en aangevuld bij wetten van 3 april 1969 (*Stb.* 167), 3 april 1969, (*Stb.* 167), 6 juli 1972 (*Stb.* 390).

Ook wel: *Beginselenwet voor de kinderbescherming*.

Wet van 3 april 1969, (*Stb.* 167) houdende vervanging van het eerste boek van het Burgerlijk Wetboek door boek 1 van het nieuwe Burgerlijk Wetboek en, in verband daarmee, wijziging van dit boek en de overige boeken van het Burgerlijk Wetboek, het wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, het Wetboek van Strafrecht, het Wetboek van Strafvordering en andere wetten, alsmede vaststelling van overgangsbepalingen (Invoeringswet Boek 1 nieuw B.W.)

Wet van 6 juli 1972 (*Stb.* 390) houdende regelen omtrent de indexerings van uitkeringen van levensonderhoud.

Wet van 5 juli 1972 (*Stb.* 391) houdende wijziging van enige artikelen van het Burgerlijk Wetboek, het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, de Vuurwapenwet 1919, de Zeebrievenwet 1926, de Comptabiliteitswet, de Natuurschoonwet 1928, de Wet gemeenschappelijke regelingen, de Beroepswet, de Wet op de samenstelling van de burgerlijke gerechten, de Wet tuchtrechtspraak bedrijfsorganisatie, de beginselenwet voor de kinderbescherming, de wet op de Registeraccountants, de Havennoodwet, de wet op de loonbelasting 1964, en de Wet op de jaarrekening van ondernemingen.

Wet van 26 oktober 1973 (*Stb.* 553) houdende wijziging van enige bepalingen betreffende de adoptie in het Burgerlijk Wetboek en het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.

Wet van 8 april 1976 (*Stb.* 299) tot vaststelling van de hoofdstukken 2,3,4 en 5 van de Invoeringswet Boek 2 nieuw B.W.

Wet van 12 mei 1976 (*Stb.* 282) houdende partiële wijziging van het kinderstrafrecht en het kinderstrafprocesrecht.

Wet van 6 mei 1982 (*Stb.* 273) houdende wijziging van de Beginselenwet voor de kinderbescherming ten aanzien van de rechtspositie van in rijksinrichtingen voor kinderbescherming verblijvende minderjarigen.

Wet van 1 juli 1987 (*Stb.* 334) tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht, het Wetboek van Strafvordering, het Burgerlijk Wetboek en de Beginselenwet voor de kinderbescherming in verband met de verlaging van de leeftijd waarop volgens het Burgerlijk Wetboek de meerderjarigheid wordt bereikt tot achttien jaren.

Wet van 1 juli 1987 (*Stb.* 335) tot wijziging van de Beginselenwet voor de kinderbescherming en andere wetten in verband met de verlaging van de leeftijd waarop volgens het Burgerlijk Wetboek de meerderjarigheid wordt bereikt tot achttien jaar.<sup>121</sup>

Wet van 8 december 1988 (*Stb.* 566) houdende regelen inzake de opnemings in Nederland van buitenlandse pleegkinderen met het oog op adoptie.  
(Wet opnemings buitenlandse pleegkinderen).

Wet van 8 augustus 1989 (*Stb.* 358) zoals gewijzigd bij wet van 8 augustus 1989 (*Stb.* 359) en de wet van 17 april 1990 (*Stb.* 235), houdende regelen ten aanzien van de jeugdhulpverlening.<sup>122</sup> zoals gewijzigd bij de wet van 14 februari 1992 (*Stb.* 115/1992), de wet van 11 juni 1992 (*Stb.* 386/1992).  
(Wet op de jeugdhulpverlening).

---

<sup>121</sup> Deze wet regelt de hulpverlening aan jonge meerderjarigen op wie ten tijde van het meerderjarig worden en maatregel van kinderbescherming van toepassing is

<sup>122</sup> Bij beschikking van de Minister van Justitie werd de volledige tekst van de wet zoals die luidde na de wijziging gepubliceerd in *Stb.* 360/1989. Het is deze staatsbladpublicatie die algemeen als grondslag van de Wet op de jeugdhulpverlening wordt opgevat.

Wet van 14 februari 1992 tot wijziging van de Wet op de jeugdhulpverlening met betrekking tot de regio-indeling rond de vier grote steden.

Wet van 11 juni 1992 (*Stb.* 386/1992) houdende wijziging van de Wet op de jeugdhulpverlening met betrekking tot jeugdhulpverlening aan meerderjarige jeugdigen.

Wet van 12 mei 1993 (*Stb.* 268/1993) tot wijziging van het Burgerlijk Wetboek en het wetboek van Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, strekkende tot invoering ten behoeve van minderjarige moeders van de mogelijkheid tot meerderjarigverklaring

Wet van 30 september 1993 (*Stb.* 539/ 1993) tot wijziging van het Burgerlijk Wetboek en het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering in verband met de advisering over en inning van kinderalimentaties.

Wet van 29 juni 1994 (*Stb.* 501/1990) tot wijziging van de Wet op de rechtsbijstand en enkele andere wetten

Wet van 7 juli 1994, (*Stb.* 528/1994) tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht, het Wetboek van Strafvordering en andere wetten in verband met de herziening van het strafrecht voor jeugdigen.

Wet van 23 maart 1995 (*Stb.* 198/1995) houdende regeling van de organisatie belast met de inning van onderhoudsbijdragen voor kinderen en met de vaststelling en inning van ouderbijdragen voor jeugdhulpverlening.  
(Wet Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen).

Wet van 2 februari 1995 (*Stb.* 225/1995) tot wijziging van de Wet op de jeugdhulpverlening en enige andere wetten.

Wet van 6 april 1995 (*Stb.* 240/1995) tot nadere regeling van het gezag over en van de omgang met minderjarige kinderen.

Wet van 26 april 1995 (*Stb.* 255) tot herziening van de maatregel van ondertoezichtstelling van minderjarigen (artikelen 254 en volgende van boek 1 van het Burgerlijk Wetboek).

Wet van 10 juli 1995 (*Stb.* 421/ 1995) tot wijziging van de wet op de jeugdhulpverlening.

Wet van 6 december 1995 (*Stb.* 592) tot aanpassing van een aantal wetten aan de Wet houdende nadere regeling van het gezag over en de omgang met minderjarige kinderen.

Wet van 13 juni 1996 (*Stb.* 328) houdende wijziging van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboeken van enige andere wetten in verband met de reorganisatie van de Raden voor de kinderbescherming.

Wet van 23 januari 1997 (*Stb.* 38) tot wijziging van het Burgerlijk Wetboek en enige andere wetten in verband met de herziening van de voorlopige maatregelen van kinderbescherming.

Wet van 30 oktober 1997 (*Stb.* 506) gezamenlijk gezag en gezamenlijke voogdij.

Wet 24 december 1997 (*Stb.* 772) afstamming en adoptie.

### **Uitvoeringsbesluiten**

Besluit van 15 juni 1905 (*Stb.* 207) tot vaststelling van een algemene maatregel van bestuur, als bedoeld in art. 385, laatste lid van het Burgerlijk Wetboek. Zoals dit luidt ingevolge de Wet van 6 februari 1901 (*Stb.* 62) zoals laatstelijk gewijzigd bij Besluit van 30 december 1933 (*Stb.* 804).  
Ook wel: *Organisatiebesluit Voogdijraden 1905*.

Besluit van 15 juni 1905 (*Stb.* 208) houdende vaststelling van een algemene maatregel van bestuur, als bedoeld in artikel 39 *sexies* van het Wetboek van Strafrecht. Zoals dit luidt ingevolge de wet van 12 februari 1901 (*Stb.* 63). Zoals gewijzigd bij besluit van 17 mei 1930 (*Stb.* 201).

(Uitvoeringsregeling opschorting gevangenisstraf).

Besluit van 15 juni 1905 (*Stb.* 209) tot vaststelling van een algemene maatregel van bestuur, als bedoeld in de artikelen 3 en 21 van de wet van 12 februari 1901 (*Stb.* 64) alsmede de voorwaarden bedoeld in artt. 12 en 15; het toezicht bedoeld bij art. 13 en de wijze van bepaling en toekenning van subsidie bedoeld in artt. 12 en 15; de toepassing van de maatregelen bedoeld bij art. 12, art. 16 en art. 18; alsmede de functies van het Algemeen College van Toezicht, Bijstand en Advies. Zoals dit besluit is aangevuld en gewijzigd bij de besluiten van 29 oktober 1906 (*Stb.* 274), 10 mei 1907 (*Stb.* 99), 25 oktober 1909 (*Stb.* 344), 23 september 1910 (*Stb.* 291), 28 oktober 1911 (*Stb.* 328), 25 september 1916 (*Stb.* 456), 17 juli 1917 (*Stb.* 489), 22 juni 1918 (*Stb.* 431), 31 januari 1919 (*Stb.* 31), 2 april 1929 (*Stb.* 143), 12 september 1932 (*Stb.* 469), 17 juni 1933 (*Stb.* 331), 9 oktober 1935 (*Stb.* 620), 22 januari 1940 (*Stb.* 240), 24 december 1942 (*Stcrt.* 253), 14 september 1944 (*Stcrt.* 180), 31 oktober 1950 (*Stb.* K 469), 20 februari 1951 (*Stb.* 54), 7 juli 1954 (*Stb.* 296), 5 november 1954 (*Stb.* 482), 12 juni 1956 (*Stb.* 337), 6 februari 1957 (*Stb.* 34), 22 augustus 1957 (*Stb.* 334), 11 oktober 1958 (*Stb.* 474), 8 augustus 1960 (*Stb.* 332), 24 augustus 1960 (*Stb.* 353), 22 maart 1962 (*Stb.* 84), 12 februari 1964 (*Stb.* 32), 17 juli 1964 (*Stb.* 293), 28 oktober 1964 (*Stb.* 408), 24 juni 1965 (*Stb.* 252).

Ook wel: *Kinderbeginselenbesluit* of *Uitvoering Kinderbeginselenwet*

Besluit van 19 juni 1922 (*Stb.* 402) tot vaststelling van een algemene maatregel van bestuur, bedoeld bij artikelen 373*m*, 373*n* eerste lid en 374 van het Burgerlijk Wetboek.

Besluit van 19 juni 1922 (*Stb.* 403) tot vaststelling van een algemene maatregel van bestuur, bedoeld bij artikelen 385*c* van het Burgerlijk Wetboek en 39*decies*, laatste lid, van het Wetboek van Strafrecht. Zoals gewijzigd bij het besluit van 27 maart 1930 (*Stb.* 116).

Besluit van 24 december 1925 (*Stb.* 485) tot bepaling van de duur van de gevangenisstraf als bedoeld in de art. 487.2 en art. 501.1 in verband met art. 376.1. van het nieuwe Wetboek van Strafvordering.

Besluit van 24 december 1925 (*Stb.* 486) tot vaststelling van regelen, als bedoeld bij de artikelen 147, 177.2 en 310 van het nieuwe Wetboek van Strafvordering. Zoals gewijzigd bij besluit van 17 mei 1930 (*Stb.* 203), 12 juni 1956 (*Stb.* 339), 25 juli 1964 (*Stb.* 327).

Besluit van 4 September 1926 (*Stb.* 323) tot uitvoering van art. 497 van het Wetboek van Strafvordering.  
Ook wel: *Onderzoek persoonlijkheid minderjarigen*

Besluit van 13 december 1947 (*Stb.* H 424) ter uitvoering van de artikelen 39 bis a, tweede lid, 39 *octies*, derde lid, en 39 novies van het Wetboek van Strafrecht. (Voorwaardelijke veroordeling en invrijheidstelling minderjarigen).

Besluit van 7 april 1948 (*Stb.* I 134) tot vaststelling van een algemene maatregel van bestuur, als bedoeld in de artikelen 461, laatste lid, en 469a van het Burgerlijk Wetboek. Zoals dit luidt ingevolge de wet van 10 juli 1947 (Staatsblad No. H 323).

Ook wel: *Organisatiebesluit Voogdijraden 1948*

Besluit van 3 maart 1948 (*Stb.* I 88) tot vaststelling van een algemene maatregel van bestuur, bedoeld bij de artikelen 372*a*, 372*b* eerste lid en 373 en 469*a* van het Burgerlijke Wetboek. Zoals gewijzigd en aangevuld bij besluiten van 9 april 1956 (*Stb.* 160), 25 juli 1964 (*Stb.* 327).

Besluit van 31 oktober 1950 (*Stb.* K 468) tot vaststelling van een algemene maatregel van bestuur, houdende de voorwaarden, waaraan de rechtspersonen als bedoeld in art. 396 van het burgerlijk wetboek zich onderwerpen.

Besluit van 31 oktober 1950 (*Stb.* K 469) houdende nadere aanvulling en wijziging van het koninklijk besluit van 15 juni 1905, *Stb.* 209, tot vaststelling van een algemene maatregel van bestuur, als bedoeld in de art. 3 en 21 der wet van 12 februari 1901 (*Stb.* 64) betreffende de kindernetgeving.

Besluit van 12 januari 1953 (*Stb.* 19) houdende vaststelling van een algemene maatregel van bestuur ter uitvoering van de Pleegkinderenwet. Zoals gewijzigd bij Wet van 25 december 1954 (*Stb.* 602), 26 november 1969 (*Stb.* 529)

Ook wel: *Litvoeringsbesluit Pleegkinderenwet*

Besluit van 7 juli 1954 (*Stb.* 296) houdende wijziging van het Koninklijk besluit van 15 juni 1905 (*Stb.* 209), tot vaststelling van een algemene maatregel van bestuur, als bedoeld in de artikelen 3 en 21 van de wet van 12 februari 1901 (*Stb.* 64), betreffende de kindernetgeving en van het Koninklijk Besluit van 3 maart 1948 (*Stb.* I 88), tot vaststelling van een algemene maatregel van bestuur, bedoeld bij de artikelen 372a, 372b eerste lid en 373 en 469a van het Burgerlijke Wetboek.

Besluit van 5 november 1954 (*Stb.* 482) houdende wijziging van het Koninklijk besluit van 15 juni 1905 (*Stb.* 209) tot vaststelling van een algemene maatregel van bestuur, als bedoeld in de artikelen 3 en 21 der wet van 12 februari 1901 (*Stb.* 64) betreffende de kindernetgeving.

Beschikking van 11 november 1954 (*Stb.* 502) tot overbrenging van de tekst van de algemene maatregel van bestuur, als bedoeld in de artikelen 3 en 21 der wet van 12 februari 1901, houdende beginselen en voorschriften omtrent maatregelen ten opzichte van jeugdige personen (*Stb.* 64) vastgesteld bij koninklijk besluit van 15 juni 1905 (*Stb.* 209) in de wettelijke spelling en tot plaatsing van de nieuwe tekst in het Staatsblad.

Besluit van 18 maart 1955 (*Stb.* 111) tot vaststelling van een tijdstip, waarop in werking treedt een gedeelte van de wet van 24 december 1954 (*Stb.* 602) houdende wijziging van de bepalingen betreffende de Voogdijraden, voorkomende in het burgerlijk wetboek, en in verband daarmee wijziging van andere wetten.

Besluit van 26 mei 1956 (*Stb.* 308) tot vaststelling van het tijdstip van inwerkingtreding van de wetten van 24 december 1954 *Stb.* 602 (reorganisatie Voogdijraden) en van 20 juli 1955 *Stb.* 323 (ondertoezichtstelling van kinderen).

Besluit van 20 juni 1956 (*Stb.* 336) tot vaststelling van een algemene maatregel van bestuur, bedoeld in de artikelen 461, vijfde lid, en 469a van het Burgerlijk Wetboek (organisatiebesluit raden voor de kindernetbescherming). Zoals gewijzigd en aangevuld bij besluiten van 8 augustus 1960 (*Stb.* 332), 25 juli 1964 (*Stb.* 327).

Ook wel: *Organisatiebesluit Raden voor de kindernetbescherming 1956*

Besluit van 12 juni 1956 (*Stb.* 337) tot wijziging van de algemene maatregel van bestuur, bedoeld in de artikelen van 3 en 21 van de wet van 12 februari 1901, *Stb.* 64, vastgesteld bij koninklijk besluit van 15 juni 1905, *Stb.* 209 (Litvoering kindernetbeginselenwet).

Besluit van 12 juni 1956 (*Stb.* 338) tot wijziging van de algemene maatregel van bestuur, vastgesteld bij koninklijk besluit van 13 december 1947, *Stb.* H242 (voorwaardelijke veroordeling en invrijheidstelling minderjarigen).

Besluit van 12 juni 1956 (*Stb.* 339) tot wijziging van de algemene maatregel van bestuur, bedoeld in de artt. 147, 177 tweede lid, en 310 van het Wetboek van Strafvordering, vastgesteld bij koninklijk besluit van 24 december 1925, *Stb.* 486, en van de algemene maatregel van bestuur, houdende de voorwaarden waaraan de rechtspersonen bedoeld in art. 396 van het burgerlijk wetboek zich onderwerpen, vastgesteld bij koninklijk besluit van 31 oktober. 1950 *Stb.* k 468

Besluit van 6 februari 1957 (*Stb.* 34) tot wijziging van de algemene maatregel van bestuur, bedoeld in de art. 3, 21, en 22a van de wet van 12 februari 1901, *Stb.* 64 vastgesteld bij koninklijk besluit van 15 juni 1905, *Stb.* 209 (Litvoering Kinderbeginselenwet).

Besluit van 22 augustus 1957 (*Stb.* 334) tot wijziging van de algemene maatregel van bestuur, bedoeld in de art. 3, 21, en 22a van de wet van 12 februari 1901, *Stb.* 64 vastgesteld bij koninklijk besluit van 15 juni 1905, *Stb.* 209 (Litvoering Kinderbeginselenwet).



Besluit van 11 oktober 1958 (*Stb.* 474) tot wijziging van de algemene maatregel van bestuur, bedoeld in de art. 3, 21, en 22a van de wet van 12 februari 1901, *Stb.* 64 vastgesteld bij koninklijk besluit van 15 juni 1905, *Stb.* 209 (Uitvoering Kinderbeginselenwet).

Besluit van 8 augustus 1960 (*Stb.* 332) tot wijziging van het Organisatiebesluit Raden voor de kinderbescherming en van de algemene maatregel van bestuur, bedoeld in de artikelen 3, 21 en 22a van de wet van 12 februari 1901, *Stb.* 64, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 15 juni 1905, *Stb.* 209 (Uitvoering Kinderbeginselenwet).

Besluit van 24 augustus 1960 (*Stb.* 353) tot wijziging van de algemene maatregel van bestuur, bedoeld in de artikelen 3, 21 en 22a van de wet van 12 februari 1901, *Stb.* 64, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 15 juni 1905, *Stb.* 209 (Uitvoering Kinderbeginselenwet).

Besluit van 22 maart 1962 (*Stb.* 84) tot wijziging van de algemene maatregel van bestuur, bedoeld in de artikelen 3, 21 en 22a van de wet van 12 februari 1901, *Stb.* 64, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 15 juni 1905, *Stb.* 209 (Uitvoering Kinderbeginselenwet).

Besluit van 12 februari 1964 (*Stb.* 32) tot wijziging van de algemene maatregel van bestuur, bedoeld in de artikelen 3, 21 en 22a van de wet van 12 februari 1901, *Stb.* 64, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 15 juni 1905, *Stb.* 209 (Uitvoering Kinderbeginselenwet).

Besluit van 17 juli 1964 (*Stb.* 293) tot wijziging van de algemene maatregel van bestuur, bedoeld in de artikelen 3, 21 en 22a van de wet van 12 februari 1901, *Stb.* 64, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 15 juni 1905, *Stb.* 209 (Uitvoering Kinderbeginselenwet).

Besluit van 28 oktober 1964 (*Stb.* 408) tot wijziging van de algemene maatregel van bestuur, bedoeld in de artikelen 3, 21 en 22a van de wet van 12 februari 1901, *Stb.* 64, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 15 juni 1905, *Stb.* 209 (Uitvoering Kinderbeginselenwet).

Besluit van 25 juli 1964 (*Stb.* 327) tot vaststelling van een algemene maatregel van bestuur, als bedoeld in de artikelen 2, 3, 4, 5, 8, 10, 20, 30, en 32 van de beginselenwet voor de kinderbescherming, 77 ff van het Wetboek van Strafrecht en 469a van het Burgerlijk Wetboek. Zoals gewijzigd bij besluit van 21 december (*Stb.* 729). (Uitvoeringsbesluit kinderbescherming).

Besluit van 16 februari 1965 (*Stb.* 58) tot vaststelling van het tijdstip van inwerkingtreding van de wet van 9 november 1961, *Stb.* 402 (herziening van het kinderstrafrecht en het kinderstrafprocesrecht), van de wet van 9 november 1961, *Stb.* 403 (nieuwe beginselenwet voor de kinderbescherming), van het bepaalde in art. II, onder M, van de wet van 20 november 1963, *Stb.* 485 (wijziging van enige artikelen van het Wetboek van Strafrecht, het Wetboek van Strafvordering, enz.) en de algemene maatregel van bestuur van 25 juli 1964, *Stb.* 327 (Uitvoeringsbesluit kinderbescherming).

Besluit van 24 juni 1965 (*Stb.* 252) tot wijziging van de algemene maatregel van bestuur, bedoeld in de artikelen 3, 21, 22a van de wet van 12 februari 1901 *Stb.* 64, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 15 juni 1905, *Stb.* 209 (Uitvoering Kinderbeginselenwet) en van de algemene maatregel van bestuur van 25 juli 1964, *Stb.* 327 (Uitvoeringsbesluit kinderbescherming).

Besluit van 11 januari 1967 (*Stb.* 4) tot vaststelling van een algemene maatregel van bestuur, houdende verhoging van de subsidiemaxima voor instellingen van kinderbescherming over het eerste halfjaar 1965.

Besluit van 26 november 1969 tot vaststelling van een algemene maatregel van bestuur als bedoeld bij de artikelen 262.263 eerste lid en 265 van Boek I van het Burgerlijk Wetboek (Uitvoeringsbesluit ondertoezichtstelling).

Besluit van 9 december 1969 (*Stb.* 543) tot vaststelling van een algemene maatregel van bestuur als bedoeld in artikel 238 vijfde lid, van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek (Organisatiebesluit Raden voor de kinderbescherming 1969).

Besluit van 13 februari 1975 (*Stb.* 79) houdende bepalingen inzake automatisering financiële pupillenadministratie kinderscherming. als gewijzigd bij besluiten van 4 januari 1978 (*Stb.* 10), 18 april 1979 (*Stb.* 212), 25 juli 1984 (*Stb.* 375), 9 december 1987 (*Stb.* 558). (Besluit automatisering financiële pupillenadministratie kinderscherming)

Besluit van 18 april 1979 (*Stb.* 212) houdende wijziging van het besluit automatisering financiële pupillenadministratie kinderscherming.

Beschikking van de Minister van Justitie van 20 mei 1981 (Directie Kinderbescherming, nr. 284/781). (Beschikking tijdelijk gestructureerd overleg jeugdhulpverlening overkoepelende particuliere organisaties)

Besluit van 21 januari 1982 9*Stb.* 16) houdende vaststelling van het Organisatiebesluit Raden voor de kinderscherming 1982 (Organisatiebesluit Raden voor de kinderscherming 1982).

Besluit van 21 december 1983 (*Stb.* 729) tot wijziging van het Uitvoeringsbesluit kinderscherming.

Besluit van de Staatssecretaris van Justitie van 28 maart 1984 (Stcrt. 114) houdende reglement betreffende de rechtspositie van hen die in rijksinrichtingen voor kinderscherming zijn opgenomen.<sup>123</sup>

Besluit van 25 juli 1984 (*Stb.* 375) tot wijziging van het Besluit automatisering financiële pupillenadministratie kinderscherming.

Besluit van 23 december 1986 (*Stb.* 671) houdende herindeling van de ministeriële taak met betrekking tot particuliere residentiële jeugdhulpverlening.

Besluit van de staatssecretaris van justitie van 16 juni 1987 (Stcrt. 155/1987) houdende regeling van het Centraal Meldingspunt Particulier.

Besluit van 9 december 1987 (*Stb.* 558) houdende wijziging van het Uitvoeringsbesluit kinderscherming (*Stb.* 1964, 327) en andere koninklijke besluiten in verband met de verlaging van de leeftijd waarop volgens het Burgerlijk Wetboek de meerderjarigheid wordt bereikt tot achttien jaren, alsmede houdende de vaststelling van het tijdstip van inwerkingtreding van de wetten van 1 juli 1987, *Stb.* 333, 334 en 335, betreffende de verlaging van de meerderjarigheidsleeftijd tot achttien jaren

Besluit van de Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur en de staatssecretaris van Justitie van 19 juli 1988 (Stcrt. 151/1988). (Gestructureerd overleg jeugdhulpverlening).

Besluit van de Staatssecretaris van Justitie van 8 december (*Stcrt.* 242/1989) houdende aanvaarding voogdij- en gezinsvoogdij-instellingen.

Besluit van de Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur en de Staatssecretaris van Justitie van 19 december 1989 (*Stb.* 3/1990) tot wijziging van de bijlage, behorende bij het Besluit vergoedingen rechtsbijstand in strafzaken (*Stb.* 431/1987).

Besluit van de Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur en de Staatssecretaris van Justitie van 20 december 1989, no.DJB/BAS-89 10 64, Stcrt. 251/1989 (Aanwijzing controleambtenaren)

Besluit van de Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur en de Staatssecretaris van Justitie van 22 december 1989, no. 8 920 377 (Stcrt. 252/1989). Zoals gewijzigd bij Besluit van 24 oktober 1990 (Stcrt.215/1990), Besluit van 28 mei 1991 (Stcrt. 106/1991), regeling van 27 februari 1995 (Stcrt.41 (Regeling vergoeding pleeggezinnen).

---

<sup>123</sup> Bij Circulaire van de Minister van Justitie aan de directeuren van de rijksinrichtingen, van april 11 1990, no. 13 374 DJ 90 is vastgesteld dat dit reglement voor de rijksinrichtingen wordt gehandhaafd, voor zover het Besluit regels inrichtingen voor justitiële kinderscherming (*Stb.* 112/1990) niet daarvan afwijkende voorschriften bevat.

Besluit van 22 februari 1990 (*Stb.* 112/1990) houdende vaststelling van een algemene maatregel van bestuur als bedoeld in de artikelen 66 en 80 van de wet op de jeugdhulpverlening. Zoals gewijzigd bij Besluit van 6 juli (*Stb.* 399/1993), Besluit van 20 februari 1995 (*Stb.* 104).  
(Besluit regels inrichtingen voor justitiële kinderbescherming).

Besluit van 26 februari (*Stb.* 113/1990) tot vaststelling van een algemene maatregel van bestuur als bedoeld in de art.81 en 84 van de Wet op de jeugdhulpverlening en art.7 van de wet opnemingsbuitenlandse pleegkinderen (Besluit College van Advies voor de justitiële kinderbescherming).

Besluit van de Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur en de Staatssecretaris van Justitie van 27 februari 1990, no. AJB-U 8 920 245 (Stcrt. no.46 /1990).  
(Besluit Model pleegcontract)

Besluit van 30 maart 1990 (*Stb.* 165/1990) houdende bepalingen ter uitvoering van de artikelen 77g bis en 77ff van het Wetboek van Strafrecht.  
(Besluit tenuitvoerlegging jeugdstrafrecht).

Besluit van 23 mei 1990 (*Stb.* 257/ 1990) tot wijziging van het Uitvoeringsbesluit ondertoezichtstelling.

Besluit van 31 mei 1990 (*Stb.* 307/1990) houdende regels omtrent het verlenen van subsidie aan voogdij- en gezinsvoogdij-instellingen en inrichtingen voor justitiële kinderbescherming. Zoals gewijzigd bij besluit van 6 augustus (*Stb.* 420/1992).  
(Besluit subsidiëring voogdij- en gezinsvoogdij-instellingen en inrichtingen voor justitiële kinderbescherming).

Besluit van 18 juni 1990 (*Stb.* 354/1990) houdende vaststelling van een algemene maatregel van bestuur als bedoeld in artikel 60, vierde lid, van de wet op de jeugdhulpverlening.  
(Besluit kwaliteitsregels en taken voogdij- en gezinsvoogdij-instellingen).

Besluit van 6 september 1990 (*Stb.* 503/1990) houdende vaststelling van een algemene maatregel van bestuur als bedoeld in art.35, eerste lid, van de Wet op de jeugdhulpverlening.  
(Besluit kwaliteitsregels jeugdhulpverlening)

Besluit van de Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur en de Staatssecretaris van Justitie van 2 november 1990 (*Stb.* 564/ 1990) houdende regels ten aanzien van bekostiging van voorzieningen, steunfuncties, experimenten, en samenwerkingsverbanden op het terrein van de jeugdhulpverlening. Zoals gewijzigd bij besluit van 1 september 1992 (*Stb.* 570/1992).  
(Besluit tijdelijke regeling bekostiging jeugdhulpverlening).<sup>124</sup>

Besluit van de Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur en de Staatssecretaris van justitie 24 oktober 1990 (Stcrt.215/1990) tot wijziging van de Regeling vergoeding pleeggezinnen.

Besluit van 25 juni 1990, (Stcrt. 123/1990) van de Staatssecretaris van Justitie, houdende Privacyreglement financiële pupillenadministratie.

Besluit van 26 juli 1990 (*Stb.* 453/1990) houdende een regeling op grond van artikel 2, vierde lid, van de Arbeidsomstandighedenwet. Zoals laatstelijk gewijzigd bij Besluit van 20 september 1990 (*Stb.* 491/1990). Zoals verder gewijzigd bij besluit van 8 juli 1994 (*Stb.* 562).  
(Arbeidsomstandighedenbesluit Justitiële Rijksinrichtingen)

Besluit van de Staatssecretaris van justitie van 13 juli 1991 no. 133690/91/JR Directoraat-generaal Jeugdbescherming en Delinquentenzorg, (Stcrt. 126/1991) tot vaststelling van een privacyreglement zakenregistratie Raden voor de kinderbescherming.  
(Privacyreglement zakenregistratie Raden voor de kinderbescherming).

---

<sup>124</sup> Voor zover van toepassing op justitiële pleegzorg; voor verdere handelingen voortvloeiend uit dit besluit zie rapport Bart.

Besluit van Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur en de staatssecretaris van Justitie van 28 mei 1991, no. AJB-U-91.751 (Stcrt. 106/1991), tot wijziging van de Regeling vergoeding pleeggezinnen

Besluit van 6 augustus 1992 (*Stb.* 420/1992) houdende wijziging van het Besluit subsidiëring voogdij- en gezinsvoogdij-instellingen en inrichtingen voor justitiële kinderbescherming

Besluit van de Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur en de Staatssecretaris van Justitie van 1 september 1992 (*Stb.* 570/1992) houdende wijziging van Besluit tijdelijke regeling bekostiging jeugdhulpverlening.

Besluit van de Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur en de Staatssecretaris van Justitie van 4 juni (*Stb.* 328/1993) houdende regels omtrent de verstrekking van gegevens als bedoeld in art.56, tweede lid, van de Wet op de jeugdhulpverlening. Gewijzigd bij Besluit 14 december 1995 (*Stb.* 631) (Besluit gegevensverstrekking jeugdhulpverlening)

Besluit van de Minister van Justitie mede namens de Staatssecretaris van Justitie, de Minister van Defensie, de Minister van Verkeer en Waterstaat, de Minister van Economische Zaken en de Staatssecretaris van Economische Zaken van 6 juli 1993 houdende aanpassing van een aantal algemene maatregelen van bestuur aan de algemene wet bestuursrecht (*Stb.* 399/1993).

Besluit van de Minister van Sociale Zaken, mede namens de Ministers van Justitie, Defensie, Volkshuisvesting, Ruimtelijke ordening en Milieubeheer van 8 juli 1994 (*Stb.* 562) tot wijziging van een aantal besluiten in verband met de wijziging van de Arbeidsomstandighedenwet.

Regeling van de Staatssecretaris van Justitie (Stcrt. 235/1994) van 23 november 1994. (Regeling controleprotocol subsidiëring voogdij- en gezinsvoogdij-instellingen)

Besluit van Staatssecretaris van Justitie van 16 december 1994 (Stcrt.251/1994). (Besluit handhaving subsidieregels voogdij- en gezinsvoogdij-instellingen)

Besluit van 12 december 1994 (*Stb.* 866) houdende bepalingen ter uitvoering van artikel 77ff, tweede lid, van het Wetboek van strafrecht (besluit tenuitvoerlegging jeugdstrafrecht 1994)

Besluit van 20 februari 1995 (*Stb.* 104) houdende wijziging van het Besluit regels inrichtingen justitiële kinderbescherming in verband met de invoering van urinecontrole.

Regeling van de Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, van 27 februari 1995 (Stcrt. 41) houdende wijziging van de regeling vergoeding pleeggezinnen behorende bijlage

Besluit van Staatssecretaris van Justitie en Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport van 19 april 1995 (Stcrt.81) houdende aanwijzing van raad voor de kinderbescherming Den Haag voor de vaststelling en inning van bijdragen bij justitiële kinderbescherming en vrijwillige jeugdhulpverlening

Besluit van 26 april 1995 (*Stb.* 226) houdende vaststelling van regels omtrent de hoogte van de ouderbijdrage en omtrent het inkomen en de hoogte van de eigen bijdrage in de kosten van justitiële kinderbescherming en vrijwillige jeugdhulpverlening. (Besluit bijdragen justitiële en vrijwillige jeugdhulpverlening)

Besluit van 20 juni 1995 (*Stb.* 408) houdende wijziging van een aantal algemene maatregelen van bestuur in verband met de wijziging van de Wet op de registeraccountants en de Wet op de Accountants-Administratie -consulenten.

Besluit van de Staatssecretaris van Justitie van 27 oktober 1995 (Stcrt. 211) houdende aanwijzing van inrichtingen als bedoeld in artikel 261, vierde lid, van het Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek.

Besluit van 14 november 1995 (*Stb.* 568) tot wijziging van het Besluit kwaliteitsregels jeugdhulpverlening, het besluit kwaliteitsregels en taken voogdij- en gezinsvoogdij-instellingen, het besluit regels inrichtingen voor justitiële kindbescherming en intrekking van het Uitvoeringsbesluit ondertoezichtstelling.

Besluit van 14 december 1995 (*Stb.* 630) houdende wijziging van het Besluit aanwijzing categorieën instellingen of instanties die voor erkenning in aanmerking komen.

Besluit van 14 december 1995 (*Stb.* 631) houdende wijziging van het Besluit gegevensverstrekking jeugdhulpverlening.

Besluit van 14 december 1995 (*Stb.* 632) houdende wijziging van het Besluit kwaliteitsregels jeugdhulpverlening en het Besluit tijdelijke regeling bekostiging jeugdhulpverlening in verband met het niet meer in de wet aangemerkt zijn van erkende plaatsende instanties en gezinsvoogdij-instellingen als voorziening van pleegzorg.

Besluit van 19 december 1995 (*Stb.* 675) houdende wijziging van het Besluit kwaliteitsregels en taken voogdij-en gezinsvoogdij-instellingen.

Besluit van 21 juni 1996 (*Stb.* 329) houdende vaststelling van het organisatiebesluit voor de raad voor de kindbescherming (Organisatiebesluit raad voor de kindbescherming)

Besluit van 24 juni 1996 (stb 330) houdende regels ter zake van de behandeling van klachten bij de raad voor de kindbescherming (Besluit klachtbehandeling raad voor de kindbescherming)

## **Circulaires**

Circulaire van de Minister van Justitie aan de Voogdijraden van 9 maart 1953, nr.2073 (Informaties betreffende de uitvoering van de Pleegkinderenwet).

Circulaire van de minister van BIZA van 25 februari 1953 aan de gemeentebesturen betreffende de uitvoering van de Pleegkinderenwet.

Circulaire van de Minister van Justitie van april 11 1990, no. 13 374 DJ 90 betreffende het reglement voor de rijksinrichtingen

## **Geraadpleegde Literatuur**

Berg, G., red., *Nieuwe richting, nieuwe raden: verandering van de kindbescherming* (Amsterdam 1991) neerslag congres Raden voor de kindbescherming 1991.

Cloeck, H.P., *Adoptie als vraagstuk van kindbescherming: onderzoek naar het afstaan en aannemen van kinderen* (Amsterdam 1946) proefschrift ter verkrijging van de titel van doctor in de economische wetenschappen.

Delfos, G. & J.E. Doek, *Organen voor de kindbescherming*. Serie: Jeugdbeschermingsrecht nr.4 (Zwolle 1983).

Hermans, H.E.G.M., *De raad voor de kindbescherming: een juridische beschouwing over het ontstaan, de ontwikkeling en de toekomstmogelijkheden* (Zwolle 1984) proefschrift ter verkrijging van de graad van doctor in de rechtsgeleerdheid.

Ministerie van Justitie, *Verslag van het Bureau Bijzondere Jeugdzorg van de 7e afdeling van het Ministerie van Justitie: 1 november 1945 - 28 februari 1949* (Den Haag 1949).

Nijnatten, C.H.C.J. van, *Moeder Justitia en haar kinderen: de ontwikkeling van het psycho-juridisch complex in de kinderbescherming* (Lisse 1986) proefschrift ter verkrijging van de graad van doctor in de sociale wetenschappen.

Nijnatten, C.H.C.J. van, red. *Bij nader toezien: 75 jaar Ondertoezichtstelling* (Den Haag 1997) gedenkboek in opdracht van de sector Jeugdbescherming van de dienst Preventie, Jeugdbescherming en Reclassering van het ministerie van Justitie.

Rood - de Boer, M., 'Visies op strafbaar gedrag van jeugdigen (1880-1985)' in: *Symposium jeugdstrafrecht* (Zwolle 1986).

Rood - de Boer, M., & J.E. Doek e.a., *Symposium jeugdstrafrecht*. Reeks: Familie en Jeugdrecht nr.2 (Zwolle 1986).

Verkaik, J.P., *Voor de jeugd van tegenwoordig: kinderbescherming en jeugdhulpverlening door Pro Juventute in Amsterdam 1896 - 1994* (Utrecht 1996).

Zandfoort, W.J.F., *Kinderen en de kinderbescherming* (Amsterdam 1987).

## Overige bronnen

Memories van Toelichting behorende wet- en regelgeving.

Nederlandse Wetgeving editie Schuurman en Jordens, Wet op de jeugdhulpverlening nr.200 en aanvullingen (Zwolle 1990, 1995).

Staatsbladen en Staatscouranten.

*De Nederlandsche Wetboeken* uitgegeven door J.A. Fruin (Den Haag 1952), bewerking N.J. Bink.